

(ต้นหน้า)

ที่ประชุมรับรองในคราวประชุม ครั้งที่ ๑๑ / ๒๕๕๕ (สามัญ) ชุดที่ ๑
วัน ที่ เดือน พฤศจิกายน ๒๕๕๕

รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร
ครั้งที่ ๑๑ / ๒๕๕๕ (สามัญ) ชุดที่ ๑
วันพฤหัสบดี ที่ ๕ เดือน กันยายน พฤศจิกายน ๒๕๕๕

ที่	ผู้ยื่น	ข้อความที่แก้	หมายเหตุ

(ต่อตาราง หน้า ๒๕๕๕)

รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร
ครั้งที่ ๑๑/๒๔๕๕ (สามัญ) ชุดที่ ๑
วันพฤหัสบดีที่ ๕ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๕๕
ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม
เริ่มประชุมเวลา ๙.๑๕ นาฬิกา

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : วันนี้มีสมาชิกมาประชุม ๑๘๓ คน เป็นองค์
ประชุมแล้ว อ่างเจ้า เสด็จเปิดการประชุม การประชุมจะได้ดำเนินตามระเบียบวาระ
เรื่องที่ ๑ เรื่องที่ประธานสภาจะแจ้งให้ประชุมทราบ ด้วยได้รับหนังสือจาก พลเรือโท
หลวงสุนาวินวิวัฒน์ ผู้หนึ่ง กับนายจิตตะเสน ไชยบาล่า อีกผู้หนึ่ง เรื่องขอลาออกจากกรรมการ
คลังข้าพเจ้าจะได้นำมาให้ฟังดังต่อไปนี้

" ๑๓ สิงหาคม ๒๔๕๕

เรื่อง ขอลาออกจากกรรมการสามัญและกรรมการการปกครอง
เรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าจะไปราชการต่างประเทศ ตั้งแต่วันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๔๕๕ มีกำหนด
เวลา ๓ เดือน

ฉะนั้น ในการที่ข้าพเจ้าต้องไปราชการ ณ ต่างประเทศนี้ จึงเรียนมาเพื่อ
ขอลาออกจากกรรมการสามัญและกรรมการการปกครอง

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง
สุนาวินวิวัฒน์
(พลเรือโท หลวงสุนาวินวิวัฒน์)

ที่ประชุมรับทราบ

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : อีกฉบับหนึ่งมีข้อความดังต่อไปนี้

" ๒๑ สิงหาคม ๒๔๕๕

เรื่อง ขอลาออกจากกรรมการตรวจรายงานการประชุม
เรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

เนื่องด้วยกระแสมุ่งเงินทางไปในการประชุมสหภาพรัฐสภา ณ ประเทศ
สวิสเซอร์แลนด์ และต่อจากนั้นจะได้มีโอกาสผู้จัดการต่าง ๆ ในประเทศยุโรปต่อไป
จึงขอลาออกจากกรรมาธิการตั้งแต่นั้นนี้เป็นต้นไป

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

จิตตะเสน ไชยาคำ

(นายจิตตะเสน ไชยาคำ)

ที่ประชุมรับทราบ

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : เพราะฉะนั้นเมื่อท่านทั้งสองได้ลาออกจากกรรมาธิการ
แล้ว คือกรรมาธิการการปกครองท่านหนึ่ง กับกรรมาธิการตรวจรายงานการประชุมอีก
ท่านหนึ่ง ก็จำเป็นจะต้องซ่อม เพราะฉะนั้นในขั้นนี้ ถ้ายากจะขอให้พิจารณาการตั้งซ่อม
สำหรับกรรมาธิการการปกครองแทนพลเรือโท หลวงสุนาวินวิวัชก่อน

ร้อยโท จงกล ไกรฤกษ์ (พิษณุโลก) : เมื่อพลเรือโทหลวงสุนาวินวิวัช
ซึ่งอยู่กระทรวงเกษตรฯ ออก ผมขอเสนอ นายพันตำรวจเอกละม้าย อุทยานานนท์ แทน

มีสมาชิกรับรอง

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : มีผู้เสนอ นายพันตำรวจเอกละม้าย อุทยานานนท์
แล้ว จะมีผู้ใดเสนอใครอีก

ไม่มีผู้ใดเสนอชื่ออีก

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ถ้าหากว่าที่ประชุมนี้ไม่เห็นเป็นเอกฉันท์ ข้าพเจ้า
ถือว่าที่ประชุมได้ยุติไปตั้งแต่วันนี้แล้ว และนาย อุกยาภรณ์ เป็นกรรมการสามัญ
ในคณะกรรมการการปกครองและเสรีไทย แห่งมหาวิทยาลัย

ต่อไปถึงขอมติคณะกรรมการสามัญในคณะกรรมการตรวจรายงานการประชุม
แผนนายเจ๊กะเสง ไชยภักดิ์ ผู้ใดจะเสนอ หรือไปขอเสนอได้

นายแก้ว สิงหะเกษม (วิจิตร) : ข้าพเจ้า ขอเสนอ ขุนวิเทศการ
ส.ส. จังหวัดไทรบุรี

มีสมาชิกรับรอง

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : มีผู้เสนอขุนวิเทศการแล้ว จะมีผู้ใดเสนอ
ใครอีก

ไม่มีผู้ใดเสนอชื่ออีก

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ถ้าหากที่ประชุมนี้ไม่เห็นเป็นเอกฉันท์ ข้าพเจ้า
ถือว่าที่ประชุมนี้เห็นชอบด้วยในการตั้งขุนวิเทศการเป็นกรรมการสามัญในคณะกรรมการ
ตรวจรายงานการประชุม

นอกจากนั้นข้าพเจ้า ได้รับหนังสือของนายบุญคุ้ม จันทรวินิจฉัยวงศ์ เรื่องที่ได้
กล่าวเข้าไปที่ประชุมคราวประชุมครั้งที่แล้ว นายคึกฤทธิ์ได้กล่าวเช่นนั้นได้มีหนังสือเพื่อ
ขอลอมนและขอขมัยตั้งที่ข้าพเจ้าจะได้อ่านตั้งต่อไปนี้

"ถวน

สภาผู้แทนราษฎร

วันที่ ๓ กันยายน ๒๔๘๕

เรื่อง ขอลอมนคำพูด

เรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ด้วยทามที่ข้าพเจ้าได้อภิปรายในสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๔๘๕

และใช้เงินโดยคำข่มขู่ไม่สมควรต่อผู้ชุมนุมมาซึ่งผู้มีเกียรติยศนั้น ขอเรียนว่าโดยเหตุที่ข้าพเจ้า มีความตั้งใจรุนแรงที่จะอภิปรายใน พ.ร.บ.งบประมาณเพิ่มเติมฉบับนี้ให้ได้ จึงเมื่อถูก เสนอให้อภิปรายก็รีบให้ความรู้ถึงกรุนแรงจนขาดความบังคืดไป ครั้นเมื่อข้าพเจ้าได้รู้สึกตัว ในวันนี้ต่อมา จึงได้ตามขออภิปรายต่อคุณแก้ว สิงหะต.เซนทร์ ที่สภาผู้แทนราษฎร แต่คุณแก้ว ก็ยังแสดงอาการกิริยาเพิกเฉยต่อคำขออภิปรายของข้าพเจ้าอนุ ข้าพเจ้าจึงสำนึกได้ว่า คุณแก้ว สิงหะต.เซนทร์คงมีความประสงค์ที่จะให้ข้าพเจ้าขออภิปรายในสภาผู้แทนราษฎร ข้าพเจ้าจึงขออภิปรายต่อสภาผู้แทนราษฎรนี้เสีย และถ้าจะถือว่าคำกล่าวของข้าพเจ้าเป็น การกระหม่อมกระหม่อมต่อสภา ข้าพเจ้าก็ขออภิปรายต่อสภาผู้แทนราษฎร

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) บุญคุ้ม จันทศิริสุริยวงศ์
 (นายบุญคุ้ม จันทศิริสุริยวงศ์)
 ต.ส.อุดรธานี

เมื่อท่านผู้กล่าวได้ขออภัยเช่นนั้นแล้วก็เข้าใจว่าคุณแก้ว ๆ คงพอใจ

ที่ประชุมปรกษ/สมาชิกในที่ประชุมปรกษมี

ประธานสภาผู้แทนราษฎร: เรื่องที่จะแจ้งให้ทราบมีเพียงเท่านั้น

ต่อไปหมายเลข ๒ รับรองรายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่

๔/๒๕๕๕ (สามัญ) สมัยแรก จะมีผู้ใดขอแก้ไขหรือมีความเห็นประการใด

ไม่มีผู้ใดขอแก้ไขหรือมีความเห็นประการใด

ประธานสภาผู้แทนราษฎร: เมื่อไม่มีผู้ใดขอแก้ไขหรือมีความเห็นประการใด

ข้าพเจ้าถือว่าที่ประชุมรับรองรายงานการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๕๕ (สามัญ) สมัยแรกแล้ว

ต่อไปกระซูดาม กระซูดวนอันคัมที่ ๑ ของนายพันตำรวจตรี หลวงเจริญ

ตำรวจการเรื่อง การเรียโรเงินบำรุงกองทัพอากาศ ตามกระทรวงมหาดไทย

นายพันตำรวจตรี หลวงเจริญตำรวจการ (อุทัยธานี): ข้าพเจ้าขอตั้ง

กระซูดวนถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ดังต่อไปนี้

๑. กระทรวงมหาดไทยได้ส่ง ไปยังจังหวัดอุทัยธานีให้ชักชวนเรียโรเงินจากราษฎร เพื่อบำรุงกองทัพอากาศหรือเปล่า

๒. เวลานี้ทางการจังหวัดอุทัยธานีกำลังเร่งรัดเรียโรเงินจากราษฎร กำหนดจำนวนเงินเป็นหมู่ ๆ และเป็นตำบล ๆ เป็นการเคื้อครันทั่วไปในจังหวัดนี้ ขอทราบว่าการเรียโรเงินจากราษฎรบำรุงกองทัพอากาศนี้ ทางการมีสมุดใบเสร็จรับเงินให้ราษฎรดูบริจากรไ้เป็นหลักฐานหรือไม่

๓. กระทรวงมหาดไทยได้รับรองตกลงกับกองทัพอากาศว่าอย่างไร มีกำหนดจำนวนเงินเท่าใดหรือไม่

๔. กระทรวงมหาดไทยจะปฏิบัติตามระเบียบและกฎหมายที่มีอยู่จะ ได้หรือไม่ ถ้าไม่ได้เพราะเหตุใด

นายพันตำรวจตรี หลวงเจริญสารวัตร (อุทัยธานี) : สำหรับที่กระทรวง
เรื่องให้ที่กรมเรียนมาก็เพื่อว่าเป็นของขวัญให้แก่กระทรวงมหาดไทย เพราะเกรงว่า
กระทรวงมหาดไทย เป็นกระทรวงที่ใหญ่โต เกรงว่าจะเสียหายอีกมาก กรมขอให้
รัฐมนตรีช่วยเป็นข้อ ๆ ตามสวิตช์ที่มีอยู่ที่กระทรวงมหาดไทยด้วย

พล.โท เดช เศรษฐบุตร รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย : กระทรวง
มหาดไทย ขอตอบกระทรวงของท่านสมาชิกดังต่อไปนี้.—

๑. กระทรวงมหาดไทย ไม่ได้ส่ง ไปยังจังหวัดอุทัยธานี ให้ชักชวนเรียกรอเงิน
จากราษฎร เพื่อมาบำรุงกองทัพอากาศ

๒. ข้อนี้เป็นข้อหาข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นที่จังหวัดอุทัยธานี กระทรวงมหาดไทย
ได้โทรเลขเรียกผู้ว่าราชการจังหวัดอุทัยธานีมาสอบถามแล้ว ได้ความว่า ทางจังหวัด
อุทัยธานีไม่ได้เร่งรัดเรียกรอเงินจากราษฎร กำหนดจำนวนเงินเป็นหมู่ ๆ และเป็นตำบล ๆ
เป็นแต่เพียงว่า เมื่อเสร็จจากการประชุม (การประชุมผู้ว่าราชการภาค, ผู้บังคับการตำรวจ
ภูมิมณฑล, ผู้ว่าราชการจังหวัด, ข้าราชการตำรวจกรม กรมมหาดไทยประจำภาค ณ ทำเนียบ
รัฐบาล เมื่อวันที่ ๖ — ๑๐ มิ.ย.๑๕) แล้ว ผู้ว่าราชการจังหวัดอุทัยธานีได้เรียกประชุมนาย
อำเภอ ซึ่งแจ้งตัวข้อที่ได้รับจากที่ประชุมและกิจการที่ได้ไปพบเห็นให้ฟัง ซึ่งได้พูดถึงการไปชม
กิจการของกองทัพอากาศด้วย

เนระหว่างชมกิจการ ของกองทัพอากาศ เจ้าหน้าที่ของกองทัพอากาศได้ปรารภ
ถึงกิจการที่จะขยายการขนส่งทางอากาศเพื่อประโยชน์ของราษฏร ในโอกาสเดียวกันก็เพื่อ
ประโยชน์ของการทหารด้วย บรรดาผู้ว่าราชการภาคและผู้ว่าราชการจังหวัดได้ปรึกษาหารือ
กันแล้ว เห็นสมควรที่จะช่วยเหลือกองทัพอากาศในการบูรณะสนามบินในส่วนภูมิภาค ซึ่งได้
แสดงความจำนงที่จะช่วยเหลือในทางการเงิน โดยแต่ละจังหวัดจะจัดหาความช่วยเหลือตามวิธีการ
และสภาพของท้องถิ่น เช่น จะจัดให้มีการแสดงมหรสพเก็บเงิน หรือ เปิดรับการบริจาคจาก
ผู้มีจิตศรัทธาโดยแท้จริง ผู้ว่าราชการภาคและผู้ว่าราชการจังหวัดจึงได้มอบให้ปลัดกระทรวง

✓ มหาดไทย เป็นผู้แสดงความจำนงการบริจาคเงินนี้แทนพ่อแม่ที่พ้ออากาศ

สำหรับจังหวัดอุทัยธานี ได้มีผู้ศรัทธาบริจาคแล้ว เป็นเงิน 3,500 บาท

จังหวัดใดออกใบเสร็จการรับเงินให้ และส่งเงินจำนวนดังกล่าวมายังกองทัพอากาศแล้ว

3. กระทรวงมหาดไทยมิได้รับรองตกลงกับกองทัพอากาศแต่อย่างใด ความจริง
ก็มีเพียงสิ่งที่ได้ชี้แจงในข้อ 2.

4. กระทรวงมหาดไทยได้ปฏิบัติตามระเบียบและกฎหมายอยู่แล้ว.

นายพันตำรวจตรี หลวงเจริญตำรวจการ (อุทัยธานี) : ตามที่ท่านรัฐมนตรี
 ช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทยตอบนั้น ทว่าไม่มีหลักฐานอะไรที่จะไปบังคับ ข้าพเจ้ามี
 หลักฐานพร้อมบริบูรณ์ทุกตำบล คำสั่งของอำเภอข้าพเจ้าก็เอามา ข้าพเจ้าเองไม่ได้
 เป็นผู้ตั้งไม้แต่เฉพาะจังหวัดอุทัยธานีฝ่ายเดียว เพราะข้าพเจ้าถือว่าข้าพเจ้าเป็นผู้แทน
 ของปวงชน ข้าพเจ้าได้สอบถามจังหวัดต่าง ๆ ก็มีเช่นเดียวกัน และทราบว่าแรกเริ่ม
 เดิมทีกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้สั่งเรื่องระเบียบวิธีเหมือนกันหมด แล้วต่อมาได้รับทราบจาก
 ผู้ว่าราชการจังหวัดหนึ่ง บุคคลี้แจ้งกับข้าพเจ้าโดยเมลอควไป ข้าพเจ้าได้สอบถามเสร็จเรียบ
 ร้อย ^{จังหวัด} นิมว่าผู้ว่าราชการภาค ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ที่ตกลงกับกองทัพอากาศรับจำนวนวิธี
 เงินอันนี้ไปแต่ละคน แต่ละจังหวัด เป็นจำนวนเงิน ๒ หมื่น ๓ หมื่น ๔ หมื่น แต่ละจังหวัด
 การเป็นเช่นนี้กระผมเห็นว่าเมื่อผู้ว่าราชการภาคและผู้ว่าราชการจังหวัดกระทำการเช่นนี้
 จะผิดคำสั่งของกระทรวงมหาดไทยหรือไม่ เพราะกระทรวงมหาดไทยมีคำสั่งยืนยันมายัง
 ข้าพเจ้าเมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๒ ตามสั่งที่ ๓๐๓/๒๔๕๒ อันเป็นบอกว่าการระเบียบวิธีจากราษฎรด้วย
 ประการใด ๆ นอกเหนือกฎหมาย หรือเพื่อสาธารณกุศลหรือเรื่องอะไรก็ตาม ห้ามโดยเด็ด
 ขาด อันนี้ยืนยันแก่ข้าพเจ้าที่วราชนาจักรอยู่ชัด ๆ แน่ ๆ แล้ว เพราะฉะนั้นข้าพเจ้า
 ขอตั้งกระทู้ถามนี้เพื่อประโยชน์ของจังหวัดต่าง ๆ และผู้แทนต่าง ๆ ที่มาอยู่ที่นี้ขอให้รับ
 ทราบไว้ด้วย เพราะข้าพเจ้าทำไม่ได้ทำเพื่อจังหวัดอุทัยธานี ข้าพเจ้าทำเพื่อราษฎรทั้ง
 ประเทศ การเลียบหายกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้รับ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าเห็นว่ากระทรวง
 มหาดไทยเป็นผู้รับมาอันนี้ ข้าพเจ้าเคยรับราชการอยู่ในกระทรวงมหาดไทยก็รู้สึกบุญคุณ
 ของกระทรวงมหาดไทยเช่นเดียวกัน ข้าพเจ้านำกระทู้อันนี้มาเพื่อเป็นการแก้ไข เพื่อให้
 กระทรวงมหาดไทยจัดการต่อไป เพราะเหตุว่าการกระทำของผู้ว่าราชการภาคก็

ของวุฒิสภา การภาคทัณฑ์ หรือของวุฒิสภาการจังหวัดทัณฑ์ เป็นการพ้นผิดหนีไปจากกฎหมาย และกำลังของกระทรวงมหาดไทย และขอทราบว่าจะมีการดำริเพื่อให้มีการลงโทษประการใดหรือไม่ และสำหรับในประการต่อไปก่อนนี้ตั้งแต่วันที่ คือตั้งแต่วันที่ ~~นี้~~ เป็นต้นไป ทางกระทรวงมหาดไทยจะให้มีการกระทำเช่นนี้อีกหรือไม่ ประการใดหรือว่าจะห้ามเป็นการเด็ดขาดหรือไม่ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจึงอยากขอคำรับรองจากท่านรัฐมนตรี เพื่อให้เป็นที่กระจ่างแจ้งต่อประชาชนทั้งหลายในสภาผู้แทนราษฎร และเพื่อจะให้เป็นการรับทราบโดยสมบูรณ์

พลโท เคช เกษประคิยบุตร รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย :

ทางกระทรวงมหาดไทยได้ตั้งการไปตามที่ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติได้ชี้แจงมาแล้วนั้น และเป็นความจริง ทางกระทรวงมหาดไทยได้ตั้ง ^{๓๑} ~~๓๑~~ ^{๔๘๖} ไม่ให้มีการเรียไร และสำหรับในจังหวัดต่าง ๆ ก็ยังไม่มีการเรียไรในเรื่องนี้ไม่โดยเคร่งครัด แต่อย่างไรก็ตามในเรื่องนี้ได้ชี้แจงแล้วว่า ไม่ใช่เป็นการเรียไร เป็นเรื่องที่วุฒิสภาการจังหวัดไปชี้แจงถึงความจริงของกองทัพอากาศให้ราษฎรฟังเพื่อเป็นการที่จะให้ ~~เห็น~~ ประชาชนได้ทราบ และสำหรับในเรื่องการรับบริจาคนี้ก็เป็นกรณีที่เป็นการไปตามความสมัครใจแล้วแต่ใครจะบริจาค และในจังหวัดอื่น ๆ ก็เช่นเดียวกัน ไม่ใช่เป็นการบังคับ ถ้าหากว่าในเรื่องนี้เป็นที่บังคับแล้ว โดยเฉพาะจังหวัดอุดรธานีซึ่งเป็นจังหวัดที่ประชาชนก็มั่งคั่งสมบูรณ์ ^{กันจริง} แล้วเป็นการบังคับกันจริงอยู่แล้ว ก็คงจะไต่เงินมากกว่านั้น นี้เช่นตัวเลขโดยมากเพียง ๓,๕๐๐ บาท เท่านั้น ไม่ใช่ ~~๓๕๐๐๐~~ บาท ^{๔๖๕ x 7๐๐๐} ~~๓๕๐๐๐~~ บาท ความที่ท่านกล่าวถูกต้องไม่ และสำหรับในเรื่องนี้ขอเรียนว่าทางกระทรวงมหาดไทยก็ได้ระดมเงินและกำลังโดยแน่ชัดอยู่แล้วว่าในการเรียไรนี้จะ ^{ตั้ง} ~~ตั้ง~~ ^{ตั้ง} เป็นไปตามระเบียบกฎหมายในการเรียไร ถ้าเป็นการผิดกฎหมายก็ย่อมจะมีความผิด

๓๑/๑๕/๒๕๕๕ หรือ ๓๑/๑๕/๒๕๕๕

นายพันตำรวจตรี หลวงเจริญตำรวจการ (อุทัยธานี) : กระผมได้ยื่น

เรื่องขอร้องกรมตำรวจกระทรวงมหาดไทยว่าจะ ไม่มีการบังคับ เพราะฉะนั้น

เป็นครั้งที่ ๒ ที่รัฐมนตรีตมบอกว่า ไม่ได้บังคับ กระผมจะตีแจ้งการบังคับให้ท่าน

เข้าใจด้วย คำสั่งของศาลหลวงประจำจังหวัดบอกว่าคุณอำเภอเมืองต้องเอาเงินมาให้

จังหวัด ๓,๐๐๐ บาท ค่าเช่าของบ้านหนึ่ง ๑,๕๐๐ บาท อำเภอสามไร่ ~~๒,๕๐๐~~ บาท X

อำเภอหนองบัว ๑,๐๐๐ บาท รวม ๑๐,๐๐๐ บาท สำหรับจังหวัดอุทัยธานี ฉะนั้น

อำเภอที่จะพูดถึงนี้ ถ้าคิดถึงชีวิตของอำเภอแล้วไม่มีหนทางที่จะหลีกเลี่ยงเลย อำเภอ

ก็ต้องส่งไปควบคุมจังหวัดต้องประสงค์ ถ้าให้ทำให้อำเภอที่ต้องได้รับความเสียหาย

ฉะนั้นอำเภอจึงส่งไปบังคับใน อำเภอน้ำขุ่นละ ๑๕๐ บาท ๑๕๐ บาท หรือ ๒๐๐ บาท

บังคับเอาเป็นค่ามัดจำแล้วค่าของบ้านเจ้าขุนนี้ไม่มีราษฎรคนใดออกแม้แต่ ๑๐ สดข้าง

เมื่อไปให้ใครออกแล้ว ผู้ที่ชาวบ้านเอาเงินส่วนนี้ออกมา ราษฎร เมื่อเป็นเช่นนี้

จะเรียกว่าบังคับหรือไหม้ ชาวบ้านก็กลัวกลัวแน่นอน และมีหน้าตาคล้ายว่าไม่ได้เกี่ยวข้องกับ

กับราษฎร แต่ได้ไปส่งกับข้าราชการนายละ ๑ เปอรเซนต์ แล้วก็มีตำบลโกรกพระมี

ตำบลโคกหม้อ ตั้งอยู่ด้วยจังหวัดอุทัย ๗ ปื่นเงิน ๒๐ บาท ปื่นยาว ๕๐ บาท จะบังคับหรือไม่

บังคับของราษฎรเดือดร้อนใจมากเอาเอง สำหรับการเรียกให้ท้องที่อากาศที่อำเภอพยุหะคีรี

ก็มีเช่นเดียวกัน มีบ้านร้านค้าต่าง ๆ บ้านละ ๕ บาท ๓ บาท และที่สิ่งหมู่บ้านยังมี สำหรับ

ที่มีอาวุธในบ้านละ ๑๐๐ บาท มีโดยทั่วไป

เพราะฉะนั้นการที่กระทำเช่นนี้เป็นการบังคับอย่างที่ท่านรัฐมนตรีว่า เพราะฉะนั้น
 ขอได้—ถึงว่าถึงแม้ว่าเรื่องราวที่แฉ่มากก็ให้แล้วไป ผมขอให้อีกทั้งหมดว่าเรื่อง
 รวาทที่แฉ่มากก็ให้แล้วกันไป ผมหวังว่าคุณไม่ว่า แต่ผมขออย่างเคียวว่าในกา
 ค์ขี้ไม่ จะห้ามคามคำสั่งกระทรวงมหาดไทยโดยเคียวอีกครั้งหนึ่งจะ ใดหรือไม่
 ผมขอเพียงเท่านี้ เพราะฉะนั้นการเรื่องนี้ที่ท่านรัฐมนตรีตอบว่าไม่ได้บังคับ ผม
 หลักฐานหนังสือทุกอย่าง ขอท่านโปรดอย่าตอบนอกนอกออกเลย ตอบตรงไปตรงมา
 อีกว่า เพื่อบังคับให้แกกระทรวงมหาดไทยอย่างทุกที่สุดที่จะทำได้ เพราะผมรู้สึกอึดเสี
 ใจแทนกระทรวงมหาดไทย ที่ผู้บัญชาได้บังคับบัญชาไปท่านนอกเหนือคำสั่งของ
 กระทรวงมหาดไทยซึ่งได้ห้ามไว้แล้ว ซึ่งเป็นสิ่งที่ไร้มืดที่สุด เพราะฉะนั้นการที่
 ผมได้บอกให้ลงโทษข้าหลวงภาคและข้าหลวงประจำจังหวัดนั้น ผมขออภัย ผมขอถอน
 ไม่ต้องลงโทษก็ได้ แต่ผมขอรับอันหนึ่งว่า ในกาลต่อไปขอให้ท่านยืนยันเป็นครั้ง
 ที่สองว่าจะไม่ปฏิบัติกร เช่นนี้แก่ประชาชนให้มันเกิดความเคียวอื่นอีก เพราะฉะนั้น
 ขอให้รัฐมนตรีของผมด้วยความสะดวก

พลโท เฑษ เฑษประคิบุษ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย ;
 ความที่ท่านสมาชิกยืนยันมานั้น ความจริงเป็นเรื่องที่ทางกระทรวงมหาดไทยก็ได้
 เรียกตัวผู้ว่าราชการจังหวัดมาสอบถาม ผู้ว่าราชการจังหวัดก็ชี้แจงว่า ในการที่
 บอกไปยังอำเภอต่าง ๆ เหล่านั้น ก็หมายความว่าต้องการที่จะบำรุงกองทัพ
 อากาศ ในอำเภอต่าง ๆ นั้นไม่ไ้มากเกินกว่าจำนวนที่บอกจุด ไม่ใช่บังคับ
 ในการที่ท่านผู้แทนราษฎรผู้หนึ่งบอกว่า

๑๑/๒๕๕๕

มีการ "งัดค้ำไม้" ขอได้โปรดพิจารณาเห็นว่า ถ้าหากว่ามีการงัดค้ำแล้ว ท่านเองก็ตกลงว่า
 ราษฎรของบ้านไม้เท้า ครอบครอง ถ้าเป็นการงัดค้ำแล้วก็ขอลงออก และถ้าไม่ออกก็ต้อง
 ทำโทษและคดีต่าง ๆ เหล่านี้ ขอได้โปรดพิจารณาว่า คดีอย่างไรก็ดี ถ้างัดค้ำแล้วขอได้
 โปรดเชื่อว่าจังหวัดอุทัยธานีเป็นจังหวัดที่ประชาชนซึ่งตั้งถิ่นฐานจะได้เงินมากเป็นแน่นอน
 แต่ในเมื่อเงิน ๑,๕๐๐ บาทแล้ว

แต่อย่างไรก็ตาม กรมการมหาดไทยซึ่งรับเห็นว่า ได้มีคำสั่งและระเบียบ
 ในเรื่องนี้มาแล้ว ที่จะให้ผู้ตรวจการจังหวัดและผู้ตรวจการภาคปฏิบัติการตามกฎหมาย
 ในเรื่องเรื่องนี้ ถ้าเมื่อใดที่ใครว่าผิดก็อ้างถึงความผิดตามกฎหมาย และในเรื่องนี้เป็น
 การปฏิบัติไปมา ซึ่งผู้แล้ว ถ้าหากว่าท่านผู้แทนราษฎรยังข้องใจอยู่ก็จะรับไปว่ามีความ
 ความเข้าใจที่ชัดแจ้ง หลวงนายตำรวจ (อุทัยธานี) : ตามที่ท่าน
 รัฐมนตรีท่านว่า ถ้าหากว่ามีการงัดค้ำแล้วไม่ออกในกรณีนี้ผู้ขายเจ้าอยู่จึงไม่ออก
 เพราะถ้าไม่ออกท่านเจ้าอยู่ก็ขายให้คนอื่นเสียผู้ให้บ้านนี้ เพราะฉะนั้น จึงขายเจ้าไป
 ระชุมในคราวนี้เงินลูกบ้านเช่นเดียวกันบ้านนี้จึงขาย โดย เมื่อเป็นการนำให้ลูกบ้าน
 ให้ระชุม การระชุมนี้ว่าผู้ใดมีการเรื่องไรของทางนี้หากทรมและมีคำสั่งโดยเด็ดขาด
 และท่านเจ้าไป ออกมาใช้บังคับนี้ และท่านเจ้าไปตลอดคดีว่าเป็นหลักฐาน และ
 ข้างเจ้าผู้เป็นเจ้าของนี้ไปมาครั้งกับ ข้างเจ้าผู้ไปออก ผู้ที่จะออกก็ออก แล้วราษฎร
 ทั้งหม่อมก็ออกแล้วไปมาครั้งกับไปออก เพราะฉะนั้นเมื่อไม่มีการออก ผู้ให้บ้าน
 ก็ของออก บังคับหรือไปบังคับแล้วแล้วท่าน..... (มีสมาชิกในที่ประชุมหัวเราะ).....

แล้วก็การเรียกรอระ ท่านรัฐมนตรี ผู้ใหญ่บ้านต้องเดินไปเที่ยวเก็บเงินทุก ๗ บ้าน ผู้ใหญ่บ้าน
คนเดียวไปขอเงินเก็บเงินจากราษฎรที่บ้าน ๆ ๆ ถ้าราษฎรไม่ยอมให้เงิน ~~ให้~~ ^(Boycott)
ผู้ใหญ่มั่นขวัญไม่ยอมให้เงิน แล้วว่าผู้ใหญบ้านเก็บเงินไปโดยทุจริตอย่างนี้อาจจะเป็นไปได้
เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจึงเห็นว่าการกระทำเช่นนี้ เป็นสิ่งที่ไม่น่าบังควร

อีกคำหนึ่งที่ท่านรัฐมนตรีตอบว่าจะดำเนินไปถึงข้าหลวงภาคและข้าหลวงประจำ
จังหวัดไม่ให้ทำผิดกฎหมาย แต่ว่าทำผิดคำสั่ง คำสั่งเป็นะท่าน คำสั่งของกระทรวงมหาดไทย
นี้กระผมเคยขึ้นอีกคำสั่งเมื่อปี ๒๕๕๕ ยังมีปรากฏอยู่ และยังมีผู้ที่กระผมด้วย เพราะฉะนั้น
กระผมเคยกราบว่าถ้าดำเนินไปถึงผู้ว่าราชการภาคและข้าหลวงประจำจังหวัดไม่ให้กระทำ
ผิดกฎหมาย และขอจะได้ปฏิบัติตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ตามคำสั่งที่ ๓๐๓/๒๕๕๗ ด้วย
หรือไม่ แล้วผู้ว่าราชการจังหวัดจะได้รับทราบไว้และจะได้ไม่สงสัยในเรื่องนี้ต่อไป และ
เพื่อประชาชนในจังหวัดจะได้ได้รับความสุขสมบูรณ์ในเรื่องคำสั่งฉบับนี้ หรือว่ากระทรวง
มหาดไทยไม่ผิดคำสั่งฉบับนี้ระการใดแล้ว หรือจะผิดกฎหมายเรียกรอระเพียงเท่านั้น
ถ้าท่านไม่เชื่อคำสั่งฉบับนี้ ท่านก็ควรถอนหรือยกเลิกไปเสีย เพราะฉะนั้นขอให้ท่านรัฐมนตรี
ชี้แจงถึงเรื่องคำสั่งฉบับนี้สักครั้งหนึ่ง

พลโท เดช เดชประสิทธิ์พร รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย :
คำสั่งนั้นคงเป็นคำสั่งออกเฉพาะไว้ในเมื่อไม่ได้มีคำสั่งยกเลิก และในการที่ข้าพเจ้าได้
บอกว่าจะได้ดำเนินไปให้ปฏิบัติตามกฎหมายเป็นการดีต่อไป คำสั่งฉบับเดิมยังคงมีอยู่
ไม่ได้สั่งเลิก ถ้าท่านผู้แทนรู้สึกว่าจะยังไม่พอที่จะดำเนินให้ปฏิบัติตามกฎหมาย จะขอ
ให้ดำเนินไปให้ปฏิบัติตามคำสั่งฉบับนี้อีกด้วย ทางกระทรวงมหาดไทยก็ไม่ขัดข้อง แต่อย่างไร
ก็ตามก็จะได้สั่งไป

แต่อย่างใดก็ตามขอเรียนอีกเรื่องหนึ่งว่าการบริจาคเงินสำหรับกองทัพอากาศเป็นการ
บริจาคเงินเพื่อประโยชน์ของการป้องกันประเทศชาติ ไม่ใช่เป็นการบริจาคเพื่อไปเข้า
พวกเข้าพรรคใด เพราะฉะนั้นเมื่อมีการบริจาคขึ้นแม้ในจังหวัดอื่น ๆ ก็คงจะบริจาค
เพื่อประโยชน์ของประเทศ แต่อย่างใดก็ตามเชื่อว่าทางจังหวัดก็คงจะไม่ได้มีการ
บังคับหรือมีการเรียกเก็บเงินในการฝึกหัดหมาย

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ต่อไปได้ที่ ๒ กระถามของนายเทิ้ม
ม สงขลา เรื่องการกู้เรือรบหลวงศรีอยุธยา ตามกระทรวงกลาโหม

นายเทิ้ม ม สงขลา (ราชบุรี) : ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรี
ว่าการกระทรวงกลาโหม ดังต่อไปนี้

เนื่องจากเรือรบหลวงศรีอยุธยาซึ่งเป็นเรือรบที่มีคุณภาพสูงมากลำหนึ่งแห่ง
ราชนาวีไทย ได้ถูกทุบระเบิดจมลงใต้น้ำบริเวณเกาะจลาจลในวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๔๘๕
ที่จังหวัดภูเก็ต ซึ่งเป็นที่ทราบกันอยู่แล้ว ซึ่งบัดนี้เหตุการณ์บ้านเมืองเข้าขั้นวิกฤติมานานแล้ว
และรัฐบาลก็จำเป็นต้องกู้เงินกู้ยืมจากต่างประเทศให้สมรรถภาพเพิ่มขึ้น แต่ปรากฏว่ายังหาได้
จัดการกู้เรือรบลำนี้ขึ้นใหม่โดยการขอเช่ามิได้เป็นประโยชน์แก่กำลังกองทัเรือไม่ จึงขอ
เรียนถามว่า

๑. รัฐบาลจะจัดการกู้เรือรบหลวงศรีอยุธยาหรือไม่
๒. ถ้าจะกู้ จะกู้ไปไว้ที่ใดโดยวิธีใดบ้าง
๓. เหตุใดจึงยังไม่เห็นหาทางมาเป็นสมควรถึง ๑ ปีเศษแล้ว

พลเอก สุรเชษฐ์ ชัยวงศ์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม : กระทรวง
กลาโหมขอเสนอ ผู้รังสี

- ๑. รัฐมนตรีช่วยว่าการผู้รังสีคนแรก
- ๒. ผู้รังสีจะรังสีใครก่อนใครๆ ไปตามวิธีที่เรื่อกะมุขหากำตรี ๆ ไป
- ๓. ยานที่ไปรังสี ผู้รังสี ๔. ยาน/ผู้รังสีคนแรกที่ตัวเขาจะไปรังสีของ

ป-ผู้รังสี รังสีใครในนี้ ๆ การรังสีกระทรวงกลาโหมก่อน ๆ จึงจ่า รังสีกระทรวงกลาโหม
รายอื่น ๆ รังสีกระทรวงกลาโหมก่อนแล้วกล่าวว่าการลงมอบตัว จะได้กระทำการ
ตกลงกันโดยเร็วไว้

นายพลเอก สุรเชษฐ์ (ราชการ) : กระทรวงได้จัดหาพิเศษของทำรัฐมนตรีช่วย
ว่าการกระทรวงกลาโหมจึงเสนอรัฐมนตรีว่าการแล้ว มีัญชาติที่จะเริ่มเพื่อรักษา
อันเนื่องถึง ยานที่รังสี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม แลออกว่า สำหรับความตั้งใจ
ของรัฐมนตรีว่าการ ผู้รังสี รังสี ยานนี้ ได้ตั้งใจใจมากแต่เริ่มแรก และได้มีการประกวดราคา
กันไว้แล้ว จะประกวดกันว่าบริษัทต่าง ๆ ประกวดราคาด้วยแล้วบริษัท ผู้รังสี ไร่กว่าห้า
นั้นไม่ทราบ ว่าโดยมีการเงินเงินในต่าง ๆ นี้ ในเริ่มแรกเห็นว่า การประกวดราคา
ครั้งแรกนั้นมีบริษัทอะไรบ้าง ประกวดราคา กระทรวงกลาโหมและกองทัพบกเป็นผู้ทำใน
การประกวดราคา มีใครเป็นผู้เข้ามาดำเนินการ ผู้รังสี รังสี รังสี รังสี รังสี รังสี รังสี /
ส.๑๑๕๕ นี้ให้รังสีไว้ก่อน ถ้าผู้รังสีจะทำอย่าง เด็ดทระเงินงบประมาณนี้ไว้
ไม่มี เพราะผู้รังสี ผู้รังสี แล้ว ประการ โยเมวิธีรังสีอะไรก็ได้ในประกวด
ราคาในเวลานี้ ไม่เป็นผู้รังสี ไร่กว่า ได้ราคาเท่าไร ในระยะเวลาเท่าไร บริษัทอะไร
เป็นผู้รังสีได้ราคาเท่าไร รังสี ไร่กว่า

ในการระดมราคาคราวนี้รัฐบาลได้ส่งหนังสือในการที่จะได้แก่คิด เมื่อเห็นสมควรหรือไม่

ข้อ ๑. เพราะเหตุใดจึงให้รับทำสัญญาให้กับบริษัทที่ทำสัญญาค่า ข้อนี้ท่านรัฐมนตรีได้ตอบแล้วว่าบริษัทนี้ได้รับราคาค่าแก่ค่าการปิดเงินไฮดรอลิกประการแล้วก็ไม่ยอมมาทำสัญญาเมื่อค่าการปิดเงินไฮดรอลิกไม่มาทำสัญญาตามประกาศการประกวดราคาแล้วรัฐบาลได้จัดการกับบริษัทนี้ในกรณีปิดสัญญาประการใด เช่นมีการปรับหรือไม่ และเพื่อเป็นการสงวนเวลาของค่าที่ส่งวงของเรือระหว่งค่านี้ไว้หรือไม่ รัฐบาลได้พิจารณาให้บริษัทซึ่งเป็นที่สองรองลงไปหรือบริษัทอื่น ๆ ที่จะเข้าประกวดราคาต่อไปหรือไม่ เพราะเหตุใด

นอกจากนี้ขอเรียนว่าของกรมว่าในการกู้เรือดำน้ำ ห้างมาตั้งแต่ปีเศษจนถึงนี้ค่าเช่าการกู้เรือดำน้ำมากขึ้น เพราะเหตุว่าเรือดำน้ำไปหมดทำให้เรือหนักมากขึ้น และนอกจากนั้นคุณภาพของเรือและอาวุธยุทโธปกรณ์ที่อยู่ในเรือตรี ๆ ทำให้เสื่อมเสียไปซึ่งความจริงเมื่อจมใหม่ ๆ ไม่มีอะไรเสียเลย ถ้าปล่อยทิ้งไว้นาน ๆ อาจจะเสีย เมื่อถามว่ายังไม่เสียเช่นนี้จึงขอเรียนถามว่าการกู้เรือตรี ๆ ถ้าหากว่าทำในขณะนี้จะมีราคาแพงขึ้นหรือไม่ ถ้าแพงขึ้นรัฐบาลจะพิจารณาขอยกพระองค์ของเจ้าหน้าที่หรือไม่ เพียงใด

พลเอก ศุภวุฒิ ชนะรัชต์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม : ในการเปิดประมูลราคานั้น เสร็จสมบูรณ์จากทางแม่ทัพเรือแล้ว มีบริษัทที่เข้าประมูล ๘ - ๘ บริษัท แต่บริษัทที่ให้ราคาต่ำที่สุดคือบริษัทศรีสุภาภรณ์ บริษัทศรีสุภาภรณ์ได้เริ่มเจรจากับกองทัพเรือและได้ตรวจเรือที่ขอยก เพราะปรากฏว่าที่เงินไฮดรอลิกที่เรือขอยกเคยพบอย่างหลายประการประการที่ ๑ คือ ผู้ที่ผู้ซื้อก็ในเรือส่ง เวลา

บริษัทศรีสอภาคได้ตกลงที่จะดูให้เสร็จภายใน ๓๐ วัน แต่ว่าวันเริ่มให้นับแต่เวลานั้น - ทาง
กองทัพอเรือจะให้เริ่มนับแต่วันเซ็นสัญญาแต่ทางบริษัทจะให้เริ่มนับแต่วันพร้อม วันพร้อมหมาย
ความว่าเมื่อเรือมือเครื่องใช้คลอคนช่างซึ่งเป็นชาวญี่ปุ่นได้เดินทางมาถึงประเทศไทย
แล้วจึงพร้อมที่จะดู แต่ทางกองทัพอเรือก็บอกว่าอย่างนั้นไม่ได้ของ นับตั้งแต่วันเซ็นสัญญา
เป็นต้นไป การเจรจาได้โต้ตอบกันมาเป็นเวลานานตั้งแต่ครั้งแม่ทัพเรือคนเก่าจนถึงแม่ทัพ
เรือคนใหม่นี้ การเจรจาก็ต้องรอกันเรื่อยมา ทางบริษัทมาเจรจาเป็นครั้งเป็นคราวแล้ว
ก็หายไปเสียสองสามวันแล้วก็มาเจรจากันอีก เรื่องเป็นเช่นนี้ข้าพเจ้าได้พิจารณาแล้วเห็น
ว่าส่วนมากไม่ใช่ความผิดของเจ้าหน้าที่ เป็นความผิดของทางบริษัทจึงขอชี้แจงให้ท่านทราบ
ซึ่งขอความเห็นทางกองทัพอเรือได้พิจารณาแล้วเห็นว่า จะดำเนินการเจรจากับบริษัทศรีสอภาค
ไม่ได้จึงได้ดำเนินการกับบริษัทที่ใ้ราคาสูงถัดมาคือบริษัทรังสิตซึ่งเวลานี้ได้ดำเนินการเจรจา
เสร็จสรรพแล้วและบริษัทนี้ก็จะได้เซ็นสัญญากันเร็ว ๆ วันนี้

ส่วนที่ท่านถามว่าเรื่องนี้เป็นความผิดของเจ้าหน้าที่หรือไม่ ในนามของ
กระทรวงกลาโหมข้าพเจ้าขอชี้แจงว่าไม่เป็นความผิดของเจ้าหน้าที่ เพราะทุกคณมีเจตนาดี
แต่ว่าอันเชิงของบริษัทต่าง ๆ มีมากเช่นต้องการประวิงเวลาเพื่อประโยชน์ของเขาเป็นต้น
ข้าพเจ้าจึงขอชี้แจงให้ท่านทราบ

ส่วนที่ท่านถามว่ามีงบประมาณหรือไม่ ข้าพเจ้าขอตอบว่าในปีไม่มีงบประมาณ
แต่ได้สิ่งงบประมาณไว้ในปี ๒๕๕๒ และการถูกว่าจะเสร็จก็พอดีที่จะต้องจ่ายเงินในปี ๒๕๕๒
ซึ่งทางกองทัพอเรือก็ได้บอกว่าเป็นที่เดือดร้อนประการใดเพราะการจะจ่ายเงินก็ต่อเมื่อ
เรือลอยลำมาและได้จึงเข้าดูเรียบร้อยแล้วจึงจะทำการจ่าย ขณะนี้ทางกองทัพอเรือก็ได้
- จัดส่งแอล.เอ. ไปประเทศญี่ปุ่นแล้ว
(L. A.)

ส่วนนอกจากนั้น ที่ท่านถามว่า เรือจมนี่เสื่อมคุณภาพหรือ ซ้ำพเจ้าถามผู้ชำนาญในการ
กู้เรือลอยขึ้นมาแล้ว สิ่งต่าง ๆ ไม่เสียหาย เว้นไว้แต่เครื่องไฟฟ้า เช่นไฟสายมอเตอร์
ต่าง ๆ อาจจะมีเสีย แลสิ่งต่าง ๆ คงเรียบร้อยใช้ได้ทุกประการ

นายเทียม นสงขลา (ราชบุรี) : ผมได้ฟังคำชี้แจงของท่านรัฐมนตรีช่วยว่า
การกระทรวงกลาโหมแล้ว แต่ว่าปัญหาอีก 2 - 3 เรื่องที่ยังไม่ได้ตอบ เช่นปัญหาที่ถาม
ถามว่าได้มีการปรับบริษัทซึ่งให้ราคาต่ำเท่าใดหรือไม่ จึงขอเรียนถามว่าได้มีการปรับบริษัท
ซึ่งยื่นเสนอตัวเอง เข้ามาแสดงสมรรถภาพในการกู้เรือ แล้วผลที่สุดไม่ผู้ใดอะไรเลย และ
ผมทราบว่าบริษัทนี้ไม่มีอะไรพิเศษเพียงแต่กองการกิจการนายหน้าเท่านั้น ถือโอกาสเสนอราคา
แล้วผลที่สุดทำให้ราชการของกองทัพเรือเสียหาย จึงขอเรียนถามว่าทางรัฐบาลจัดการลงโทษ
ปรับบริษัทนี้ความเสียหายหรือไม่ แต่ไหน เป็นตัวอย่างซึ่งบริษัทอื่น ๆ ที่ไม่มีความสามารถแล้วหา
เข้ามาประกวดราคาเช่นนี้ นอกจากนั้นผมขอเรียนถามต่อไปว่า เท่าที่ผมได้ทราบนั้น แล้วก็
เมื่อบริษัทต่าง ๆ ที่มาขึ้นราคามีมากและมีสมรรถภาพต่าง ๆ กัน รัฐบาลก็ทราบดีแล้วว่า
บริษัทไหนมีสมรรถภาพที่ควร จะให้กู้เรือรายนี้ เช่นบริษัทรังสิต เป็นต้น ซึ่งให้ราคาที่ 2 รong
จากบริษัทศรีสะอาด ซึ่งเป็นบริษัทที่ไม่มีสมรรถภาพ

เพราะเหตุใดรัฐบาลจึงไม่จัดการให้ระทัณฑ์ ให้เร็วกว่านี้ ในอันที่จะให้บริษัท เรือรบ
 หลวงศรีอยุธยาขึ้นนี้/มา นอกจากนี้ท่านรัฐมนตรีได้^{รับ}ตอบว่าการเริ่มการประกวดราคาเมื่อใด
 แต่ต่ำกว่าเรื่องนี้อะไร ^{ไม่} แม้ใครขอเรียนว่าน่าจะ เป็นเดือนกันยายน ๒๔๕๔ ซึ่งถึงวันนี้ก็ครบ
 ปีพอดี ทั้งแต่บัดนั้นจนบัดนี้แล้วการ ค่ำตกลงเงื่อนใจกับบริษัทหรือจะสำเร็จแล้ว อย่าง
 มากก็ไม่เกิน ๓ เดือน นับตั้งแต่วันยื่นของประกวดราคา แต่จนบัดนี้ก็ไม่ได้การตกลง ทำให้
 ล่าช้ากว่าเช่นนี้ จึงขอเรียนถามว่าเหตุใดจึงทำให้ล่าช้าเกินสมควร มีอะไรสุดสุดดีหรือ
 ชลัถ นอกจากนั้นในคำณบริษัทหรือจะแล้ว ในคำณรัฐบาลมีอะไรสุดสุดดีหรือไม.

พลเอก สุฤษดิ์ ชนะวิรัช รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม : ข้าพเจ้าขอ
 ชี้แจงดังนี้ ในเรื่องการรับเงินเนื่องจากบริษัทยังไม่เห็นสัญญา กับกองทัพเรือจึงไม่มีการรับ
 เป็นแต่เพียงยึดเงินค้ำประกันของประมูล เงิน ๕,๐๐๐ บาท

อีกประการหนึ่งซึ่งท่านถามว่า ^{รับ}เมื่อแล้ว ^{รับ}บริษัท ^{รับ}ไม่มีสมรรถภาพ อันนี้เป็น
 ข้อเท็จจริง ซึ่งไม่ทราบว่าบริษัทการ ค่ำจะจะเป็นถูกต้องตามกฎหมายว่าบริษัทได้มีสมรรถ
 ภาพแล้ว นอกจากนั้นข้าพเจ้าชี้แจงว่าในการ ^{รับ}เซ็นสัญญา ^{รับ}ก็ เปิดประมูล ^{รับ}ก็ เป็น ^{รับ}วิธี ^{รับ}
 ของแม่ทัพเรือโดยเฉพาะ ซึ่งแม่ทัพเรือมีอำนาจในการเซ็นสัญญา ในการเปิดประมูลได้
 ในการเลิกประมูลเลิกเงื่อน ^{รับ}ได้เลิกประมูลตั้งแต่วันที่ ๑๐ ธันวาคม ^{รับ}ต้น ^{รับ}กันยายน ๒๔๕๔
 นับถึงวันนี้ก็เป็นเวลา ๑ ปีแล้ว และเพราะเหตุใดจึงล่าช้าเช่นนี้ ข้าพเจ้าก็เสียใจว่า
 ทำไมจึงล่าช้าจนบัดนี้ เฉพาะตัวข้าพเจ้าอยากจะได้เร็วที่สุดที่จะให้เร็วได้ หากแต่ชั้น
 เชิงพอค้ำซึ่งพยายามทำกิจการต่าง ๆ เพราะว่าสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ต้องเอาห่างจาก
 ผู้รับมาก เพราะว่าเป็นอันจะแรงทำไหน อยู่สักเท่าไร โคลนคมทัพแม่ทัพเรือ ข้าพเจ้า
 เชื่อว่าบริษัททุกบริษัทไม่มีนายช่างชำนาญในการนี้ เพราะฉะนั้นก็ต้องรอช่างเทคนิคมาจาก
 ต่างประเทศ อันนี้ข้าพเจ้าขอเรียนชี้แจงให้ ^{รับ}ที่ท่านทราบด้วย.

นายเทียม ๗ สงขลา (ราชบุรี) : กระผมใคร่ขอเรียนคัดค้านเป็นอันดับสุดท้าย
 เล็กน้อยว่า เท่าที่ทราบรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหมได้กรุณาตอบนั้นทำให้ค่อนข้าง
 กระจ่างไปบ้าง แต่ว่ากระผมเป็นห่วงในเรื่องประเทศชาติโดยเฉพาะที่เกี่ยวกับกิจการของ
 กระทรวงกลาโหม ขอประทานโทษ อาจจะเกี่ยวกับกระทรวงอื่น ๆ ก็ได้ แต่ในที่นี้กระผม
 พูดเพียงกระทรวงกลาโหมเท่านั้น จึงขอเรียนถามว่าเท่าที่ได้ประจักษ์กันอยู่ในขณะนี้/
 ได้ปรากฏว่าบริษัทต่าง ๆ ได้เกิดขึ้นในประเทศไทยอย่างคับคอกเห็น เพราะฉะนั้นในการนี้
 จึงรู้สึกวราดาที่เกี่ยวกับการประมูลเงินต่าง ๆ เกี่ยวกับทางราชการทหารทุก ๆ กองทัพ
 โดยเฉพาะอย่างยิ่งก็คือกระทรวงกลาโหมจะได้อพิจารณาหาทางป้องกันทหารโอกาสลด
 เพื่อเป็นการเอาค่านายหน้าของบริษัทต่าง ๆ เพื่อเป็นการหาสมรรถภาพในการที่จะทำงานของ
 บริษัทต่าง ๆ ที่จะรับทำนั้นจะได้อหรือไม่ คือความที่ได้ปรากฏก็คือว่าพอปีของการประกวด
 ราคาเกี่ยวกับการกู้เรือหรือยุทธา ก็จะต้องยื่นเงินประจำของเป็นราคา ๕,๐๐๐ บาท ถ้า
 ผู้ยื่นของได้ยื่นซองไว้แล้วไม่มาตามกำหนดเวลาการประมูลก็รับของนั้นซึ่งเป็นเงินเพียง
 ๕,๐๐๐ บาทเท่านั้น อย่างนี้เห็นว่าเมื่อเทียบกับราคาของเรือหรือยุทธาที่จะทำการกู้
 กับเงินจำนวน ๕,๐๐๐ บาทนี้เป็นการคุ้มกันหรือไม่ กระผมจึงขอกราบเรียนไว้เพื่อพิจารณา
 หาทางป้องกันต่อไป และเพื่อไหม้บริษัทที่เข้าประกวดราคานั้นเป็นบริษัทที่จริง ๆ เป็นที่น่า
 เชื่อถือได้จริง ๆ แล้วถ้าหากว่าได้กรุณาทราบถึงหลังจากของบริษัทนั้นด้วยก็จะเป็นการดี
 สำหรับในประการต่อไป ก็ขอเรียนว่าในการที่เรือรบหลวงหรือยุทธาได้ถูกอับปาง
 ลงคว้นฝีมือของพวกเราตนเอง และผมก็ได้กราบเรียนมาแล้วก็ไม่อยากจะกราบเรียนอีกให้
 เป็นการซ้ำซากอีก ซึ่งเป็นการที่รบกวนความสนใจของบรรดาประชาชนคนไทยผู้ได้เสียภาษี
 ชาติกรเพื่อเอาเงินเหล่านี้ไปซื้อเรือรบ ซึ่งเป็นจำนวนเงินมาก เพราะฉะนั้นถ้าหากว่าเราไม่มี
 อะไรเพื่อให้เป็นที่มั่นใจของเขาในอนาคตข้างหน้าได้แล้ว กระผมคิดว่าเขาก็ย่อมจะมีความ
 กังวลใจ เพราะว่าอนาคตข้างหน้าเราก็อาจจะมีความจำเป็นที่จะต้องขอความร่วมมือจาก
 ประชาชนหนึ่งจะต้องไม่เป็นการบังคับ คือเจ้าของเงินเขาจะต้องให้คว้นใจรักษา

เพราะฉะนั้นจึงขอเรียนถามว่า รัฐบาลจะหาวิธีการ
ที่เหมาะสม

อย่างไรดี สำหรับขยายความเข้าใจ นอกจากนั้นขอเรียนถามอีกสักเล็กน้อยเพื่อ
เป็นที่ควรระวัง ในกรณีของรถหรือยวดยานที่มีน้ำหนักน้อยกว่า
ประเภทนี้ ในราคาเท่าใด ถ้าหากว่ารู้มาแล้ว จะหวังในการที่จะเอาผล
ของรัฐที่จะขมเขื้อยในกรณีของกองทัพอากาศเพิ่มขึ้นได้หรือไม่

ประการที่ ๓ นอกจากเรื่องรถหรือยวดยานที่มีน้ำหนักน้อยกว่า
นั้น กองทัพอากาศในขณะนี้เรื่องที่มีคุณภาพดี เช่นเดียวกับในกองทัพเรืออีกก็
กระผมขอถามเพียงเท่านี้เพื่อความควรระวัง

พลเอก สุรยุทธ์ ธรรมรักษ์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม
ข้าพเจ้าขอเรียนให้แจ้งดังนี้ ในการที่ถามมาซึ่งผู้ได้ติดตามว่าในการประชุม
นี้ รัฐบาลจะหาวิธีการที่ดี ข้าพเจ้าก็เห็นด้วยที่จะต้องหาวิธีการที่ดีขึ้น
แล้วเท่านั้นนอกจากนี้ยังเกิดขึ้นว่าถ้ามีข้อบกพร่อง ข้าพเจ้าก็เห็นด้วยในเรื่องวิธี
ประมุขที่รัฐคิดว่าพอควรที่จะช่วยในวิธีการอย่างที่ท่านเข้าใจ ทางรัฐบาลก็มี
เป็นอันใจ ได้หาวิธีการที่ดีที่สุด ถ้าท่านจะเห็นได้ว่าในระยะ ๒ - ๓ ปีนี้
คณะรัฐมนตรีได้มีมติว่า จะขอระดมเงินจากไม่เอาราคาค่าเสมอไป เราจะต้องมี
ถ้าราคาจะแพงกว่า มีผลทำให้เป็นหนี้ ข้าพเจ้าคิดว่าท่านสมาชิกผู้ดีหรือ
โปรดถามวิธีของรัฐวิธีนี้บ้าง ทางรัฐบาลก็มีได้เป็นอันใจ

เพราะรู้ว่าวิธีการของพ่อค้าในขณะนี้มากมาย และเป็นการแสดงให้เห็นว่าพ่อค้าไทยของเราไม่มีวิธีการและไม่ขอสืบค้นวิธีคิดของเราด้วย ซึ่งข้าพเจ้าขอชี้แจงให้ท่านทราบด้วยดังนี้ ไม่เฉพาะแต่กระทรวงกลาโหม แม้แต่ทางรัฐบาลก็ได้แก้ไขทุกวิธีทางอยู่แล้ว

อีกอย่างหนึ่งในเรื่องของเรือรบหรือยุทธนาที่ท่านถามที่ลุ่มจมลงไปนั้น ความจริงข้าพเจ้าไม่เข้าใจจะตกลง และข้าพเจ้าก็ตั้งใจว่าจะไม่ตอบ แต่ข้าพเจ้าขอชี้แจงว่าขอได้โปรดคอยดูอย่างผู้อื่น เพราะจะเป็นการที่ปล่อยหาคะเซ็ม รังแต่จะเกิดความเศร้าสลดใจ

เพราะฉะนั้นเราทำอะไรให้เจริญต่อไปข้างหน้าจะดีกว่า ส่วนวิธีการที่จะทำให้ราษฎร ^{หยุดความท้อใจนั้น} ใจสงบลงลงงั้น อันนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับจิตวิทยา ซึ่งข้าพเจ้าไม่สามารถจะตอบได้

และที่ท่านถามว่าเรือรบหรือยุทธนาซึ่งต่อมาจากไหนนั้น ข้าพเจ้าขอตอบว่า ต่อมาจากประเทศญี่ปุ่น เป็นราคาประมาณ ๒,๕๐๐,๐๐๐ บาทเท่านั้นเอง

แล้วที่ท่านถามว่า เมื่อสู้ไปแล้วจะมารวมแซมโซดาร์ ไคหรือไม ข้าพเจ้าขอชี้แจงว่าเมื่อสู้ไปแล้ว อากาศที่จะซ่อมแซมโซดาร์ ไคอย่างดี ซึ่งแม้ที่พิคโคชี้แจงให้ข้าพเจ้าทราบแล้ว

และที่ท่านถามว่าเรืออย่างดี ๆ ยังมีอีกที่ใดนั้น ข้าพเจ้าไม่สามารถจะตอบได้

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ^{ขอรับ} ค่อยไปหมายเลข ๓ ของนายฉันท บุญจิต

เรื่องการปราบปรามผู้ก่อการร้าย กรมการตำรวจนครบาล

นายพัน น. ฐิต (อุบลราชธานี) ข้าพเจ้าขอแจ้งกระทรวงมหาดไทย

กระทรวงมหาดไทย ดังต่อไปนี้

ด้วยในท้องที่จังหวัดอุบล ๗ ขณะนี้ราษฎรได้รับความเดือดร้อนเนื่องจาก

ฝนตกหนักน้ำท่วมและไข้ ซึ่งชาวบ้านเรียกว่าโรคนี้ กำลังระบาดอยู่แล้วเริ่มเป็นมา
โดยทั่วแล้ว และมีกำลังระบาดหนักยิ่งทำให้คนล้มตายลง และไม่ได้เก็บเกี่ยว เนื่องจาก
โรคนี้บาง ทำให้กระทบกระเทือนต่อการเศรษฐกิจของประเศ และการครองชีพของประชาชน
เป็นอย่างยิ่ง ถ้าหากไม่รีบเร่งหาวิธีบรรเทาภัยอันอย่างจริงจังแล้ว จะทำให้โรคนี้ระบาด
ไปยังจังหวัดอื่น ๆ อีก จึงขอเรียนมาว่ากระทรวงมหาดไทยว่า ท่านได้ทราบ
เรื่องโรคนี้แล้วหรือไม่ และหาวิธีบรรเทาและจะจัดกักรป้องกันอย่างไร

นายพันคำรจ เอก ละทัย อุทยานานท์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง
มหาดไทย กระทรวงมหาดไทยขอตอบกระทรวงของท่านสมาชิกผู้เกี่ยวข้องนี้ เรื่องโรคนี้ที่ได้
ยากขึ้นที่จังหวัดอุบลราชธานีนั้น กระทรวงมหาดไทยทราบมานานแล้ว โรคนี้เกิดขึ้นในท้องที่จังหวัด
๗ กรมการเสีกรรมได้ทราบมาเช่นกัน และได้ส่งหัวหน้าแผนกสัตววิทยาได้ออกเดินทาง
สำรวจตั้งแต่ก่อนวันที่ ๒๔๙๔ ในฤดูการที่ ๒๔๙๕ เมื่อราวเดือนมิถุนายนได้มีโรคนี้
ในภาคอีสานทางกระทรวงมหาดไทยก็ได้รีบส่งยาไปที่จังหวัดอุบล ๗ ค่าเป็นการป้องกัน
รักษาเพื่อไม่ให้โรคนี้แพร่หลายในทันทีแล้ว เรื่องแมลงชนิดนี้มิได้เกิดแต่ที่ประเทศไทย
นั้นเอง ที่ประเทศอื่นเคยก็มีแพร่หลาย และกำลังหาวิธีป้องกันอยู่เหมือนกัน แต่อย่างเช่น
ที่สมาชิกผู้เกี่ยวข้องกระทรวงนี้ กระทรวงมหาดไทยก็ได้ส่งหัวหน้าแผนกสัตววิทยาเดินทาง
สำรวจศึกษา เกี่ยวกับแมลงชนิดนี้ที่เกิดขึ้นในจังหวัดอุบล ๗

นายพัน บุญฉัตร (อุบลราชธานี) : เท่าที่ท่านรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง
เกษตร ได้กรุณาตอบเรื่องโรคข้าว ข้าพเจ้ายังไม่หายข้องใจโดยเหตุที่ว่า เรื่องโรคข้าวนี้ได้
ระบาดมาหลายปีแล้ว ในคณปี ๒๕๕๕ ได้ส่งเจ้าหน้าที่และยาไปช่วยปรามนั้น เรื่องนี้ขอ
ประทานทราบเรียนว่าการที่ส่งยาและเจ้าหน้าที่ไปปรามนั้น ขอเท็จจริงปรากฏว่ายาที่ไปถึง
จังหวัดอุบลในท้องที่อำเภอพิบูลมังสาหารมียาเพียง ๔ ตังเล็ก ๆ และพร้อมทั้งเครื่องฉีดนั้น
ข้าพเจ้าได้เรียนถามเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการตอบเกษตรกรว่า "ได้จัดการและได้ปรามไปแล้ว ได้
ผลดีเพียงใด" เจ้าหน้าที่กลับตอบว่า "เรื่องนี้ไม่มีค่าเบียดเบียน ค่าพาหนะ" ดังนั้นข้าพเจ้าจึง
อยู่ที่มีคณที่ว่าการอำเภอ ท่านรัฐมนตรี จนเดี๋ยวนี้ก็ยังไม่ได้ทำการปรามแต่ประการใดเลย

ส่วนที่ท่านตอบว่าเกิดโรคแค่เฉพาะในอำเภอพิบูลมังสาหารอำเภอเดียวนั้น
ขอโทษ ในท้องที่อำเภอตระการ อำเภอเขมราฐ ~~๗~~ และอำเภอโขงเจียม ๔ อำเภอนี้
ยังมีระบาดอยู่ จึงอยากขอประทานทราบเรียนถามว่าท่านได้ส่งยาไปช่วยแล้วเป็นจำนวนเท่าไร
หรือเทียบ ๕ ตังที่กระแอมเห็นอยู่ใต้คณที่ว่าการอำเภอเท่านั้น แล้วพืชพันธุ์ที่ที่เกิดโรคมี
จำนวนกี่ไร่กัน ยาที่ไปปรามนั้นพอที่จะให้ได้ผลแก่ประชาชนอย่างจริงหรือ เพราะว่าเรื่อง
ข้าวเรื่องเหล่านี้เป็นกระดูกสันหลังของประเทศ ถ้าปล่อยปะละเลย ^{ไว้} มันแค่จะส่งคนไปดูการ
ต่างประเทศบ้าง ส่งคนไปศึกษาบ้าง ผลที่สุดชาวนาจะตายก่อน จึงขอประทานทราบว่า
ท่านส่งไปแล้วเท่าไร ปรามไปแล้วเท่าไร ได้ผลอย่างไรบ้าง

นายพันคำรวจเอก ละม้าย อุทยานคณนท์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง—
เกษตร : เรื่องโรคข้าวนี้ ตัวโรคเป็นแมลงชนิดหนึ่งที่เกิดกับยอดข้าวทางกระทรวงเกษตร
เพิ่งจะได้รับการรายงานว่า เกิดที่อำเภอพิบูลมังสาหารเท่านั้น ส่วนที่อำเภอโขงเจียม อำเภอ
เขมราฐ และอำเภอตระการนั้น ทางกระทรวงเกษตรยังไม่ได้รับการรายงาน ส่วนจำนวนยา
ที่ส่งไปให้อำเภอพิบูลมังสาหาร ๔ ตังนี้ เพราะหัวหน้าแผนกกีฏวิทยาเห็นว่าสิ้นจำนวนยา ๔ ตัง
นี้พอสำหรับที่จะบำบัดโรคข้าวที่อำเภอพิบูลมังสาหาร

หมอไร จะ จะ เริ่มว่า โรคนี้ เป็นแบบงที่ติดกันคนขาวเมื่อมัน จะคนขาวที่กล่าวถึง เจริญ
 เดียวโต ~~เมื่อคนขาวจะดูแล~~ ^{คนขาว} แต่เป็นหัวที่กล่าวถึงปกติว่า ชาวที่ไม่เสียหาย ชาวถล่มจะแตก
 กอเพิ่มขึ้นอีก เป็นอันว่า ^{คนขาว} ~~ไม่มี~~ ^{คนขาว} ไม่มีความเสียหายในระยะปกติเช่นเคย ที่นี้โรคนี้เมื่อเกิดในระยะ
 ที่ชาวกล่าวถึงถึงห้องกำลังจะออกรวงแล้วก็เป็น การเสียหายมาก แต่อย่างไรก็ตามธรรมชาติ
 ได้ช่วยชวามาเหมือนกัน ^{คนขาว} ก็จะมีผลลงชนิดหนึ่ง เป็นจำพวก เต่าทอง ได้พยายามกินพวก โรคนี้
 เพราะฉะนั้นเมื่อเกิด โรคนี้ในท้องที่ใด จะเสียหายอย่างมาก ^{คนขาว} จำนวนเพียง ๒๐ เปอร์เซนต์
 เท่านั้น ^{คนขาว} มีหมายความว่าคนขาวกำลังถึงห้องแต่สำหรับคนขาวที่ปกติและ เจริญ เดียวโต ~~คนขาว~~
 จะไม่มีความเสียหายอย่างใดเลย แต่กระนั้นก็ตามกระทรวงเกษตรก็ได้พยายามช่วยในเรื่อง
 นี้ อยู่ และในเวลา นี้ได้พบ ~~คนขาว~~ ^{คนขาว} กับผู้แทนของบริษัท ไบเออร์ (BAYER) ประเทศเยอรมัน
 ได้ให้เจ้าหน้าที่ ^{คนขาว} ~~คนขาว~~ ศึกษารกสิกรรมทั่วไปดูสถานที่ ^{คนขาว} เพื่อจะจัดการคนคว่ำและศึกษา เพื่อ
 ปราบโรคนี้ไม่ให้ขึ้นต่อไป ^{คนขาว} เราก็ได้พูด ขอโทษเป็นภาษาต่างประเทศ อธิปไตย
 ถัดสมมติว่าไม่ได้ผลจริง ๆ ก็ไร อธิปไตย ออก ^{คนขาว} ซึ่งกระทรวงเกษตรกำลังสั่ง ^{คนขาว}
 ว่าเมื่อได้พิจารณาแล้ว เรื่องนี้ไม่ได้ทำให้ความเสียหายแก่ชวามากมายแต่ประการใดเลย

นายธีร (บุตร) (บุตรรพชภา) : กระทั่งผู้ถูกฟ้องคดีที่นายรัฐมนตรีช่วย

จากการประชุมของเนอเมอริโอ" (ที่มีชื่อมาจากโรคมะเร็งที่กล่าวถึง) ขณะการประชุมอยู่นั้น ไม่ก่อให้เกิด

เกิดความเข้าใจแก่สมาชิกสภาบริหารจิต ซึ่งข้อเท็จจริงปรากฏชัดอยู่ที่จังหวัดอุบลราชธานี

ในปี พ.ศ. ๒๕๐๖ ซึ่งนายธีร (บุตร) ได้เป็นผู้รับผิดชอบคดีที่ได้ยื่นไปต่อศาลปกครองอุบลราชธานี

เห็นว่าผู้ฟ้องคดีนี้เอง "จะไม่ไปรอด" ซึ่งคดีนี้ยังคงอยู่ในมูล แต่ยังไม่ถึงขั้นทำให้ประชาชน

ภาคที่สามจะต้องระงับยวาท ซึ่งรัฐมนตรีช่วยได้ขอยกเลิกมติสภาว่าความจริง ไม่ออกขยาย

ในหนังสือของนายธีร (บุตร) ที่ประชาชนเห็นว่ามีการเพิกถอนมติในท้องที่จังหวัดอุบล

ราชธานีได้แก้มือตัวเองออกจากโรคมะเร็ง

อีกข้อหนึ่งซึ่งนายรัฐมนตรีช่วยได้ขอ ยกเลิกมติสภาได้เรียนถามแล้วว่าใคร

ทำการขยายต่อไปแล้วเห็นว่าขอบเขตใดที่ใคร และใครออกประกาศิต แต่ท่านกลับ

ตอบว่าโรคมะเร็งไม่ใช่โรคเรื้อรัง ดังนั้นเป็นโรคระยะแรก ซึ่งข้อเท็จจริงที่ท่านกล่าวมา

เป็นเป็นการ ๗/๗๕ ของกรมวิสามัญฯ ท่านเจ้าจึงขอยกเลิกมติสภาว่าที่สภาทำการค้นคว้า

เกี่ยวกับเรื่องนี้จะสำเร็จหรือไม่ "จะไม่สำเร็จ" เพราะว่าเรื่องก่อนหน้านี้นี้ ที่ถามเช่นนั้น

เพราะไม่ต้องการ "ระงับคดี" แต่ถ้าใน "คดี" นี้เองที่ยื่นโต้เถียง โศครณะภาคสาม

ท่านถาม "คดี" ของท่านรัฐ "จะมีคดี" ได้หรือไม่ "ได้" หมายความว่า "จึงอยากที่จะขอ" ระงับตาม

เรื่องว่า "ท่านบอกว่าคดีนี้จะไม่เกิด" และเมื่อ "ไม่เกิด" จะมีการ "ไม่ประกาศิต" และ

จะมีความ "ไม่ไป" ใน "คดี" นี้

นายพันตำรวจเอก ละม้าย อุทยานานนท์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตร :
 กระทรวงเกษตรไม่ได้บอกว่าโรคนี้มีประโยชน์ คือหมายความว่าไม่มีแมลงชนิดหนึ่ง จำพวก
 เตาทองซึ่งชอบกัดกินตัวมันและทำลายหายไปได้อย่างเมือนกันซึ่งเป็นประโยชน์ แล้วก็
 ทองที่ที่ท่านถามมาว่าไต่รามาไปแล้วก็ไร่นั้น เรายังทางกระทรวงเกษตรยังไม่ได้เพราะ
 เนื่องจากว่าเพิ่งได้รับรายงาน มีที่อำเภอพิบูลมังสาหารแต่อำเภอเดียวกัน แล้วที่
 ตามถึงผลของการทำนาเพราะโรคนี้ระมาณนั้นก็ยังไม่เรียนให้ทราบไม่ได้เหมือนกัน เพราะ
 เห็นว่าเราต้องดูข้าวออกรวงหรือเก็บเกี่ยวเสร็จแล้ว ถ้ายังไม่เสียผลข้าวไม่ตาย
 เพราะฉะนั้นก็ต้องรอเวลา แล้วจึงจะเรียนให้ทราบได้และที่ถามว่าไต่รามาไปแล้ว
 เป็นจำนวนเท่าไร การทำนาเพราะโรคนี้กลัวเสียหายเท่าไร ซึ่งต้องรอเวลา
 ให้ดูการทำนาให้ผ่านพ้นไปในปีนี้เสียก่อน จึงจะเรียนให้ทราบได้

นายฉันท บุษบาศ (อุบลราชธานี) : ท่านรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตร
 ก็ยังยืนยันบอกว่าข้าวที่เป็นโรคข้าวไม่เสียหาย จึงอยากจะประท้วงแถลงข้อเท็จจริง
 ให้ท่านทราบว่า โรคนี้เป็นเมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๔ ชาวนาในจังหวัดอุบล ฯ โดยเฉพาะ
 อำเภอพิบูลมังสาหารไม่ได้ผลถึงครึ่งเนื่องจากโรคนี้ ไม่ใช่โรคอย่างอื่น บางอย่างนี้

แล้วอีกประการหนึ่งได้ถามในตอนที่แล้วว่าได้ค้นคว้าและปรบซึ่งกันที่เป็นโรค
 อย่างในท้องที่เป็นโรคบ้างหรือไม่ นี่ประการที่หนึ่ง แล้วประการที่ ๒ บ้างที่ส่งไป ๔ ถึง
 กิ่งที่เรียนให้ทราบแล้วยังไม่พอในท้องที่เฉพาะอำเภอเดียว คืออำเภอพิบูลมังสาหาร
 ท่านจะส่งมาและเจ้าหน้าที่ออกไปช่วยกันปราบโรคนี้ก่อนที่ข้าวจะออกรวงได้หรือไม่
 นี้ประการที่ ๒.

ประการที่ ๓ เจ้าหน้าที่แห่งกรมการเกษตรซึ่งอยู่ประจำตามอำเภออีกอ้าง
เสมอว่าไม่มีเบี้ยเลี้ยง ไม่มีค่าพาหนะ ออกไปพร้อมกับสามไม่ออกไปพร้อมกับสามผู้หนึ่งอยู่อำเภอ
ไม่ได้เงินเดือนก็เท่ากัน อย่างนี้ท่านมีวิธีการอย่างไรที่จะเร่งเจ้าหน้าที่ที่หนึ่งอยู่เฉย ๆ มี
เครื่องมือैयाไซให้แต่ไม่ทำนั้น ท่านมีวิธีการอย่างไรที่จะดำเนินการสอบสวนและจัดการ
เรื่องนี้เป็นการด่วนหรือไม่

นายพันตำรวจเอก ละม้าย อุทยานสุนทร รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตร
กระทรวงเกษตร ขอตอบว่า เบี้ยกับเปลี้ยไม่เหมือนกัน เปลี้ยเป็นอันตรายต่อคนช้ำมากแต่
เบี้ยไม่เป็นอันตราย เปลี้ยนี้แหละที่ร้ายอรรบกันว่าเป็นอันตรายมากซึ่งทางเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง
ชายของบริษัทยาโอเออร์ที่จะมานั้นเวลานี้กำลังอยู่ที่ภาคเหนือ เมื่อเขาได้ดูทางภาคเหนือที่
แพร่และที่น่านแล้วก็จะมาที่จังหวัดอุบลราชธานีเหมือนกัน ส่วนยาที่จะส่งไปปราบโรคช้ำ
นี้ถ้าแม้ว่าไม่พอทางกระทรวงเกษตรก็รับแล้วว่าจะส่งเจ้าหน้าที่ไปดูอีกครั้งหนึ่ง ถ้าไม่พอ
หรือว่าต้องการจำนวนเพิ่มขึ้นอีกก็จะจัดส่งไปโดยด่วน

ส่วนเจ้าหน้าที่ประจำที่จังหวัดหรืออำเภอไม่ทำงานนั้นกระทรวงเกษตรขอรับ
ไปพิจารณาด้วยความเคารพ และถ้าเป็นจริงอย่างนั้นก็จะไปพิจารณาลงโทษอย่างเด็ดขาด
เพราะถือว่าละเลยหน้าที่ในการปฏิบัติต่อชาวนาซึ่งเป็นที่รักอันหนึ่งของประเทศ ซึ่ง
กระทรวงเกษตรสำนักอนุสมอ

นายพัน บุญชิต (อุบลราชธานี) : ขอขอบคุณที่จะส่งเจ้าหน้าที่เดชะยาไปช่วย
ประธานสภาผู้แทนราษฎร : คือไปกรมคุ้มครองคานาของนายอารีย์ คันติเวชกุล
เรื่อง โรงงานทอกระสอบบางกะสอบ นนทบุรี ตามกระทรวงอุตสาหกรรม

นายอารีย์ คันติเวชกุล (นครราชสีมา) : ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ตามรัฐมนตรี
ว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม ดังต่อไปนี้

๑. โรงงานทอกระสอบ บางกะสอบ นนทบุรี ได้สร้างเสร็จเปิดทำการเมื่อใด

สิ้นเงินค่าก่อสร้างเท่าใด และค่าใช้จ่ายประจำเดือนเท่าใด

๒. นับตั้งแต่ได้เปิดโรงงานเป็นต้นมา ได้ทำการผลิตกระสอบออกจำหน่ายบ้างแล้วหรือไม่ เป็นจำนวนมากน้อยเท่าใด
๓. โดยปกติเดือนหนึ่ง ๆ จะผลิตกระสอบได้มากน้อยเท่าใด และสิ้นจำนวนพอเท่าใด.

นายเลื่อน พงษ์โสภณ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม : กระทรวง
 อุตสาหกรรมขอตอบกระทู้ถามเป็นข้อ ๆ ดังต่อไปนี้ :-

ข้อในข้อที่ 1. ที่ท่านถามว่าโรงงานบางกระสอบ โรงงานทอกระสอบบางกระสอบ
 นนทบุรี สร้างเสร็จเปิดที่ทำการเมื่อใด สิ้นเงินค่าก่อสร้างเท่าใด และค่าใช้จ่ายประจำ
 เดือน ๆ ละเท่าใด ขอตอบว่าอย่างนี้ โรงงานบางกระสอบ นนทบุรี ได้สร้างเสร็จและทำ
 ทดเปิดที่ทำการเมื่อวันที่ 24 ธันวาคม พ.ศ. 2494 สิ้นค่าก่อสร้างทั้งสิ้นรวมเป็นเงิน
 25, 3๑๖, ๕76 บาท ค่าใช้จ่ายประจำมีขณะนี้ประมาณเดือนละ 350, 000 บาท

ในข้อที่ 2. ที่ท่านถามว่านับตั้งแต่เปิดโรงงานเป็นต้นมา ได้กระทำการผลิต
 กระสอบออกจำหน่ายได้บ้างหรือไม่ เป็นจำนวนเท่าใด ขอตอบว่า กระสอบได้ผลิตเป็น
 กระสอบสำเร็จรูปจำหน่ายแล้วเป็นจำนวน 64, 65๐ กระสอบ และที่ทำเป็นผืนผ้า คือหมาย
 ความว่ายังไม่ได้เย็บเป็นรูปกระสอบได้จำหน่ายไปแล้ว 1๐, 23๐.๕ กิโล และอย่างไรก็ตาม
 ในขณะนี้จะขายให้แก่บริษัทหนึ่ง ๆ เป็นจำนวนแสนใบ และจะขายให้แก่กระทรวงพาณิชย์ได้
 อีกประมาณ ๒ แสนใบเศษ

ข้อที่ 3. ท่านถามว่าโดยปกติเดือนหนึ่ง ๆ บริษัทจะผลิตกระสอบได้มากน้อย
 เท่าใด และจะสิ้นจำนวนป่อเท่าใด ขอตอบว่า โดยปกติถ้าได้เดินเครื่องจักรเต็มตามประสิทธิ
 ภาพของเครื่องจักรแล้ว เดือนหนึ่งได้ 120, 000 กระสอบ ในเดือนหนึ่งคิดเพียง 24 วัน
 เพราะมีวันหยุดเสีย

นายอารี คันติเวชกุล (นครราชสีมา) : ตามที่ท่านรัฐมนตรีกรุณาถามว่าค่า
ใช้จ่ายเดือนหนึ่ง ๓ แสน ๕ หมื่นบาท ถ้าคิดถึงเดือนก็ประมาณ ๓ ล้านกว่าบาท แต่
ปรากฏที่ผลิตออกมาได้ก็คิดแล้วขายได้ไม่เกิน ๓ ล้านเหมือนกัน แสดงว่าตั้งแต่การสร้าง
โรงงานหอกระสอบมานี้ยังไม่ปรากฏผลเลยว่าได้มีจรรคุ้มทุน จึงอยากจะเรียนถามว่า
เมื่อเหตุการณ์เป็นอย่างนี้แล้ว ทางกระทรวงอุตสาหกรรมมีหนทางอย่างไรบ้างที่ทำให้
การผลิตอุตสาหกรรมหอกระสอบดำเนินไปได้ตลอดจนมุ่งมากปรารถนาของรัฐบาล คือ
ทำให้การผลิตได้ผลเกินค่าใช้จ่ายประจำเดือน นี้ประการหนึ่ง ส่วนอีกประการหนึ่ง
ข้าพเจ้าขอถามว่าบรรดาพ่อค้า ๆ ที่อยู่ใกล้คือในขณะนี้มีประมาณเท่าไร จะใช้หอ
กระสอบได้จำนวนเท่าไร และใช้พอสมควรในเวลาเท่าไร

นายเลื้อน พงษ์โสภณ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม : ที่ถามว่า
ในการที่ผลิตกระสอบปีหนึ่งเมื่อเทียบกับจำนวนที่ผลิตได้กับค่าใช้จ่ายแล้วไม่คุ้มทุนบ้าง
คุ้มทุนบ้าง และไม่มีกำไรนั้น ขอชี้แจงให้ทราบทั้งคั้งนี้ คือว่าถ้าหากว่าถ้าท่านผู้ถาม
เป็นนักอุตสาหกรรมแล้ว จะสังเกตเห็นว่าในการที่ทำอุตสาหกรรมเบื้องต้น ไม่ว่าอุตสาหกรรม
ใด ๆ ทั้งสิ้น ในเริ่มแรกเฉพาะอย่างยิ่งในอุตสาหกรรมนั้นซึ่งเรายังไม่เคยทำแล้วก็
เหมือนเด็กสอนเดิน ขอให้หลักทานึกดูซิว่าเด็กกว่าจะเดินได้ก็ เดินไปแล้วไปสักระยะไร
เข้าแล้วก็ยังตัวไม่ทันหกล้ม เป็นเวลานานเท่าไร ๑ - ๔ ปีก็ล้มตัวเดินไม่ได้ อุตสาหกรรม
กับการที่จะก่อสร้างตัวมีกรรมกา และวิธีการเช่นเดียวกัน

เพราะจะเห็นในเรื่องที่เกี่ยวกับโรงงานของรัฐบาลที่ได้ตั้งขึ้นในขณะนั้นก็ยอมเป็นกรรมคาวอยู่เอง
 ของเราที่ไม่ได้เคยมี โรงงานกระสอบชนิดนี้ขึ้นในประเทศของเราเลย ประกอบทั้งพวกคนงาน
 ที่เราเอามาให้ทอก็ หรือเย็บก็ หรือสานก็ เราก็ไม่ได้มีการฝึกหัดกันมาแต่คน และ
 ด้วยเหตุผลตั้งที่โลกกล่าวมาแล้วนั้นก็ยอมเป็นกรรมคาวอยู่เอง แล้วในเรื่อง ^{1๐๐ เมจ (energy)} จะทำ
 ให้ได้ขนาดเครื่องจักรก็ไม่ได้ นี่เป็นประการหนึ่ง

ในประการที่สอง สำหรับในเรื่องฝีมือที่จะทำกันนั้น อย่างในวันหนึ่งเราจะให้ทำ
 ได้ได้สักร้อยใบก็ไม่ได้ เพราะความที่โคปุ๊กมาแล้วว่าเราเปรียบเหมือนเด็กสอนเดิน และ
 ระเบิดได้ว่าเท่าที่ได้ตั้งมากยังไม่ถึงมี คือนับตั้งแต่เค็สมกรวดมรจนถึงบัดนี้ก็ยังไม่ถึงปี
 และเมื่อสิ้นปีแรกนี้เราก็ได้มีการคิดวิธีกันดู และที่ได้คิดมาเพียงย่อ ๆ คือในระยะ ๒ เดือน
 ที่เราได้ตั้งมาว่าจะมีกำไรหรือไม่ เพราะเหตุที่เราโค่นลิตรกระสอบไว้ซึ่งมีกระสอบอยู่
 ในสต็อคประมาณ ๓ แสนใบ เมื่อเราจะคิดถึงยอดจำนวนแล้ว ก็คิดได้ในระยะแรกคือไม่ถึง
 ๒ เดือนก็จะได้กำไรประมาณเกือบหนึ่งแสนบาท และเวลานี้ก็คิดว่าถ้าเราเป็นนักอุตสาหกรรม
 กันแล้ว ในปีแรกที่เรากำแล้วไม่เป็นอะไรขาดทุนก็ได้เป็นของวิเศษแล้ว ที่เราได้มีกำไรถึง
 หนึ่งแสนบาท แล้วสำหรับที่ท่านถามในเรื่อง ๒๐ ในเรื่อง ปอที่มีอยู่ในสต็อคอยู่ในขณะนี้
 นั้นว่ามีเท่าไร ขอตอบว่าสำหรับในเรื่องปอนี้เรามีอยู่ในสต็อคในขณะนี้ เราจะทำได้ เราจะ
 ทำต่อไปอีกได้ในระยะไม่น้อยกว่าหนึ่งปีกับหกเดือน ที่ผมเป็นเช่นนี้ก็เพราะเหตุว่าในสมัยรัฐบาล
 ก่อนนั้นทางกระทรวงอุตสาหกรรมมีความประสงค์คือประชาชนจนเกินไป โดยที่ได้ตั้ง
 ราคาปอไว้ไม่ถึง ๔ บาท ที่นี้เราราคาปอถึง ๔ บาท ถ้าหากคิดถึงปอไรหนึ่งเป็นเงินถึง

ถ้าหากว่ากล่าวอะไรที่ไปได้อะไรอย่างนั้น แต่ถ้ามักตัวใดไรจะ ๑๕๐ บาท อย่างที่ราคา
 ระหว่างตัวที่ ๑๕๐ บาทขึ้นไป ถ้าถึงเดือนใดไปเข้าขอเงินยืมคน ทั้งนี้ให้จะหวังให้เกิดผล
 ก็คือกลายเป็นตราตัวนี้บ้างตามสมควร แล้วเริ่มเช่นนี้แล้วก็กลายเป็นกรรมคาอยู่เองที่ราษฎร
 เขาไปเอาไปไร เขาก็จะคงขึ้นมา ของราษฎรจริงๆ ว่าซื้อเงินหมด ทั้งนี้เพราะ
 พระองค์มีพระราชบัญญัติไว้ว่าให้ใคร พระราชบัญญัติว่าสักนี้ครั้ง เพราะเหตุว่า
 ใน "ฉบับนี้" เรา จะคงเอาไว้ในราว ๑ แสน ๒ หมื่น ปีหนึ่งก็ได้อันราว ๑ ล้าน ๓ แสน
 สองหมื่นบาทอย่างนั้น

เพราะว่า ถ้ามีเงินอยู่ (เพราะว่า ถ้า) : แล้วที่ผ่านรัฐมนตรีได้ดูราคาตกลงว่า
 คนที่ไปขอเงินยืมคน ๑๕๐ บาทขึ้นไป หรือ ๑๕๐ บาทขึ้นไป เพราะเหตุว่าเป็นการจ่ายเงินนั้น
 ถ้า เงิน ๑๕๐ บาทขึ้นไปก็จะมีพระบัญชาว่าจะคงเอาไว้ที่กล่าว เพราะการที่จะเอาเงิน
 ของราษฎร คงอยู่ด้วยกรรมอันเป็นเช่นนั้น ควรจะคิดที่หนักให้หน่อย

ถ้า ราชการจะจ่ายค้ำประกันไว้ประมาณ ๑ แสนบาท ในระยะเวลา ๒ เดือน
 ถ้าเจ้าว่า ค้ำประกันและประกันจะคงอยู่ที่ประมาณ ๑ แสนบาท ถ้าหากว่าโลกที่มีที่บริษัทแห่งหนึ่ง
 และถ้าจะคงอยู่แต่คงที่คงที่ไปเป็นจำนวน ๑ แสนบาท ถ้าเจ้าคิดราคาให้หาที่ประมาณ ๑๐
 บาท ถ้าหากว่า เจ้าว่า ถ้าหากว่าคงอยู่ที่ประมาณ ๑ แสนบาท ถ้าหากว่า เจ้าว่า คงอยู่
 ๑๐๐ บาท ถ้าหากว่า เจ้าว่า คงอยู่ ๑ แสนบาท ถ้าหากว่า เจ้าว่า คงอยู่ ๑ แสนบาท ถ้าหากว่า
 เจ้าว่า คงอยู่ ๑ แสนบาท ถ้าหากว่า เจ้าว่า คงอยู่ ๑ แสนบาท ถ้าหากว่า เจ้าว่า คงอยู่ ๑ แสนบาท
 คงอยู่ ๑ แสนบาท ถ้าหากว่า เจ้าว่า คงอยู่ ๑ แสนบาท ถ้าหากว่า เจ้าว่า คงอยู่ ๑ แสนบาท
 คงอยู่ ๑ แสนบาท ถ้าหากว่า เจ้าว่า คงอยู่ ๑ แสนบาท ถ้าหากว่า เจ้าว่า คงอยู่ ๑ แสนบาท
 คงอยู่ ๑ แสนบาท ถ้าหากว่า เจ้าว่า คงอยู่ ๑ แสนบาท ถ้าหากว่า เจ้าว่า คงอยู่ ๑ แสนบาท

ขอเรียนถามว่าที่เก็บไว้นานขนาดนี้ คุณภาพจะเสื่อมลงหรือไม่
แล้วท่านจะเอาไปทำอย่างไร

อีกประการหนึ่ง ^{ใน}สต็อกที่มีอยู่นั้น ท่านซื้อมาจากใคร ราคาที่ไล่ละ
ใคร

นายเลือน พงษ์โสภณ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม : ตัวเลข
จะไม่ผิด ที่ไม่ผิดก็เพราะเห็นว่าค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เกือบละ ๓๕๐,๐๐๐ บาท
ค่าค่าใช้จ่ายรวมทั้งค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น รวมทั้งค่าต้นทุนผลิตด้วยถึงเป็นจำนวนเงินเท่านี้
เพราะฉะนั้นตัวเลขไม่ผิด แล้วที่ท่านถามว่าพอที่มีอยู่ในสต็อกในขณะนี้ถ้าใช้อีก ๑ ปี
เดือน ถ้าใช้ไม่หมดแล้วจะทำอย่างไรต่อไป

ในขณะนี้รัฐบาลก็ไม่ได้มีนโยบาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการส่งออกอุตสาหกรรม
ก็เอาไปทดลองทำการศึกษา ซึ่งมันก็ได้ทำสำเร็จเรียบร้อยแล้ว ปัญหาที่อยู่ที่ว่า
ถ้าสังคิราคาค่าต้นทุนในการเอาไม่เข้าทำการศึกษาแล้วเอาไปมาทำการศึกษา แล้วเรา
สั่งซื้อ และราคาแพงกว่า อย่างนี้จะพอไปกันได้อย่างไร แต่ถ้าหากว่าราคาพอไปได้
แล้ว - เราก็จะระบายป้อนนั้นไปทำเป็นกระดาษ เพื่ออุตสาหกรรมกระดาษซึ่งขึ้นอยู่
โรงงานอุตสาหกรรมในขณะนี้ก็มีโอกาสได้ไปทำกระดาษแทนไม้ได้ ดังนั้นก็จะได้
ประโยชน์เป็นอันมาก เพราะเหตุว่าไม้ไผ่หรือไม้สักกว่าจะปลูกได้ผลก็ใช้เวลา
หลายปี แต่ป้อนนั้นระยะ ๒ เดือน ๔ เดือน ถ้าเข้ามาธุรกิจ ๆ แล้ว ปีหนึ่ง
ปลูกได้ถึง ๒ ครั้ง

เป็นการขอร้องเวลา และเป็น การช่วยเหลือในฐานะที่เป็นชาวไร่ที่ปลูกปอที่จะให้นำปอขึ้นส่ง
 โรงงานทอกระสอบได้ และ โรงงานทำกระดาษไค้ทำกระดาษออกไป ผมเชื่อว่าในกำน
 ไค้จะรู้ตัวเลขไค้แน่นอน แล้วก็จะมันแทนคุณความดีของประชาชนที่ผู้ใดที่รัก
 ปอตกค่าในขณะนี้ และนอกจากนั้นท่านกระทรวงพาณิชย์รัฐบาลนี้ก็ไม่ไค้ใจในใจ คือใน
 ท่านกระทรวงพาณิชย์ทางคณะรัฐมนตรีได้มอบหมายให้กระทรวงพาณิชย์ให้ทำการศึกษาค้นคว้า
 ขายปอให้แก่ต่างประเทศ ซึ่งได้ทราบแล้วว่าเวลานี้กำลังเจรจากับผู้ซื้อที่อยู่ที่
 กระทรวงพาณิชย์กำลังเจรจากันอยู่ ซึ่งข้าพเจ้าเข้าใจว่าเห็นจะเป็นปัญหาอยู่ที่เรื่อง
 ซึ่งกำลังตกลงกันอยู่ในขณะนี้แล้วปัญหานี้ก็คงจะตกลงกันได้โดยไม่ต้อง

นายอารีย์ กันทิเวชกุล (นครราชสีมา) : กราบนี้เป็นคราวสุดท้าย

ท่านรัฐมนตรีไม่ตอบว่าปอจะเสื่อมคุณภาพหรือไม่ที่ไค้เก็บไว้นาน ๆ ถึง ๑๔ เดือน ส่วน
 ที่ท่านรัฐมนตรีตอบว่าไค้ศึกษาค้นดูนั้น ข้าพเจ้าไม่จับโกหกท่านรัฐมนตรี เพราะท่านบอก
 ว่าที่ผลิตไค้ก้อนหนึ่ง ไค้กระสอบหนึ่งแสนใบ กระสอบหนึ่งแสนใบปออย่างไม่ใช่เส
 ก็แสนกิโล ข้าพเจ้าทราบว่าท่านซื้อปอมาทีละ ๕ บาท กระสอบหนึ่งแสนใบก็ ๕ แสนบาท
 แล้วท่านบอกว่าคุณค่าใช้สอยเพียง ๕๕๐,๐๐๐ บาท แล้วในจำนวนนั้นถูก (Include)
 หักปอด้วย ข้าพเจ้าขอเรียนตามว่าท่านซื้อปอมาราคาเท่าไร แล้วเหตุไฉนไม่ซื้อจาก
 ผลิตโดยตรง และรัฐบาลก็ไค้แถลงนโยบายว่าต้องการที่จะให้ผลิตกับผู้มีวิโกลไค้คือ
 สันโดยตรง โดยตัดปัญหาคนกลาง ข้าพเจ้าขอปิ่นว่าท่านซื้อในราคาสูงและในขณะนี้
 ท่านก็เป็นหนี้ชาวนู้อีกหลายแสนบาทด้วย เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าขอถามว่ารัฐบาลนี้จะซื้อปอโดย
 ตรงจากผู้ผลิตไค้หรือไม่ เพราะก่อนที่จะมีการตั้ง โรงงานทอกระสอบท่านก็ไค้ชักชวนให้
 ชาวมานปลูกปอ เมื่อท่านชักชวนให้ชาวมานปลูกปอแล้วแล้วชาวมานก็ปลูกปอกันเป็นการ
 ใหญ่ แล้วท่านก็ไม่ซื้อเขา เมื่อไรถึงที่กระทรวงได้ตัวปอ เมื่อไรท่านถึงจะรับซื้อปออีก

นายเลื้อน พงษ์โสภณ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม : คือที่
 ท่านถามว่าทำไมไม่ซื้อปอโดยตรงจากรัฐบาลนั้น ขอเรียนว่าปอที่ซื้อมานั้น ความจริงได้ซื้อมา
 ก่อนที่รัฐบาลนี้จะ ได้เข้ามาบริหารงาน เพราะฉะนั้นในการซื้อในขณะนั้นเมื่ออยู่ใน^๕ตอนปลายที่
 รัฐบาลนี้จะเข้ามา แต่ที่รับปอไปหมดแล้ว แล้วในการซื้อปอก็ได้ทราบเรียบร้อยแล้ว รัฐบาล
 ไม่ได้ตั้งใจเมื่อเห็นว่ามีเงินเท่าไร คิดจะไปซื้อปอจนหมดจนไม่มีโกดังจะเก็บ

ส่วนที่ท่านถามว่าปอจะเสื่อมคุณภาพหรือไม่นั้น ก็เป็นธรรมดาอยู่เองเมื่อเก็บ
 ไว้นานปี ปอนั้นก็ย่อมเสื่อมคุณภาพไปบ้าง ซึ่งอาจจะเกิดความเสียหายได้บ้าง แต่ว่าตลึง
 คำนึงถึงความเสียหายที่เกิดขึ้นนั้นก็คำนึงถึงประโยชน์ซึ่งท่านผู้แทนเองก็ต้องการที่จะให้กับ
 ประชาชน ว่าอย่างไรจะมีน้ำหนักกว่ากัน เราก็ต้องช่วยประชาชน และทางโรงงานทอ-
 กระสอบดี เห็นว่าปอที่ไม่ดีตั้งไว้นาน ๆ ก็มีเสียหายบ้าง เมื่อประชาชนปลูกกันมากแล้ว
 เพื่อช่วยประชาชนก็ต้องรับซื้อปอไว้จนเต็มโกดัง นี่เป็นความจริงอย่างนั้น

และที่ท่านถามว่าต่อไปจะซื้อโดยตรงจากประชาชนหรือไม่ รัฐบาลขอตอบว่า
 เราอยู่สหภาพ ๒ วิธีการ คือวิธีการที่หนึ่งเราจะรับซื้อจากประชาชนโดยตรง และจากวิธีการ
 ที่หนึ่งเราก็อยากจะได้รับซื้อจากคนกลาง แต่ว่าทั้งสองอย่างนี้ เราอาจไม่ทำทั้งสองอย่างนี้
 ก็ได้ แต่ก็ต้องเทียบราคาที่จะส่งถึงโรงงานทอกระสอบทางกระสอบ และจากตัวแทนของ
 ประชาชนว่าเป็นราคาเท่าไร ถ้าหากซื้อราคาทั้งสองอย่างนี้ ถ้าซื้อจากประชาชนจะได้ราคา
 ต่ำกว่า

ใช้สภามหาชนแล้ว เราก็มีจากประชาชนไม่มีปัญหา ถ้าพูดกันว่าถ้าไม่คงจะ
 ถึงสองประการขึ้นก็เพราะ... ว่าเป็นการ... ประชาชนที่จะถูก... จะได้อ
 ฎีกาที่จะ... เดียงมาซึ่งที่... อย่างตลาดใหญ่... ใน... แล้วขอย
 ภาครุง... ก็ต้องบรรจุกรณีส่งโรงงานบาง... เจ้าหน้าที่ยิ่งแก่
 ไม่... บาง... ไม่สามารถที่จะทำได้ เพราะฉะนั้น
 จึงเป็นระดง... หมายเริ่มให้เรา... ในเรื่องนี้เราจึงเป็น
 จะคงให้ทั้งสองประการ... ๕๑/๕๑
~~๕๑/๕๑~~
~~๕๑/๕๑~~

ถ้าประชาชน... โรงงานได้... ประการที่สอง
 ถ้าหากว่า... จะทำอะไร... เราก็จำเป็น
 จะตั้ง... เป็นลักษณะการ... ไปซึ่งจะเป็นการป้องกัน
 การขาดแคลน... โรงงานที่นอก... นี้ผลิตประมาณ
 ๒ ๓ ชั่วโมง... ๓ ๓

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ...
 ... ๕๑/๕๑ ...
 ... ๕๑/๕๑ ...

(สำเนา)

บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่างพระราชบัญญัติประกาศใช้ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๕๕

หลักการ

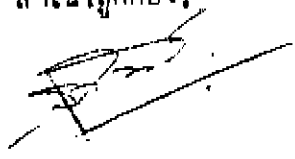
เพื่อชำระและปรับปรุงแก้ไขกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗ ให้เหมาะสมแก่กาลสมัยและหลักนิยมทางกฎหมายอาญาของนานาประเทศในระบอบประชาธิปไตย

เหตุผล

กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗ ได้ประกาศใช้มานานแล้ว และได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมอยู่หลายแห่งกระจัดกระจายกันอยู่ จึงเห็นการสมควรที่จะได้ชำระสะสางและนำเข้ารูป เป็นประมวลกฎหมายอาญาเสียในฉบับเดียวกัน

อนึ่ง ปรากฏว่าหลักการบางอย่างและวิธีการลงโทษบางอย่าง ควรจะได้ปรับปรุงให้สมกับกาลสมัยและแนวนิยมของนานาประเทศ ในสมัยปัจจุบันหลักเดิมบางประการจึงถ้าสมัย สมควรจะได้ปรับปรุงเสียให้สอดคล้องกับหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตย.

สำเนาถูกต้อง.

แผนกระ เป็ยวาระ

โจมเจตา พิมพ์

ทน

มาตรา ๕ เมื่อได้ใช้บังคับประมวลกฎหมายอาญาแล้ว ในการสั่งจำคุก แทนค่าปรับตามกฎหมายใด ๆ ก็ตาม ไม่ว่ากฎหมายจะบัญญัติไว้ประการใด ให้นำประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับ แต่สำหรับความผิดที่ได้กระทำความก่อนวันใช้ประมวลกฎหมายอาญามีโทษถึงเกินกว่าหนึ่งปี สำหรับโทษปรับกระหนงเดียว และสองปีสำหรับโทษปรับหลายกระ

มาตรา ๖ เมื่อบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดอ้างถึงกฎหมายลักษณะอาญาหรืออ้างถึงบทบัญญัติแห่งกฎหมายลักษณะอาญา ให้ถือว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นอ้างถึงประมวลกฎหมายอาญา หรือบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายอาญาในบทมาตราที่มีนัย เช่นเดียวกับที่แถวแรกกรณี.

.....
.....
.....

สำเนาถูกต้อง.

แผนกระเบียงบวาระ
โอบเชลา พิมพ์

ทาน

สารบัญ
ร่างประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๔๕๕

มาตรา

ภาค ๑ บทบัญญัติทั่วไป

ลักษณะ ๑ บทบัญญัติที่ใช้กับความผิดทั่วไป

หมวด ๑ บทกำหนดความหมาย	๑
หมวด ๒ การใช้กฎหมายอาญา	๒ - ๑๖
หมวด ๓ โทษและวิธีการเพื่อความปลดปล่อย	
ส่วนที่ ๑ โทษ	๑๗ - ๓๓
ส่วนที่ ๒ วิธีการเพื่อความปลดปล่อย	๓๔ - ๔๔
ส่วนที่ ๓ วิธีเพิ่มโทษ ถัดโทษ และการรอการลงโทษ	๔๕ - ๕๖
หมวด ๔ ความรับผิดชอบในทางอาญา	๕๗ - ๗๕
หมวด ๕ การพยายามกระทำความผิด	๗๖ - ๗๗
หมวด ๖ ตัวการและผู้สนับสนุน	๗๘ - ๘๒
หมวด ๗ การกระทำผิดหลายบทหรือหลายกระทง	๘๓ - ๘๔
หมวด ๘ การกระทำผิดซ้ำ	๘๕ - ๘๗
หมวด ๙ อายุความ	๘๘ - ๙๔
ลักษณะ ๒ บทบัญญัติที่ใช้แก่ความผิดพิเศษ	๙๕ - ๙๙

ภาค ๒ ความผิด

ลักษณะ ๑ ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร

หมวด ๑ ความผิดต่อพระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาท และผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์	๑๐๐ - ๑๐๕
หมวด ๒ ความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายในราชอาณาจักร	๑๐๖ - ๑๑๐
หมวด ๓ ความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายนอกราชอาณาจักร	๑๑๑ - ๑๑๖
หมวด ๔ ความผิดต่อสันติไมตรีกับต่างประเทศ	๑๑๗ - ๑๒๔

ลักษณะ ๒ ความผิดเกี่ยวกับความผิดทางปกครอง

หมวด ๑ ความผิดต่อเจ้าพนักงาน	๑๒๕ - ๑๓๕
หมวด ๒ ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่	๑๔๐ - ๑๕๗

ลักษณะ ๓ ความผิดเกี่ยวกับความผิดทางอาชญากรรม

หมวด ๑ ความผิดต่อเจ้าพนักงานในกิจการฝ่ายยุติธรรม	๑๕๘ - ๑๖๐
หมวด ๒ ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในกิจการฝ่ายยุติธรรม	๑๖๑ - ๒๖๐

	มาตรา
ลักษณะ ๔ ความผิดเกี่ยวกับศาสนา	๒๐๒ - ๒๐๓
ลักษณะ ๕ ความผิดเกี่ยวกับความสงบสุขของประชาชน	๒๐๔ - ๒๐๖
ลักษณะ ๖ ความผิดเกี่ยวกับวิธีการก่อให้เกิดภัยอันตรายต่อประชาชน	๒๐๖ - ๒๓๕
ลักษณะ ๗ ความผิดเกี่ยวกับการปลอมแปลง	
หมวด ๑ ความผิดเกี่ยวกับเงินตรา	๒๓๕ - ๒๔๔
หมวด ๒ ความผิดเกี่ยวกับดวงตราแสตมป์ และตั๋ว	๒๔๕ - ๒๕๔
หมวด ๓ ความผิดเกี่ยวกับเอกสาร	๒๕๕ - ๒๖๔
ลักษณะ ๘ ความผิดเกี่ยวกับการค้า	๒๖๕ - ๒๗๐
ลักษณะ ๙ ความผิดเกี่ยวกับเพศ	๒๗๑ - ๒๗๖
ลักษณะ ๑๐ ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย	
หมวด ๑ ความผิดต่อชีวิต	๒๗๓ - ๒๘๕
หมวด ๒ ความผิดต่อร่างกาย	๒๘๖ - ๒๙๕
หมวด ๓ ความผิดฐานทำให้แท้งลูก	๒๙๖ - ๓๐๐
หมวด ๔ ความผิดฐานทอดทิ้งเด็ก คนป่วย เจ็บ หรือคนชรา	๓๐๑ - ๓๐๓
ลักษณะ ๑๑ ความผิดเกี่ยวกับความเสรีภาพ และชื่อเสียง	
หมวด ๑ ความผิดต่อเสรีภาพ	๓๐๔ - ๓๑๖
หมวด ๒ ความผิดฐานเปิดเผยความลับ	๓๑๗ - ๓๒๑
หมวด ๓ ความผิดต่อชื่อเสียง	๓๒๒ - ๓๓๐
ลักษณะ ๑๒ ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน	
หมวด ๑ ความผิดฐานฉกทรัพย์ และฉกฉวยทรัพย์สิน	๓๓๑ - ๓๓๘
หมวด ๒ ความผิดฐานกรรโชก รั้งเอาทรัพย์สิน ชิงทรัพย์สินและปล้นทรัพย์สิน	๓๓๙ - ๓๓๘
หมวด ๓ ความผิดฐานฉ้อโกง	๓๓๙ - ๓๔๔
หมวด ๔ ความผิดฐานโกงเจ้าหน้าที่	๓๔๕ - ๓๔๗
หมวด ๕ ความผิดฐานยักยอก	๓๔๘ - ๓๕๒
หมวด ๖ ความผิดฐานรับของโจร	๓๕๓
หมวด ๗ ความผิดฐานประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน	๓๕๔ - ๓๕๗
หมวด ๘ ความผิดฐานผูกขาด	๓๕๘ - ๓๖๒
หมวด ๙ ฉ้อโกง	๓๖๓ - ๓๕๕

(สำเนา)

ร่างประมวลกฎหมายอาญา

ภาค ๑

บทบัญญัติทั่วไป

ลักษณะ ๑

บทบัญญัติที่ใช้แก่ความผิดทั่วไป

หมวด ๑

บทกำหนดความหมาย

มาตรา ๑ ในประมวลกฎหมายนี้ เว้นแต่ข้อความจะแสดงให้เห็นเป็นอย่างอื่น

(๑) "โดยทุจริต" หมายความว่า เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย สำหรับตนเองหรือผู้อื่น

(๒) "สมคบ" หมายความว่า ร่วมใจระหว่างบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป เพื่อกระทำความผิด

(๓) "ถนนสาธารณะ" หมายความว่า ถนน หรือทางสำหรับประชาชน ใช้ในการจราจรทางบก และให้หมายความรวมถึงทางรถไฟและทางรถราง ที่มีรถเดินสำหรับประชาชนโดยสารด้วย

(๔) "ทางสาธารณ" หมายความว่า ทางบกหรือทางน้ำสำหรับประชาชน ใช้ในการจราจร และให้หมายความรวมถึงถนนสาธารณะด้วย

(๕) "สาธารณสถาน" หมายความว่า สถานที่ใด ๆ ซึ่งประชาชนมีความชอบธรรมที่จะเข้าไปได้

(๖) "เคหสถาน" หมายความว่า เคหะ เช่น โรงเรือน เรือหรือแพที่ไว้สำหรับคนอยู่อาศัย และหมายความรวมทั้งบริเวณของเคहनั้นด้วย จะมีรั้วล้อมหรือไม่ก็ตาม

(๗) "อาวุธ" หมายความว่า สิ่งใดไม่เป็นอาวุธโดยสภาพ แต่ซึ่งได้ใช้หรือกำลังจะใช้ประทุษร้ายร่างกายถึงอันตรายสาหัสอย่างอาวุธ

(๘) "ใช้กำลังประทุษร้าย" หมายความว่า ทำการประทุษร้ายโดยใช้แรงกายภาพ และหมายความรวมถึงการกระทำใด ๆ ซึ่งเป็นเหตุให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ ไม่ว่าจะโดยใช้กำลังทำให้มีนเมา การสกดจิกหรือใช้วิธีอื่นใดอันคล้ายคลึงกัน

(๘) "ปศุสัตว์" หมายความว่า ม้า พ่อ โด กระบือ แพะ แกะ สุนัข หรือ สัตว์อื่น ซึ่งกฎหมายว่าด้วยปศุสัตว์ถือเป็นปศุสัตว์

(๑๐) "สัตว์พาหนะ" หมายความว่า ช้าง ม้า พา พ่อ โด กระบือ หรือ สัตว์อื่นซึ่งกฎหมายว่าด้วยสัตว์พาหนะถือเป็นสัตว์พาหนะ

(๑๑) "เอกสาร" หมายความว่า กระดาษ หรือวัตถุอื่นใดซึ่งได้ทำให้ ปรากฏความหมายด้วยตัวอักษร ตัวเลข ดิจหรือแผนแบบอย่างอื่น จะเป็นโดยวิธีพิมพ์ ภาพถ่าย หรือวิธีอื่นอันเป็นหลักฐานแห่งความหมายนั้น

(๑๒) "เอกสารรวมการ" หมายความว่า เอกสารซึ่งเจ้าพนักงานได้ทำไว้ใน หรือรับรองในหน้าที่ และหมายความรวมถึงสำเนาเอกสารนั้น ๆ ที่เจ้าพนักงานได้รับรอง ในหน้าที่ด้วย

(๑๓) "เอกสารสิทธิ" หมายความว่า เอกสารที่เป็นหลักฐานแห่งการก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน หรือระงับสิ่งสิทธิ

(๑๔) "ลายมือชื่อ" หมายความว่า รวมถึงลวดพิมพ์นิ้วมือ และเครื่องหมาย ซึ่งบุคคลลงไว้แทนลายมือชื่อของตน

(๑๕) "กลางคืน" หมายความว่า เวลาระหว่างพระอาทิตย์ตกและพระ อาทิตย์ขึ้น

(๑๖) "เจ้าพนักงาน" หมายความว่า ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติราชการ เป็นการประจำหรือเป็นครั้งคราว ตลอดเวลาที่ปฏิบัติราชการนั้น ไม่ว่าจะได้รับผล ประโยชน์จากราชการหรือไม่

(๑๗) "คุมขัง" หมายความว่า กุมตัว คุมขัง ควบคุม ขัง หรือจำคุก

หมวด ๒

การใช้กฎหมายอาญา

มาตรา ๒ บุคคลจักต้องรับโทษในทางอาญาต่อเมื่อได้กระทำการอันกฎหมาย ที่บัญญัติในเวลาที่เกิดการกระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดนั้นต้องเป็นโทษที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย

ถ้าตามบทบัญญัติของกฎหมายในภายหลัง การกระทำเช่นนั้นไม่เป็นความผิด ค่อไป ให้ผู้ที่ได้กระทำการนั้นพ้นจากการเป็นผู้กระทำความผิด และถ้ารับโทษอยู่ก็ให้ การลงโทษนั้นสิ้นสุดลง

มาตรา ๓ ถ้ากฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิดแตกต่างกับกฎหมายที่ใช้ ในภายหลังการกระทำความผิด ให้ใช้กฎหมายใน ส่วนที่เป็นคุณแก่ผู้กระทำความผิดไม่ว่า ในทางใด เว้นแต่คดีถึงที่สุดแล้ว แต่ในกรณีที่ยังไม่ถึงที่สุดแล้วดังต่อไปนี้

(๑) ถ้าผู้กระทำผิดยังไม่ได้รับโทษหรือกำลังรับโทษอยู่ และโทษที่กำหนด ความคำพิพากษาหนักกว่าโทษที่กำหนดตามกฎหมายที่มีบัญญัติในภายหลัง เมื่อ ส่วนความปรากฏแก่ศาล หรือเมื่อผู้กระทำความผิดหรือพนักงานอัยการร้องขอ ได้ ศาลกำหนดโทษเสียใหม่ตามกฎหมายที่มีบัญญัติในภายหลังในการที่ศาลจะกำหนดโทษใหม่ได้ ถ้าปรากฏว่าผู้กระทำความผิดได้รับโทษมาแล้วแล้ว เมื่อศาลได้คำนึงถึงโทษตามกฎหมาย ที่มีบัญญัติในภายหลัง หากศาลเห็นเป็นการสมควร ศาลจะกำหนดโทษน้อยกว่าโทษขั้นต่ำ ที่กฎหมายในภายหลังกำหนดไว้ถ้าหากมีก็ได้ หรือศาลจะเห็นว่าโทษที่ผู้กระทำความผิด ได้รับความแล้วเป็นการเพียงพอ ศาลจะปล่อยผู้กระทำความผิดไปก็ได้

(๒) ถ้าศาลพิพากษาให้ประหารชีวิตผู้กระทำความผิด และตามกฎหมายที่มี บัญญัติในภายหลัง โทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดไม่ถึงประหารชีวิต ในังการประหาร ชีวิตผู้กระทำความผิด และให้ถือว่าโทษประหารชีวิตตามคำพิพากษาได้เปลี่ยนเป็นโทษ สูงสุดที่จะพึงลงได้ตามกฎหมายที่มีบัญญัติในภายหลัง

มาตรา ๔ ผู้ใดกระทำความผิดในราชอาณาจักร ต้องรับโทษตามกฎหมาย การกระทำความผิดในเรือไทยหรืออากาศยานไทย ไม่ว่าจะอยู่ ณ ที่ใด ให้ถือว่ากระทำความผิดในราชอาณาจักร

มาตรา ๕ ความผิดใดใดกระทำในราชอาณาจักรหรือผลแห่งการกระทำ ได้เกิดขึ้นในราชอาณาจักร ให้ถือว่าความผิดนั้นได้กระทำในราชอาณาจักร

ในกรณีการพยายามกระทำความผิด ถ้าผู้ใดลงมือกระทำใน ราชอาณาจักร หรือประสงค์ที่จะให้ผลแห่งการกระทำเกิดขึ้นใน ราชอาณาจักร ให้ถือว่า การพยายาม กระทำความผิดนั้นได้กระทำใน ราชอาณาจักร

ความผิดและการพยายามกระทำความผิดที่กระทำภายใน ราชอาณาจักรนั้น การกระทำที่เป็นการกระทำของตัวการและของผู้สมรู้ในความผิดนั้น แม้กระทำนอก ราชอาณาจักร ให้ถือว่ากระทำใน ราชอาณาจักร

มาตรา ๖ ผู้ใดกระทำความผิดดังระบุไว้ต่อไปนี้ นอก ราชอาณาจักรจะต้อง รับโทษใน ราชอาณาจักร คือ

(๑) ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่ง ราชอาณาจักรตามที่บัญญัติไว้ใน มาตรา ๑๐๐ ถึง มาตรา ๑๒๖

(๒) ความผิดเกี่ยวกับการปลอมแปลงตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๓๕ ถึง มาตรา ๒๔๔ มาตรา ๒๔๕ มาตรา ๒๕๑ มาตรา ๒๕๒ และมาตรา ๒๖๑ (๓) (๔)

(๓)- ความผิดฐานชิงทรัพย์ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๓๓ และความผิดฐาน ปล้นทรัพย์ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๓๔ ซึ่งได้กระทำในทะเลหลวง

มาตรา ๗ ผู้ใดกระทำความผิดนอกพระราชอาณาจักร และ

(ก) ผู้กระทำความผิดนั้นเป็นคนไทย และรัฐบาลแห่งประเทศที่ความผิดได้เกิดขึ้นหรือผู้เสียหายได้ร้องขอให้ลงโทษ หรือ

(ข) ผู้กระทำความผิดนั้นเป็นคนต่างด้าว และรัฐบาลไทยหรือคนไทยเป็นผู้เสียหายและผู้เสียหายได้ร้องขอให้ลงโทษ

ถ้าความผิดนั้นเป็นความผิดครั้งระบุมัวคือไม่ผิด จะต้องรับโทษภายในราชอาณาจักร คือ

(๑) ความผิดเกี่ยวกับศุลกากรก่อให้เกิดกษัตริย์ศรัทธาต่อประชาชนตามที่มีบัญญัติไว้ใน มาตรา ๒๑๒ มาตรา ๒๑๓ มาตรา ๒๑๖ ถึง มาตรา ๒๑๗ มาตรา ๒๑๘ และมาตรา ๒๑๙ (ทั้งนี้เว้นแต่กรณีเกี่ยวกับมาตรา ๒๑๕) มาตรา ๒๒๑ มาตรา ๒๒๓ ถึงมาตรา ๒๒๗ มาตรา ๒๓๒ และมาตรา ๒๓๕ ถึงมาตรา ๒๓๖ เฉพาะเมื่อเป็นกรณีต้องระวางโทษตามมาตรา ๒๓๓

(๒) ความผิดเกี่ยวกับเอกสารตามที่มีบัญญัติไว้ในมาตรา ๒๕๕ มาตรา ๒๖๐ มาตรา ๒๖๑ (๑) (๒) มาตรา ๒๖๓ (เว้นแต่กรณีเกี่ยวกับมาตรา ๒๖๒) และมาตรา ๒๖๔

(๓) ความผิดเกี่ยวกับเพศ ตามมาตรา ๒๗๑ และมาตรา ๒๗๕ มาตรา ๒๘๐ (ทั้งนี้เฉพาะที่เกี่ยวกับมาตรา ๒๗๑)

(๔) ความผิดต่อชีวิตตามที่มีบัญญัติไว้ในมาตรา ๒๘๓ ถึงมาตรา ๒๘๕

(๕) ความผิดต่อร่างกาย ตามที่มีบัญญัติไว้ในมาตรา ๒๙๐ ถึงมาตรา ๒๙๓

(๖) ความผิดฐานทอดทิ้งเด็ก คนป่วยเจ็บ หรือคนชรา ตามที่มีบัญญัติไว้ใน มาตรา ๓๐๑ ถึงมาตรา ๓๐๓

(๗) ความผิดต่อเสรีภาพ ตามที่มีบัญญัติไว้ในมาตรา ๓๐๔ มาตรา ๓๐๕ มาตรา ๓๐๗ ถึงมาตรา ๓๑๐ และมาตรา ๓๑๒ ถึงมาตรา ๓๑๕

(๘) ความผิดฐานลักทรัพย์ และฉกฉวยทรัพย์ ตามที่มีบัญญัติไว้ในมาตรา ๓๓๑ ถึง มาตรา ๓๓๔

(๙) ความผิดฐานกรรโชก วิตเอาทรัพย์ ฉิงทรัพย์ และปล้นทรัพย์ตามที่มีบัญญัติไว้ในมาตรา ๓๓๕ ถึงมาตรา ๓๓๘

(๑๐) ความผิดฐานฉ้อโกง ตามที่มีบัญญัติไว้ในมาตรา ๓๓๙ มาตรา ๓๔๒ และมาตรา ๓๔๓

(๑๑) ความผิดฐานรับของโจร ตามที่มีบัญญัติไว้ในมาตรา ๓๕๓

(๑๒) ความผิดฐานประทุษร้ายต่อทรัพย์ ตามที่มีบัญญัติไว้ในมาตรา ๓๕๔ ถึง มาตรา ๓๕๖

มาตรา ๘ เจ้าพนักงานของรัฐบาลไทยกระทำความผิดตามที่บัญญัติไว้ใน
มาตรา ๑๔๐ ถึงมาตรา ๑๕๓ และมาตรา ๑๕๖ ถึงมาตรา ๒๐๑ นอกพระราชอำนาจ
จะต้องรับโทษในราชอาณาจักร

มาตรา ๘ ผู้ใดกระทำการนอกราชอาณาจักรซึ่งเป็นความผิดตามมาตรา
ต่าง ๆ ที่ระบุไว้ในมาตรา ๒ (๒) และ (๓) มาตรา ๓ และมาตรา ๔ ห้ามมิให้ลงโทษ
ผู้นั้นในราชอาณาจักร เพราะการกระทำนั้นอีก ถ้า

(๑) ได้มีคำพิพากษาศาลของต่างประเทศอันถึงที่สุดให้ปล่อยตัวผู้นั้น หรือ

(๒) ศาลของต่างประเทศพิพากษาให้ลงโทษและผู้นั้นได้พ้นโทษแล้ว

ถ้าผู้ต้องคำพิพากษาได้รับโทษสำหรับการกระทำนั้นตามคำพิพากษาศาล
ของต่างประเทศมาแล้วแต่ยังไม่พ้นโทษ ศาลจะพิพากษาลงโทษผู้นั้นน้อยกว่าที่กฎหมาย
กำหนดไว้หรือไม่ลงโทษเลยก็ได้ ทั้งนี้โดยคำนึงถึงโทษที่ผู้นั้นได้รับโทษมาแล้ว

มาตรา ๑๐ ผู้ใดกระทำความผิดในราชอาณาจักร ถ้าผู้นั้นได้รับโทษสำหรับ
การกระทำนั้นตามคำพิพากษาศาลของต่างประเทศมาแล้วทั้งหมดหรือแต่บางส่วน ศาล
พิพากษาลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้หรือไม่ลงโทษเลยก็ได้ ทั้งนี้โดยคำนึงถึง
โทษที่ผู้นั้นได้รับโทษมาแล้ว

ในกรณีผู้กระทำความผิดในราชอาณาจักร และได้ถูกฟ้องในศาลของต่าง
ประเทศโดยรัฐบาลไทยร้องขอ ห้ามมิให้ลงโทษผู้นั้นในราชอาณาจักร เพราะการกระทำ
นั้นอีก ถ้า

(๑) ได้มีคำพิพากษาศาลของต่างประเทศอันถึงที่สุดให้ปล่อยตัวผู้นั้น หรือ

(๒) ศาลของต่างประเทศพิพากษาให้ลงโทษและผู้นั้นได้พ้นโทษแล้ว

มาตรา ๑๑ วิธีการเพื่อความปลอดภัยจะใช้บังคับแก่บุคคลใดก็ได้ก็ต่อเมื่อ
มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายให้ใช้บังคับได้เท่านั้น และกฎหมายที่จะใช้บังคับนั้นให้ใช้กฎหมาย
ในขณะที่ศาลพิพากษา

มาตรา ๑๒ ถ้าตามบทบัญญัติของกฎหมายในภายหลังได้มีการยกเลิกวิธีการ
เพื่อความปลอดภัย และถ้าผู้ใดถูกใช้บังคับวิธีการเพื่อความปลอดภัยนั้นอยู่ ก็ให้ศาลสั่ง
ระงับการใช้บังคับวิธีการเพื่อความปลอดภัยนั้นเสีย เมื่อสำนวนความปรากฏแก่ศาล
หรือเมื่อผู้นั้น หรือพนักงานอัยการร้องขอ

มาตรา ๑๓ ในกรณีที่มีผู้ถูกใช้บังคับวิธีการเพื่อความปลอดภัยโดยอยู่ และได้
มีบทบัญญัติของกฎหมายในภายหลังเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขที่จะสั่งให้มีการใช้บังคับวิธีการ เพื่อ
ความปลอดภัยนั้นไป ซึ่งเป็นผลอันไม่อาจนำมาใช้บังคับแก่กรณีของผู้นั้นได้หรือนำมาใช้บังคับ
ได้ แต่การใช้บังคับวิธีการเพื่อความปลอดภัยตามบทบัญญัติของกฎหมายในภายหลังเป็นคุณแก่
ผู้นั้นยิ่งกว่า เมื่อสำนวนความปรากฏแก่ศาลหรือเมื่อผู้นั้นหรือพนักงานอัยการร้องขอต่อศาล

โทษกเลิกการใช้บังคับวิธีการเพื่อความปลอดภัย หรือร้องขอรับผลตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นได้ แล้วแต่กรณี ให้ศาลมีอำนาจสั่งตามที่เห็นสมควร

มาตรา ๑๔ ถ้าความบทบัญญัติของกฎหมายในภายหลัง โทษใดได้เปลี่ยนแปลงลักษณะมาเป็นวิธีการเพื่อความปลอดภัย และได้มีคำพิพากษาลงโทษนั้นแก่บุคคลใดไว้ ก็ให้ถือว่าโทษที่ลงนั้นเป็นวิธีการเพื่อความปลอดภัยด้วย

ในกรณีดังกล่าวมาในวรรคก่อน ถ้ายังไม่ได้ลงโทษผู้นั้น หรือผู้นั้นยังรับโทษอยู่ ก็ให้ใช้บังคับวิธีการเพื่อความปลอดภัยแก่ผู้นั้นต่อไป และถ้าหากว่าความบทบัญญัติของกฎหมายในภายหลังมีเงื่อนไขที่จะสั่งให้มีการใช้บังคับวิธีการเพื่อความปลอดภัยอันไม่อาจนำมาใช้บังคับแก่กรณีของผู้นั้น หรือนำมาใช้บังคับได้ แต่การใช้บังคับวิธีการเพื่อความปลอดภัยตามบทบัญญัติของกฎหมายในภายหลังเป็นคุณแก่ผู้นั้นยิ่งกว่า เมื่อสำนวนความปรากฏแก่ศาลหรือเมื่อผู้นั้นหรือพนักงานอัยการร้องขอต่อศาลให้ยกเลิกการใช้บังคับวิธีการเพื่อความปลอดภัย หรือร้องขอรับผลตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นได้ แล้วแต่กรณี ให้ศาลมีอำนาจสั่งตามที่เห็นสมควร

มาตรา ๑๕ เมื่อศาลได้พิพากษาให้ใช้บังคับวิธีการเพื่อความปลอดภัยแก่ผู้ใดแล้ว ถ้าภายหลังความปรากฏแก่ศาลตามคำเสนอของผู้นั้นเอง ผู้แทนโดยชอบธรรมของผู้นั้นหรือพนักงานอัยการว่าพฤติการณ์เกี่ยวกับการใช้บังคับนั้นได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมศาลจะสั่งเพิกถอนหรือกระยะเวลาการใช้บังคับวิธีการเพื่อความปลอดภัยแก่ผู้นั้นตามที่เห็นสมควรก็ได้

มาตรา ๑๖ บทบัญญัติในภาค ๑ แห่งประมวลกฎหมายนี้ได้ใช้ในกรณีแห่งความผิดตามกฎหมายอื่นด้วย เว้นแต่กฎหมายนั้น ๆ จะได้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

หมวด ๓

โทษและวิธีการเพื่อความปลอดภัย

ส่วนที่ ๑

โทษ

มาตรา ๑๗ โทษสำหรับลงแก่ผู้กระทำความผิดมีดังนี้

- (๑) ประหารชีวิต
- (๒) จำคุก
- (๓) กักขัง
- (๔) ปรับ
- (๕) ริบทรัพย์สิน

มาตรา ๑๘ การลงโทษประหารชีวิตมิให้นำมาใช้บังคับ ถ้าหากว่าความผิดที่ได้กระทำไม่เป็นที่บุคคลอื่นถึงแก่ความตาย เว้นแต่ความผิดตามที่มีบัญญัติไว้ในหลัก ๒๒๕

• หมวด ๑

มาตรา ๑๙ ผู้ใดต้องโทษประหารชีวิต ให้เอาไปยิงเสียให้ตาย

มาตรา ๒๐ บรรดาความผิดที่กฎหมายกำหนดให้ลงโทษทั้งจำคุกและปรับด้วยกัน ถ้าศาลเห็นสมควรจะลงแต่โทษจำคุกก็ได้

มาตรา ๒๑ ในการคำนวณระยะเวลาจำคุก ให้นับวันเริ่มจำคุกรวมคำนวณเข้าด้วย และให้นับเป็นหนึ่งวัน เสมอ โดยไม่ต้องคำนึงถึงจำนวนชั่วโมง

ถ้าระยะเวลาที่คำนวณนั้นกำหนดเป็นเดือน ให้นับสามสิบวัน เป็นหนึ่งเดือน ถ้ากำหนดเป็นปี ให้คำนวณตามปฏิทินในราชการ

เมื่อผู้ต้องคำพิพากษาถูกจำคุกครบกำหนดแล้ว ให้ปล่อยตัวในวันถัดจากวันที่ครบกำหนด

มาตรา ๒๒ โทษจำคุกให้เริ่มแต่วันมีคำพิพากษา แต่ถ้าผู้ต้องคำพิพากษาถูกคุมขังก่อนศาลพิพากษา ให้หักจำนวนวันที่ถูกคุมขังออกจากระยะเวลาจำคุกตามคำพิพากษา เว้นแต่คำพิพากษานั้นจะกล่าวไว้เป็นอย่างอื่น

ในกรณีที่คำพิพากษากล่าวไว้เป็นอย่างอื่น โทษจำคุกตามคำพิพากษาเมื่อรวมจำนวนวันที่ถูกขังก่อนศาลพิพากษาในคดี เรื่องนั้น เข้าด้วยแล้ว ต้องไม่เกินอัตราโทษชั้นสูงของกฎหมายที่กำหนดไว้สำหรับความผิดที่ได้กระทำลงนั้น ทั้งนี้ไม่เป็นการกระทบกระทั่งกับบัญญัติในมาตรา ๔๔

มาตรา ๒๓ ผู้ใดกระทำความผิดซึ่งมีโทษจำคุก และในคดีนั้นศาลจะลงโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน ถ้าไม่ปรากฏว่าผู้นั้นได้รับโทษจำคุกมาก่อน หรือปรากฏว่าได้รับโทษจำคุกมาก่อน แต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ ศาลจะพิพากษาให้ลงโทษกักขังไม่เกินสามเดือนแทนโทษจำคุกนั้นก็ได้

มาตรา ๒๔ ผู้ใดต้องโทษกักขัง ให้กักขังไว้ในสถานที่กักขังซึ่งกำหนดไว้ ซึ่งมีใช้ เรือนจำ

แต่เมื่อศาลคำนึงถึงพฤติการณ์และความหนักเบาแห่งการกระทำความผิด นิสัยใจคอ ความประพฤติ อายุ สุขภาพ หรือภาวะแห่งจิตของผู้นั้นถึงสภาพความผิด หรือเหตุอื่นที่ตนองได้ด้วยกัน เห็นเป็นการสมควรศาลอาจจะสั่งในคำพิพากษาให้กักขังผู้กระทำความผิดไว้ในที่อาศัยของผู้นั้นเอง หรือของผู้อื่นที่ยินยอมรับผู้นั้นไว้ หรือสถานที่อื่นที่อาจกักขังได้ เพื่อให้เหมาะสมกับประเภทหรือสภาพของผู้ถูกกักขังก็ได้

มาตรา ๒๕ ผู้ต้องโทษกักขังในสถานกักขังที่กำหนด จะได้รับการเลี้ยงดูจากสถานนั้นแต่ภายใต้ข้อบังคับของสถานกักขัง ผู้ต้องโทษกักขังมีสิทธิที่จะรับอาหารจากภายนอก ใช้จ่ายค่าใช้จ่ายของตนเอง ใช้เสื้อผ้าของตนเอง ได้รับการเยี่ยมอย่างน้อยวันละหนึ่งชั่วโมง และมีสิทธิที่จะรับและส่งจดหมายโดยไม่ต้องถูกตรวจค้น

ผู้ต้องโทษกักขังจะต้องทำงานตามระเบียบข้อบังคับและวินัย ถ้าผู้ต้องโทษกักขังประสงค์จะทำงานอย่างอื่นก็ให้อนุญาตให้ เลือสทำงานได้ตามประเภทงานที่ตนสมัคร แต่ต้องไม่ขัดต่อระเบียบข้อบังคับ วินัย หรือความปลอดภัยของสถานนั้น

มาตรา ๒๖ ถ้าผู้ต้องโทษกักขังถูกกักขังในที่อาศัยของผู้นั้นเอง หรือของผู้อื่นที่ยินยอมรับผู้นั้นไว้ ผู้ต้องโทษกักขังนั้นมีสิทธิที่จะดำเนินการในวิชาชีพหรืออาชีพของตนต่อไปได้ แต่ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ศาลกำหนด

มาตรา ๒๗ ถ้าในระหว่างที่ผู้ต้องโทษกักขังได้รับโทษกักขังอยู่ ความปรากฏแก่ศาลเองหรือตามคำแถลงของพนักงานอัยการหรือผู้ควบคุมดูแลสถานที่กักขังว่า

- (๑) ผู้ต้องโทษกักขังฝ่าฝืนระเบียบ ข้อบังคับ หรือวินัยของสถานที่กักขัง
- (๒) ผู้ต้องโทษกักขังไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ศาลกำหนด
- (๓) ผู้ต้องโทษกักขังต้องคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุก

ศาลอาจเปลี่ยนโทษกักขังเป็นโทษจำคุกที่กำหนดเวลาตามที่ศาลเห็นสมควร แต่ต้องไม่เกินกำหนดเวลาของโทษกักขังที่ผู้ต้องโทษกักขังจะต้องได้รับต่อไป

มาตรา ๒๘ ผู้ใดต้องโทษปรับ ผู้นั้นจะต้องชำระเงินให้แก่รัฐตามจำนวนอันกำหนดไว้ในคำพิพากษา

มาตรา ๒๙ ผู้ใดต้องโทษปรับ ไม่ชำระค่าปรับภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ศาลพิพากษา ผู้นั้นจะต้องถูกยึดทรัพย์สินใช้ค่าปรับ หรือมิฉะนั้นจะต้องถูกกักขังแทนค่าปรับ แต่ถ้าศาลเห็นเหตุอันควรสงสัยว่าผู้นั้นจะหลีกเลี่ยงไม่ชำระค่าปรับ ศาลจะสั่งเรียกประกัน หรือจะสั่งให้กักขังผู้นั้นแทนค่าปรับไปพลางก่อนก็ได้

มาตรา ๓๐ ในการกักขังแทนค่าปรับ ให้ถืออัตราหนึ่งบาทต่อหนึ่งวัน แต่ห้ามกักขังเกินกำหนดหนึ่งปี เว้นแต่ในการลี้ที่ศาลพิพากษาให้ปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทขึ้นไป ถ้าศาลเห็นสมควร ศาลจะสั่งให้กักขังแทนค่าปรับเป็นระยะเวลาเกินกว่าหนึ่งปี แต่ไม่เกินกว่าสองปีก็ได้

ในการคำนวณระยะเวลาในวันนั้น ให้นับวันเริ่มกักขังแทนค่าปรับรวมเข้าด้วย และให้นับเป็นหนึ่งวันเต็มโดยไม่ต้องคำนึงถึงจำนวนชั่วโมง

ในกรณีที่อยู่ต้องโทษปรับถูกคุมขังก่อนศาลพิพากษา ให้หักจำนวนวันที่ถูกคุมขังนั้นออกจากจำนวนเงินค่าปรับ โดยถืออัตราหนึ่งบาทต่อหนึ่งวัน เว้นแต่ผู้นั้นต้องคำพิพากษาให้ลงโทษทั้งจำคุกและปรับ ในกรณีเช่นว่านี้ ถ้าจะคงหักจำนวนวันที่ถูกคุมขังออกจากเวลาจำคุกตามมาตรา ๒๖ ก็ให้หักออกเสียก่อนเพื่อเท่ากับให้หักออกจากเงินค่าปรับ

เมื่อผู้ต้องโทษปรับถูกกักขังแทนค่าปรับครบกำหนดแล้ว ให้ปล่อยตัวในวันถัดจากวันที่ครบกำหนด และถ้านำเงินค่าปรับมาชำระครบแล้ว ให้ปล่อยตัวไปทันที

มาตรา ๓๑ ในกรณีที่ศาลจะพิพากษาให้ปรับผู้กระทำความผิดหลายคนในความผิดอันเดียวกันในกรณีเดียวกัน ให้ศาลลงโทษปรับเรียงตามรายตัวบุคคล เว้นแต่ในกรณีที่กฎหมายให้ถือเอาจำนวน ขนาด หรือราคาทรัพย์สินเป็นเกณฑ์กำหนดค่าปรับ ศาลจะพิพากษาให้ปรับผู้กระทำความผิดเรียงตัวหรือรวมกันในค่าปรับก็ได้

ความรับผิดชอบร่วมกันในค่าปรับนั้น ให้ใช้เฉพาะในการใช้ค่าปรับ ห้ามมิให้ใช้ในการ ชั่งแทนค่าปรับ

มาตรา ๓๒ ทรัพย์สินที่กฎหมายบัญญัติไว้ว่า การที่ผู้ใดทำหรือมิไว้เป็นความผิดโดยไม่มีบทบัญญัติให้รับอนุญาตให้ทำหรือมิไว้ได้นั้น ให้รับเสียทั้งสิ้น ไม่ว่าเป็นของผู้กระทำความผิดและมีผู้ตกลงโทษตามคำพิพากษาหรือไม่

มาตรา ๓๓ ในการริบทรัพย์สินนั้น นอกจากศาลจะมีอำนาจริบตามกฎหมายที่บัญญัติไว้โดยเฉพาะแล้ว ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ริบทรัพย์สินดังต่อไปนี้ด้วยคือ

- (๑) ทรัพย์สินซึ่งบุคคลได้ใช้หรือมิไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิด
- (๒) ทรัพย์สินซึ่งบุคคลได้มาโดยได้กระทำความผิด

เว้นแต่ทรัพย์สินเหล่านี้เป็นทรัพย์สินของผู้อื่นซึ่งมิได้รู้เห็นเป็นใจช่วยในการกระทำความผิด

มาตรา ๓๔ บรรดาทรัพย์สิน

- (๑) ซึ่งได้ให้หรือจะให้ตามความในมาตรา ๑๓๖ มาตรา ๑๓๗ มาตรา ๑๔๖ มาตรา ๑๔๗ มาตรา ๑๔๘ มาตรา ๑๕๓ มาตรา ๑๕๔ มาตรา ๑๕๕ และมาตรา ๑๕๘

(๒) ซึ่งได้ให้เพื่อจูงใจบุคคลให้กระทำความผิดหรือเพื่อเป็นรางวัลในการที่บุคคลได้กระทำความผิด

ให้รับเสียทั้งสิ้น เว้นแต่ทรัพย์สินนั้นเป็นของผู้อื่นซึ่งมิได้รู้เห็นเป็นใจช่วย

มาตรา ๓๕ ทรัพย์สินซึ่งศาลพิพากษาให้ริบ ให้ตกเป็นของแผ่นดิน แต่ศาลจะพิพากษาให้ทำให้ทรัพย์สินนั้นใช้ไม่ได้ หรือทำลายทรัพย์สินนั้นเสียก็ได้

มาตรา ๓๖ ผู้ที่ศาลสั่งให้ส่งทรัพย์สินลับ ถ้าไม่ส่งภายในเวลาที่ศาลกำหนด ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ยึดทรัพย์สินนั้น หรือสั่งให้ชำระราคา ถ้าไม่ชำระให้ศาลมีอำนาจสั่งยึดทรัพย์สินของผู้นั้นชดใช้ราคาจนเต็ม หรือสั่งให้ชื้อผู้นั้นไว้จนกว่าจะปฏิบัติตามคำสั่งก็ได้ แต่ห้ามซังเกินกว่าหกเดือน

มาตรา ๓๗ โทษให้เป็นอันระงับไปด้วยความตายของผู้กระทำความผิด

ส่วนที่ ๒

วิธีการเพื่อความปลอดภัย

มาตรา ๓๘ วิธีการเพื่อความปลอดภัย มีดังนี้

- (๑) กักกัน
- (๒) ห้ามเข้าเขตกำหนด
- (๓) เรียบประกันทดแทน
- (๔) กุมตัวไว้ในสถานพยาบาลโรคจิต
- (๕) ห้ามการประกอบอาชีพบางอย่าง

มาตรา ๓๙ กักกัน คือการควบคุมผู้ที่มีนิสัยเป็นผู้อยู่ร้ายไว้ในเขตกำหนด เพื่อป้องกันกระทำความผิด และเพื่อคัดนิสัยแลเลิกทำอาชีพ

มาตรา ๔๐ ผู้ใดเคยถูกศาลพิพากษาให้กักกันมาแล้ว หรือเคยถูกศาลพิพากษาให้ลงโทษจำคุกไม่ต่ำกว่าหกเดือนมาแล้ว ไม่น้อยกว่าสองครั้งในความผิดดังต่อไปนี้ คือ ความผิดเกี่ยวกับความสงบสุขของประชาชนมาตรา ๒๐๔ ถึงมาตรา ๒๑๑ ความผิดเกี่ยวกับ การก่อให้เกิดภัยอันตรายต่อประชาชนมาตรา ๒๑๒ ถึงมาตรา ๒๑๕ ความผิดเกี่ยวกับเงินตรามาตรา ๒๓๕ ถึงมาตรา ๒๔๑ ความผิดเกี่ยวกับแพศยาตรา ๒๗๑ ถึงมาตรา ๒๘๑ ความผิดต่อชีวิต มาตรา ๒๘๓ ถึงมาตรา ๒๘๕ มาตรา ๒๘๗ ถึงมาตรา ๒๘๘ ความผิดต่อร่างกาย มาตรา ๒๙๐ ถึงมาตรา ๒๙๔ ความผิดต่อเสรีภาพมาตรา ๓๐๔ ถึงมาตรา ๓๑๕ ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน มาตรา ๓๓๑ ถึงมาตรา ๓๓๘ มาตรา ๓๕๐ หรือความผิดฐานรับของโจร มาตรา ๓๕๖

และผู้นั้นได้กระทำความผิดในบรรดาที่ระบุดังนี้ อีก จนศาลพิพากษาลงโทษจำคุกไม่ต่ำกว่าหกเดือนสำหรับการกระทำความผิดนั้น ศาลอาจถือว่าผู้นั้นมีนิสัยเป็นผู้อยู่ร้าย และจะพิพากษาให้กักกันมีกำหนดเวลาไม่น้อยกว่าสามปีและไม่เกินสิบปีก็ได้

ความผิดซึ่งผู้กระทำได้กระทำให้ในขณะที่มีอายุยังไม่เกินสิบเจ็ดปีนั้น มิได้ถือเป็นความผิดที่จะนำมาพิจารณากักกันตามความในมาตรานี้

มาตรา ๔๑ ในการคำนวณระยะเวลาพักกัน ให้นับวันที่ศาลพิพากษาเป็นวัน
เริ่มพักกัน แต่ถ้ายังมีโทษจำคุกหรือการ ซึ่งผู้ต้องพักกันนั้นจะต้องรับอยู่ก็ให้จำคุกหรือยัง
เสียก่อน และให้นับวันพักจากวันที่พ้นโทษจำคุกหรือพ้นจากการ ซึ่งเป็นวัน เริ่มพักกัน
ระยะเวลาพักกันนั้น ให้คำนวณ เช่นเดียวกับระยะเวลาจำคุก ตามที่มีบัญญัติไว้
ในมาตรา ๒๑

มาตรา ๔๒ การฟ้องขอให้พักกันเป็นอำนาจของพนักงานอัยการ โดยเฉพาะ
และจะ ขอร่วมกันไปในห้องคดีอื่น เป็นมูลให้ เกิดอำนาจฟ้องขอให้พักกันหรือจะฟ้องภายหลัง
ก็ได้

มาตรา ๔๓ ห้ามเข้า เขตกำหนด คือการห้ามมิให้ เข้าไปในห้องที่ ห้องดิน
หรือสถานที่ที่กำหนดไว้ในคำพิพากษา

มาตรา ๔๔ เมื่อศาลพิพากษาให้ลงโทษผู้ใด และศาลเห็นสมควรเพื่อความ
ปลอดภัยของประชาชน ไม่ว่าจะมีความขอหรือไม่ ศาลอาจสั่งในคำพิพากษาว่า เมื่อผู้นั้น
พ้นโทษตามคำพิพากษาแล้ว ห้ามมิให้ผู้นั้น เข้าใน เขตกำหนดเป็นเวลาไม่เกินห้าปี

มาตรา ๔๕ ในการพิพากษาคดีอาญาใด ถ้ามีเหตุอันควร เชื่อว่าผู้ซึ่งถูก
ฟ้องน่าจะก่อเหตุร้ายให้ เป็นภัยอันตรายแก่บุคคลอื่น ไม่ว่าศาลจะลงโทษผู้ซึ่งถูกฟ้องหรือไม่
ให้ศาลมีอำนาจที่จะสั่งผู้นั้นให้ทำทัณฑ์บนโดยกำหนดจำนวน เงินไม่เกินกว่าห้าร้อยบาท
ว่าผู้นั้นจะ ไม่ก่อเหตุดังกล่าวแล้วตลอดเวลาที่ศาลกำหนด แต่ไม่เกินกว่าสองปี และจะ
ให้มีประกันด้วยหรือไม่ก็ได้

ถ้าผู้นั้นไม่ยอมทำทัณฑ์บนหรือหาประกันไม่ได้ ให้ศาลมีอำนาจสั่งซึ่งผู้นั้น
จนกว่าจะทำทัณฑ์บนหรือหาประกันได้ แต่ไม่ให้ซึ่ง เกินกว่าหก เดือน หรือจะสั่งห้ามผู้นั้น
เจ้าใน เขตกำหนดตามมาตรา ๔๔ ก็ได้

การกระทำของเด็กที่มีอายุยังไม่เกินสิบสี่ปี มิให้อยู่ในบังคับแห่งบทบัญญัติ
ตามมาตรานี้

มาตรา ๔๖ ถ้าผู้ทำทัณฑ์บนตามมาตรา ๔๕ ประพฤติผิดทัณฑ์บน ให้ศาลมี
อำนาจสั่งให้ผู้นั้นชำระ เงินไม่เกินจำนวนที่ได้กำหนดไว้ในทัณฑ์บน และให้นับวันหมดอายุคดี
ในมาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ มาใช้บังคับ

มาตรา ๔๗ ถ้าศาลเห็นว่า การปล่อยตัวผู้มีจิตบกพร่อง โรคจิต หรือจิต
หันเหอื่นซึ่งไม่ต้องการโทษหรือได้รับการลดโทษตามมาตรา ๒๑ จะเป็นการไม่ปลอดภัย
แก่ประชาชน ศาลจะสั่งให้ส่งไปคุมตัวไว้ในสถานพยาบาลสำหรับผู้มีจิตบกพร่องหรือโรค
จิตก็ได้ และคำสั่งนี้ศาลจะเพิกถอนเสียเมื่อใดก็ได้

มาตรา ๔๔ เมื่อศาลพิพากษาให้ลงโทษผู้ใด ถ้าศาลเห็นว่าผู้นั้นกระทำความผิดโดยอาศัยโอกาสหรือ—เนื่องจากการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพ และเห็นว่าหากผู้นั้นประกอบอาชีพหรือวิชาชีพนั้นต่อไปอาจจะกระทำความผิดเช่นนั้นขึ้นอีก ศาลจะสั่งไว้ในคำพิพากษาห้ามการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพนั้นมิกำหนดเวลาไม่เกินห้าปีนับแต่วันพ้นโทษไปแล้วก็ได้

ส่วนที่ ๓

วิธีเพิ่มโทษ ลดโทษ และการรอกการลงโทษ

มาตรา ๔๘ ในการเพิ่มโทษ มิให้เพิ่มซ้ำถึงประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกเกินกว่าปีสิบปี

มาตรา ๕๐ ในการลดโทษประหารชีวิต ไม่ว่าจะเป็นการลดมาตราส่วนโทษหรือลดโทษที่จะลง ให้ลดตั้งต่อไปนี้

(๑) ถ้าจะลดหนึ่งในสาม ให้ลดเป็นโทษจำคุกตลอดชีวิต หรือโทษจำคุกตั้งแต่สิบหกปีถึงยี่สิบปี

(๒) ถ้าจะลดกึ่งหนึ่ง ให้ลดเป็นโทษจำคุกตลอดชีวิต หรือโทษจำคุกตั้งแต่สิบสองปีถึงยี่สิบปี

มาตรา ๕๑ ในการลดโทษจำคุกตลอดชีวิต ไม่ว่าจะเป็นการลดมาตราส่วนโทษหรือลดโทษที่จะลง ให้ลดตั้งต่อไปนี้

(๑) ถ้าจะลดหนึ่งในสาม ให้ลดเป็นโทษจำคุกตั้งแต่สิบสี่ปีถึงสิบหกปี

(๒) ถ้าจะลดกึ่งหนึ่ง ให้ลดเป็นโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงสิบสองปี

มาตรา ๕๒ ในการคำนวณการเพิ่มโทษหรือลดโทษที่จะลง ให้ศาลตั้งกำหนดโทษที่จะลงแก่จำเลย—เสียก่อนแล้วจึงเพิ่มหรือลด ถ้ามีทั้งการเพิ่มและการลดโทษที่จะลงให้เพิ่มก่อนแล้วจึงลดจากผลที่เพิ่มแล้วนั้น ถ้าส่วนของการเพิ่มเท่ากับหรือมากกว่าส่วนของการลด และศาลเห็นสมควรจะ ไม่เพิ่ม ไม่ลดก็ได้

มาตรา ๕๓ ถ้าโทษจำคุกที่ผู้กระทำความผิดจะต้องรับมีกำหนดเวลาเพียงหนึ่งเดือนหรือน้อยกว่า ศาลจะกำหนดโทษจำคุกให้น้อยลงอีกก็ได้ หรือถ้ามีโทษปรับด้วย ศาลจะกำหนดโทษจำคุกให้น้อยลง หรือบอกโทษจำคุกเสีย คงให้ปรับแต่อย่างใดก็ได้

มาตรา ๕๔ ผู้ใดกระทำความผิดซึ่งมีโทษจำคุก และในคดีนั้นศาลจะลงโทษจำคุกไม่เกินสองปี ถ้าไม่ปรากฏว่าผู้นั้นได้รับโทษจำคุกมาก่อน หรือปรากฏว่าได้รับโทษจำคุกมาก่อน แต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ เมื่อศาลได้คำนึงถึงนิสัยใจคอ ความประพฤติ อายุ สุขภาพ หรือภาวะแห่งจิตของผู้นั้น ถึงสภาพความผิดหรือเหตุอื่นที่นำองเดียวกันซึ่งควรปสาดี เห็นเป็นการสมควรศาลจะพิจารณาว่าผู้นั้นมีความผิด แต่รอการกำหนดโทษไว้หรือกำหนดโทษแต่รอการลงโทษไว้แล้วปล่อยตัวไป เพื่อให้โอกาสผู้นั้นกลับตัวภายในระยะเวลาที่ศาลจะได้อำนาจ แต่ต้องไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่ศาลพิพากษา โดยจะกำหนดเงื่อนไข เพื่อคุ้มครองความประพฤติของผู้นั้นกลับหรือไม่ก็ได้

เงื่อนไข เพื่อคุ้มครองความประพฤติของผู้กระทำความผิดนั้น ศาลอาจกำหนดข้อเคี่ยวหรือหลายข้อ ดังต่อไปนี้

- (๑) ให้ไปรายงานตัวเป็นคราว ๆ ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งที่ศาลระบุไว้
- เพื่อพนักงานเจ้าหน้าที่สอบถามและให้คำชี้แจงที่สมควรในเรื่องความประพฤติ
- (๒) ให้เลิกหัดหรือทำงานอาชีพอันเป็นกีดกัน
- (๓) ให้ละเว้นการคบหาสมาคมหรือการประพฤติโง่เขลาอันอาจนำไปสู่การกระทำความผิด—เช่นเดียวกันนั้นอีก

เงื่อนไขตามที่ศาลได้กำหนดตามความในวรรคก่อนนั้น ถ้าภายหลังความปรากฏแก่ศาลตามคำขอของผู้กระทำความผิด หรือพนักงานอัยการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ว่าเหตุการณ์ที่เกี่ยวแก่การควบคุมความประพฤติของผู้กระทำความผิดได้เปลี่ยนแปลงไป เมื่อศาลเห็นสมควรศาลอาจแก้ไขเพิ่มเติมหรือเพิกถอนข้อใดข้อหนึ่งเสียก็ได้ หรือจะกำหนดเงื่อนไขข้อใดตามที่กล่าวในวรรคก่อนที่ศาลยังมิได้กำหนดไว้เพิ่มเติมขึ้นอีกได้

มาตรา ๕๕ เมื่อความปรากฏแก่ศาลเองหรือความปรากฏตามคำแถลงของพนักงานอัยการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ว่า ผู้กระทำความผิดไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขซึ่งที่ศาลกำหนดตามมาตรา ๕๔ ศาลอาจตัดเตือนผู้กระทำความผิดหรือจะกำหนดการลงโทษที่ยังมิได้กำหนด หรือลงโทษซึ่งรอไว้ก็ได้

มาตรา ๕๖ ถ้าภายในเวลาที่ศาลกำหนดตามมาตรา ๕๔ ผู้ที่ถูกศาลพิพากษาได้กระทำความผิดอันมีโทษความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ และศาลพิพากษาให้ลงโทษจำคุกสำหรับความผิดนั้น ให้ศาลที่พิพากษาคดีหลังกำหนดโทษที่รอการกำหนดไว้ในคดีก่อนบวกเข้ากับโทษในคดีหลัง หรือบวกโทษที่รอการลงโทษไว้ในคดีก่อนเข้ากับโทษในคดีหลัง แล้วแต่กรณี

แต่ถ้าภายในเวลาที่ศาลได้กำหนดตามมาตรา ๕๔ ผู้นั้นมิได้กระทำความผิดดังกล่าวมาในวรรคก่อน ให้ผู้นั้นพ้นจากการที่จะถูกกำหนดโทษหรือถูกลงโทษในคดีนั้นแล้วแต่กรณี

หมวด ๔
ความรับผิดชอบในทางอาญา

มาตรา ๕๓ บุคคลซึ่งกระทำความผิดจะต้องรับโทษต่อเมื่อได้กระทำโดยเจตนา เว้นแต่ในกรณีที่ถูกกฎหมายบัญญัติไว้โดยเฉพาะว่าผู้กระทำจักต้องรับโทษแม้ได้กระทำโดยไม่เจตนา ในกรณีที่ถูกกฎหมายบัญญัติไว้โดยเฉพาะว่าผู้กระทำจักต้องรับโทษแม้ได้กระทำโดยประมาท

กระทำโดยเจตนา ได้แก่กระทำโดยรู้สำนึกในการที่กระทำ และในขณะที่ได้กระทำนั้นผู้กระทำประสงค์หรือย่อมจะได้สิ่งได้ผลของการกระทำนั้น

กระทำโดยประมาท ได้แก่กระทำด้วยความผิดมิใช่โดยเจตนา แต่กระทำโดยปราศจากความระมัดระวังซึ่งบุคคลในสถานะเช่นนั้นจักต้องมีตามวิสัยและพฤติการณ์ และผู้กระทำอาจใช้ความระมัดระวังเช่นว่านั้นได้ แต่หาได้ใช้ให้เพียงพอไม่

การกระทำใดที่หมายความรวมถึงการก่อให้เกิดผลอันใดอันหนึ่งขึ้นด้วย การจงใจที่จักต้องกระทำเพื่อป้องกันผลนั้นด้วย

มาตรา ๕๔ บุคคลย่อมมีความรับผิดชอบในทางอาญาด้านกระทำโดยเจตนา แม้ได้มุ่งหมายกระทำความผิดต่อผู้อื่นนอกจากผู้ซึ่งได้รับผลร้ายจากการกระทำของตนนั้น

มาตรา ๕๕ เมื่อข้อเท็จจริงใดเป็นสาระของความผิด บุคคลผู้กระทำความผิดจะต้องรับโทษแต่ในกรณีที่ปรากฏว่า ได้รู้ข้อเท็จจริงนั้น

เมื่อข้อเท็จจริงใดถูกกฎหมายบัญญัติไว้เป็นพิเศษให้โทษหนักขึ้น บุคคลผู้กระทำความผิดจะต้องรับโทษหนักขึ้นแต่ในกรณีที่ปรากฏว่าได้รู้ข้อเท็จจริงนั้น

ความในสองวรรคก่อนย่อมไม่ยกเว้นความรับผิดชอบด้านกระทำโดยประมาท ในกรณีที่ถูกกฎหมายบัญญัติไว้โดยเฉพาะว่า ผู้กระทำจักต้องรับโทษแม้ได้กระทำโดยประมาท

ถ้าผลของการกระทำใดถูกกฎหมายบัญญัติไว้เป็นพิเศษให้โทษหนักขึ้น บุคคลผู้กระทำความผิดย่อมไม่ต้องรับโทษหนักขึ้น หากผลนั้นตามธรรมดาไม่สามารถจะเกิดขึ้นได้

มาตรา ๕๖ ความไม่รู้กฎหมายย่อมไม่ทำให้บุคคลพ้นจากความรับผิดชอบในทางอาญา แต่ถ้าตามสภาพและพฤติการณ์แสดงว่าบุคคลใด เชื่อว่าการกระทำของตนไม่เป็นความผิด ศาลจะลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นก็ได้

มาตรา ๒๑ ผู้ใดมีจิตบกพร่อง โรคจิต หรือจิตฟั่นเฟือน และกระทำความผิด ในขณะที่ไม่สามารถรู้สึกชอบ หรือไม่สามารถบังคับตนเองได้ ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษสำหรับ ความผิดซึ่งได้กระทำนั้น

แต่ถ้าผู้กระทำความผิดยังสามารถรู้สึกชอบหรือสามารถบังคับตนเองได้บ้าง ผู้นั้นต้องรับโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำนั้น แต่ศาลจะลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้ก็ได้

มาตรา ๒๒ ผู้ใดมีเมามสุราหรือสิ่งเมาอย่างอื่นซึ่งได้เสพโดยไม่รู้ว่าสิ่งนั้น เป็นสิ่งเมา หรือได้เสพเพราะความมกั้วอำนาจ หรือถูกบังคับโดยกำลังกาย และกระทำ ความผิดในขณะที่ไม่สามารถรู้สึกชอบหรือไม่สามารถบังคับตนเองได้ ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ สำหรับความผิดซึ่งได้กระทำนั้น แต่ถ้าผู้นั้นยังสามารถรู้สึกชอบหรือสามารถบังคับตนเอง ได้บ้าง ศาลจะลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นก็ได้

มาตรา ๒๓ ผู้ใดกระทำความผิดด้วยความจำเป็น

(๑) เพราะอยู่ในที่บังคับหรือภายใต้อำนาจซึ่งไม่สามารถหลีกเลี่ยงหรือ ขัดขืนได้ หรือ

(๒) เพราะเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นพ้นจากอันตรายซึ่งกำลังจะมาถึง และ ไม่สามารถหลีกเลี่ยงให้พ้นโดยวิธีอื่นได้ เมื่ออันตรายนั้นตนมิได้ก่อให้เกิดขึ้น เพราะ ความผิดของตน

ถ้าการกระทำนั้นไม่เป็นการเกินสมควรแก่เหตุแล้ว ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ

มาตรา ๒๔ ผู้ใดจำต้องกระทำการอันใดเพื่อป้องกันสิทธิของตน หรือ ของผู้อื่นให้พ้นอันตรายใกล้จะถึงซึ่งเกิดจากการประทุษร้ายที่ละเมิดต่อกฎหมาย ถ้าได้ กระทำแต่พอสมควรแก่เหตุแล้ว ให้ถือว่าเป็นการป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมาย ผู้นั้นไม่มี ความผิด

มาตรา ๒๕ ในกรณีที่มีบัญญัติไว้ตามมาตรา ๒๓ และมาตรา ๒๔ นั้น ถ้าผู้ กระทำได้กระทำไปเกินสมควรแก่เหตุหรือเกินกว่ากรณีแห่งความจำเป็นหรือการป้องกัน ศาลจะลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นก็ได้ และถ้าการกระทำนั้น เกิดขึ้นจากความตื่นเต้น ความตกใจหรือความมกั้ว ศาลจะไม่ลงโทษผู้กระทำก็ได้

มาตรา ๒๖ ผู้ใดกระทำตามคำสั่งของเจ้าพนักงานอันเป็นคำสั่งซึ่งมิชอบ ด้วยกฎหมาย ถ้าผู้กระทำมีหน้าที่หรือเชื่อโดยสุจริตว่ามีหน้าที่ต้องปฏิบัติตาม ผู้นั้นไม่ต้อง รับโทษ เว้นแต่จะรู้ว่าคำสั่งนั้นเป็นคำสั่งซึ่งมิชอบด้วยกฎหมาย

มาตรา ๒๗ ความผิดตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๓๑ ถึงมาตรา ๓๓๓ และ
มาตรา ๓๓๔ ถึงมาตรา ๓๖๐ นั้น ถ้าเป็นการกระทำต่อกันระหว่างสามีภริยา ผู้กระทำความ
ผิดต้องรับโทษ

ความผิดดังระบุนานี้ ถ้าเป็นการกระทำต่อกันระหว่างผู้บุพการีกับผู้สืบสันดาน
หรือระหว่างพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน ให้ถือว่า เป็นความผิดอันยอมความได้ และศาล
จะลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ก็ได้

มาตรา ๒๘ ผู้ใดมีนาคาลโทษโดยถูกข่มขู่อย่างร้ายแรงด้วยเหตุอันไม่
เป็นธรรม จึงกระทำความผิดต่อผู้ข่มขู่ในขณะนั้น ศาลจะลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมาย
กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ก็ได้

มาตรา ๒๘ เด็กอายุยังไม่เกินเจ็ดปี ไม่มีความรับผิดชอบทางอาญา

มาตรา ๓๐ เด็กอายุกว่าเจ็ดปี แต่ยังไม่เกินสิบสี่ปี กระทำการอันกฎหมาย
บัญญัติเป็นความผิด เด็กนั้นไม่ต้องรับโทษ แต่ให้ศาลมีอำนาจตั้งต่อไปนี้

(๑) ที่จะว่ากล่าวตักเตือนเด็กนั้นแล้วปล่อยตัวไป และถ้าศาลเห็นสมควร
จะเรียกบิดามารดาหรือผู้ปกครองมาตักเตือนด้วยก็ได้

(๒) ถ้าศาลเห็นว่าบิดามารดาหรือผู้ปกครอง เด็กนั้นสามารถดูแลเด็กนั้นได้
ศาลจะมีคำสั่งให้มอบตัวเด็กนั้นให้แก่บิดามารดาหรือผู้ปกครองไป โดยวางข้อกำหนด
ไว้ว่าบิดามารดาหรือผู้ปกครองระวังเด็กนั้นไม่ให้ก่อเหตุร้ายตลอดเวลาที่ศาลกำหนด ซึ่งไม่
เกินกว่าสามปี และกำหนดจำนวนเงินตามที่เห็นสมควร แต่ไม่ให้เกินหนึ่งพันบาท ซึ่ง
บิดามารดาหรือผู้ปกครองจะต้องชำระต่อศาลในเมื่อเด็กนั้นก่อเหตุร้ายขึ้น

ถ้าเด็กนั้นไม่มีบิดามารดาหรือผู้ปกครอง หรือมี แต่ศาลเห็นว่าไม่สามารถ
ดูแลเด็กนั้นได้ ศาลจะมีคำสั่งให้มอบตัวเด็กนั้นให้อยู่กับบุคคลที่ศาลเห็นสมควร เพื่อดูแล
สั่งสอนและอบรมตามระยะเวลาที่ศาลกำหนดก็ได้ ในเมื่อบุคคลนั้นยินยอม ในกรณีเช่นว่านี้
ให้บุคคลนั้นมีอำนาจ เช่นผู้ปกครองเฉพาะ เพื่อดูแล สั่งสอนและอบรมรวมตลอดถึงการ
กำหนดที่อยู่และให้ทำงานตามสมควร หรือ

(๓) ส่งตัวเด็กนั้นไปไว้ยังสถานฝึกและอบรมหรือสถานที่มีวัตถุประสงค์เพื่อ
ฝึกและอบรมเด็กตลอดระยะเวลาที่ศาลกำหนด แต่ก่อนนำให้เกินกว่าที่เด็กนั้นจะมีอายุครบ
สิบแปดปี

คำสั่งของศาลดังกล่าวใน (๒) และ (๓) นั้น ถ้าในขณะใดภายในระยะเวลา
ที่ศาลกำหนดไว้ ความปรากฏแก่ศาลโดยศาลรู้เองหรือตามคำเสนอของผู้มีส่วนได้เสีย
หรือพนักงานอัยการว่าพฤติการณ์เกี่ยวแก่คำสั่งนี้ได้เปลี่ยนแปลงไป ก็ให้ศาลมีอำนาจ
เปลี่ยนแปลงแก้ไขคำสั่งนั้นหรือสั่งใหม่ตามอำนาจในบทบัญญัตินี้

มาตรา ๓๑ เด็กอายุกว่าสิบสี่ปีแต่ยังไม่เกินสิบเจ็ดปี กระทำการอัน
กฎหมายบัญญัติเป็นความผิด ให้ศาลพิจารณาถึงความรู้สึกผิดชอบของเด็กนั้น แล้วศาลจะ
จัดการตามความในมาตรา ๓๐ หรือจะลงโทษแก่เด็กนั้นโดยลดมาตราส่วนโทษที่กำหนด
ไว้สำหรับความผิดลงกึ่งหนึ่งก็ได้

มาตรา ๓๒ ผู้ใดอายุกว่าสิบเจ็ดปี แต่ยังไม่เกินยี่สิบปี กระทำการอัน
กฎหมายบัญญัติเป็นความผิด ถ้าศาลเห็นสมควรจะลดมาตราส่วนโทษที่กำหนดไว้สำหรับ
ความผิดนั้นลงหนึ่งในสามหรือกึ่งหนึ่งก็ได้

มาตรา ๓๓ ในกรณีที่ศาลวางข้อกำหนดให้บิดามารดาหรือผู้ปกครองระงับ
เด็กนั้นไม่ให้ก่อเหตุร้ายตามความในมาตรา ๓๐ (๒) วรรคหนึ่ง ถ้าเด็กนั้นก่อเหตุร้าย
ขึ้นภายในเวลาในข้อกำหนด ศาลมีอำนาจบังคับบิดามารดาหรือผู้ปกครองได้ชำระเงิน
ไม่เกินจำนวนในข้อกำหนดนั้นภายในเวลาที่ศาลเห็นสมควร ถ้าบิดามารดาหรือผู้ปกครอง
ไม่ชำระเงิน ศาลจะสั่งให้ยึดทรัพย์สินของบิดามารดาหรือผู้ปกครองเพื่อใช้เงินที่จะต้อง
ชำระก็ได้

มาตรา ๓๔ เมื่อปรากฏว่ามีเหตุบรรเทาโทษ ถึงแม้จะได้มีการเพิ่มหรือ
การลดโทษตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่นแล้วก็ตาม ถ้าศาลเห็นสมควร
จะลดโทษไม่เกินกึ่งหนึ่งก็ได้

เหตุบรรเทาโทษนั้นเป็นค้ำว่าผู้กระทำความผิดเป็นผู้ใดคน เขาเบาปัญญาตกอยู่ใน
ในความทุกข์อย่างสาหัส มีคุณความดีมาแต่ก่อน รู้สึกผิดและพยายามบรรเทาโทษใน
แง่ความผิดนั้น ลุแก่โทษต่อเจ้าหน้าที่ หรือให้ความรู้แก่ศาลอันเป็นประโยชน์แก่การ
พิจารณา

มาตรา ๓๕ ในคดีที่มีโทษปรับสถานเดียว ถ้าผู้ต้องหาว่ากระทำความผิด
นำค่าปรับในอัตราอย่างสูงสำหรับความผิดนั้นมาชำระ ก่อนที่ศาลเริ่มค้นสืบพยาน ให้ผู้นั้น
พ้นความรับผิดชอบอาญา

หมวด ๕
การพยายามกระทำความผิด

มาตรา ๓๖ ผู้ใดลงมือกระทำความผิด แต่กระทำไปไม่ตลอดหรือกระทำไป
ตลอดแล้ว แต่การกระทำนั้นไม่บรรลุผล ผู้นั้นพยายามกระทำความผิด

ผู้ใดพยายามกระทำความผิด ผู้นั้นต้องระวางโทษสองในสามส่วนของโทษ
ที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

ผู้ใดพยายามกระทำความผิด หากยับยั้งเสียบเอง ไม่กระทำการให้ตลอด หรือ
กลับใจแก้ไขไม่ให้การกระทำนั้นบรรลุผล ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษสำหรับการพยายามกระทำ
ความผิดนั้น แต่ถ้การที่ได้กระทำไปแล้วต้องตามบทกฎหมายที่มีบัญญัติเป็นความผิด ผู้นั้นต้อง
รับโทษสำหรับความผิดนั้น ๆ

มาตรา ๓๗ ผู้ใดกระทำการ โดยมุ่งต่อผลซึ่งกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด
ซึ่งไม่สามารถจะบรรลุผลได้อย่างแน่แท้ เพราะเหตุบังเอิญซึ่งใช้ในการกระทำหรือเหตุ
แห่งวัตถุที่มุ่งหมายกระทำคือ ให้ถือว่าผู้นั้นพยายามกระทำความผิด ต้องรับโทษไม่เกิน
ครึ่งหนึ่งของโทษที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

ถ้าการกระทำดังกล่าวในวรรคก่อนได้กระทำไปโดยความเชื่ออย่างมงาย
ความเชื่อไม่ลงโทษก็ได้

หมวด ๒

ตัวการและผู้สนับสนุน

มาตรา ๓๘ ในกรณีความผิดใดเกิดขึ้นโดยการกระทำของบุคคลตั้งแต่สองคน
ขึ้นไป ผู้ที่ได้สมคบและร่วมมือกันในการกระทำความผิดนั้นเป็นตัวการ ต้องระวางโทษตาม
บทกฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

มาตรา ๓๙ ผู้ใดใช้หรือยุบยงส่งเสริมการใด ให้ผู้อื่นกระทำความผิด
ผู้นั้นเป็นผู้ใช้ให้กระทำความผิด

ถ้าผู้ถูกใช้กระทำความผิดนั้น ผู้ใช้ต้องรับโทษเหมือนหนึ่งเป็นตัวการ

ถ้าผู้ถูกใช้ไม่ได้กระทำความผิดนั้น เพราะเหตุใดก็ตาม และถ้าความผิดนั้น
กำหนดโทษหนักกว่าโทษจำคุกหกเดือน ให้ถือว่าผู้ใช้พยายามกระทำความผิดนั้น แต่ต้อง
ระวางโทษเพียงหนึ่งในสามของโทษที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

มาตรา ๔๐ ผู้ใดกระทำความช่วยเหลือประการใด ๆ อันเป็นการช่วยเหลือหรือให้ความ
สะดวกในการที่ผู้อื่นกระทำความผิดก่อนหรือขณะกระทำความผิด แม้ผู้กระทำความผิดจะมีได้
ถึงการช่วยเหลือหรือให้ความสะดวกนั้นก็ตาม ผู้นั้นเป็นผู้สนับสนุนการกระทำความผิด
ต้องระวางโทษสองในสามส่วนของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

มาตรา ๔๑ ถ้าผู้กระทำความผิดได้กระทำความผิดต่างไปจากความประสงค์
ของผู้ใช้ให้กระทำความผิดหรือผู้สนับสนุนการกระทำความผิด หรือต่างไปจากผลที่บุคคล
เช่นนั้นก็อาจสังเกตเห็นได้ แล้วแต่กรณี ผู้ใช้ให้กระทำความผิดหรือผู้สนับสนุนการกระทำ
ความผิดนั้น บໍ่ยอมรับผิดทางอาญาเท่าที่มีสภาพประสงค์หรืออาจจะสังเกตเห็นผลได้ เท่านั้น

ถ้าผู้ใช้ให้กระทำความผิดหรือผู้สนับสนุนการกระทำความผิดลึ้มใจแก้ไขการ
กระทำที่ได้ไว้หรือได้ลึ้มสนับสนุนจนการกระทำนั้นไม่บรรลุผล ผู้ใช้หรือผู้สนับสนุนนั้นไม่ต้อง
รับโทษ

มาตรา ๘๒ พฤติการณ์เฉพาะตัวผู้กระทำความผิดอันเป็นเหตุให้ยกเว้นโทษ
ลาโทษ หรือเพิ่มโทษ ให้มีผลแต่เฉพาะแก่ผู้กระทำความผิดซึ่งเกี่ยวข้องกับพฤติการณ์
นั้นเท่านั้น

พฤติการณ์อันเกี่ยวกับลักษณะของความผิด อันเป็นเหตุให้ยกเว้นโทษ ลดโทษ
หรือเพิ่มโทษ ให้มีผลแก่ผู้มีส่วนในความผิดนั้นทุกคนจะเป็นตัวการหรือผู้สนับสนุนก็ตาม

หมวด ๓

การกระทำความผิดหลายบทหรือหลายกระทง

มาตรา ๘๓ เมื่อการกระทำใดเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท หรือ
ปรับซึ่งใช้ในการกระทำความผิดใดหรือผลซึ่งเกิดขึ้นจากการกระทำความผิดใดเป็น
ความผิดต่อกฎหมายอีกบทหนึ่ง ให้ใช้กฎหมายที่มีโทษหนักที่สุด

มาตรา ๘๔ ถ้าในคำพิพากษาใดปรากฏว่าผู้ใดมีความผิดหลายกระทง ความผิด
หลายกระทงจะกำหนดโทษผู้นั้นตามกระทงความผิดหรือรวมกันหรือลงโทษเฉพาะกระทงที่หนักที่สุด
ก็ได้ แต่ไม่ว่าจะเป็นกรณีใด โทษจำคุกทั้งสิ้นจะต้องไม่เกินสี่ปี เว้นแต่เป็นโทษจำคุก
ตลอดชีวิต ส่วนการชั่งแทนค่าปรับทั้งสิ้นจะต้องไม่เกินสามปี

หมวด ๔

การกระทำความผิดอีก

มาตรา ๘๕ ผู้ใดต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุก ถ้าและได้กระทำ
ความผิดใด ๆ อีกในระหว่างที่ยังจะต้องรับโทษอยู่ก็ตี หรือภายในเวลาห้าปีนับแต่วันพ้น
โทษก็ตี ศาลจะพิพากษาลงโทษครั้งหลังถึงจำคุก ก็ได้เพิ่มโทษที่จะลงแก่ผู้นั้นหนึ่งใน
สองของโทษที่ศาลกำหนดสำหรับความผิดครั้งหลัง

มาตรา ๘๖ ผู้ใดต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุก ถ้าและได้กระทำ
ความผิดอย่างหนึ่งอย่างใดที่จำแนกไว้ในอนุมาตราต่อไปนี้ในอนุมาตราเดียวกันสัก
ใดระหว่างที่ยังจะต้องรับโทษอยู่ก็ตี หรือภายในเวลาสามปีนับแต่วันพ้นโทษก็ตี ถ้าความ
ผิดครั้งแรกเป็นความผิดซึ่งศาลพิพากษาลงโทษจำคุกไม่น้อยกว่าหกเดือน หากศาลจะ
พิพากษาลงโทษครั้งหลังถึงจำคุก ก็ได้เพิ่มโทษที่จะลงแก่ผู้นั้นถึงหนึ่งของโทษที่ศาลกำหนด
สำหรับความผิดครั้งหลัง

- (๑) ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรตามที่บัญญัติไว้ใน
มาตรา ๑๐๐ ถึงมาตรา ๑๒๘
- (๒) ความผิดต่อเจ้าหน้าที่ตามที่มีบัญญัติไว้ในมาตรา ๑๒๙ ถึงมาตรา ๑๓๘
- (๓) ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๔๐ ถึงมาตรา ๑๕๓

- (๔) ความผิดต่อเจ้าพนักงานในการยุติธรรมตามที่มีบัญญัติไว้ในมาตรา ๑๕๔ ถึงมาตรา ๑๕๕ และมาตรา ๑๕๗
- (๕) ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตามที่มีบัญญัติไว้ในมาตรา ๑๕๒ ถึงมาตรา ๒๐๐
- (๖) ความผิดเกี่ยวกับความสงบสุขของประชาชนตามที่มีบัญญัติไว้ในมาตรา ๒๐๔ ถึงมาตรา ๒๑๑
- (๗) ความผิดเกี่ยวกับกรก่อให้เกิดกบฏขึ้นต่อประชาชนตามที่มีบัญญัติไว้ในมาตรา ๒๑๒ ถึงมาตรา ๒๑๕ และมาตรา ๒๒๑ ถึงมาตรา ๒๒๕ มาตรา ๒๓๑ ถึงมาตรา ๒๓๓
- (๘) ความผิดเกี่ยวกับเงินตราตามที่มีบัญญัติไว้ในมาตรา ๒๓๕ ถึงมาตรา ๒๔๔ และความผิดเกี่ยวกับดวงตราแสตมป์และตั๋วตามที่มีบัญญัติไว้ในมาตรา ๒๔๕ ถึงมาตรา ๒๕๖ และความผิดเกี่ยวกับเอกสารตามที่มีบัญญัติไว้ในมาตรา ๒๕๕ ถึงมาตรา ๒๖๔
- (๙) ความผิดเกี่ยวกับการค้าตามที่มีบัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖๕ ถึงมาตรา ๒๗๐
- (๑๐) ความผิดเกี่ยวกับเพศ-ตามที่มีบัญญัติไว้ในมาตรา ๒๗๑ ถึงมาตรา ๒๘๐
- (๑๑) ความผิดต่อชีวิตตามที่มีบัญญัติไว้ในมาตรา ๒๘๓ ถึงมาตรา ๒๘๕ มาตรา ๒๘๘ และความผิดต่อร่างกายตามที่มีบัญญัติไว้ในมาตรา ๒๙๐ ถึงมาตรา ๒๙๔ ความผิดฐานทำให้แท้งลูกตามที่มีบัญญัติไว้ในมาตรา ๒๙๖ ถึงมาตรา ๒๙๘ และความผิดฐานทอหึงเด็กคนป่วยเจ็บหรือคนชราตามที่มีบัญญัติไว้ในมาตรา ๓๐๑ ถึงมาตรา ๓๐๓
- (๑๒) ความผิดต่อเสรีภาพตามที่มีบัญญัติไว้ในมาตรา ๓๐๔ ถึงมาตรา ๓๐๕ และมาตรา ๓๐๗ ถึง มาตรา ๓๑๕
- (๑๓) ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินตามที่มีบัญญัติไว้ในมาตรา ๓๓๑ ถึงมาตรา ๓๓๒ มาตรา ๓๓๔ ถึง มาตรา ๓๖๑

มาตรา ๘๗ ความผิดอันได้กระทำโดยประมาท ความผิดสุหุโทษ และความผิดซึ่งผู้กระทำได้กระทำในขณะที่มีอายุยังไม่เกินสิบเจ็ดปีนั้น ไม่ว่าจะได้กระทำในครั้งก่อนหรือครั้งหลัง ไม่ให้ถือว่าเป็นความผิดเพื่อการเพิ่มโทษรวมความในหมวดนี้

หมวด ๕

อายุความ

มาตรา ๘๘ ในคดีอาญา ถ้ามิได้ฟ้องและได้ตัวผู้กระทำผิดความผิดมายังศาลภายในกำหนดดังต่อไปนี้ นับแต่วันกระทำผิดผิด เป็นอันขาดอายุความ

- (๑) ที่สิบปี สำหรับความผิดต้องระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกที่สิบปี

(๒) สิบห้าปี สำหรับความผิดต้องระวางโทษจำคุกกว่าเจ็ดปี แต่ยังไม่ถึงยี่สิบปี

(๓) สิบปี สำหรับความผิดต้องระวางโทษจำคุกกว่าหนึ่งปีถึงเจ็ดปี

(๔) ห้าปี สำหรับความผิดต้องระวางโทษจำคุกกว่าหนึ่งเดือนจนถึงหนึ่งปี

(๕) หนึ่งปี สำหรับความผิดต้องระวางโทษอย่างอื่น

ถ้าได้ฟ้องและไต่สวนผู้กระทำความผิดมาตั้งแต่ศาลแล้ว ผู้กระทำความผิดหลบหนีหรือฉกฉวยหนี และศาลสั่งการพิจารณาวินิจฉัยเกินกำหนดครั้งแล้วนับแต่วันหลบหนี หรือวันศาลสั่งการพิจารณา ก็ได้ถือว่าเป็นอันขาดอายุความเช่นกัน

มาตรา ๔๘ ในกรณีความผิดอันยอมความได้ ถ้าผู้เสียหายมิได้ร้องทุกข์ภายในสามเดือนนับแต่วันที่รู้เรื่องความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิด เป็นอันขาดอายุความ แต่เมื่อร้องทุกข์แล้ว ให้ใช้อายุความตามมาตรา ๔๘

มาตรา ๕๐ ในการฟ้องขอให้กักกัน ถ้าจะฟ้องภายหลังการฟ้องคดีอันเป็นมูลให้เกิดอำนาจฟ้องขอให้กักกัน ต้องฟ้องภายในกำหนดหกเดือนนับแต่วันฟ้องคดีนั้น มิฉะนั้นเป็นอันขาดอายุความ

มาตรา ๕๑ เมื่อได้มีคำพิพากษาอันเป็นที่สุดให้ลงโทษผู้ใด ผู้นั้นยังมีได้รับโทษก็ดี หรือได้รับโทษแต่ยังไม่ครบถ้วนโดยหลบหนีก็ดี ถ้ายังมีไต่สวนผู้นั้นมาเพื่อรับโทษนับแต่วันที่มีคำพิพากษาอันเป็นที่สุด หรือนับแต่วันผู้กระทำความผิดหลบหนีแล้วแต่กรณี เกินกำหนดเวลาดังต่อไปนี้ เป็นอันล่วงเลยการลงโทษ จะลงโทษผู้นั้นมิได้

(๑) ยี่สิบปี สำหรับโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิตหรือจำคุกยี่สิบปี

(๒) สิบห้าปี สำหรับโทษจำคุกกว่าเจ็ดปีแต่ยังไม่ถึงยี่สิบปี

(๓) สิบปี สำหรับโทษจำคุกหนึ่งปีจนถึงเจ็ดปี

(๔) ห้าปี สำหรับโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีลงมาหรือโทษอย่างอื่น

มาตรา ๕๒ การปิดทรัพย์สินใช้ค้ำประกันหรือการ ชั่งแทนค้ำประกัน ถ้ามิได้ทำภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่ไต่สวนคดีอันเป็นที่สุด จะปิดทรัพย์สินหรือชั่งไม่ได้ ความในวรรคก่อนมิได้ใช้บังคับในการปิดทรัพย์สิน ชั่งแทนค้ำประกัน ซึ่งทำต่อเนื่องกับการลงโทษจำคุก

มาตรา ๕๓ เมื่อได้มีคำพิพากษาอันเป็นที่สุดให้กักกันผู้ใด ถ้าผู้นั้นยังมีได้รับการกักกันก็ดี หรือได้รับการกักกันแต่ยังไม่ครบถ้วนโดยหลบหนีก็ดี ถ้าพ้นกำหนดสามปีนับแต่วันพ้นโทษโดยได้รับโทษตามคำพิพากษาแล้วหรือโดยล่วงเลยการลงโทษหรือนับแต่วันที่ผู้นั้นหลบหนีระหว่างเวลาที่ต้องกักกัน เป็นอันล่วงเลยการกักกันจะกักกันผู้นั้นไม่ได้

มาตรา ๕๔ การบังคับตามคำสั่งของศาลตามความในมาตรา ๕๓ หรือการร้องขอให้ศาลสั่งให้ใช้เงินเมื่อผู้ทำผิดบนประพฤติดังที่ตนบนความในมาตรา ๕๒ นั้น ถ้ามิได้บังคับหรือร้องขอภายในกำหนดสองปีนับแต่วันที่มีคำสั่งหรือนับแต่วันที่ผู้ทำผิดบนประพฤติดังที่ตนบน จะบังคับหรือร้องขอมิได้

ลักษณะ ๒

บทบัญญัติที่ใช้แก่ความผิดลหุโทษ

มาตรา ๕๕ ความผิดลหุโทษ คือความผิดซึ่งต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสองร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เช่นว่ามานี้ด้วยกัน

มาตรา ๕๖ บทบัญญัติในลักษณะ ๑ ให้ใช้ในกรณีแห่งความผิดลหุโทษด้วย เว้นแต่ที่บัญญัติไว้สามมาตราต่อไปนี้

มาตรา ๕๗ การกระทำความผิดลหุโทษแม้กระทำให้โดยไม่มีเจตนา ก็เป็นความผิด เว้นแต่จะได้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา ๕๘ ผู้ใดพยายามกระทำความผิดลหุโทษ ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ

มาตรา ๕๙ ผู้สนับสนุนในความผิดลหุโทษไม่ต้องรับโทษ

ภาค ๒

ความผิด

ลักษณะ ๑

ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร

หมวด ๑

ความผิดต่อพระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท และผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

มาตรา ๑๐๐ ผู้ใดปลงพระชนม์พระมหากษัตริย์ ต้องระวางโทษประหารชีวิต ผู้ใดพยายามกระทำการ เช่นว่านั้น ต้องระวางโทษอย่างเดียวกัน ผู้ใดเตรียมการเพื่อปลงพระชนม์พระมหากษัตริย์ หรือรู้ว่ามีผู้จะปลงพระชนม์พระมหากษัตริย์ กระทำการใดอันเป็นการช่วยปกปิดไว้ ต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต

มาตรา ๑๐๑ ผู้ใดกระทำการประทุษร้ายต่อพระองค์หรือเสรีภาพพระมหากษัตริย์ ต้องระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต

ผู้ใดพยายามกระทำการ เช่นว่านั้น ต้องระวางโทษอย่างเดียวกัน

ถ้าการกระทำนั้นมีลักษณะอันน่าจะเป็นอันตรายแก่พระชนม์ ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษประหารชีวิต

ผู้ใดตระเตรียมการเพื่อกระทำการประทุษร้ายต่อพระองค์หรือเสรีภาพพระมหากษัตริย์ หรือรู้ว่ามีผู้จะกระทำการประทุษร้ายต่อพระองค์หรือเสรีภาพพระมหากษัตริย์ กระทำการใดอันเป็นการช่วยปกปิดไว้ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบหกปีถึงยี่สิบปี

มาตรา ๑๐๒ ผู้ใดปลงพระชนม์พระราชินี หรือรัชทายาท หรือฆ่าผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ต้องระวางโทษประหารชีวิต

ผู้ใดพยายามกระทำการ เช่นว่านั้น ต้องระวางโทษอย่างเดียวกัน

ผู้ใดตระเตรียมการเพื่อปลงพระชนม์พระราชินี หรือรัชทายาทหรือเพื่อฆ่าผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ หรือรู้ว่ามีผู้จะปลงพระชนม์พระราชินี หรือรัชทายาท หรือจะฆ่าผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ กระทำการใดอันเป็นการช่วยปกปิดไว้ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบสองปีถึงยี่สิบปี

มาตรา ๑๐๓ ผู้ใดกระทำการประทุษร้ายต่อพระองค์หรือเสรีภาพพระราชินี หรือรัชทายาท หรือต่อร่างกายหรือเสรีภาพผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่สิบหกปีถึงยี่สิบปี

ผู้ใดพยายามกระทำการ เช่นว่านั้น ต้องระวางโทษอย่างเดียวกัน

ถ้าการกระทำนั้นมีลักษณะอันน่าจะเป็นอันตรายแก่ชีวิต ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต

ผู้ใดตระเตรียมการเพื่อกระทำการประทุษร้ายต่อพระองค์หรือเสรีภาพพระราชินีหรือรัชทายาท หรือต่อร่างกายหรือเสรีภาพผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์หรือรู้ว่ามีผู้จะประทุษร้ายต่อพระองค์หรือเสรีภาพพระราชินีหรือรัชทายาทหรือประทุษร้ายต่อร่างกายหรือเสรีภาพผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ กระทำการใดอันเป็นการช่วยปกปิดไว้ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบสองปีถึงยี่สิบปี

มาตรา ๑๐๔ ผู้ใดเป็นผู้สนับสนุนในการกระทำความผิดตามมาตรา ๑๐๐ ถึงมาตรา ๑๐๓ ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับตัวการในความผิดนั้น

มาตรา ๑๐๕ ผู้ใดหมิ่นประมาท ภูมิ่น หรือแสดงความอาฆาตมาดร้ายต่อ
พระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท หรือผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ต้องระวางโทษ
จำคุกไม่เกินเจ็ดปี

หมวด ๒

ความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายในราชอาณาจักร

มาตรา ๑๐๖ ผู้ใดใช้กำลังประทุษร้ายเพื่อ

(๑) เปลี่ยนแปลงรัฐธรรมนูญ

(๒) ถัดอำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหาร หรืออำนาจตุลาการแห่งรัฐรัฐธรรมนูญ
หรือทำให้ใช้อำนาจดังกล่าวแล้วไม่ได้ หรือ

(๓) แบ่งแยกราชอาณาจักรหรือยึดอำนาจปกครองในส่วนหนึ่งส่วนใดแห่ง
ราชอาณาจักร

ผู้นั้นกระทำความผิดฐานเป็นกบฏต้องระวางโทษประหารชีวิตหรือจำคุกตลอด
ชีวิต

มาตรา ๑๐๗ ผู้ใดสะสมกำลังพลหรืออาวุธ เตรียมการอื่นใด หรือสมคบ
กันเพื่อเป็นกบฏหรือกระทำความผิดใด ๆ อันเป็นส่วนหนึ่งของแผนการเพื่อเป็นกบฏหรือยุบ
ราษฎรให้เป็นกบฏ หรือรู้ว่ามิใช่จะเป็นกบฏแล้วกระทำการใดอันเป็นการช่วยปกปิดไว้
ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี

มาตรา ๑๐๘ ผู้ใดยุบงทหารหรือตำรวจให้หนีราชการให้ละเลยไม่กระทำ
การตามหน้าที่หรือให้ก่อการกำเริบ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี

ถ้าความผิดนั้นได้กระทำความผิดโดยมุ่งหมายจะบ่อนทำลายวินัยและสมรรถภาพของ
กรมกองทหารหรือตำรวจเสื่อมทรามลง ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี

มาตรา ๑๐๙ ผู้ใดกระทำให้ปรากฏแก่ประชาชนด้วยวาจา หนังสือ หรือ
วิธีอื่นใด อันมิใช่เป็นการกระทำภายในเจตนารมณ์แห่งรัฐธรรมนูญหรือมิใช่เพื่อแสดง
ความคิดเห็นหรือติชมโดยสุจริต

(ก) เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในกฎหมายแผ่นดินหรือรัฐบาล โคโยใช้
กำลังข่มขืนใจ หรือใช้กำลังประทุษร้าย

(ข) เพื่อให้เกิดความปั่นป่วน หรือกระด้างกระเดื่องในหมู่ประชาชน
ถึงขนาดที่จะก่อความไม่สงบขึ้นในราชอาณาจักร หรือ

(ค) เพื่อให้ประชาชนล่วงละเมิดกฎหมายแผ่นดิน
ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี

มาตรา ๑๑๐ ผู้ใดยุบง หรือจัดให้เกิดการร่วมกันหยุดงาน การร่วมกันมีคงาน
งคจ้างหรือการร่วมกันไม่ยอมค้าขายหรือติดต่อทางธุรกิจกับบุคคลใด ๆ เพื่อให้เกิดการ
เปลี่ยนแปลงในกฎหมายแห่งรัฐ เพื่อบังคับรัฐบาล หรือเพื่อข่มขู่ประชาชนต้องระวางโทษ
จำคุกไม่เกิน เจ็ดปี หรือปรับไม่เกินสามพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดทราบดีความมุ่งหมายดังกล่าว และเข้ามีส่วนหรือเข้าช่วยในการร่วมกัน
หยุดงาน การร่วมกันมีคงานงคจ้าง หรือการร่วมกันไม่ยอมค้าขาย หรือติดต่อทางธุรกิจ
กับบุคคลใด ๆ นั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท
หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดทราบดีความมุ่งหมายดังกล่าว และใช้กำลังประทุษร้าย ขู่ ว่าจะใช้กำลัง
ประทุษร้าย หรือทำให้หวาดกลัวด้วยประการใด ๆ เพื่อให้บุคคลเข้ามีส่วนหรือเข้าช่วยใน
การร่วมกันหยุดงาน การร่วมกันมีคงานงคจ้างหรือการร่วมกันไม่ยอมค้าขาย หรือติดต่อทาง
ธุรกิจกับบุคคลใด ๆ นั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินสองพันห้าร้อย
บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑๑ ผู้ใดกระทำการใด ๆ ~~ต้อง~~หรือเครื่องหมายอื่นใดอันมีความ
หมายถึงรัฐ เพื่อเหยียดหยามประเทศชาติ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่
เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

หมวด ๓

ความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายนอกราชอาณาจักร

มาตรา ๑๑๒ ผู้ใดกระทำการใด ๆ เพื่อให้ส่วนหนึ่งส่วนใดของราชอาณาจักร
ตกไปอยู่ใต้อาณาจอธิปไตยของรัฐต่างประเทศโดยใช้กำลังประทุษร้าย หรือเพื่อให้เอกราช
ของรัฐเป็นอันตราบ ต้องระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต

มาตรา ๑๑๓ ผู้ใดคบคิดกับบุคคลซึ่งกระทำการเพื่อประโยชน์ของรัฐต่างประ-
เทศด้วยความประสงค์ที่จะก่อให้เกิดการกำเริบการในทางสงครามต่อรัฐ หรือในทางอื่น
ที่เป็นปรปักษ์ต่อรัฐ ต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปี

มาตรา ๑๑๔ คนไทยคนใดกระทำการรบต่อประเทศ หรือเข้าร่วมเป็นข้าศึก
ของประเทศ ต้องระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต

มาตรา ๑๑๕ ผู้ใดกระทำการใด ๆ เพื่ออุปการแก่การค้ำจุนการรบของข้าศึก
ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบห้าปี

ถ้าการอุปการนั้นเป็นการ

- (๑) ทำให้ป้อมค่าย สนามบิน ขนรบ บ้านพหณะ ทางคมนาคม สิ่งที่ใช้ในกา
สื่อสาร บุคคลภัณฑ์ เสบียงอาหาร อู่เรือ อาคาร หรือสิ่งอื่นใดสำหรับใช้เพื่อการสงครามใช้
การไม่ได้หรือตกไปอยู่ในเงื้อมมือของข้าศึก
- (๒) ยุบงทหารให้ก่อการกำเริบ ละแอมหน้าที่ หนีราชการ หรือละเมิควินัย
- (๓) กระทำจารกรรม นำหรือแนะทางให้ข้าศึก หรือ
- (๔) กระทำโดยประการอื่นใดให้ข้าศึกได้เปรียบในการบุท

ผู้กระทำต้องระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต
มาตรา ๑๑๖ ผู้ใดกระทำความใด ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อความ เอกสาร หรือ
สิ่งใด ๆ อันปกปิดไว้เป็นความลับสำหรับความปลอดภัยของประเทศ ต้องระวางโทษจำคุก
ไม่เกินสิบปี

มาตรา ๑๑๗ ผู้ใดกระทำความใด ๆ เพื่อให้ผู้อื่นล่วงรู้หรือได้ไป
ซึ่งข้อความ เอกสาร หรือสิ่งใด ๆ อันปกปิดไว้เป็นความลับสำหรับความปลอดภัยของ
ประเทศต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี

ถ้าความผิดนั้นได้กระทำในระหว่างประเทศอยู่ในการรบหรือการสงคราม ผู้
กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบห้าปี

ถ้าความผิดดังกล่าวมาในสองวรรคก่อนได้กระทำเพื่อให้รัฐต่างประเทศได้
ประโยชน์ ผู้กระทำต้องระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต

มาตรา ๑๑๘ ผู้ใดปลอม กักไว้ ซ่อนซ่อน บิดบัง ยักยอก หรือทำให้สูญไป
ซึ่งเอกสารหรือแบบใด ๆ อันเกี่ยวกับส่วนได้เสียของรัฐในกกระหว่างประเทศต้อง
ระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี

มาตรา ๑๑๙ ผู้ใดได้รับมอบหมายจากรัฐบาลให้กระทำกิจการของรัฐกับ
รัฐบาลต่างประเทศ ถ้าและ โศบทุจริตไม่ปฏิบัติตามที่ได้รับมอบหมาย ต้องระวางโทษ
จำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี

มาตรา ๑๒๐ ผู้ใดกระทำความใด ๆ เพื่อให้เกิดเหตุร้ายแก่ประเทศจากภาย
นอก ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี

ถ้าเหตุร้ายเกิดขึ้น ผู้กระทำต้องระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต
หรือจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบปี

มาตรา ๑๒๑ ผู้ใดกระทำความใด ๆ หรือพยายามกระทำความผิดใด ๆ ใน
หมวดนี้ มีความผิดต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น

มาตรา ๑๒๒ ผู้ใดเป็นผู้สนับสนุนในการกระทำความผิดใด ๆ ในหมวดนี้
ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับตัวการในความผิดนั้น

หมวด ๔

ความผิดต่อสัมพันธ์ไมตรีกับต่างประเทศ

มาตรา ๑๒๓ ผู้ใดทำร้ายร่างกายหรือประทุษร้ายต่อเสรีภาพราชาธิบดี
ราชินี ราชสามี รัชทายาท หรือประมุขแห่งรัฐต่างประเทศขณะอยู่ในราชอาณาจักร
ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบห้าปี

ผู้ใดพยายามกระทำความผิดเช่นว่านั้น ต้องระวางโทษอย่างเดียวกัน

มาตรา ๑๒๔ ผู้ใดทำร้ายร่างกายหรือประทุษร้ายต่อเสรีภาพผู้แทนรัฐ
ต่างประเทศซึ่งได้รับแต่งตั้งให้มาสู่ราชอาณาจักร ขณะอยู่ในราชอาณาจักร ต้องระวางโทษ
จำคุกไม่เกินสิบปี

ผู้ใดพยายามกระทำการเช่นนั้น ต้องระวางโทษอย่างเดียวกัน

มาตรา ๑๒๕ ผู้ใดฆ่าหรือพยายามฆ่าบุคคลหนึ่งบุคคลใดตั้งระบุไว้ในมาตรา
๑๒๓ และมาตรา ๑๒๔ ขณะอยู่ในราชอาณาจักร ต้องระวางโทษประหารชีวิตหรือจำคุก
ตลอดชีวิต

มาตรา ๑๒๖ ผู้ใดหมิ่นประมาท ดูหมิ่น หรือแสดงความอาฆาตมาดร้ายต่อ
ราชาธิบดี ราชาินี ราชสามี รัชทายาท หรือประมุขแห่งรัฐต่างประเทศขณะอยู่ในราช
อาณาจักร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท หรือ
ทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๒๗ ผู้ใดหมิ่นประมาท ดูหมิ่น หรือแสดงความอาฆาตมาดร้ายต่อ
ผู้แทนรัฐต่างประเทศซึ่งได้รับแต่งตั้งให้มาสู่ราชอาณาจักร ขณะอยู่ในราชอาณาจักรต้อง
ระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๒๘ ผู้ใดกระทำการใด ๆ คบชง หรือเครื่องหมายอื่นใดอันมีความ
หมายถึงรัฐต่างประเทศ ซึ่งมีสัมพันธไมตรีเพื่อเยี่ยงหยามรัฐนั้น ต้องระวางโทษจำคุก
ไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ลักษณะ ๒

ความผิดเกี่ยวกับการปกครอง

หมวด ๑

ความผิดต่อเจ้าพนักงาน

มาตรา ๑๒๙ ผู้ใดดูหมิ่น เจ้าพนักงานซึ่งกระทำการตามหน้าที่ หรือเพราะ
ได้กระทำการตามหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินสามร้อย
บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๓๐ ผู้ใดแจ้งข้อความแก่เจ้าพนักงานโดยรู้ว่าเป็นความเท็จซึ่ง
อาจทำให้ผู้อื่นหรือประชาชนเสียหาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่
เกินสามร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๓๑ ผู้ใดต่อสู้หรือขัดขวางเจ้าพนักงาน หรือผู้ซึ่งต้องช่วยเจ้าพนักงาน ตามกฎหมาย ในการปฏิบัติหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับ ไม่เกินสามร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการต่อสู้หรือขัดขวางนั้นได้กระทำโดยใช้กำลังประทุษร้ายหรือขู่ 脅ว่า จะใช้กำลังประทุษร้าย ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกิน หนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๓๒ ผู้ใดข่มขืนใจเจ้าพนักงานให้ปฏิบัติภารกิจอันมิชอบด้วยหน้าที่ หรือ ให้อะเว่นการปฏิบัติหน้าที่ โดยใช้กำลังประทุษร้ายหรือขู่ 脅ว่าจะใช้กำลังประทุษ ร้าย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำ ทั้งปรับ

มาตรา ๑๓๓ ถ้าความผิดตามมาตรา ๑๓๑ วรรคสอง หรือมาตรา ๑๓๒ ได้กระทำโดยมีอาวุธ หรือโดยสมคบและร่วมมือกันระหว่างบุคคลตั้งแต่สามคนขึ้นไป ผู้ กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสี่ปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้ากระทำโดยอ้างอำนาจขังขังหรือช่องโง่ใจ ไม่ว่าจะขังหรือช่องโง่ใจนั้นจะมีอยู่ หรือไม่มี ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี

มาตรา ๑๓๔ ผู้ใด ถอน ทาลาย หรือทำให้ไร้ประโยชน์ซึ่งตรา หรือเครื่อง หมายอันเจ้าพนักงานได้ประทับหรือหมายไว้ที่สิ่งใด ๆ ในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อ เป็นหลักฐานในการปิดหรือรักษาสิ่งนั้น ๆ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่ เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๓๕ ผู้ใด ทาลาย ช้อน เอาไปเสีย หรือทำให้สูญหายหรือไร้ ประโยชน์ ซึ่งทรัพย์สินหรือเอกสารใด ๆ อันตนรู้ว่าเจ้าพนักงานได้ปิดหรือรักษาไว้หรือ สั่งให้สั่ง เพื่อเป็นพยานหลักฐานหรือเพื่อบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย ไม่ว่าเจ้าพนักงาน จะรักษาทรัพย์สินหรือเอกสารนั้นไว้เอง หรือสั่งให้ผู้อื่นหรือผู้อื่นส่งหรือรักษาไว้ก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๓๖ ผู้ใด เรียก รับ หรือคดโกงจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่น ใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่นเป็นการตอบแทนในการที่จะจูงใจหรือไค้จูงใจเจ้าพนักงาน สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐ สมาชิกสภาจังหวัด หรือสมาชิกสภาเทศบาล โดยวิธีอันทุจริต หรือผิดกฎหมาย หรือโดยอิทธิพลของตน ให้กระทำการหรือไม่กระทำการในหน้าที่อันเป็นคุณ หรือเป็นโทษแก่บุคคลใด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินสองพันห้าร้อย บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๓๗ ผู้ใด ให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์แก่เจ้าพนักงาน สมาชิกสภาิติบัญญัติแห่งรัฐ สมาชิกสภาจังหวัด หรือสมาชิกสภาเทศบาล เพื่อจูงใจให้ละเว้นหรือประวิงการกระทำใดในตำแหน่ง หรือให้กระทำการใดอันมิชอบด้วยหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินสองพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๓๘ ผู้ใดแสดงตนเป็นเจ้าพนักงานและกระทำการเป็นเจ้าพนักงานโดยตนเองมิได้เป็นเจ้าพนักงานที่มีอำนาจกระทำการนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

เจ้าพนักงานผู้ใดได้รับคำสั่งมิให้มีปฏิบัติการตามตำแหน่งหน้าที่ต่อไปแล้วยังฝ่าฝืนกระทำการใด ๆ ในตำแหน่งหน้าที่นั้น ต้องระวางโทษตามที่กำหนดไว้ในวรรคก่อนคู่กัน

มาตรา ๑๓๙ ผู้ใดไม่มีสิทธิที่จะสวมเครื่องแบบหรือประดับเครื่องหมายของเจ้าพนักงาน สมาชิกสภาิติบัญญัติแห่งรัฐ สมาชิกสภาจังหวัด หรือสมาชิกสภาเทศบาล หรือใช้ตำแหน่งยศ หรือเครื่องราชอิสริยาภรณ์ หรือสิ่งที่เหมาะสมถึงเครื่องราชอิสริยาภรณ์ กระทำการเช่นนั้น เพื่อให้บุคคลอื่นเชื่อว่าตนมีสิทธิ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

หมวด ๒
ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่

มาตรา ๑๔๐ ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงานมีหน้าที่ ชื่อ ห่า จัดการหรือรักษาทรัพย์สินเป็นคัมภีร์ทรัพย์สินนั้น เป็นของตนหรือของบุคคลที่สามโดยทุจริต หรือทุจริตยอมให้ผู้อื่นเอาทรัพย์สินเสีย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี และปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๑๔๑ ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงานใช้อำนาจในตำแหน่งโดยมิชอบ ช่มชู้ใจหรือจูงใจเพื่อให้บุคคลใดมอบให้ หรือหามาให้ซึ่งทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่ตนเอง หรือผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี และปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๑๔๒ ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงาน สมาชิกสภาิติบัญญัติแห่งรัฐ สมาชิกสภาจังหวัด หรือสมาชิกสภาเทศบาล เรียก รับ หรือยอมรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ เพื่อกระทำหรือละเว้นการกระทำใดในตำแหน่งไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี และปรับไม่เกินสามพันห้าร้อยบาท

มาตรา ๑๔๓ ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงานกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใด
ตำแหน่งโดยเห็นแก่ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด ซึ่งตนได้เรียก รับ หรือยอมจะรับไว้
ซึ่งตนได้รับแต่งตั้งเป็น เจ้าพนักงานในตำแหน่งนั้น ต้องระวางโทษตั้งแต่จำคุกไป

มาตรา ๑๔๒

มาตรา ๑๔๔ ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงานมีหน้าที่ซื้อ ทำ จัดการ หรือรักษาทรัพย์สิน
ใด ๆ ใช้อำนาจในตำแหน่งโดยทุจริตอันเป็นผลเสียหายแก่รัฐ เทศบาล หรือเจ้าของ
ทรัพย์สินนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี และปรับไม่เกินสามพันห้าร้อยบาท

มาตรา ๑๔๕ ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงานมีหน้าที่จัดการหรือดูแลกิจการใด เข้ามี
อำนาจได้เสียเพื่อประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่นเนื่องด้วยกิจการนั้น ต้องระวางโทษ
จำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินสองพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๔๖ ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงานมีหน้าที่จ่ายทรัพย์สิน จ่ายทรัพย์สินนั้นเกินกว่า
การจ่ายเพื่อประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี และ
ปรับไม่เกินสามพันห้าร้อยบาท

มาตรา ๑๔๗ ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงานมีหน้าที่หรือแสดงว่าตนมีหน้าที่ เก็บภาษี
การ ค่าธรรมเนียมหรือเงินอื่นใด เก็บภาษีอากร ค่าธรรมเนียมหรือเงินนั้นโดยทุจริต
ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี และปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๑๔๘ ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดย
ชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดย
ทุจริต ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสี่ปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๔๙ ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงาน ทาลาย ซ่อน เอาไปเสีย หรือทำให้
เสียหายหรือทำให้ได้ประโยชน์ซึ่งทรัพย์สินหรือเอกสารใดอันเป็นหน้าที่ของตนที่จะปกครอง
หรือรักษาไว้ หรือยินยอมให้ผู้อื่นกระทำเช่นนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี และ
ปรับไม่เกินสามพันห้าร้อยบาท

มาตรา ๑๕๐ ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงานดูแลรักษาทรัพย์สินหรือเอกสารใด
กระทำการอันมิชอบด้วยหน้าที่ โดยถอน ทาลาย หรือทำให้ไร้ประโยชน์หรือโดยยินยอม
ให้ผู้อื่นกระทำเช่นนั้น ซึ่งตราหรือเครื่องหมายอันเจ้าพนักงานได้ประทับหรือหมายไว้ที่
ทรัพย์สินหรือเอกสารนั้น ในการปฏิบัติการตามหน้าที่ เพื่อเป็นหลักฐานในการปิดหรือรักษา
นั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินสองพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำ
ทั้งปรับ

มาตรา ๑๕๑ ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงานมีหน้าที่รักษาหรือใช้ดวงตราหรือรอบตรา
ของราชการหรือของผู้อื่น กระทำการอันมิชอบด้วยหน้าที่โดยใช้ดวงตราหรือรอบตรานั้นหรือ
โดยยินยอมให้ผู้อื่นกระทำเช่นนั้น ในประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นหรือประชาชนเสียหาย
ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินสองพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๕๒ ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงานมีหน้าที่ทำ กรอก หรือดูแลรักษาเอกสาร
กระทำการปลอมเอกสาร โดยอาศัยโอกาสที่ตนมีหน้าที่นั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี
และปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๑๕๓ ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงานมีหน้าที่ทำเอกสาร รับเอกสาร หรือ
กรอกข้อความลงในเอกสารในการปฏิบัติราชการตามหน้าที่ กระทำการดังต่อไปนี้

- (๑) รับรองเป็นหลักฐานโดยความเท็จว่า คนใดกระทำการอย่างใด
อย่างหนึ่งขึ้น หรือว่าการอย่างใดอย่างหนึ่งได้กระทำก่อนหน้าตน
- (๒) รับรองเป็นหลักฐานว่า ได้มีการแจ้งข้อความอันมิได้มีการแจ้ง
- (๓) ละเว้นไม่แจ้งข้อความถึงคนมีหน้าที่ต้องรับจด หรือจดเปลี่ยนแปลง
ข้อความเช่นนั้น หรือ

(๔) คำบวิชีใด ๆ รับรองเป็นหลักฐานโดยความเท็จซึ่งข้อเท็จจริงอัน
เอกสารนั้นมุ่งพิสูจน์ความจริงแห่งข้อเท็จจริงนั้น
ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี และปรับไม่เกินสามพันห้าร้อยบาท

มาตรา ๑๕๔ ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงานมีหน้าที่ในการไปรษณีย์ โทรเลข หรือ
โทรศัพท์ กระทำการดังต่อไปนี้โดยมิชอบ

- (๑) เปิด หรือยอมให้ผู้อื่นเปิดจดหมาย หรือสิ่งอื่นที่ส่งทางไปรษณีย์ หรือ
โทรเลข
- (๒) ทำลายหรือทำให้สูญหาย หรือยอมให้ผู้อื่นทำลาย หรือทำให้สูญหายซึ่ง
จดหมาย หรือสิ่งอื่นที่ส่งทางไปรษณีย์หรือโทรเลข
- (๓) กัก ส่งให้ผิดทาง หรือส่งให้แก่บุคคลซึ่งรู้ว่ามิใช่เป็นผู้ควรรับซึ่ง
จดหมาย หรือสิ่งอื่นที่ส่งทางไปรษณีย์หรือโทรเลข หรือ
- (๔) เปิดเผยข้อความที่ส่งทางไปรษณีย์ ทางโทรเลข หรือทางโทรศัพท์
ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินสองพันห้าร้อยบาท หรือ
ทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๕๕ ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงาน รัฐหรืออาจรู้ความลับในราชการ
กระทำโดยประการใด ๆ อันมิชอบด้วยหน้าที่ให้ผู้อื่นล่วงรู้ความลับนั้น ต้องระวางโทษ
จำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินสองพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๕๖ ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงานมีหน้าที่ปฏิบัติภารกิจให้เป็นไปตามกฎหมาย
หรือคำสั่งซึ่งได้สั่งให้ปฏิบัติภารกิจให้เป็นไปตามกฎหมาย ป้องกันหรือชักชวนมิให้การ
เป็นไปตามกฎหมายหรือคำสั่งนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกิน
ห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๕๗ ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงานสมคบกันตั้งแต่ห้าคนขึ้นไป ละทิ้งงาน
หรือกระทำการอย่างใด ๆ เพื่อให้งานหยุดชะงักหรือเสียหาย ต้องระวางโทษจำคุก
ไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินสองพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าความผิดนี้มิใช่กระทำความผิดให้ เกิดการ เปลี่ยนแปลงในกฎหมายแห่งรัฐ
หรือเอื้ออำนวยรัฐบาลหรือชนหมู่ประชาชน ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี
และปรับไม่เกินห้าพันบาท

ได้ขณะ ๓

ความผิดเกี่ยวกับกิจการฝ่ายยุติธรรม

หมวด ๑

ความผิดต่อเจ้าพนักงานในกิจการฝ่ายยุติธรรม

มาตรา ๑๕๘ ผู้ใดให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์ใด
แก่เจ้าพนักงานในตำแหน่งตุลาการ พนักงานอัยการ หรือพนักงานสอบสวน เพื่อจูงใจ
ให้ละเว้นหรือประวิงการกระทำใดในตำแหน่ง หรือให้กระทำการใดอันมิชอบด้วยหน้าที่
ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี และปรับไม่เกินสามพันห้าร้อยบาท

มาตรา ๑๕๙ ผู้ใดไม่ยอมรับหรือหลีกเลี่ยงเพื่อไม่รับหมาย หรือคำสั่ง
ของพนักงานสอบสวน หรือพนักงานอัยการซึ่งได้ออกตามกฎหมายให้ผู้นั้นมาให้ถ้อยคำ
หรือให้ผู้นั้นส่งทรัพย์สินหรือเอกสารใด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับ
ไม่เกินสองร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๖๐ ผู้ใดไม่ยอมรับหรือหลีกเลี่ยงเพื่อไม่รับหมายของศาลซึ่ง พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นผู้ส่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกิน สิบร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๖๑ ผู้ใดชักขึ้นคำบังคับตามกฎหมายของพนักงานสอบสวน หรือ พนักงานอัยการซึ่งให้มาเพื่อให้ถอนคำ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับ ไม่เกินสองร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๖๒ ผู้ใดชักขึ้นคำบังคับตามกฎหมายของพนักงานสอบสวน หรือ พนักงานอัยการ ซึ่งให้ส่งหรือจัดการส่งทรัพย์สินหรือเอกสารใด ให้สำนวน ปฏิญญา หรือ ให้ให้ถอนคำ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสองร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๖๓ ผู้ใดชักขึ้นหมายหรือคำสั่งของศาลให้มาให้ถอนคำหรือเบิก ความ หรือให้ส่งทรัพย์สินหรือเอกสารใดในการพิจารณาคดี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน หกเดือน หรือปรับไม่เกินสามร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๖๔ ผู้ใดชักขึ้นคำสั่งศาลให้สำนวน ปฏิญญาให้ถอนคำหรือเบิกความ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินสามร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๖๕ ผู้ใดแจ้งข้อความอันเกี่ยวกับความผิดอาญาโดยรู้ว่าเท็จแก่ เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจสืบสวนคดีอาญา พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการซึ่งอาจทำให้ ผู้อื่นหรือประชาชนเสียหาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๖๖ ผู้ใดรู้ว่ามีได้มีการกระทำความผิดเกิดขึ้น แจ้งความแก่ เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจสืบสวนคดีอาญาหรือพนักงานสอบสวนว่าได้มีการกระทำความผิด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี และปรับไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท

มาตรา ๑๖๗ ถ้าการแจ้งข้อความตามมาตรา ๑๖๕ หรือการแจ้งข้อความ ตามมาตรา ๑๖๖ เป็นการเพื่อจะแกล้งให้บุคคลใดต้องถูกบังคับตามวิธีการเพื่อความ ปลอดภัย ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี และปรับไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท ถ้าการแจ้งตามความในวรรคแรกเป็นการเพื่อจะแกล้งให้บุคคลใดต้องรับ โทษหรือรับโทษหนักขึ้น ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี และปรับไม่เกินสองพัน ห้าร้อยบาท

มาตรา ๑๖๘ ผู้ใดเอาความที่รู้ว่าเท็จฟ้องผู้อื่นต่อศาลว่ากระทำความผิดอาญาหรือว่ากระทำความผิดอาญาแรงกว่าที่เป็นความจริง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี และปรับไม่เกินสองพันห้าร้อยบาท

มาตรา ๑๖๙ ผู้ใดกระทำความผิดตามมาตรา ๑๖๘ แล้วลู่แกโทษต่อศาลและขอถอนฟ้องหรือแก้ฟ้องก่อนมีคำพิพากษา ให้ศาลลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้หรือศาลจะไม่ลงโทษเลยก็ได้

มาตรา ๑๗๐ ผู้ใดเบิกความในการพิจารณาคดี โดยเอาความที่รู้ว่าเท็จมาแสดงต่อศาล ถ้าความเท็จนั้นเป็นข้อสำคัญในคดี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับไม่เกินสองพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าความผิดดังกล่าวในวรรคก่อนได้กระทำให้ในการพิจารณาคดีอาญา ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี และปรับไม่เกินสามพันห้าร้อยบาท

มาตรา ๑๗๑ ผู้ใดขโมยเจ้าพนักงานในตำแหน่งตุลาการ พนักงานอัยการหรือพนักงานสอบสวน ให้แบล้งข้อความหรือความหมายใด แกล้งแปลข้อความหรือความหมายขึ้นให้ผิดไปในข้อสำคัญ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๗๒ ผู้ใดทำข้อพิพาทขึ้น เพื่อให้พนักงานผู้มีอำนาจสืบสวนคดีอาญาหรือพนักงานสอบสวน เชื่อว่าได้มีความผิดอาญาอย่างใดเกิดขึ้นหรือ เชื่อว่าความผิดอาญาที่เกิดขึ้นร้ายแรงกว่าที่เป็นความจริง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๗๓ ผู้ใดนำสืบ หรือแสดงพยานหลักฐานซึ่งรู้ว่าเท็จในการพิจารณาคดี ถ้าเป็นพยานหลักฐานในข้อสำคัญในคดีนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินสองพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าความผิดดังกล่าวในวรรคก่อนได้กระทำให้ในการพิจารณาคดีอาญา ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี และปรับไม่เกินสามพันห้าร้อยบาท

มาตรา ๑๗๔ ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา ๑๖๗ มาตรา ๑๖๘ มาตรา ๑๗๐ มาตรา ๑๗๑ หรือมาตรา ๑๗๓

(๑) เป็นการกระทำให้ในกรณีแห่งข้อหาว่าผู้ใดกระทำความผิดที่มีระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีขึ้นไป ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงเจ็ดปี และปรับหนึ่งสามร้อยบาทถึงสามพันห้าร้อยบาท

(๑) เป็นการกระทำในกรณีแห่งข้อหาว่าผู้ใดกระทำความผิดที่มีระวางโทษถึงประหารชีวิตหรือจำคุกตลอดชีวิต ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่ห้าร้อยบาทถึงเร็ดพันห้าร้อยบาท

มาตรา ๑๓๕ ผู้ใดกระทำความผิดตามมาตรา ๑๓๐ หรือมาตรา ๑๓๑ แล้วตุ้แก่โทษ และกลับแจ้งความจริงต่อศาลหรือเจ้าพนักงานก่อนจบคำเบิกความหรือการแปล ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ

มาตรา ๑๓๖ ผู้ใดกระทำความผิดตามมาตรา ๑๓๐ มาตรา ๑๓๑ หรือมาตรา ๑๓๓ แล้วตุ้แก่โทษ และกลับแจ้งความจริงต่อศาล หรือเจ้าพนักงานก่อนมีคำพิพากษาและก่อนตนถูกฟ้องในความผิดที่ใดกระทำให้ศาลลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้ หรือศาลจะไม่ลงโทษเลยก็ได้

มาตรา ๑๓๗ ผู้ใดเพื่อจะช่วยเหลือผู้มีให้ต้องรับโทษหรือให้รับโทษน้อยลง ทำลาย ซ่อน เอาไปเสีย หรือทำให้ศูนย์หาย หรือไว้ประโยชน์ซึ่งพยานหลักฐานในการกระทำความผิด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินสองพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๓๘ ผู้ใด ทำลาย ซ่อน เอาไปเสีย หรือทำให้ศูนย์หาย หรือไว้ประโยชน์ซึ่งทรัพย์สินหรือเอกสารใดที่ได้ส่งไว้ต่อศาล หรือที่ศาลให้รักษาไว้ในกรณีพิจารณาคดี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินสองพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๓๙ ผู้ใดทำลาย ซ่อน เอาไปเสีย หรือทำให้ศูนย์หายหรือไว้ประโยชน์ซึ่งทรัพย์สินที่ตนรู้ว่าไม่มีค่าพิพากษาให้รับ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๔๐ ผู้ใดเพื่อจะกันมิให้การ เป็นไปตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล ทำลาย ซ่อน เอาไปเสีย หรือทำให้ศูนย์หายหรือไว้ประโยชน์ซึ่งทรัพย์สินที่ถูกยึดหรืออายัด หรือที่ตนรู้ว่าน่าจะถูกยึดหรืออายัด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๔๑ ผู้ใดทำลาย ซ่อน เอาไปเสีย หรือทำให้ศูนย์หายหรือไว้ประโยชน์ซึ่งพินัยกรรมหรือเอกสารใดของผู้อื่น ในประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้สิ้นหรือประธาชน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี และปรับไม่เกินสองพันห้าร้อยบาท

มาตรา ๑๘๒ ผู้ใดช่วยผู้อื่นซึ่งตนรู้ว่า เป็นผู้กระทำความผิดอันมิใช่ความผิด
สุภาพหรือความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทไม่ให้ต้องโทษ โดยให้พยานแก่ผู้นั้น หรือโดย
ซ่อน หรือช่วยผู้นั้นด้วยประการใดไม่ให้ถูกจับกุม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี
หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๘๓ ผู้ใดหลบหนีไประหว่างที่ถูกคุมขังตามอำนาจของศาลหรือของ
เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจสืบสวนคดีอาญาหรือพนักงานสอบสวน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน
สามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าความผิดดังกล่าวมาในวรรคก่อนได้กระทำโดยแท้ที่คุมขังหรือโดยใช่
กำลังประทุษร้าย หรือโดยเชื่อว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย หรือโดยสมคบกันร่วมมือหนี
มีจำนวนตั้งแต่สามคนขึ้นไป ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกิน
สองพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๘๔ ผู้ใดกระทำความผิดโดยมิชอบให้ผู้ที่ถูกคุมขังตามอำนาจ
ของศาลหรือของเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจสืบสวนคดีอาญาหรือพนักงานสอบสวนหลุดพ้นจากการ
คุมขังไป ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินสองพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำ
ทั้งปรับ

ถ้าผู้ที่หลุดพ้นจากการคุมขังไปนั้น เป็นบุคคลที่ต้องคำพิพากษาจากศาลใด
ศาลหนึ่งให้ลงโทษประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีขึ้นไป หรือมี
จำนวนตั้งแต่สามคนขึ้นไป ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงเจ็ดปีและปรับ
ตั้งแต่สามร้อยบาทถึงสามพันห้าร้อยบาท

ถ้าความผิดดังกล่าวมาในสองวรรคก่อน ได้กระทำโดยใช่กำลังประทุษร้าย
หรือโดยเชื่อว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย ผู้กระทำต้องระวางโทษหนักกว่าที่กฎหมายบัญญัติไว้
ถึงหนึ่ง

มาตรา ๑๘๕ ผู้ใดให้พยาน ซ่อน หรือช่วยด้วยประการใดให้ผู้ซึ่งตนรู้ว่า
เป็นผู้หลบหนีจากการคุมขังตามอำนาจของศาลหรือของเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจสืบสวน
คดีอาญา หรือพนักงานสอบสวน เพื่อไม่ให้ถูกจับกุม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี
หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๘๖ ถ้าการกระทำความผิดดังกล่าวมาในมาตรา ๑๘๗ มาตรา
๑๘๘ หรือมาตรา ๑๘๕ เป็นการกระทำเพื่อช่วยบิดา มารดา บุตร สามีหรือภริยาของผู้
กระทำ ศาลจะไม่ลงโทษก็ได้

มาตรา ๑๘๗ ผู้ใดต้องคำพิพากษาห้ามเข้า เขตกำหนดตามมาตรา ๔๔ เข้าไปในเขตกำหนดนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๘๘ ผู้ใดฝ่าฝืนคำสั่งห้ามของศาลซึ่งได้สั่งไว้ในคำพิพากษามาตรา ๔๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๘๘ ผู้ใดใช้กำลังประทุษร้ายหรือขู่ ว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย ให้ประโยชน์หรือรับว่าจะได้ประโยชน์ เพื่อกีดกันหรือชักขวางการ ขายทอดตลาดของ เจ้าพนักงาน เนื่องจากคำพิพากษาหรือคำสั่งศาล ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินสามร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๘๙ ผู้ใดดูหมิ่นศาล หรือผู้พิพากษาในการพิจารณาหรือพิพากษา จดหรือกระทำการ ชักขวางการพิจารณาหรือพิพากษาของศาล ต้องระวางโทษจำคุก ไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๙๑ ผู้ใดลอบยิง ช้อน ย้าย หรือทำลายศพหรือส่วนของศพ เพื่อ ปลงฝังการเกิด การตาย หรือเหตุแห่งการตาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

หมวด ๒

ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในกิจการป่าบุชชีวม

มาตรา ๑๙๒ ผู้ใดเป็นเจ้าของงานมีอำนาจสืบสวนคดีอาญาหรือจัดการ ไม้เป็นไปตามหมายจับ หมายชั่ง หรือหมายค้น หรือเป็นพนักงานสอบสวน ใช้อำนาจ ในตำแหน่งหน้าที่ของตน จับ ชั่ง หรือค้น โดยแก่ถึงบุคคลใด ๆ ต้องระวางโทษจำคุก ไม่เกินเจ็ดปี และปรับไม่เกินสามพันห้าร้อยบาท

มาตรา ๑๙๓ ผู้ใดเป็นเจ้าของงานมีอำนาจสืบสวนคดีอาญาหรือเป็นพนักงาน สอบสวน ใช้อำนาจนั้นในทางอันมิชอบ

(๑) ผู้ซึ่งขู่ว่าจะดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดถูกฟ้อง หรือถูกลงโทษ หรือ

(๒) ผู้ซึ่งขู่หรือใช้กำลังประทุษร้ายข่มขู่ใจบุคคลหนึ่งบุคคลใดให้กระทำการ หรือไม่กระทำการใด ๆ หรือจ่ายมอบต่อสิ่งใด ๆ

ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี และปรับไม่เกินสามพันห้าร้อยบาท

มาตรา ๑๕๔ ผู้ใดเป็นเจ้านักงานมีอำนาจสืบสวนคดีอาญาหรือจัดการให้
เป็นไปตามหมายอาญา หรือเป็นพนักงานสอบสวน ใช้อำนาจนั้นในทางอันมิชอบ

(๑) ข่มขืนใจบุคคลหนึ่งบุคคลใด โดยขู่เชิญ ใช้อำนาจหรือทรนानเพื่อจะให้
ได้มาซึ่งคำรับสารภาพ หรือถ้อยคำอย่างอื่น หรือ

(๒) ทรนานหรือกระทำการทารุณต่อบุคคลผู้ถูกคุมขัง
ตั้งระยะเวลาโทษจำคุกไม่เกินสิบปี และปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๑๕๕ ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา ๑๕๓ หรือมาตรา ๑๕๔
เป็นเหตุให้บุคคลหนึ่งบุคคลใด

(๑) รับอันตรายสาหัส ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบปีและ
ปรับไม่เกินห้าพันบาท

(๒) ถึงแก่ความตาย ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอด
ชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี

มาตรา ๑๕๖ ผู้ใดเป็นเจ้านักงานในตำแหน่งพนักงานอัยการหรือพนักงาน
สอบสวน กระทำการหรือไม่กระทำอย่างใด ๆ ในตำแหน่งอันเป็นการมิชอบ เพื่อจะช่วย
บุคคลหนึ่งบุคคลใดมิให้ต้องโทษ หรือให้รับโทษน้อยลง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือน
ถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่สามร้อยบาทถึงสามพันห้าร้อยบาท

ถ้าการกระทำหรือไม่กระทำนั้นเป็นการเพื่อจะเกลี้ยให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดต้อง
รับโทษหรือรับโทษหนักขึ้น หรือต้องถูกบังคับตามวิธีการเพื่อความปลอดภัย ผู้กระทำความ
ผิดต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่ห้าร้อยบาทถึง
หนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๑๕๗ ผู้ใดเป็นเจ้านักงานในตำแหน่งตุลาการ พนักงานอัยการ
หรือพนักงานสอบสวน เรียก รับ หรือยอมรับ ทริทสินหรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเอง
หรือผู้อื่นโดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำอย่างใดในตำแหน่งไม่ว่าการนั้นจะ
ชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงยี่สิบปี
และปรับตั้งแต่ห้าร้อยบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๑๕๘ ผู้ใดเป็นเจ้านักงานในตำแหน่งตุลาการ พนักงานอัยการหรือ
พนักงานสอบสวน กระทำการหรือไม่กระทำอย่างใด ๆ ในตำแหน่งโดยเห็นแก่ทรัพย์สิน
หรือประโยชน์อื่นใดซึ่งตนได้เรียก รับ หรือยอมรับไว้ก่อนที่ตนได้รับแต่งตั้งในตำแหน่งนั้น
ต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่ห้าร้อยบาท
ถึงหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๑๕๕ ผู้ใดเป็นเจ้าของกิจการมีหน้าที่ปฏิบัติควรให้เป็นไปตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล บังคับหรือขัดขวางมิให้การเป็นไปตามคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๐๐ ผู้ใดเป็นเจ้าของกิจการมีตำแหน่งหน้าที่ควบคุมดูแลผู้ที่ต้องคุมขังตามอำนาจของศาลหรือของเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจสืบสวนคดีอาญา หรือพนักงานสอบสวนกระทำด้วยประการใด ๆ ได้ผู้ใดอยู่ในระหว่างคุมขังนั้นหลุดพ้นจากการคุมขังไป ต้องระวางโทษจำคุกทั้งแต่หนึ่งปีถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่ห้าร้อยบาทถึงสามพันห้าร้อยบาท

ถ้าผู้หลุดพ้นจากการคุมขังไปนั้น เป็นบุคคลที่ต้องคำพิพากษาของศาลใดศาลหนึ่งให้ลงโทษประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีขึ้นไป หรือมีจำนวนตั้งแต่สามคนขึ้นไป ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งพันบาทถึงห้าพันบาท

มาตรา ๒๐๑ ถ้าการกระทำดังกล่าวในมาตรา ๒๐๐ เป็นการกระทำโดยประมาท ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าผู้หลุดพ้นจากการคุมขังไปด้วยประการใดโดยประมาทนั้น เป็นบุคคลที่ต้องคำพิพากษาของศาลใดศาลหนึ่งให้ลงโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิตหรือจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีขึ้นไป หรือมีจำนวนตั้งแต่สามคนขึ้นไป ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าผู้กระทำควรมีเจตนาให้ได้ตัวผู้หลุดพ้นจากการคุมขังคืนมาภายในสามเดือน โจ่งการลงโทษแก่ผู้กระทำควรมีดังนี้

ลักษณะ ๔
ความผิดเกี่ยวกับศาสนา

มาตรา ๒๐๒ ผู้ใดกระทำด้วยประการใด ๆ แก่วัดหรือสถานอันเป็นที่เคารพในทางศาสนาของหมู่ชนใดอันเป็นการเหยียดหยามศาสนานั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๐๓ ผู้ใดก่อให้เกิดการวุ่นวายขึ้นในที่ประชุมศาสนิกชนเวลาประชุมอันมีกิจการหรือกระทำพิธีกรรมตามศาสนาใด ๆ โดยชอบด้วยกฎหมาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ลักษณะ ๕

ความผิดเกี่ยวกับความสงบสุขของประชาชน

มาตรา ๒๐๕ ผู้ใดเป็นสมาชิกของคณะบุคคลซึ่งปกปิดวิชีค่า นิินการและมีความมุ่งหมายเพื่อการฉ้อโกงด้วยกฎหมาย ผู้นั้นกระทำความผิดฐานเป็นอั้งยี่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี และปรับไม่เกินสามพันตำรายบาท

ถ้าผู้กระทำความผิดเป็นหัวหน้า ผู้จัดการ หรือผู้มีตำแหน่งหน้าที่ในคณะบุคคลนี้ ผู้ซึ่งต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสี่ปี และปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๒๐๖ ผู้ใดสมคบกันตั้งแต่ห้าคนขึ้นไป เพื่อกระทำความผิดอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่บัญญัติไว้ในภาค ๒ นี้ และความผิดนั้นมีกำหนดโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีขึ้นไป ผู้นั้นกระทำความผิดฐานเป็นสองโจร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินสองพันตำรายบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าเป็นการสมคบเพื่อกระทำความผิดที่มีระวางโทษถึงประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิตหรือจำคุกอย่างสูงตั้งแต่สิบปีขึ้นไป ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสี่ปี และปรับถึงแต่ห้าร้อยบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๒๐๖ ผู้ใดประชุมในที่ประชุมอั้งยี่หรือของโจร ผู้นั้นกระทำความผิดฐานเป็นอั้งยี่หรือของโจร เว้นแต่ผู้นั้นจะแสดงได้ว่าได้ประชุมโดยไม่รู้ว่าเป็นการประชุมของอั้งยี่หรือของโจร

มาตรา ๒๐๗ ผู้ใด

- (๑) จัดหาที่ประชุมหรือที่พักให้แก่อั้งยี่หรือของโจร
- (๒) ชักชวนบุคคลให้เข้าเป็นสมาชิกอั้งยี่หรือพรรคพวกของโจร
- (๓) อุปการะอั้งยี่หรือของโจร โดยให้ทรัพย์สิน หรือโดยประการอื่น หรือ
- (๔) ช่วยจำหน่ายทรัพย์สินที่อั้งยี่หรือของโจร ได้มาโดยการกระทำความผิดต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิดฐานเป็นอั้งยี่หรือของโจร

แล้วแต่กรณี

มาตรา ๒๐๘ ถ้าสมาชิกอั้งยี่หรือพรรคพวกของโจรคนหนึ่งคนใดได้กระทำความผิดตามความมุ่งหมายของอั้งยี่หรือของโจรนั้น สมาชิกอั้งยี่หรือพรรคพวกของโจรที่อยู่วัยในขณะกระทำความผิด หรืออยู่ด้วยในที่ประชุมซึ่งได้มีการตกลงให้กระทำความผิดนั้น และบรรดาหัวหน้า ผู้จัดการ หรือผู้มีตำแหน่งหน้าที่ในอั้งยี่หรือของโจรนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

ต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สองพันห้าร้อยบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๒๑๔ ผู้ใดกระทำความผิดเพื่อกระทำความผิดดังกล่าวในมาตรา ๒๑๒ หรือมาตรา ๒๑๓ ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับความผิดนั้น ๆ

มาตรา ๒๑๕ ผู้ใดกระทำให้เกิดเพลิงไหม้แก่วัตถุใด ๆ แม้เป็นของตนเอง จนน่าจะเป็นอันตรายแก่บุคคลอื่น หรือทรัพย์สินของผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี และปรับไม่เกินสามพันห้าร้อยบาท

ถ้าการกระทำความผิดดังกล่าวในวรรคก่อนเป็นเหตุให้เกิดเพลิงไหม้แก่ทรัพย์สินตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๒๑๓ ผู้กระทำต้องระวางโทษดังที่มีบัญญัติไว้ในมาตรา ๒๑๓

มาตรา ๒๑๖ ผู้ใดกระทำให้เกิดระเบิดจนน่าจะเป็นอันตรายแก่บุคคลอื่น หรือทรัพย์สินของผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี และปรับไม่เกินสามพันห้าร้อยบาท

มาตรา ๒๑๗ ผู้ใดกระทำให้เกิดระเบิดจนเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่ทรัพย์สินดังกล่าวในมาตรา ๒๑๒ หรือมาตรา ๒๑๓ ต้องระวางโทษดังที่มีบัญญัติไว้ในมาตรานั้น ๆ

มาตรา ๒๑๘ ความผิดดังกล่าวในมาตรา ๒๑๒ มาตรา ๒๑๓ มาตรา ๒๑๕ มาตรา ๒๑๖ หรือมาตรา ๒๑๗ นั้น ถ้าทรัพย์สินที่เป็นอันตรายหรือที่น่าจะเป็นอันตรายเป็นทรัพย์สินที่ราคาแพง และการกระทำนั้นไม่น่าจะเป็นอันตรายแก่บุคคลอื่น ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๑๙ ถ้าการกระทำความผิดดังกล่าวในมาตรา ๒๑๒ มาตรา ๒๑๓ มาตรา ๒๑๖ หรือมาตรา ๒๑๗ เป็นเหตุให้บุคคลอื่นถึงแก่ความตาย ผู้กระทำต้องระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต

ถ้าเป็นเหตุให้บุคคลอื่นรับอันตรายสาหัส ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สามพันห้าร้อยบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๒๒๐ ผู้ใดกระทำให้เกิดเพลิงไหม้โดยประมาทและเป็นเหตุให้ทรัพย์สินของผู้อื่นเสียหายหรือการกระทำ—โดยประมาทนั้น ใกล้เคียงจะเป็นอันตรายแก่ชีวิตของบุคคลอื่น ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๒๑ ผู้ใดกระทำความผิดด้วยประการใด ๆ แก่โรงเรือน ตู้เรือ ที่จอด เหมเรือ ทุ่นจอดเรือ สิ่งปลูกสร้าง เครื่องจักร เครื่องกล สายไฟฟ้าหรือสิ่งที่ทำไว้เพื่อป้องกันอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สิน จนน่าจะเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่บุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินสองพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๒๒ ผู้ใดเป็นผู้วิวิชาชีพอในการออกแบบ ควบคุม หรือทำการก่อสร้าง
ซ่อมแซม หรือรื้อถอนอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างใด ๆ ไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์หรือวิธีการอัน
พึงกระทำการนี้ ๆ โดยประการที่น่าจะเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่บุคคลอื่น ต้องระวาง
โทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินสองพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๒๓ ผู้ใดกระทำด้วยประการใด ๆ เพื่อให้เกิดอุทกภัย หรือเพื่อ
ให้เกิดชักข้อ่งแก่การเดินน้ำซึ่งเป็นสาธารณูปโภค ถ้าการกระทำนั้นน่าจะเป็นอันตรายแก่
บุคคลอื่นหรือทรัพย์สินของผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินสองพันห้า
ร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดดังกล่าวในวรรคก่อน เป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่บุคคล
อื่นหรือทรัพย์สินของผู้อื่น ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงเจ็ดปี
และปรับตั้งแต่สามร้อยบาทถึงสามพันห้าร้อยบาท

มาตรา ๒๒๔ ผู้ใดกระทำด้วยประการใด ๆ ให้ทางสาธารณ ประคุน้ำ
ท่วม เขื่อน อันเป็นส่วนทางสาธารณะ หรือที่ขึ้นลงของอากาศยานอยู่ในลักษณะอันน่า
จะเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่การจราจร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกิน
สองพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๒๕ ผู้ใดเอาสิ่งใด ๆ กีดขวางทางรถไฟ หรือทางรถราง หรือทำ
ให้รางรถไฟ หรือรางรถราง หยุด หลวม หรือเคลื่อนจากที่ หรือกระทำแก่เครื่องสัญญาณ
ร่นน่าจะเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่การเดินรถไฟ หรือรถราง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่
หกเดือนถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่สามร้อยบาทถึงสามพันห้าร้อยบาท

มาตรา ๒๒๖ ผู้ใดกระทำด้วยประการใด ๆ ให้ประกาศาร หุ่น สัญญาณ
หรือสิ่งอื่นใดซึ่งจัดไว้เป็นสัญญาณ เพื่อความปลอดภัยในการเดินเรือ หรือการเดินอากาศ
อยู่ในลักษณะอันน่าจะเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่การเดินเรือ หรือการเดินอากาศ ต้อง
ระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่สามร้อยบาทถึงสามพันห้าร้อยบาท

มาตรา ๒๒๗ ผู้ใดกระทำด้วยประการใด ๆ ให้ยานพาหนะดังต่อไปนี้อยู่ใน
ลักษณะอันน่าจะเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่บุคคล

- (๑) เรือเดินทะเล อากาศยาน รถไฟ หรือรถราง
- (๒) รถยนต์ที่ใช้สำหรับการขนส่งสาธารณะ หรือ
- (๓) เรือกลไฟหรือรถยนต์อื่นมีระวางตั้งแต่ห้าตันขึ้นไปที่ใช้สำหรับการ

ขนส่งสาธารณะ

ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่สามร้อยบาท
ถึงสามพันห้าร้อยบาท

มาตรา ๒๒๘ ผู้ใดใช้ยานพาหนะรับจ้างขนส่งคนโดยสาร เมื่อยานพาหนะนั้นมีลักษณะหรือเป็นการบรรทุกจนน่าจะเป็นอันตรายแก่บุคคลในยานพาหนะนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๒๙ ผู้ใดกระทำด้วยประการใด ๆ แก่สิ่งที่ไม่ใช่ในการผลิต หรือส่งกระแสไฟฟ้าหรือส่งน้ำ จนเป็นเหตุให้ประชาชนชนขาดความสะดวกหรือน่าจะเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่ประชาชน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินสองพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๓๐ ผู้ใดกระทำด้วยประการใด ๆ ให้การสื่อสารสาธารณะทางไปรษณีย์ ทางโทรเลข หรือทางโทรศัพท์ขัดข้อง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๓๑ ผู้ใดปลอมปนอาหาร ยา หรือเครื่องอุปโภคบริโภคอื่นใด เพื่อบุคคลอื่นอุปโภคบริโภค และการปลอมปนนี้น่าจะเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่สุขภาพ หรือรู้ก่อนแล้วว่าเป็นของเช่นนั้น ยังจำหน่ายหรือเสนอขาย เพื่อบุคคลอุปโภคบริโภค ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๓๒ ผู้ใดเขาของที่มีพิษหรือสิ่งอื่นที่น้ำจะเป็นอันตรายแก่สุขภาพ เจือลงในอาหารหรือน้ำซึ่งอยู่ในบ่อ สระ หรือที่ขังน้ำใด ๆ และอาหารหรือน้ำนั้น ไร้ที่อยู่หรือจัดไว้เพื่อประชาชนบริโภค ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สามร้อยบาทถึงห้าพันบาท

มาตรา ๒๓๓ ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา ๒๒๑ ถึง มาตรา ๒๓๒ เป็นเหตุให้บุคคลถึงแก่ความตาย ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิตหรือจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งพันห้าร้อยบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท

ถ้าเป็นเหตุให้บุคคลอื่นรับอันตรายสาหัส ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่ห้าร้อยบาทถึงห้าพันบาท

มาตรา ๒๓๔ ถ้าการกระทำดังกล่าวในมาตรา ๒๒๑ ถึงมาตรา ๒๓๒ เป็นการกระทำโดยประมาท และใกล้จะเป็นอันตรายแก่ชีวิตของบุคคลอื่น ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ลักษณะ ๓
ความผิดเกี่ยวกับ การปลอมแปลง

หมวด ๑
ความผิดเกี่ยวกับเงินตรา

มาตรา ๒๓๕ ผู้ใดทำปลอมขึ้นซึ่งเงินตราไม่ว่าจะปลอมขึ้นเพื่อให้เป็นเหรียญ
กระดาษปัด ธนบัตร หรือสิ่งอื่นใด ซึ่งรัฐบาลออกใช้หรือให้อำนาจให้ออกใช้หรือทำปลอม
ขึ้นซึ่งธนบัตรรัฐบาล หรือใบสำคัญสำหรับรับดอกเบี้ยพันธบัตรนั้น ๆ ผู้นั้นกระทำความผิด
ฐานปลอมเงินตรา ต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปี และปรับ
ตั้งแต่ห้าพันบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๒๓๖ ผู้ใดแปลงเงินตราไม่ว่าจะเป็นเหรียญกระดาษปัด ธนบัตร หรือ
สิ่งอื่นใด ซึ่งรัฐบาลออกใช้หรือให้อำนาจออกใช้ หรือแปลงพันธบัตรรัฐบาล หรือใบสำคัญ
สำหรับรับดอกเบี้ยพันธบัตรนั้น ๆ ให้ผิดไปจากเดิม เพื่อให้ผู้อื่นเชื่อว่า มีมูลค่าสูงกว่าจริง
ผู้นั้นกระทำความผิดฐานแปลงเงินตรา ต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิตหรือจำคุกตั้งแต่
ห้าถึงยี่สิบปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งพันบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๒๓๗ ผู้ใดกระทำให้โดยทุจริตให้เหรียญกระดาษปัดซึ่งรัฐบาลออกใช้
มีน้ำหนักลดลง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี และปรับไม่เกินสามพันห้าร้อยบาท

ผู้ใดนำเข้าในราชอาณาจักร น้ำหนักออกใช้ หรือมีไว้เพื่อนำออกใช้ ซึ่งเหรียญ
กระดาษปัด โดยรู้ว่าเป็นเหรียญกระดาษปัดที่มีผู้กระทำให้โดยทุจริตให้น้ำหนักลดลงตามความ
ในวรรคก่อน ต้องระวางโทษเช่นเดียวกัน

มาตรา ๒๓๘ ผู้ใดนำเข้าในราชอาณาจักรทั้งสิ่งใด ๆ โดยรู้ว่าเป็นของ
ปลอมตามมาตรา ๒๓๕ หรือของแปลงตามมาตรา ๒๓๖ ต้องระวางโทษซึ่งที่มีบัญญัติไว้ใน
มาตรานั้น ๆ

มาตรา ๒๓๙ ผู้ใดมีไว้เพื่อนำออกใช้ซึ่งสิ่งใด ๆ อันตนได้มาโดยรู้ว่าเป็น
ของปลอมตามมาตรา ๒๓๕ หรือของแปลงตามมาตรา ๒๓๖ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่
หนึ่งถึงสี่ปี และปรับตั้งแต่ห้าร้อยบาทถึงเจ็ดพันห้าร้อยบาท

มาตรา ๒๔๐ ผู้ใดได้มาซึ่งสิ่งใด ๆ โดยไม่รู้ว่าเป็นของปลอมตามมาตรา
๒๓๕ หรือของแปลงตามมาตรา ๒๓๖ ถ้าต่อมารู้ว่าเป็นของปลอมหรือของแปลง เช่นว่านั้น
ยังขึ้นนำออกใช้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำ
ทั้งปรับ

มาตรา ๒๔๑ ผู้ใดทำเครื่องมือหรือวัตถุสำหรับปลอมหรือแปลงเงินตรา ไม่ว่าจะ
 เป็นเหรียญกระดาษปอนด์ ธนบัตร หรือสิ่งใด ๆ ซึ่งรัฐบาลออกใช้หรือให้อำนาจให้ออกใช้
 หรือสำหรับปลอม หรือแปลงเงินธนบัตรรัฐบาล หรือใบสำคัญสำหรับรับคอกเบี้ยพันธบัตรนั้น ๆ
 หรือเปิดเครื่องเปิดหรือวัตถุอื่นว่านั้น เมื่อไว้ในเวลาปลอมหรือแปลง ต้องระวางโทษจำคุกตั้ง
 หนึ่งปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่สองพันห้าร้อยบาทถึง เจ็ดพันห้าร้อยบาท

มาตรา ๒๔๒ ถ้าการกระทำดังกล่าวในหมวดนี้เป็น การกระทำเกี่ยวกับเงิน
 ตรา ไม่ว่าจะ เป็นเหรียญกระดาษปอนด์ ธนบัตร หรือสิ่งอื่นใด ซึ่งรัฐบาลต่างประเทศออกใช้
 หรือให้อำนาจให้ออกใช้ หรือเกี่ยวกับพันธบัตร รัฐบาลต่างประเทศ หรือใบสำคัญสำหรับ
 คอกเบี้ยพันธบัตรนั้น ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษกึ่งหนึ่งของโทษที่มีบัญญัติไว้ในมาตรานี้ ๆ

มาตรา ๒๔๓ ถ้าผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๒๓๕ มาตรา ๒๓๖ หรือ
 มาตรา ๒๔๒ ได้กระทำความผิดตามมาตรานี้ อันเกี่ยวกับสิ่งที่ตนปลอมหรือแปลงตามที่มี
 ผู้ถือไว้โดยฉ้อฉลไว้ด้วย ให้ลงโทษผู้นั้นตามมาตรา ๒๓๕ มาตรา ๒๓๖ หรือมาตรา ๒๔๒
 แยกกระทงเป็น

มาตรา ๒๔๔ ผู้ใดทำบัตรหรือโลหะราคาสูงบ้างใด ๆ ให้มีลักษณะและขนาด
 คล้ายคลึงกับเงินตรา ไม่ว่าจะ เป็นเหรียญกระดาษปอนด์ ธนบัตร หรือสิ่งใด ๆ ซึ่งรัฐบาล
 ออกใช้ หรือให้อำนาจให้ออกใช้ หรือพันธบัตรรัฐบาล หรือใบสำคัญสำหรับคอกเบี้ย
 พันธบัตรนั้น ๆ หรือจำหน่ายบัตรหรือโลหะราคาสูงเช่นว่านั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน
 หนึ่งปี หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการจำหน่ายบัตรหรือโลหะราคาสูงดังกล่าวในวรรคก่อน เป็นการจำหน่าย
 โดยการทำออกใช้ตั้งแต่สิ่งใด ๆ ที่กล่าวในวรรคก่อน ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุก
 ไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

หมวด ๒

ความผิดเกี่ยวกับดวงตรา แสตมป์ และตั๋ว

มาตรา ๒๔๕ ผู้ใดทำปลอมขึ้นซึ่งดวงตราแผ่นดิน รอยตราแผ่นดินหรือพระ
 ปรมาภิไธย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สองพันห้าร้อยบาท
 ถึงหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๒๔๖ ผู้ใดทำปลอมขึ้นซึ่งดวงตราหรือรอยตราของทบวงกรม เมือง
 หรือองค์การสาธารณ หรือของเจ้าพนักงาน ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงเจ็ดปี
 และปรับตั้งแต่ห้าร้อยบาทถึงสามพันห้าร้อยบาท

มาตรา ๒๔๗ ผู้ใดใช้ดวงตรา รอยตรา หรือพระปรมาภิไธย ดังกล่าวมาใน มาตรา ๒๔๕ หรือมาตรา ๒๔๖ โดยรู้ว่าเป็นดวงตรา รอยตรา หรือพระปรมาภิไธยที่ทำปลอมขึ้น ต้องระวางโทษถึงที่มีโทษจำคุกไว้ในมาตรานั้น ๆ

มาตรา ๒๔๘ ผู้ใดได้มาซึ่งดวงตราหรือรอยตราดังกล่าวในมาตรา ๒๔๕ หรือ มาตรา ๒๔๖ ซึ่งเป็นดวงตราหรือรอยตราอันแท้จริง และใช้ดวงตราหรือรอยตรานั้นโดย นิชอบในประการที่น่าจะทำได้ผู้อื่นหรือประชาชนเสียหาย ต้องระวางโทษสองในสามส่วน ของโทษที่มีโทษจำคุกไว้ในมาตรา ๒๔๕ หรือมาตรา ๒๔๖ นั้น

มาตรา ๒๔๙ ผู้ใดทำปลอมขึ้นซึ่งแสตมป์รัฐบาลบ่งใช้สำหรับการไปรษณีย์ การพาณิชย์ หรือการเก็บค่าธรรมเนียม หรือแปลงแสตมป์ของรัฐบาลบ่งใช้ในการ เช่นว่า นั้นให้ผิดไปจากเดิม เพื่อให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีมูลค่าสูงกว่าจริง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปี ถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่ห้าร้อยบาทถึงสองพันห้าร้อยบาท

มาตรา ๒๕๐ ผู้ใดนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งดวงตราแผ่นดิน รอยตรา แผ่นดิน พระปรมาภิไธยหรือแสตมป์ตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๒๔๕ โดยรู้ว่าเป็นของปลอม หรือของแปลง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่ห้าร้อยบาทถึงห้าพัน บาท

มาตรา ๒๕๑ ผู้ใดปลอม ถอน หรือกระทำด้วยประการใด ๆ แก่แสตมป์รัฐบาล ดังกล่าวในมาตรา ๒๔๕ ซึ่งมีเครื่องหมายหรือการกระทำอย่างใดแสดงว่าใช้ไม่ได้แล้ว เพื่อให้ใช้ได้อีก ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๕๒ ผู้ใดได้ ขาบ หรือเสนอขาย แสตมป์ โดยรู้ว่าเป็นแสตมป์อัน เกิดจากการกระทำดังกล่าวในมาตรา ๒๔๕ หรือมาตรา ๒๕๑ ไม่ว่าจะกระทำตามมาตรา นี้ ๆ จะไว้กระทำความผิดหรือถอนตราออกจากจักร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือ ปรับไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๕๓ ผู้ใดปลอมขึ้นซึ่งตัว โดยสารซึ่งใช้ในการขนส่งสาธารณะ หรือ แปลงตัว โดยสารซึ่งใช้ในการขนส่งสาธารณะให้ผิดไปจากเดิม เพื่อให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีมูลค่าสูง กว่าจริง หรือปลอมถอนหรือกระทำด้วยประการใด ๆ แก่ตัวเช่นนั้นซึ่งมีเครื่องหมาย หรือการกระทำอย่างใดแสดงว่าใช้ไม่ได้แล้ว เพื่อให้ใช้ได้ อีก ต้องระวางโทษจำคุก ไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๕๕ ถ้าการกระทำตามมาตรา ๒๕๓ เป็นการกระทำเกี่ยวกับตัวที่
จำหน่ายแก่ประชาชน เพื่อเข้าสถานใด ๆ ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี
หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๕๕ ผู้ใดใช้ ขาбы หรือเสนอกขาбы ตัวโดยรู้ว่าเป็นตัวอันเกิดจาก
การกระทำดังกล่าวในมาตรา ๒๕๓ หรือมาตรา ๒๕๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี
หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๕๖ ผู้ใดทำเครื่องมือหรือวัตถุสำหรับปลอมหรือแปลงสิ่งใด ๆ ที่
กล่าวในมาตรา ๒๕๕ มาตรา ๒๕๓ หรือมาตรา ๒๕๔ หรือมีเครื่องมือหรือวัตถุ เช่นว่านั้น
เพื่อใช้ในการปลอมหรือแปลง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินห้าร้อย
บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๕๗ ถ้าการกระทำดังกล่าวในมาตรา ๒๕๕ มาตรา ๒๕๖ มาตรา
๒๕๖ หรือมาตรา ๒๕๖ เป็นการกระทำเกี่ยวกับแสตมป์รัฐบาลต่างประเทศ ผู้กระทำต้อง
ระวางโทษกึ่งหนึ่งของโทษที่มีบัญญัติไว้ในมาตรานั้น ๆ

มาตรา ๒๕๘ ถ้าผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๒๕๕ มาตรา ๒๕๖ มาตรา
๒๕๕ มาตรา ๒๕๖ มาตรา ๒๕๓ มาตรา ๒๕๔ หรือมาตรา ๒๕๗ โท้กระทำความผิด
ตามมาตรานี้มีผู้ติดตามในหมวดนี้ถึงเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดจากการกระทำความผิดนั้นด้วย ให้
ถึงโทษผู้นั้นตามมาตรา ๒๕๕ มาตรา ๒๕๖ มาตรา ๒๕๕ มาตรา ๒๕๖ มาตรา ๒๕๓
มาตรา ๒๕๕ หรือมาตรา ๒๕๗ แต่กระหนงเดียว

หมวด ๓

ความผิดเกี่ยวกับเอกสาร

มาตรา ๒๕๙ ผู้ใดทำเอกสารปลอมขึ้นทั้งฉบับหรือแค่ส่วนหนึ่งส่วนใดเติมหรือ
ตัดทอนข้อความหรือแก้ไขตัวบ่งการใด ๆ ในเอกสารที่แท้จริง หรือประทับตราปลอม
หรือลงลายมือชื่อปลอมในเอกสาร โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือ
ประชาชน ถ้าได้กระทำให้ผู้อื่นหนึ่งผู้ใดหลงเชื่อว่าเป็นเอกสารที่แท้จริง ผู้นั้นกระทำความ
ผิดฐานปลอมเอกสาร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท
หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดกรอกข้อความลงในแผ่นกระดาษหรือวัตถุอื่นใดซึ่งมีลายมือชื่อของผู้อื่นโดย
ไม่ได้รับความยินยอมหรือโดยฝ่าฝืนคำสั่งของผู้ผู้นั้น ถ้าได้กระทำเพื่อนำเอาเอกสารนั้น
ไปใช้ในกิจการที่อาจเกิดเสียหายแก่ผู้อื่นหนึ่งผู้ใดหรือประชาชน ให้ถือว่าผู้นั้นปลอมเอกสาร
ต้องระวางโทษเช่นกัน

มาตรา ๒๖๐ ผู้ใดปลอมเอกสารสิทธิ หรือเอกสารราชการ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงห้าปี และปรับตั้งแต่สามร้อยบาทถึงสองพันห้าร้อยบาท

มาตรา ๒๖๑ ผู้ใดปลอมเอกสาร ดังต่อไปนี้

- (๑) เอกสารสิทธิอันเป็นเอกสารราชการ
- (๒) ใบบัญชี
- (๓) ใบหุ้น ใบหุ้นกู้ ใบสำคัญของใบหุ้นหรือใบหุ้นกู้ หรือ
- (๔) ตั๋วเงิน

ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่ห้าร้อยบาทถึงห้าพันบาท

มาตรา ๒๖๒ ผู้ใดแจ้งให้เจ้าพนักงานผู้กระทำการตามหน้าที่จกข้อความซึ่งรู้ว่าเป็นเท็จลงในเอกสารมหาชน หรือเอกสารราชการซึ่งมีวัตถุประสงค์สำหรับใช้เป็นพยานหลักฐาน โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๖๓ ผู้ใดใช้หรืออ้างเอกสารอันเกิดจากการกระทำความผิดตามมาตรา ๒๕๕ มาตรา ๒๖๐ มาตรา ๒๖๑ หรือมาตรา ๒๖๒ โดยรู้ว่าเป็นของเช่นนั้น ในประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน ต้องระวางโทษจำคุกที่มีอายุไว้ในมาตรานั้น ๆ

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคก่อนเป็นผู้ปลอมเอกสารนั้น หรือเป็นผู้แจ้งให้เจ้าพนักงานจกข้อความนั้นเอง ให้ลงโทษตามมาตรานี้แต่กระหนเดียว

มาตรา ๒๖๔ ผู้ใดในการประกอบกิจการงานในวิชาแพทย์ กฎหมาย บัญชีหรือวิชาชีพอื่นใด ทำคำรับรองเป็นเอกสารซึ่งรู้ว่าเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดโดยทุจริตใช้หรืออ้างคำรับรองอันเกิดจากการกระทำความผิดตามวรรคก่อนโดยรู้ว่าเป็นของเช่นนั้น ต้องระวางโทษเช่นเดียวกัน

ลักษณะ ๘
ความผิดเกี่ยวกับการค้า

มาตรา ๒๒๕ ผู้ใดใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ซึ่งเครื่องชั่ง เครื่องตวง หรือเครื่องวัด โดยรู้ยู่่ว่าเครื่องนั้นผิดอัตราเพื่อเอาเปรียบในการค้าหรือมีเครื่องซึ่งคนรู้ว่า เป็นเช่นนั้นไว้เพื่อขาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๒๖ ผู้ใดขายของโดยหลอกลวงด้วยประการใด ๆ ให้ผู้อื่นหลงเชื่อในแห่งกำเนิด สภาพ คุณภาพ หรือปริมาณแห่งของนั้นอันเป็นที่แจ้ง ถ้าการกระทำนั้นไม่เป็นความผิดฐานฉ้อโกง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ความผิดตามมาตรานี้เป็นความผิดอันยอมความได้

มาตรา ๒๒๗ ผู้ใด

(๑) เอาชื่อ รูปรอยประติษฐ์ หรือข้อความใด ๆ ในการประกอบการค้าของผู้อื่นมาใช้หรือทำให้ปรากฏที่สินค้า หีบห่อ วัตถุที่ใช้หุ้มห่อ แจงความ รวบรวมการแสดงราคา จดหมายเกี่ยวกับการค้า หรือสิ่งอื่นที่ตนเองเขียนขึ้น เพื่อให้คนหลงเชื่อว่าเป็นสินค้าหรือการค้าของผู้อื่นนั้น

(๒) เสียนป้าย การจัดหน้าร้าน รูปอาคารภายนอก เครื่องตกแต่งสถานที่ หรือสิ่งอื่นที่ตนเองเขียนขึ้นจนคนน่าจะหลงเชื่อว่าเป็นสถานที่การค้าของผู้อื่นที่ตั้งอยู่ใกล้เคียง

(๓) โฆษณาแพร่หลายซึ่งข้อความเท็จ เพื่อให้เสียความ เชื่อถือในสถานที่การค้า สินค้า บุคคลสาธารณะ หรือพาณิชย์การ ของผู้ใดคนหนึ่ง โดยมุ่งประโยชน์แก่การค้าของตน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ความผิดตามมาตรานี้เป็นความผิดอันยอมความได้

มาตรา ๒๒๘ ผู้ใดปลอมเครื่องหมายการค้าของผู้อื่นซึ่งได้จดทะเบียนแล้วไม่ว่าจะได้จดทะเบียนภายในหรือนอกราชอาณาจักร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๒๙ ผู้ใดเสียนเครื่องหมายการค้าของผู้อื่นซึ่งได้จดทะเบียนแล้วไม่ว่าจะได้จดทะเบียนภายในหรือนอกราชอาณาจักร เพื่อให้คนหลงเชื่อว่าเป็นเครื่องหมายการค้าของผู้อื่นนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๓๑ ผู้ใดนำเข้ามาในราชอาณาจักร ขายหรือเสนอขายสิ่งสินค้า โดยรู้ว่าเป็นสินค้าที่มีชื่อ รูปรอยประติมากรรมหรือข้อความใด ๆ ดังบัญญัติไว้ในมาตรา ๒๒๗ (๑) หรือโดยรู้ว่าเป็นสินค้าที่มีเครื่องหมายการค้าปลอมหรือเลียนเครื่องหมายการค้า ของผู้อื่นตามความในมาตรา ๒๒๘ หรือมาตรา ๒๒๙ ต้องระวางโทษกึ่งที่บัญญัติไว้ใน มาตรา นั้น ๆ

ลักษณะ ๕
ความผิดเกี่ยวกับเพศ

มาตรา ๒๓๑ ผู้ใดข่มขืนกระทำชำเราหญิงซึ่งมีในภริยาของตนโดยขู่ ใช้อุบาย ภัยประการใด ๆ หรือใช้กำลังประทุษร้าย หรือโดยหญิงอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืน ได้ หรือโดยทำให้หญิงเข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึง สิบปี และปรับตั้งแต่ห้าร้อยบาทถึงห้าพันบาท

มาตรา ๒๓๒ ผู้ใดกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งโดยหญิงอายุยังไม่เกินสิบสามปี ไม่ว่าจะเด็ก นั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบสองปี และปรับตั้งแต่ หนึ่งพันบาทถึงหกพันบาท

มาตรา ๒๓๓ ผู้ใดกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งโดยหญิงอายุเกินสิบสามปี โดยขู่ ใช้อุบาย ประการใด ๆ หรือใช้กำลังประทุษร้าย หรือโดยบุคคลนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืน ได้ หรือโดยทำให้บุคคลนั้นเข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน สามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๓๔ ผู้ใดกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งโดยหญิงอายุยังไม่เกินสิบสามปี ไม่ว่าจะเด็ก นั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพัน- ห้าร้อยบาท

ถ้าในการกระทำความผิดตามวรรคก่อน ผู้กระทำได้กระทำโดยขู่ ใช้อุบาย ภัย ประการใด ๆ หรือใช้กำลังประทุษร้าย หรือโดยเด็กนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินสองพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๓๕ ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา ๒๓๑ มาตรา ๒๓๒ มาตรา ๒๓๓ หรือมาตรา ๒๓๔ เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำ

(๑) รับอันตรายสาหัส ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งพันบาทถึงเจ็ดพันห้าร้อยบาท

(๒) ถึงแก่ความตาย ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต หรือ จำคุก ตั้งแต่สิบสองปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หกพันบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๒๓๖ การกระทำความผิดตามมาตรา ๒๓๑ หรือมาตรา ๒๓๓ นั้น ถ้ามิได้เกิดต่อหน้าธารกำนัล หรือไม่เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำรับอันตรายสาหัส หรือถึงแก่ความตาย หรือมิได้เกิดขึ้นโดยบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปสมคบร่วมมือกันกระทำการ ซ้ำเราอันมีลักษณะเป็นการ โทรมหึง หรือมิได้เป็นการกระทำแก่บุคคลถึงระบุมไว้ใน มาตรา ๒๔๐ เป็นความผิดอันยอมความได้

มาตรา ๒๓๗ ผู้ใดเป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือชักพาไป เพื่อการอนาจาร ซึ่ง เด็กหญิงหรือหญิงอายุยังไม่เกินสิบแปดปี เพื่อให้สำเร็จความใคร่ของผู้อื่น เด็กหญิงหรือหญิง นี้จะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี และปรับไม่เกินสองพันห้าร้อยบาท ไม่ว่าการกระทำต่าง ๆ อันประกอบเป็นความผิดนั้นจะได้กระทำในประเทศอื่นต่างกัน หรือไม่

มาตรา ๒๓๘ ผู้ใดเป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือชักพาไป เพื่อการอนาจารซึ่ง หญิงเพื่อให้สำเร็จความใคร่ของผู้อื่น โดยใช้อูบายหลอกลวงหรือขู่เข็ญ ใช้กำลังประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรม หรือใช้วิธีข่มขืนใจอื่นใด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน เจ็ดปี และปรับไม่เกินสามพันห้าร้อยบาท ไม่ว่าการกระทำต่าง ๆ อันประกอบเป็นความผิด นั้นจะได้กระทำในประเทศต่างกันหรือไม่

มาตรา ๒๓๙ ผู้ใดพาหญิงไปเพื่อการอนาจาร โดยใช้อูบายหลอกลวงหรือ ขู่เข็ญ ใช้กำลังประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรม หรือใช้วิธีข่มขืนใจอื่นใด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน เจ็ดปี และปรับไม่เกินสามพันห้าร้อยบาท

ผู้ใดก่อนวันหญิงซึ่งคนรู้ว่าเป็นผู้ถูกพาไปตามความในวรรคก่อน ต้องระวาง โทษเช่นเดียวกับผู้สาวไปนั้น

ความผิดตามมาตรา นี้ เป็นความผิดอันยอมความได้

มาตรา ๒๔๐ ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา ๒๓๑ มาตรา ๒๓๒ มาตรา ๒๓๓ มาตรา ๒๓๔ มาตรา ๒๓๕ มาตรา ๒๓๗ หรือมาตรา ๒๓๘ เป็นการกระทำแก่ผู้สืบ สันดาน กิษย์ซึ่งอยู่ในความดูแล ผู้ที่อยู่ในความควบคุมตามหน้าที่ราชการ หรือผู้อยู่ในความ ปกครอง ในความพิทักษ์หรือในความอนุบาล ผู้กระทำต้องระวางโทษหนักกว่าที่มีบัญญัติไว้ ในมาตรานั้น ๆ หนึ่งในสาม

มาตรา ๒๔๑ ชาวโลกอายุกว่าสิบหกปี คำร้องซึ่งพอยู่ด้วยผลจากการหาถิ่นของ เภรโสเภณี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท หรือ ึ่งจำทั้งปรับ

ชายใด ไม่มีปัจจัยอย่างอื่นอันปร ากฎสำหรับดำรงชีพ หรือไม่มีปัจจัยอันพอเพียง หรับดำรงชีพ และ ,

(๑) ปรากฏว่าอยู่ร่วมกับนครโสเภณี หรือสมาคมกับนครโสเภณีคนเคียว หรือหลายคนเป็นอาชญา

(๒) ก็นอญ่หัดบ่นอน รับเงินหรือประโยชน์อย่างอื่น โดยนครโสเภณีเป็นผู้จัดให้ หรือ

(๓) เข้าแทรกแซงเพื่อช่วยนครโสเภณีในการทะเลาะวิวาทกับผู้ที่คบค้า กับนครโสเภณีนั้น

ให้ถือว่าชาวพื้นถิ่นซึ่งอยู่ด้วยผลจากการหากินของนครโสเภณี วันแต่ จะวิญญูณ์ให้ เป็นที่พอใจได้ว่ามิได้เงินเช่นนั้น

บทบัญญัติแห่งมาตรา นี้ มิให้ใช้บังคับแก่ผู้รับค่าเลี้ยงดูจากนครโสเภณีซึ่ง ึ่งให้ค่าเลี้ยงดูนั้นตามกฎหมายหรือตามธรรมเนียม

มาตรา ๒๕๒ ผู้ใด

(๑) เพื่อความประสงค์แห่งการค้าหรือโดยการค้า เพื่อการจ่ายแจก หรือ เพื่อการแสดงออกแก่ประชาชน ทำ ยลิต มิไว้ นำเข้าหรือยังให้นำเข้าในราชอาณาจักร ส่งออกหรือยังให้ส่งออกนอกราชอาณาจักร พาไป หรือยังให้พาไป หรือทำให้แพร่หลาย โดยประการใด ๆ ซึ่งเอกสาร ภาพเขียน ภาพพิมพ์ ภาพพระบายสี สิ่งพิมพ์ รูปภาพ ภาพ โฆษณา เครื่องหมาย รูปถ่าย ภาพยนตร์ หรือสิ่งอื่นใดอันลามก

(๒) ประกอบการค้า หรือมีส่วนหรือ เข้าเกี่ยวข้องในการค้า เกี่ยวกับวัตถุ หรือสิ่งของลามกดังกล่าวแล้ว หรือจ่ายแจกหรือแสดงออกแก่ประชาชน หรือให้เช่าวัตถุ หรือสิ่งของ เช่นว่านั้น

(๓) เพื่อจะช่วยให้แพร่หลายหรือการค้าวัตถุหรือสิ่งของลามกดังกล่าว แล้ว โฆษณาหรือโฆษณาโดยประการใด ๆ ว่ามีบุคคลกระทำความผิดเป็นความผิดตาม มาตรา นี้ หรือโฆษณาหรือโฆษณาว่าวัตถุหรือสิ่งของลามกดังกล่าวแล้วจะหาได้จากบุคคลใด หรือโดยวิธีใด

ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำ ทั้งปรับ

ลักษณะ ๑๐

ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย

หมวด ๑

ความผิดต่อชีวิต

มาตรา ๒๕๓ ผู้ใดฆ่าผู้อื่น ต้องระวางโทษประหารชีวิตหรือจำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่สิบห้าถึงยี่สิบปี

มาตรา ๒๘๔ ผู้ใด

(๑) ฆ่าบุคคล

(๒) ฆ่าเจ้าพนักงานซึ่งกระทำการตามหน้าที่หรือเพราะเหตุที่จะหรือได้กระทำการตามหน้าที่

(๓) ฆ่าผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงานในการที่เจ้าพนักงานนั้นกระทำการตามหน้าที่หรือเพราะเหตุที่บุคคลนั้นจะหรือได้ช่วยเจ้าพนักงานดังกล่าวแล้ว

(๔) ฆ่าผู้อื่นโดยไตร่ตรองไว้ก่อน

(๕) ฆ่าผู้อื่นโดยทรนาคหรือโดยกระทำทารุณโหดร้าย

(๖) ฆ่าผู้อื่นเพื่อกระทำความผิดหรือเพื่อความสะดวกในการที่จะกระทำความผิดอย่างอื่น หรือ

(๗) ฆ่าผู้อื่นเพื่อจะเอาหรือเอาไว้ซึ่งผลประโยชน์อันเกิดแต่การที่ตนได้กระทำความผิดอื่น หรือเพื่อปกปิดความผิดอื่นของตน หรือเพื่อหลีกเลี่ยงให้พ้นอาญาในความผิดอื่นที่ตนได้กระทำไว้

ต้องระวางโทษประหารชีวิต

มาตรา ๒๘๕ ผู้ใดมิได้มีเจตนาฆ่า แต่ทำร้ายผู้อื่นจนเป็นเหตุให้ผู้นั้นถึงแก่ความตาย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี

ถ้าความผิดนั้นมีลักษณะประการหนึ่งประการใดดังที่มีบัญญัติไว้ในมาตรา ๒๘๔ ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงยี่สิบปี

มาตรา ๒๘๖ ผู้ใดกระทำโดยประมาทและการกระทำนั้นเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี และปรับไม่เกินสามพันห้าร้อยบาท

มาตรา ๒๘๗ ผู้ใดกระทำด้วยประการปฏิบัติ อันทารุณหรือด้วยปัจจัยคล้ายคลึงกันแก่บุคคลซึ่งต้องพึ่งตนในการดำรงชีพหรือในการอื่นใด เพื่อให้บุคคลนั้นฆ่าตนเอง ถ้าการฆ่าตนเองนั้นได้เกิดขึ้นหรือได้มีการพยายามฆ่าตนเอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี และปรับไม่เกินสามพันห้าร้อยบาท

มาตรา ๒๘๘ ผู้ใดช่วยเหลือผู้เยาว์ซึ่งอายุไม่เกินสิบหกปี หรือผู้ซึ่งไม่สามารถเข้าใจว่าการกระทำของตนมีลักษณะหรือสาระสำคัญอย่างไร หรือไม่สามารถบังคับการกระทำของตนได้ให้ฆ่าตนเอง ถ้าการฆ่าตนเองนั้นได้เกิดขึ้นหรือได้มีการพยายามฆ่าตนเอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินสองพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๘๘ ผู้ใดเข้าร่วมในการชุมนุมต่อสู้ระหว่างบุคคลแต่สามคนขึ้นไป และบุคคลหนึ่งบุคคลใด ไม่ว่าจะเป็นผู้ที่เข้าร่วมในการนั้นหรือไม่ ถึงแก่ความตายโดย การกระทำในการชุมนุมต่อสู้นั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินหนึ่ง พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าผู้ที่เข้าร่วมในการชุมนุมต่อสู้นั้นแสดงได้ว่าได้กระทำไปเพื่อห้ามการชุมนุม ต่อสู้นั้น หรือเพื่อป้องกันโศกชนบด้วยกฎหมาย ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ

หมวด ๒

ความผิดต่อร่างกาย

มาตรา ๒๘๙ ผู้ใดทำร้ายผู้อื่นจนเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่ร่างกายหรือ ใจของผู้นั้น ผู้นั้นกระทำความผิดฐานทำร้ายร่างกาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๙๐ ผู้ใดกระทำความผิดฐานทำร้ายร่างกาย ถ้าความผิดนั้นมีลักษณะ ประการหนึ่งประการใดซึ่งบัญญัติไว้ในมาตรา ๒๘๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๙๑ ผู้ใดกระทำความผิดฐานทำร้ายร่างกายอันเป็นเหตุให้ผู้ถูก กระทำร้ายรับอันตรายสาหัส ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงเจ็ดปี

อันตรายสาหัสนั้น คือ

- (๑) ตาบอด หูหนวก ลิ่นขาด หรือเสียอวัยวะประสาท
- (๒) เสียอวัยวะสืบพันธุ์ หรือความสามารถสืบพันธุ์
- (๓) เสียแขน ขา มือ เท้า นิ้ว หรืออวัยวะอื่นใด
- (๔) หน้าที่เสียโฉมอย่างคิดตัว
- (๕) แห้งลูก
- (๖) จิตพิการอย่างคิดตัว
- (๗) พุพพลภาพ หรือป่วยเจ็บเรื้อรังซึ่งอาจถึงตลอดชีวิต
- (๘) พุพพลภาพ หรือป่วยเจ็บด้วยอาการทุกข์ทรมานเกินกว่าสี่สิบวันหรือจน ทุพพลภาพถึงตายปกติไม่ได้เกินกว่าสี่สิบวัน

มาตรา ๒๙๓ ผู้ใดกระทำความผิดตามมาตรา ๒๙๑ ถ้าความผิดนั้นมีลักษณะ ประการหนึ่งประการใดซึ่งบัญญัติไว้ในมาตรา ๒๘๘ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปี ถึงเจ็ดปี

มาตรา ๒๕๔ ผู้ใดเข้าร่วมในการขูดมุนต่อผู้อื่นระหว่างบุคคลแก่สามคนขึ้นไป และบุคคลหนึ่งบุคคลใดไม่ว่าจะเป็นผู้ที่เข้าร่วมในการนั้นหรือไม่ รับอันตรายสาหัสโดย การกระทำในการขูดมุนต่อผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินห้าร้อย บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าผู้ใดเข้าร่วมในการขูดมุนต่อผู้อื่นแสดงได้ว่าได้กระทำไปเพื่อห้ามการขูดมุน ต่อผู้อื่น หรือเพื่อป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมาย ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ

มาตรา ๒๕๕ ผู้ใดกระทำโดยประมาท และการกระทำนั้นเป็นเหตุให้ผู้อื่น รับอันตรายสาหัส ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

หมวด ๓
ความผิดฐานทำให้แท้งลูก

มาตรา ๒๕๖ หญิงใดทำให้ตนเองแท้งลูกหรือยอมให้ผู้อื่นทำให้ตนแท้งลูก ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๕๗ ผู้ใดทำให้หญิงแท้งลูกโดยหญิงนั้นยินยอม ต้องระวางโทษจำคุก ไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าในการกระทำนั้นหญิงได้รับอันตรายสาหัสอย่างอื่นด้วย ผู้กระทำต้องระวาง โทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินสองพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าในการกระทำนั้นหญิงถึงแก่ความตาย ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน เจ็ดปี และปรับไม่เกินสามพันห้าร้อยบาท

มาตรา ๒๕๘ ผู้ใดทำให้หญิงแท้งลูกโดยหญิงนั้นไม่ยินยอม ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินสองพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าในการกระทำนั้น หญิงได้รับอันตรายสาหัสอย่างอื่นด้วย ผู้กระทำต้องระวาง โทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่ห้าร้อยบาทถึงสามพันห้าร้อยบาท

ถ้าในการกระทำนั้น หญิงถึงแก่ความตาย ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ สามปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งพันห้าร้อยบาทถึงเจ็ดพันห้าร้อยบาท

มาตรา ๒๕๙ ผู้ใดเพียงแต่พยายามกระทำความผิดความมาตรา ๒๕๖ หรือ มาตรา ๒๕๗ วรรค ๑ ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ

มาตรา ๓๐๐ ถ้าการกระทำความผิดดังกล่าวในมาตรา ๒๕๖ และมาตรา ๒๕๗ วรรคแรกนั้น เป็นการกระทำของแพทย์ และ

- (๑) จำเป็นต้องกระทำเนื่องจากสุขภาพของหญิงนั้น หรือ
- (๒) หญิงมีครรภ์เนื่องจากการกระทำความผิดอาชญากรรมที่มีบัญญัติไว้ในมาตรา

๒๖๖ มาตรา ๒๖๖ มาตรา ๒๖๗ มาตรา ๒๖๘ และมาตรา ๒๖๙ ผู้กระทำไม่ต้องรับโทษ

หมวด ๔

ความผิดฐานทอดทิ้งเด็ก คนป่วย เจ็บ หรือคนชรา

มาตรา ๓๐๑ ผู้ใดทอดทิ้งเด็กอายุยังไม่เกินเก้าปีไว้ ณ ที่ใด เพื่อให้เด็กนั้น หนีไปเสียจากตน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๐๒ ผู้ใดมีหน้าที่ตามกฎหมายหรือตามสัญญาต้องดูแลผู้ซึ่งพึ่งตนเอง มิได้เพราะอายุ ความป่วย เจ็บ ภาวะพิการ หรือจิตพิการ ทอดทิ้งผู้ซึ่งพึ่งตนเองมิได้นั้น เสียโดยประการที่น่าจะเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๐๓ ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา ๓๐๑ หรือมาตรา ๓๐๒ เป็นเหตุให้ผู้ถูกทอดทิ้งถึงแก่ความตายหรือรับอันตรายสาหัส ผู้กระทำต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ลักษณะ ๑๑

ความผิด เกี่ยวด้วย เสรีภาพและ ชื่อเสียง

หมวด ๑

ความผิดต่อเสรีภาพ

มาตรา ๓๐๔ ผู้ใดข่มขืนใจผู้อื่นให้กระทำการหรือไม่กระทำการใด ๆ หรือ ขอบต่อสิ่งใด ๆ โดยทำให้กลัวว่าจะเกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ หรือ ทรัพย์สินหรือทรัพย์สินของผู้ถูกข่มขืนใจนั้นเองหรือของผู้อื่น หรือโดยใช้กำลังประทุษร้าย ผู้ถูกข่มขืนใจต้องกระทำการหรือไม่กระทำการนั้น ๆ หรือจำยอมต่อสิ่งนั้น ๆ ต้องระวาง โทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าความผิดตามวรรคก่อนได้กระทำโดยมีอาวุธหรือโดยบุคคลสมคบกันร่วมมือ
ตั้งแต่ห้าคนขึ้นไปหรือได้กระทำเพื่อให้ผู้ถูกข่มขืนใจทำ ถอน หรือทำลายเอกสารสิทธิอย่าง
ใด ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำ
ทั้งปรับ

ถ้ากระทำโดยอ้างอำนาจอั้งยี่หรือช่องโจร ไม่ว่าจะอั้งยี่หรือช่องโจรนั้นจะมีอยู่
หรือไม่ ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่ห้าร้อยบาทถึง
สามพันห้าร้อยบาท

มาตรา ๓๐๕ ผู้ใดหน่วงเหนี่ยว กักขังผู้อื่นหรือกระทำด้วยประการใดให้
ผู้อื่นปราศ เสรีภาพแห่งร่างกาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกิน
หนึ่งพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคก่อนเป็นเหตุให้ผู้ถูกหน่วงเหนี่ยว ถูกกักขัง
หรือต้อง ปราศจาก เสรีภาพแห่งร่างกายนั้นถึงแก่ความตาย หรือรับอันตรายสาหัส ผู้กระทำ
ต้องระวางโทษจำคุกที่มีบัญญัติไว้ในมาตรา ๒๔๕ มาตรา ๒๔๖ หรือมาตรา ๒๔๓ นั้น

มาตรา ๓๐๖ ผู้ใดกระทำโดยประมาทจนเป็นเหตุให้ผู้อื่นถูกหน่วงเหนี่ยวถูก
กักขังหรือ ต้องปราศจาก เสรีภาพแห่งร่างกาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับ
ไม่เกินหนึ่งร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคก่อนเป็นเหตุให้ผู้ถูกหน่วงเหนี่ยว ถูกกักขัง
หรือต้องปราศจาก เสรีภาพแห่งร่างกายนั้นถึงแก่ความตายหรือรับอันตรายสาหัส ผู้กระทำ
ต้องระวางโทษจำคุกที่มีบัญญัติไว้ในมาตรา ๒๔๖ หรือมาตรา ๒๔๕ นั้น

มาตรา ๓๐๗ ผู้ใดเพื่อจะเอาคนลงเป็นทาสหรือให้มีฐานะคล้ายทาส นำ
เข้ามาในหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักร หรือหามาจากที่ใด ชื่อ ชาย หน่า นาย รับ
หรือหน่วงเหนี่ยว ซึ่งบุคคลหนึ่งบุคคลใด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี และปรับไม่เกิน
สามพันห้าร้อยบาท

มาตรา ๓๐๘ ผู้ใดซื้อ ใ้เช่า ใ้เช่าไว้ซึ่งทรัพย์สินหรือประโยชน์ใด ๆ เป็นค่าไถ่
(๑) เลาคัวเด็กอายุยังไม่เกินสิบสามปีไป
(๒) เอาตัวบุคคลอายุกว่าสิบสามปีไป โดยใช้อุบายหลอกลวงขู่ ใ้ขู่ ใ้ขู่กำลัง
ประทุษร้าย ใ้ขู่อำนาจครอบงำผิดคลองธรรม หรือใ้วิธีข่มขืนใจอื่นใด หรือ
(๓) หน่วงเหนี่ยวหรือกักขังบุคคลใด
ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่เจ็ดพันห้าร้อยบาท
ถึงหนึ่งหมื่นบาท

ถ้าการกระทำความผิดดังกล่าวในวรรคก่อนเป็นเหตุให้ผู้ถูกเอาตัวไป หรือ ผู้ถูกหน่วงเหนี่ยวหรือถูกกัก ซึ่งนั้นรับอันตรายสาหัส ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิตหรือจำคุกสี่สิบปี

ถ้าการกระทำความผิดนั้นเป็นเหตุให้ผู้ถูกเอาตัวไปหรือผู้ถูกหน่วงเหนี่ยวหรือถูกกักซึ่งมีถึงแก่ความตาย หรือเป็นการกระทำโดยทรนาคหรือโดยทารุณโหดร้ายจนเป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำนั้นรับอันตรายแก่ร่างกายหรือใจ ผู้กระทำต้องระวางโทษประหารชีวิตหรือจำคุกตลอดชีวิต

มาตรา ๓๐๘ ผู้ใดเป็นผู้สนับสนุนในความผิดตามมาตรา ๓๐๘ ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับตัวการในความผิดนั้น

มาตรา ๓๑๐ ผู้ใดกระทำการเป็นคนกลางโดยเรียก รับ หรือตกลงจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อย่างใดที่มีควรได้จากผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๓๐๘ หรือจากผู้ที่ระได้อำนาจได้ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่เจ็ดพันห้าร้อยบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๓๑๑ ถ้าผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๓๐๘ มาตรา ๓๐๙ หรือมาตรา ๓๑๐ จัดให้ผู้ถูกเอาตัวไปหรือผู้ถูกหน่วงเหนี่ยว หรือถูกกักซึ่งกลับคืนมาก่อนศาลชั้นต้นพิพากษา โดยผู้นั้นมิได้รับอันตรายสาหัส หรือตกอยู่ในภาวะอันใกล้จะเป็นอันตรายต่อชีวิต ใต้ลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้ แต่ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง

มาตรา ๓๑๒ ผู้ใดพรางเค็อกอายุยังไม่ เกินสิบสามปีไปเสียจากผู้ปกครองหรือผู้ดูแล ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่สามร้อยบาทถึงสามพันห้าร้อยบาท

ผู้ใดโดยทุจริต ซื่อ ขามหรือรับตัวเด็กซึ่งตนรู้ว่าเป็นเด็กซึ่งถูกพรางตามความวรรคก่อน ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้พรางนั้น

มาตรา ๓๑๓ ผู้ใดพรางผู้เยาว์อายุกว่าสิบสามปี แต่ยังไม่เกินสิบแปดปีไปเสียจากผู้ปกครองหรือผู้ดูแล โดยผู้เยาว์นั้นมิได้เต็มใจไปด้วย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบหรือปรับไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดโดยทุจริต ซื่อ ขาม หรือรับตัวผู้เยาว์ซึ่งตนรู้ว่าเป็นผู้ถูกพรางตามความวรรคก่อน ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้พรางนั้น

ถ้าความผิดดังกล่าวในสองวรรคก่อนได้กระทำเพื่อหากำไร หรือเพื่อการการค้า ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่สามร้อยบาทถึงหนึ่งพันห้าร้อยบาท

มาตรา ๓๑๔ ผู้ใดพรางผู้เยาว์อายุกว่าสิบสามปีแต่ยังไม่เกินสิบแปดปีไป
ลับจากผู้ปกครองหรือผู้ดูแล เพื่อทำกำไรหรือเพื่อการรอนาจาร โดยผู้เยาว์นั้นเต็มใจ
ไปด้วย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำ
ทั้งปรับ

ผู้ใด โจรทุจริต หรือ ขาญ หรือรับตัวผู้เยาว์ซึ่งตนรู้ว่าเป็นผู้ถูกรากคามความ
ในวรรคก่อน ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้พรางนั้น

มาตรา ๓๑๕ ผู้ใดพาหรือส่งคนออกไปนอกราชอาณาจักร โดยใช้อุปาย
หลอกลวง ชูเชิญ ใช้กำลังประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรม หรือใช้วิธี
ฉ้อฉลใจกำใจ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินสองพันห้าร้อยบาท
หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าความผิดตามวรรคก่อนได้กระทำเพื่อให้ผู้ถูกพาหรือส่งไปนั้นตกอยู่ใน
อำนาจของผู้อื่นโดยมิชอบด้วยกฎหมายหรือเพื่อละทิ้งให้เป็นคนอนาถา ผู้กระทำต้อง
ระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่สามร้อยบาทถึงสามพันห้าร้อยบาท

มาตรา ๓๑๖ ความผิดตามมาตรา ๓๐๔ วรรค ๑ มาตรา ๓๐๕ วรรค ๑
และมาตรา ๓๐๖ วรรค ๑ เป็นความผิดอันยอมความได้

หมวด ๒

ความผิดฐานเปิดเผยความลับ

มาตรา ๓๑๗ ผู้ใดเปิดเผยหรือนำเอาจดหมาย โทรเลข หรือเอกสารใด
ของผู้อื่นไปเพื่อจะล่วงรู้ข้อความ หรือนำข้อความในจดหมาย โทรเลข หรือเอกสารใด
ของผู้อื่นออกเปิดเผย ถ้าการกระทำนั้นน่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด ต้อง
ระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสองร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๑๘ ผู้ใดล่วงรู้หรือได้มาซึ่งความลับของผู้อื่นโดยเหตุที่เป็น
เจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ โดยเหตุที่ประกอบอาชีพเป็นแพทย์ เกษัตริกร คนจำหน่ายยา
บางของศรัทธา ผู้สวามาล นักบวช หมอความ นายความ ผู้สภมบัญชี หรือโดยเหตุที่เป็น
ผู้รับในการประกอบอาชีพนั้น ๆ แล้วเปิดเผยความลับนั้นในประการที่น่าจะเกิดความ
เสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินสามร้อยบาท
หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้รับการศึกษาอบรม เปิดเผยความลับของผู้อื่นอันตนได้ล่วงรู้หรือได้มา
ในการศึกษาอบรมในประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด ต้องระวางโทษ
เช่นเดียวกัน

มาตรา ๓๑๕ ผู้ใดโดยเหตุที่มีตำแหน่งหน้าที่ วิชาสั่ง หรือลาซึ่งอันเป็นที่
ไว้วางใจล่วงรู้หรือได้มาซึ่งความลับของผู้อื่นเกี่ยวกับอุตสาหกรรมหรือเกี่ยวกับการ
ค้นพบหรือการนิมิตร์ในวิทยาศาสตร์ เบื้องเคย หรือใช้ความลับนั้นเพื่อประโยชน์ตนเอง
หรือผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินสามร้อยบาท หรือทั้งจำ
ทั้งปรับ

มาตรา ๓๑๖ ผู้ใดเปิดเผยความลับในราชการซึ่งเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่
ไม่ให้เปิดเผย ถ้าการเปิดเผยนั้นอาจเกิดความเสียหายแก่ราชการ หรือผู้หนึ่งผู้ใด
ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๑๗ ความผิดในหมวดนี้เป็นความผิดอันยอมความได้

หมวด ๓

ความผิดต่อชื่อเสียง

มาตรา ๓๑๘ ผู้ใดใส่ความผู้หนึ่งผู้ใดต่อบุคคลที่สามโดยประการที่น่าจะทำให้
ผู้อื่นนั้นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่นหรือถูกเกลียดชัง ผู้ใดกระทำความผิดฐานหนึ่งประเภท
ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๑๙ ผู้ใดใส่ความผู้ใดต่อบุคคลที่สามเพื่อให้เกิดความเสียหาย
แก่บิดา มารดา คู่สมรส หรือบุตรของผู้ตาย และการใส่ความนั้นน่าจะเป็นเหตุให้บุคคล
เห็นว่าเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่นหรือถูกเกลียดชัง ผู้ใดกระทำความผิดฐานหนึ่งประเภท
ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๒๐ ถ้าความผิดฐานหนึ่งประเภทใดที่กระทำโดยโง่เขลาด้วยเอกสาร
สิ่งพิมพ์ ภาพ การกระจายเสียง หรือการนำวาระออกด้วยวิธีอื่นใด ผู้กระทำต้องระวาง
โทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๒๕ ผู้ใดแสดงความคิดเห็นหรือข้อความใดโดยสุจริต

(๑) เพื่อความชอบธรรม ป้องกันตนหรือป้องกันส่วนได้เสียเกี่ยวกับคนตามคลองธรรม

(๒) ในฐานะเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติราชการตามหน้าที่
ผู้นั้นไม่มีความผิดฐานหมิ่นประมาท

มาตรา ๓๒๖ ผู้ใดแสดงความคิดเห็นหรือข้อความใดโดยสุจริต

(๑) ที่ชมความดีความเป็นธรรมซึ่งบุคคลหรือสิ่งใดอันเป็นวิสัยของประชาชนย่อมกระทำ

(๒) ในการแจ้งข่าวด้วยความเป็นธรรม เรื่องการดำเนินกิจการอันเปิดเผยในศาลหรือในการประชุม

(๓) ในการบอกความเห็นส่วนตัวแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งในทางลับ เคียงเพื่อป้องกันประโยชน์ของบุคคลนั้น หรือประโยชน์ของบุคคลอื่นซึ่งบุคคลนั้นสนใจ
ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษฐานหมิ่นประมาท

มาตรา ๓๒๗ ในกรณีหมิ่นประมาท ถ้าผู้ถูกหาว่ากระทำความผิดพิสูจน์ได้ว่าข้อความที่ตนแสดงเป็นความจริง ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ

แต่ห้ามไม่ให้พิสูจน์ถึงว่านี้ ถ้าข้อความที่แสดงนั้นเป็นการใส่ความในเรื่องส่วนตัวและการพิสูจน์นั้นไม่เป็นประโยชน์แก่ประชาชน

มาตรา ๓๒๘ ผู้ความหรือหนายความของคู่ความซึ่งแสดงความคิดเห็นหรือข้อความในกระบวนการพิจารณาคดีในศาล เพื่อประโยชน์แก่คดีของตนไม่มีความผิดฐานหมิ่นประมาท

มาตรา ๓๒๙ ในคดีหมิ่นประมาทซึ่งมีคำพิพากษาว่าจำเลยมีความผิดอาจสั่ง

(๑) ให้ยึดและทำลายวัตถุหรือส่วนของวัตถุที่มีข้อความหมิ่นประมาท

(๒) ให้โฆษณาคำพิพากษาทั้งหมดหรือแต่บางส่วนในหนังสือพิมพ์หนึ่งฉบับหรือหลายฉบับครั้งเดียวหรือหลายครั้งโดยให้จำเลยเป็นผู้ชำระค่าโฆษณา

มาตรา ๓๓๐ ความผิดในหมวดนี้เป็นความผิดอันยอมความได้

ถ้าผู้เสียหายในความผิดฐานหมิ่นประมาทตาย เสียก่อนร้องทุกข์ ให้บิดา มารดา บุตร และบุตร ของผู้เสียหายร้องทุกข์แทนได้

ลักษณะ ๑๒
ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน

หมวด ๑
ความผิดฐานลักทรัพย์และฉกฉวยทรัพย์

มาตรา ๓๓๑ ผู้ใดเพื่อเอาทรัพย์สินของผู้อื่นหรือผู้อื่นเป็นเจ้าของร่วมอยู่ด้วย เป็นของตนหรือเป็นของบุคคลที่สาม เอาทรัพย์สินนั้นไปโดยทุจริต ผู้นั้นกระทำความผิดฐานลักทรัพย์ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี และปรับไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท

มาตรา ๓๓๒ ผู้ใดลักทรัพย์

(๑) โดยอาศัยโอกาสที่เป็นเวลากลางคืน หรือโอกาสที่เกิดเพลิงไหม้ การระเบิด อุทกภัย อุบัติเหตุแก่รถไฟ เหตุทุกขภัยแก่เรือ หรือภัยพิบัติแก่ประชาชน

(๒) โดยทำอันตรายสิ่งติดกันสำหรับคุ้มครองบุคคล หรือทรัพย์สิน หรือโดยลวงสิ่ง เช่นว่านั้นด้วยประการใด ๆ

(๓) โดยเข้าช่องทางซึ่งใดทำขึ้นโดยไม่ได้จ้างให้เป็นทางคนเข้า หรือเข้าทางช่องทางซึ่งผู้เป็นใจเปิดไว้ให้

(๔) โดยแปลงตัวปลอมเป็นผู้อื่น มอมหน้า ปิดหน้า หรือลวงว่าเป็นเจ้าพนักงาน

(๕) โดยมีอาวุธหรือโดยมีพวกสมคบกันร่วมมือ

(๖) ในเคหสถานหรือสำนักงานของรัฐบาลหรือเทศบาล ที่ตนได้เข้าไป โดยไปได้-รับอนุญาตหรือคงอยู่โดยไม่ได้รับอนุญาต หรือในสถานที่บูชาศาสนา สถานีรถไฟ สถานีการบิน ที่จอดเรือสาธารณะ หรือสถานที่สาธารณะอื่นสำหรับขนถ่ายสินค้า หรือในบริเวณยานสาธารณะ

(๗) ที่ใส่หรือมีไว้เพื่อสาธารณประโยชน์ หรือที่เป็นของนายจ้าง หรือที่ระบุในความครอบครองของนายจ้าง

(๘) ของผู้มีอาชีพกสิกรรม บรรดาที่เป็นผลิตภัณฑ์ พืชพันธุ์ สัตว์ และเครื่องมือนั้นไว้สำหรับประกอบหรือได้มาจากการกสิกรรมนั้น

ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงห้าปี และปรับตั้งแต่สามร้อยบาทถึงสองพันห้าร้อยบาท

ถ้าความผิดนั้นเป็นการกระทำที่ประกอบด้วยลักษณะดังที่มีบัญญัติไว้ในมาตราดังกล่าวแล้วตั้งแต่สองอนุมาตราขึ้นไป ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่สามร้อยบาทถึงสามพันห้าร้อยบาท

มาตรา ๓๓๓ ถ้าการกระทำความผิดดังกล่าวในมาตรา ๓๓๒ เป็นการกระทำโดยความจำใจ ความคนอง หรือความยากจนเหลือหนาทาน และทรัพย์สินมีราคาใช้เล็กน้อย ศาลจะลงโทษผู้กระทำความผิดถึงที่มีอยู่ได้ไว้ในมาตรา ๓๓๑ ก็ได้

มาตรา ๓๓๔ ผู้ใดลักทรัพย์ โดยฉกฉวยเอาอย่างเปิดเผย ผู้นั้นกระทำ ความผิดฐานฉกฉวยทรัพย์ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี และปรับไม่เกินสองพันห้าร้อยบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคก่อน เป็นเหตุให้ผู้อื่นรับอันตรายแก่กาย หรือใจ ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่หนึ่งพันบาท ถึงสามพันห้าร้อยบาท

ถ้าเป็นเหตุให้ผู้อื่นรับอันตรายสาหัส ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ สามปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งพันห้าร้อยบาทถึงห้าพันบาท

ถ้าเป็นเหตุให้ผู้อื่นรับอันตรายถึงแก่ความตาย ผู้กระทำต้องระวางโทษ จำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่สองพันห้าร้อยบาทถึง เจ็ดพันห้าร้อยบาท

หมวด ๒

ความผิดฐานกรรโชก ริบเอาทรัพย์ ชิงทรัพย์ และปล้นทรัพย์

มาตรา ๓๓๕ ผู้ใดข่มขืนใจผู้อื่นให้ยอมให้หรือยอมจะให้คนหรือผู้อื่นได้ ประโยชน์ในลักษณะที่เป็นทรัพย์สิน โดยใช้กำลังประทุษร้ายหรือโดยขู่เข็ญว่าจะทำอันตราย ต่อชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ ชื่อเสียง หรือทรัพย์สินของผู้ถูกขู่เข็ญหรือของบุคคลที่สาม จนผู้ถูกข่มขืนใจยอมเช่นนั้น ผู้นั้นกระทำ ความผิดฐานกรรโชก ต้องระวางโทษจำคุก ไม่เกินห้าปี และปรับไม่เกินสองพันห้าร้อยบาท

ถ้าความผิดฐานกรรโชกได้กระทำโดย

(๑) ขู่ว่าจะฆ่า จะทำร้ายร่างกายให้ผู้ถูกข่มขืนใจหรือผู้อื่นได้รับอันตรายสาหัส หรือขู่ว่าจะทำให้เกิดเพลิงไหม้แก่ทรัพย์สินของผู้ถูกข่มขืนใจหรือผู้อื่น หรือ

(๒) มีอาวุธติดตัวมาขู่เข็ญ

ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่สามร้อยบาทถึงสามพันห้าร้อยบาท

มาตรา ๓๓๒ ผู้ใดข่มขืนใจผู้อื่นให้ยอมให้หรือยอมจะให้ตนหรือผู้อื่นได้
 ประโยชน์ ในลักษณะที่เป็นทรัพย์สิน โดยผู้ข่มขืนใจจะเปิดเผยความลับซึ่งการเปิดเผยนั้น
 จะทำให้ผู้ถูกข่มขืนใจหรือบุคคลที่สามเสียหาย จนผู้ถูกข่มขืนใจยอมเช่นนั้น ผู้นั้นกระทำ
 ความผิดฐานริบเอาทรัพย์สิน ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่
 สามร้อยบาทถึงสามพันห้าร้อยบาท

มาตรา ๓๓๓ ผู้ใดลักทรัพย์โดยใช้กำลังประทุรร้าย หรือขู่ ว่าจะในทันทีนั้น
 จะใช้กำลังประทุรร้าย เพื่อ

- (๑) ให้ความสะดวกแก่การลักทรัพย์หรือการพาทรัพย์นั้นไป
- (๒) ให้อุปนิสัยให้ทรัพย์นั้น
- (๓) ปิดถือเอาทรัพย์นั้นไว้
- (๔) ปกปิดการกระทำผิดนั้น หรือ
- (๕) ให้อภัยจากการจับกุม

ผู้นั้นกระทำผิดฐานชิงทรัพย์ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงเจ็ดปี
 และปรับตั้งแต่ห้าร้อยบาทถึงสามพันห้าร้อยบาท

ถ้าความผิดนั้นเป็นการกระทำที่ประกอบด้วยลักษณะดังที่มีบัญญัติไว้ในอนุมาตราหนึ่ง
 อนุมาตรา—ใดแห่งมาตรา ๓๓๑ ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และ
 ปรับตั้งแต่ห้าร้อยบาทถึงห้าพันบาท

ถ้าการกระทำผิดตามวรรคแรกเป็นเหตุให้ผู้อื่นรับอันตรายแก่กายหรือใจ
 ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งพันบาทถึงห้าพันบาท

ถ้าเป็นเหตุให้ผู้อื่นรับอันตรายสาหัส ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่
 สามปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งพันห้าร้อยบาทถึงเจ็ดพันห้าร้อยบาท

ถ้าเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปี
 ถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สองพันห้าร้อยบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๓๓๔ ถ้าความผิดฐานชิงทรัพย์ใดกระทำโดยบุคคลสมคบรวมมือกัน
 ตั้งแต่สามคนขึ้นไป ผู้กระทำทำความผิดฐานปล้นทรัพย์ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปี
 ถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งพันบาทถึงห้าพันบาท

ถ้าในการปล้นทรัพย์ผู้กระทำแม้แต่คนเดียวคนหนึ่งมีอาวุธติดตัวไปด้วยโดยเปิดเผย
 ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งพันห้าร้อยบาทถึง
 เจ็ดพันห้าร้อยบาท

ถ้าการปล้นทรัพย์เป็นเหตุให้ผู้อื่นรับอันตรายสาหัส ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี

ถ้าการปล้นทรัพย์ได้กระทำโดยแสดงความทารุณจนเป็นเหตุให้ผู้อื่นรับอันตรายแก่กายหรือใจ ไข่มือบึง ไข้วัดถูระเนิก หรือกระทำทรมาณ ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกยี่สิบปี

ถ้าการปล้นทรัพย์เป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต

หมวด ๓
ความผิดฐานฉ้อโกง

มาตรา ๓๓๕ ผู้ใดโดยทุจริตหลอกลวงผู้อื่นด้วยการแสดงข้อเท็จจริงอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงซึ่งควรบอกให้แจ้ง และโดยการหลอกลวงคั่งว่านั้นได้ไปซึ่งทรัพย์สินจากผู้หลอกลวงหรือบุคคลที่สาม หรือทำให้ผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สามทำ ถอน หรือทำลาย เลกสารสิทธิ ผู้นั้นกระทำความผิดฐานฉ้อโกง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๔๐ ถ้าในการกระทำความผิดฐานฉ้อโกง ผู้กระทำ

- (๑) แสดงตนเป็นคนอื่น
- (๒) อาศัยความเบาปัญญาของผู้ถูกหลอกลวงซึ่งเป็นเด็กหรืออาศัยความอ่อนแอแห่งจิตของผู้ถูกหลอกลวง

ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินสองพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๔๑ ผู้ใดลี้ภัยและบริโภคนอาหารหรือเครื่องคิม หรือเข้าอยู่ในโรงแรมโดยรู้ว่าตนไม่สามารถชำระเงินค่าอาหาร ค่าเครื่องคิม หรือค่าอยู่ในโรงแรมนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสองร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๔๒ ผู้ใดเพื่อเอาทรัพย์สินของผู้อื่นเป็นของตนหรือของบุคคลที่สาม โดยผู้หนึ่งผู้ใดให้จำหน่ายโดยเสียเปรียบซึ่งทรัพย์สินโดยอาศัยเหตุที่ผู้ถูกชักจูงมีจิตอ่อนแอหรือเป็นเด็กเบาปัญญา และไม่สามารถเข้าใจตามควรซึ่งสาระสำคัญแห่งการกระทำของตนผู้ถูกชักจูงจำหน่ายซึ่งทรัพย์สินนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๔๓ ผู้ใดเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์จากการประกันวินาศภัยแก่งั่งทำให้เกิดเสียหายแก่ทรัพย์สินอันเป็นวัตถุที่เอาประกันด้วย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินสองพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๔๔ ความผิดในหมวดนี้เป็นความผิดอันยินยอมความได้

หมวด ๔

ความผิดฐานโกงเจ้าหนี้

มาตรา ๓๔๕ ผู้ใดเอาไปเสีย ทำให้เสียหาย ทำลาย ทำให้เสื่อมค่า หรือทำให้ไร้ประโยชน์ซึ่งทรัพย์สินอันคนจำนำไว้แก่ผู้อื่น ถ้าได้กระทำเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๔๖ ผู้ใดรู้ว่า เจ้าหนี้ของคนหรือของผู้อื่นได้ใช้หรือน่าจะใช้สิทธิเรียกร้องทางศาลให้ชำระหนี้ บ้ายไปเสีย ซ่อน หรือโอนให้แก่ผู้อื่นซึ่งทรัพย์สินใด ๆ หรือปกปิดให้ตนเองเป็นหนี้จำนวนใดอันไม่เป็นจริง ถ้าการกระทำเพื่อกันมิให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้ทั้งหมดหรือแต่บางส่วนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๔๗ ความผิดในหมวดนี้เป็นความผิดอันยอมความได้

หมวด ๕

ความผิดฐานยักยอก

มาตรา ๓๔๘ ผู้ใดได้รับมอบหมายครอบครองทรัพย์สินซึ่งเป็นของผู้อื่น หรือผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย เบียดบังเอาทรัพย์สินนั้นเป็นของตนหรือของบุคคลที่สามโดยทุจริต ผู้นั้นกระทำความผิดฐานยักยอก ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าทรัพย์สินนั้นได้ตกมาอยู่ในความครอบครองของผู้กระทำความผิดเพราะผู้อื่นมอบให้โดยหลังแฝงผิดไปค้ำบระการใด หรือเป็นทรัพย์สินหายซึ่งผู้กระทำความผิดไปได้ ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษแต่เพียงกึ่งหนึ่ง

มาตรา ๓๔๘ ผู้ใดได้รับมอบหมายให้จัดการทรัพย์สินของผู้อื่นหรือทรัพย์สิน
 ของผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย กระทำผิดหน้าที่ของตนด้วยประการใด ๆ โดยทุจริตจน
 เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ในลักษณะที่เป็นทรัพย์สินของผู้อื่นนั้น ต้องระวาง
 โทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๔๙ ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา ๓๔๘ หรือมาตรา ๓๔๘
 ได้กระทำในฐานที่ผู้กระทำความผิดเป็นผู้จัดการทรัพย์สินของผู้อื่นตามคำสั่งของศาล
 หรือตามพินัยกรรม หรือในฐานเป็นผู้มีอาชีพหรือธุรกิจอันย่อมเป็นที่ไว้วางใจของ
 ประชาชน ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท
 หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๕๐ ผู้ใดเก็บได้สิ่งสิ่งหาทรัพย์อันมีค่าอันซ่อนหรือฝังไว้โดย
 การกระทำความผิดซึ่งไม่มีผู้ใดสามารถอ้างว่าเป็นเจ้าของได้แล้ว แม้คนซึ่งเอาทรัพย์นั้นเป็นของตน
 หรือของผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำ
 ทั้งปรับ

มาตรา ๓๕๑ ความผิดในหมวดนี้ เป็นความผิดอันยอมความได้

หมวด ๒

ความผิดฐานรับของโจร

มาตรา ๓๕๓ ผู้ใดช่วยซ่อนเร้น ช่วยจำหน่าย ช่วยพาเอาไปเสีย ซัก
 รับจำนำ หรือรับไว้โดยประการใด ๆ ซึ่งทรัพย์สินที่ตนรู้ว่าเป็นของโจรมาโดยการกระทำ
 ความผิด ถ้าความผิดนั้นเข้าลักษณะลักทรัพย์ ฉกฉวยทรัพย์ กรรโชก รีดเอาทรัพย์ ซึ่ง
 ทรัพย์ ปล้นทรัพย์ ฉ้อโกง หรือยักยอก ผู้นั้นกระทำความผิดฐานรับของโจร ต้องระวาง
 โทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดฐานรับของโจรนั้นได้กระทำเป็นการประกอบอาชีพ
 หรือได้กระทำโดยมีกระทำความรู้ว่าเป็นของโจรมาโดยการซึ่งทรัพย์หรือปล้นทรัพย์ ผู้กระทำ
 ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สามร้อยบาทถึงห้าพันบาท

หมวด ๓

ความผิดฐานประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน

มาตรา ๓๕๔ ผู้ใดประทุษร้ายต่อทรัพย์สินของผู้อื่น หรือผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วยโดยทำอันตราย ทำให้เสื่อมค่า หรือทำให้เสียประโยชน์ ผู้นั้นกระทำความผิดฐานประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๕๕ ถ้ากระทำความผิดตามมาตรา ๓๕๔ ได้กระทำต่อ

(๑) เครื่องกลหรือเครื่องจักรที่ใช้ในการประกอบกิจการหรืออุตสาหกรรม

(๒) ปศุสัตว์

(๓) บวดยานหรือสัตว์พาหนะที่ใช้ในการขนส่งสาธารณะหรือในการประกอบกิจการหรืออุตสาหกรรม

(๔) ที่นหรือพืชผลของกิจการ

ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินสองพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๕๖ ผู้ใดประทุษร้ายโดยทำอันตราย ทำให้เสื่อมค่าหรือทำให้เสียประโยชน์ต่อทรัพย์สินที่ให้เช่าหรือมีไว้เพื่อสาธารณประโยชน์ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินสองพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๕๗ ความผิดตามมาตรา ๓๕๔ และมาตรา ๓๕๕ เป็นความผิดอันยอมความได้

หมวด ๔

ความผิดฐานบุกรุก

มาตรา ๓๕๘ ผู้ใดเพื่อมิให้ผู้อื่นครอบครองอสังหาริมทรัพย์โดยปกคิสุข รั้งหรือเข้าไปกระทำการใด ๆ อันเป็นการรังควานการครอบครองนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๕๙ ผู้ใดเพื่อถือเอาอสังหาริมทรัพย์ของผู้อื่นเป็นของตนหรือของบุคคลที่สาม บุกย้ายหรือทำลายเครื่องหมายเขตแห่งอสังหาริมทรัพย์นั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๖๐ ผู้ใดโดยไม่มีเหตุอันสมควร เข้าไปหรือซ่อนตัวอยู่ในเคหสถานอาคารเก็บรักษาทรัพย์สิน หรือสำนักงาน ในความครอบครองของผู้อื่น หรือไม่ยอมออกไปจากสถานที่ เช่นว่านั้น เมื่อผู้มีสิทธิที่จะห้ามมิให้เข้าไปได้ไล่ให้ออก ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๖๑ ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา ๓๕๔ มาตรา ๓๕๕ หรือ มาตรา ๓๖๐ โด่งกระทำ

- (๑) โดยใช้กำลังประทุษร้ายหรือขู่ ว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย
- (๒) โดยมีอาวุธหรือโดยสมคบกันร่วมมือสังเวยแก่ตนเองคนอื่น
- (๓) ในเวลากลางคืน

ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินสองพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๖๒ ความผิดหมวดนี้เป็นนอกจากความผิดที่ต้องระวางโทษตามมาตรา ๓๖๑ เป็นความผิดชั้นยอมความได้

ภาค ๓

ลหุโทษ

มาตรา ๓๖๓ ผู้ใดเมื่อเจ้าพนักงานตามชื่อหรือที่อยู่ เพื่อปฏิบัติราชการตามกฎหมาย ไม่ขออนุญาตหรือแจ้งบอกชื่อหรือที่อยู่กันเห็นเหตุ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสี่สิบบาท

มาตรา ๓๖๔ ผู้ใดทราบคำสั่งของเจ้าพนักงานซึ่งตั้งการตามอำนาจที่มีกฎหมายให้ไว้ ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งนั้นโดยไม่มีเหตุหรือข้อแก้ตัวอันสมควร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบวัน หรือปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการสั่ง เช่นว่านั้นเป็นคำสั่งให้ช่วยทำกิจการในหน้าที่ของเจ้าพนักงานซึ่งกฎหมายกำหนดให้สั่งให้ช่วยได้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสองร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๖๕ ผู้ใดกระทำความผิดประการใด ๆ ให้ประการหรือภาวะโง่เขลาที่เจ้าพนักงานผู้กระทำความหน้าที่มีหรือแสดงไว้ หลุด ลีบก หรือไร้ประโยชน์ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท

ถ้ากระทำความผิดกล่าวต่อแจ้งความ หรือภาวะโง่เขลาที่ ออกชนมิลไว้ตามกฎหมาย หรือเจ้าพนักงานอนุญาต ผู้กระทำต้องระวางโทษปรับไม่เกินสี่สิบบาท

มาตรา ๓๒๖ ผู้ใดส่งเสียง ทำให้เกิดเสียง หรือกระทำความอื้ออึงโดยไม่มีเหตุอันสมควรจนทำให้ประชาชนตกใจหรือเดือดร้อน ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสี่สิบบาท

มาตรา ๓๒๗ ผู้ใดพาอาวุธไปในทางสาธารณะ เมือง หรือหมู่บ้าน โดยเปิดเผย หรือไม่มีเหตุสมควร หรือพาไปในชุมนุมชนที่ได้จัดให้มีขึ้นเพื่อนมัสการ การรื่นเริง หรือการอื่นใด ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสี่สิบบาท และให้ศาลมีอำนาจสั่งให้รับอาวุธนั้น

มาตรา ๓๒๘ ผู้ใดเข้าร่วมในการทะเลาะกันอย่างอื้ออึงในทางสาธารณะ หรือสาธารณสถาน หรือกระทำให้โดยประการอื่นใดให้เสียความสงบเรียบร้อยในทางสาธารณะหรือสาธารณสถาน ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าสิบบาท

มาตรา ๓๒๙ ผู้ใดควบคุมดูแลบุคคลวิกลจริตปล่อยให้ผู้วิกลจริตนั้นออกเที่ยวไปโดยลำพัง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท

มาตรา ๓๓๐ ผู้ใดเห็นผู้อื่นตกอยู่ในอันตรายแห่งชีวิต ซึ่งตนอาจช่วยได้ โดยไม่ควรรอกลัวอันตรายแก่ตนเองหรือผู้อื่น แต่ไม่ช่วยตามความจำเป็น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสองร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๓๑ ผู้ใดทำให้ร่างระบายน้ำ ร่องน้ำ หรือท่อระบายของโสโครกอันเป็นสิ่งสาธารณะเกิดขัดข้องหรือไม่สะดวก ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท

มาตรา ๓๓๒ ผู้ใดยิงปืนซึ่งใช้คืนระเบิดโดยใช่เหตุ ในเมือง หมู่บ้านหรือที่ชุมนุมชน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบวัน หรือปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๓๓ ผู้ใดควบคุมสัตว์คู่หรือสัตว์ร้าย ปล่อยให้สัตว์นั้นเที่ยวไปโดยลำพังในประการที่อาจทำอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สิน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสองร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๓๔ ผู้ใดเสพสุราหรือของเมาอย่างอื่นจนเป็นเหตุให้ตนเมาประทุพถุ์นวายหรือครองสติไม่ได้ ขณะอยู่ในถนนสาธารณะหรือสาธารณสถาน ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าสิบบาท

มาตรา ๓๓๕ ผู้ใดชักหรือแสดงอาวุธในการวิวาทต่อสู้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบวัน หรือปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๓๖ ผู้ใดทำให้เกิดปฏิศุภแก่หน้าในมือ สระ หรือที่ซึ่งน้ำ อันมิไว้สำหรับประชาชนใช้สอย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบวัน หรือปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๓๗ ผู้ใดกระทำการทารุณต่อสัตว์หรือฆ่าสัตว์โดยได้รับทุกขเวทนา อันไม่จำเป็น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบวัน หรือปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๓๘ ผู้ใดใช้ให้สัตว์ทำงานจนเกินสมควร หรือให้ใช้ทำงานอันไม่สมควร เพราะเหตุที่สัตว์นั้นป่วย เจ็บ ชรา หรืออ่อนอายุ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบวัน หรือปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๓๙ ผู้ใด เมื่อเกิดเพลิงไหม้หรือสาธารณภัยอื่น และเจ้าพนักงานเรียกให้ช่วยระงับ ถ้าผู้นั้นสามารถช่วยได้แต่ไม่ช่วย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสองร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๔๐ ผู้ใดแก้งมอกเล้าความเท็จให้เลื่องลือจนเป็นเหตุให้ประชาชนตื่นตกใจต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสองร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๔๑ ผู้ใดโดยไม่ได้รับอนุญาตอันชอบด้วยกฎหมาย สึกขวางทางสาธารณชนอาจเป็นอุปสรรคต่อความปลอดภัยหรือความสะดวกในการจราจร โดยวางหรือออกทิ้งสิ่งของหรือโดยกระทำด้วยประการอื่นใด ถ้าการกระทำนั้นเป็นการกระทำโดยไม่จำเป็น ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท

มาตรา ๓๔๒ ผู้ใดซุกหลุมหรือวาง หรือปลูกบักหรือวางสิ่งของเกะกะไว้ในทางสาธารณโดยไม่ได้รับอนุญาตอันชอบด้วยกฎหมาย ละเลยไม่แสดงสัญญาณตามสมควรเพื่อป้องกันอุบัติเหตุ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท

มาตรา ๓๔๓ ผู้ใดแขวน ดึงดึง หรือวางสิ่งใดไว้โดยประการที่น่าจะตกหรือลงสิ่งจะเป็นเหตุอันตราย เปราะเปื้อนหรือเคี้ยวคร่อนแก่ผู้สัญจรในทางสาธารณ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท

มาตรา ๓๔๔ ผู้ใดกระทำการอันควรขานหน้าต่อหน้าชารกานัต โดยเปลือยหรือเปิดแผ่ร่างกายหรือกระทำการลามกอย่างอื่น ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งร้อย

มาตรา ๓๘๕ ผู้ใดเท หิ้ง โยน หรือปาของโสโครกหรือของแข็งไปในที่ใด ๆ โดยประการที่น่าจะเป็นอันตราย เประเปรี้ยวหรือเคี้ยวร้อนแก่บุคคลใด ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท

มาตรา ๓๘๖ ผู้ใดกระทำโดยประมาท และการกระทำนั้นเป็นเหตุให้ผู้อื่นรับอันตรายแก่กายหรือใจ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๘๗ ผู้ใดใช้กำลังประทุษร้ายต่อผู้อื่น โดยไม่ถึงกับเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กายหรือใจ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสองร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๘๘ ผู้ใดทำให้ผู้อื่นเกิดความกลัวหรือความตกใจ โดยการขู่ขู่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสองร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๘๙ ผู้ใดดูหมิ่นผู้อื่นซึ่งหน้าหรือด้วยการโฆษณา ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท

มาตรา ๓๙๐ ผู้ใดเอาของแข็งหรือของโสโครกเท ทาหิ้งลง โยนหรือปาไปที่เคหะ อาคาร รั้วเคหะหรืออาคารหรือยานพาหนะ ของผู้อื่นหรือเอาสิ่งดังกล่าวแล้วเท ทาหิ้งลง โยนหรือปาเข้าไปในรั้วหรือบริเวณของเคหะอาคารหรือยานพาหนะของผู้อื่น ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าสิบบาท

มาตรา ๓๙๑ ผู้ใด ไล่ ต้อน หรือทำให้สุนัขหรือสัตว์พาหนะ เข้าในสวน ไร่ หรือนาของผู้อื่นที่ได้แจ้งคืนไว้ เพาะพันธุ์หรือมีพืชพันธุ์หรือผลผลิตอยู่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสองร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๙๒ ผู้ใดควบคุมสุนัขหรือสัตว์พาหนะปล่อยปละละเลยให้สัตว์นั้น เข้าในสวน ไร่ หรือนาของผู้อื่นที่ได้แจ้งคืนไว้ เพาะพันธุ์ไว้ หรือมีพืชพันธุ์ หรือผลผลิตอยู่ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท

๓๙๓ ผู้ใดทิ้งทรากสัตว์ในหรือริมทางสาธารณะ ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน...

มาตรา ๓๔๔ ผู้ใดในที่สาธารณะสถานหรือค่อหน้าธารกำนัล กระทำด้วย
ประการใด ๆ อันเป็นการรังแกหรือข่มเหงผู้อื่น หรือกระทำให้อื่นได้รับความอับอาย
หรือเคียดแค้นรำคาญ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสองร้อย
บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๔๕ ผู้ใดกระทำความประการใด ๆ อันเป็นการทารุณต่อเด็กอก
บ่งไม่เกินสิบสามปี คนชรา หรือคนป่วยเจ็บ ซึ่งต้องพึ่งผู้นั้นในการดำรงชีพหรือการ
อื่นใด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสองร้อยบาท หรือทั้งจำ
ทั้งปรับ

ท่านาอันถูกต้อง/

แผนกระเบียนวาร
จำนงศ์ พิมพ์
 ท่าน

นานาประเทศที่เราเห็นเหมาะสมว่าควรจะได้เข้ามาได้เป็นมณฑลรัฐในประมวลกฎหมาย
 อาญาของเรา เราก็เข้ามาได้ ทั้งนี้ยากจะเรียนรู้แจ้งให้ท่านสมาชิกทั้งหลายทราบว่า
 หลักเกณฑ์การปกครองระบอบประชาธิปไตยของเรานั้นเราเพื่อที่จะทะนุถนอมแต่ละบุคคล
 ให้เป็นคนดีไม่มีความประสงค์ที่จะปราบปรามให้เข้าคุกเข้าตะราง เป็นคนว่าแต่เก็บ
 กฎหมายของเราให้จำคุกและปรับ แต่ตามประมวลกฎหมายอาญาใหม่ไม่มีวิธีการใน
 เช่นเปรียบเทียบอย่างกฎหมายเด็กที่เราออกมา เราไม่มีความประสงค์ที่จะลงโทษเด็ก
 หรือเอาเด็กใส่คุกใส่ตะราง เราต้องการจะปราบหรือเอาเด็กที่ทำผิดนั้นมาอบรมสั่งสอน
 ให้เด็กประพฤติดีเป็นพลเมืองดี ไม่ให้ไปปะปนกับผู้ใหญ่ในคุกในตะราง ถ้าขึ้นเอาไป
 อยู่ในคุกในตะรางปะปนกับผู้ใหญ่แล้วเด็กเหล่านั้นก็จะคิดนินย เป็นพลเมืองที่ไม่ดีต่อไปใน
 ภายหน้า ด้วยความมุ่งหมายอันนี้เป็นหลักเกณฑ์ของกฎหมายลักษณะอาญาที่รัฐบาลเสนอมา
 มีความปรารถนาอย่างเดียวกันหลักกฎหมายเด็กที่ออกไปแล้วเราไม่มีความประสงค์ที่เราจะ
 เอาเด็กที่เกิดคดีไปฟ้องร้องยังโรงศาล ซึ่งกฎหมายของเรามีอยู่เช่นนี้แค่ภาค ๑ ของ
 กฎหมายอาญาซึ่งเป็นบทใช้ได้ทั่วไป และมีบัญญัติเพิ่มเติมให้เป็นในการที่จะลงโทษนั้นไม่
 จำเป็นต้องเอาเข้าคุกเข้าตะราง เช่นมีคำว่า "กักขัง" ก็ถือว่าเป็นโทษอันหนึ่ง กักขังไม่
 จำเป็นอยู่ในที่คุมขังในตะราง เป็นคนว่าผู้ใดกระทำผิดต้องโทษไม่เกิน ๓ เดือน
 ความผิดฐานฉ้อหรือประมาทมาก่อนก็ได้ ศาลก็อาจจะลงโทษกักขังได้ กักขังนั้นไม่จำเป็น
 เราเข้าคุกเข้าตะราง

ว: ๕๕ ๕)

ศาลอาจจะพิจารณา ซึ่งคนนั้น อนุญาตของคนเองก็ได้ หรือบ้านของพวกห้องใครที่เช่ารับรอง
ว่าจะดูแลรักษาใหญ่นั้นให้อยู่ภายในข้อไขของกฎศาลที่จะได้กำหนดก็ได้ เพราะฉะนั้นกฎหมาย
อาญานี้รู้สึกว่าจะมีประโยชน์แก่ประชาชนเป็นอย่างมาก ท่านสมาชิกทั้งหลายคงจะเห็นได้
ว่าไม่ว่าหลักการอะไรหรือวิธีอะไรก็ตาม ถ้าเราได้กระทำการไปอะไรลงไปถ้าได้มีการ
ติดตามแล้วผลของมันก็จะเกิดผลเสียหายไม่ เช่นแบบวิธีที่ศาลปฏิบัติอยู่เวลานี้ นอกจากตัดสิน
เช่นจำคุกหรือรอกการลงอาญา เมื่อรอกการลงอาญาผู้ใดแล้วศาลก็ไม่มีโอกาสติดตามผู้
นั้นว่าเขาประพฤติตัวอย่างไร แต่กฎหมายอาญาใหม่นี้ให้ศาลติดตามคือแปลว่าศาลรอกการ
ลงอาญาผู้ใดลงไปศาลอาจจะติดตาม โดยมีกำหนดเงื่อนไขว่าในเคื่อนหนึ่งหรือใน ๑๕ วัน
ให้ไปรายงานต่อเจ้าหน้าที่เพื่อจะดูว่าผู้ที่ศาลรอกการลงอาญานั้นปฏิบัติตาม เป็นผลเมืองดี
หรือไม่ หรือศาลอาจจะสั่งให้ผู้นั้นประกอบอาชีพโดยเห็นว่าคนนั้นจะเกาะ เมื่อมีโอกาส
จะสั่งได้ ทั้งนี้หมายความว่าให้โอกาสแก่ศาลเต็มที่ที่จะปฏิบัติให้ประชาชนที่ถูกรับโทษ
นั้นให้เป็นผลเมืองดีไม่ต้องการให้คนนั้นมาคิดคุกคิด ^{๒๕๖๖} ~~ครุ~~ ยิ่งกว่านั้นถ้าพิเศษระ หตุกฎหมาย
ทั้งหมดนี้แล้วจะเห็นว่าผู้ใด กระทำผิดเราก็ปราบปราม เช่นอย่างศาลเด็กโดยหลักกรรมตา
ของศาลเด็กนั่นคือเราต้องการ เอาเด็ก เอาคุก ^{๒๕๖๖} ~~ชาคร~~ เราต้องการ ธรรมสั่งสอน แต่
ว่าเด็กเกเรมากเราก็เขียน นี่เป็นบทอย่างหนัก กฎหมายอาญาก็เหมือนกันคือถ้าแกผิด
จริง ๆ เราก็เอา ^{๒๕๖๖} ~~ชาคร~~ ถ้าแกไม่ผิด เราเห็นว่าแก เป็นคนสติไม่สมประกอบ
ก็เช่นแกเมา ~~จริง~~ หรือมีโรคภัยเบียดเบียนเหล่านี้เป็นต้น ศาลอาจจะลงโทษหรือไม่
ลงโทษหรือลงโทษให้น้อยที่สุดก็ได้ นี่ให้อ่านจากศาลเต็มที่ที่จะกำหนดปราบปรามหรือสั่งให้ผู้นั้น
กลับคน เป็นผลเมืองดีต่อไป

ข้าพเจ้าเองก็รู้สึกวิตก อยากรจะเรียนให้ท่านสมาชิกทั้งหลายทราบว่าข้าพเจ้า เป็นผู้ที่พากณา
 มา 30 กว่าปี ก็รู้สึกหนักใจอย่างยิ่งในการที่เราคัดค้านคดีบางคดี เราต่อสู้คดีเหมือนกันว่า
 เราไม่อยากจะให้แต่ละคน เข้าคุก เขาตรง แต่ด้วยบทกฎหมายของเรา ไม่มีผู้รู้คนอื่น นอก
 จาก เขาตรง ก็จำเป็นต้องคัดค้านจำคุกไปซึ่ง เกิดแก่ตัวข้าพเจ้าเอง ไม่รู้ก็ร้อยคดี แต่เมื่อ
 ออกกฎหมายฉบับนี้ไปความข้องใจเมื่อก็นี้ก็หาย ไปหมด เราไม่ต้องตั้งหรือจำคุก เขาตรง
 อาจจะให้แก้อยู่ที่บ้าน แต่ศาลก็ติดตามการ เคลื่อนไหวของแก่ออกไปในเรื่องนี้และมีเงื่อนไข
 คือแปลว่าเงื่อนไขในแง่ที่ว่าแกต้องประพฤติปฏิบัติตนโดย ไปรายงานต่อเจ้าหน้าที่อย่างนี้เป็นต้น
 ถ้าหากว่าผิดเงื่อนไขไปประการหนึ่งประการใด เราก็เอาตัวแกไปลงโทษ อย่างนี้ก็เพื่อที่-
 หนึ่งหนึ่งนั่นก็อย่างที่ข้าพเจ้า ได้คัดค้านอย่าง เรื่องศาลเด็กเหมือนกัน ถ้าแกประพฤติตัวของแกดี
 แล้วก็ไม่เอาโทษ แต่ให้เป็นคล้าย ๆ หนักติดหลังไว้ ไม่ต้องเอาตัวแกเข้าไปคุกคดีอยู่ใน
 เรือนจำ เพราะว่าเรือนจำนั้นเป็นที่ประจักษ์กันทั่วไปแล้วว่า ถ้าใคร เข้าไปอยู่ในนั้นแล้ว
 การที่จะกลับตัว เป็นคนดีนั้นแสนยาก นอกจากจำความไม่ได้มาปฏิบัติต่อไป แล้วนอกจากนั้น
 กฎหมายนี้ยังบังคับให้แนวทางในการที่ศาลจะ ใช้ดุลยพินิจในการสั่งลงโทษคน เห็นใครไม่ดี
 ไม่ประกอบอาชีพ ก็อาจจะสั่งให้ประกอบอาชีพได้ อย่างนี้เป็นต้น หรือเห็นว่าผู้หนึ่งผู้ใดไป
 กระทำผิด เกรงว่าถ้าขึ้นปล่อยอย่าง เช่นสถาน ที่เกินร่าอย่างนี้เป็นต้น เคยเข้าไปแล้วไป
 ก่อเหตุร้ายต่าง ๆ ศาลอาจจะสั่งไม่ให้เข้าไปในที่เหล่านั้นอีกก็ได้

คือกฎหมายอาญานี้ได้ให้อ่านจกศาลเพื่อติดตามคนเหล่านั้นให้ได้รับผลพอที่จะกลับตัวเป็น
พลเมืองคืออย่างนี้เป็นต้น ผมอยากจะเรียนให้ทราบว่า ร่างกฎหมายลักษณะอาชญาภิณฑนา
นำเสนอเข้าสภา ได้ทราบว่าคณะกรรมการกฤษฎีกาซึ่งล้วนแต่เป็นครูบาอาจารย์ทั้งนั้น
ก็ได้พยายามค้นคว้ากฎหมายทั่ว^{ไป}แล้ว เามาปรับปรุงว่าเราควรจะต้องแก้ไขเปลี่ยนแปลง^{อะไร}
อย่างไรบ้าง กอนหน้าที่จะเข้าสภานี้ ๑ - ๕ ปี เขาก็ร่างเป็นหลัก เป็นเกณฑ์มาแล้ว
แล้วก็ทราบที่ร่างกฎหมายฉบับนี้ไ้คนานสภากู้แทนราษฎรของเราไปหลายบุคคลหลายสมิ
ทสมิบดีสุดท้ายคราวที่แล้วก็ผ่าน^{สภา}ไปแล้ว ไปคิดอยู่ที่วุฒิสภา แต่เมื่อกฎหมายไม่ไ้
ผ่านไป แล้วคราวนี้จึงนำมาเสนอต่อสภาเพื่อให้อ่านนี้ได้รับอ่านไปโดย^{เร็ว}เร็วหรือ
พวกเราได้สำนึกอยู่เสมอว่ากฎหมายนี้เป็นหลักกฎหมายใช้ทั่วไปหมด เป็นกันที่เราไ้
เห็นกฎหมายอื่น ๆ มีทั้งโทษจำและโทษปรับ แต่กฎหมายอาญานี้เมื่อไ้ใช้ไปแล้ว โทษจำ
และโทษปรับอาจจะเปลี่ยนแปลงแก้ไข เมื่อกฎหมายนี้เปลี่ยนแปลงแก้ไขเมื่อรับหลักการ
ไปแล้วก็จะไ้ยุติเป็นอย่างนี้ เพราะฉะนั้นขอเสนอให้รับหลักการไว้พิจารณา.

๑๑.๔๔ น.

นายพัน สุพรรณสาร (พระนครหรืออยุธยา) : สำหรับหลักการกฎหมายลักษณะ
อาญานี้ ข้าพเจ้าไม่ขัดข้องในการรับหลักการ เพราะเหตุว่าไ้พิจารณาแล้วเห็นสมควรจะ
มีการแก้ไขกันเสียที เพราะกฎหมาย^{ลักษณะอาชญาภิณฑนา} 7/๑๑๑ ก็ไ้ไ้มาหลายสิบปีแล้ว
แล้วเมื่อไ้ตรวจดูโดยละเอียดในร่างของประมวลกฎหมายลักษณะอาชญาที่ไ้เสนอ^{ให้}เรา
มาสู่สภาวันนี้ ดูร่างไ้เข้ามามีจุดติง ๆ มาเพิ่มเติม กระทำให้รู้สึกมีความสงสัยอยู่
หลายประการ ซึ่งจะได้เรียนถามถึงที่มาของ^{การ}การแก้ไขตามหลัก^{ของ}กฎหมาย เราจะ^{ทำ}
มี^{วิธี}วิธีกฎหมายอะไรขึ้น เราก็ต้องอาศัยที่มาแห่งกฎหมายเป็นมูลฐาน

ก่อนว่ามีบัญญัติเพื่อความสันติสุข หรือความคุ้มครองของประชาชน แต่บทบัญญัติบางบทได้
 ไขเปลี่ยนแปลง ซึ่งเป็นกรที่ทำได้รู้สึกเห็นว่าอาจจะเกิดการปั่นป่วนขึ้นกับประชาชนก็อาจจะ
 ไขไม่ได้ แต่ก็เป็นข้อที่เพียงสงสัย เพราะฉะนั้นจึงใคร่ขอเรียนถามว่าถึงบทบัญญัติใหม่ ๆ
 ปรากฏได้บ้างลงมาถึงบัญญัติไว้ในร่างนี้ ที่จริงความสงสัยก็มีอยู่หลายมาตรา แต่ถ้าจะพูดกันให้
 เจิงในกฎหมายอาญาตั้งแต่เล่มแรกก็จะทำให้เสียเวลาของสภา หรือบางท่านที่อยากจะพูด
 ปลาย จึงใคร่ขอเรียนท่านสมาชิกแต่เพียงสัก ๒ - ๓ มาตรา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
 มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๒ แต่เดิมบัญญัติไว้ว่า "คนที่ถูกบังคับให้เสพของมีนเมาและได้กระทำ
 ลงไปโดยไร้ความรู้สึก" นั้นเป็นที่ยอมให้ได้รับการยกเว้นโทษ แต่สำหรับกฎหมายใหม่นี้
 มาตรา ๒๒ กลับบัญญัติเป็นท่านองสงเสริมให้คนกินมีนเมาแล้วทำผิดโดยได้รับการยกเว้นโทษ
 นี้ขอให้ท่านสมาชิกได้ไปรช่วยกันดู และบางทีก็อาจจะช่วยกันแปรญัติคือมาตรา ๒๒
 ๒ โดยบัญญัติไว้แบบนี้ "มาตรา ๒๒ ผู้ใดมีนเมาสุรา หรือสิ่งมีนเมาอย่างอื่นซึ่งได้เสพ
 อย่างไม่รู้ว่าสิ่งนั้นเป็นสิ่งมีนเมา หรือได้เสพเพราะความกลัว หรือถูกบังคับ โดยกำลังร่างกาย
 กระทบความผิดในขณะที่ไม่รู้ึกผิดชอบ หรือไม่สามารถจะยังสติได้นั้น ไม่มีผิด" ครึ่งนี้
 ชื่อว่าถูกบังคับก็ดี หรือเสพด้วยความกลัวก็ดี เหล่านี้เป็นหลักของกฎหมายเก่า แต่ได้
 ไว้ในบทแรกที่เดิมนั้นคือคำว่า "ผู้ใดมีนเมาสุรา" คือถ้าผู้ - หากว่ากินสุราเข้าไปแล้ว
 เมา และไม่สามารถที่จะครองสติได้แล้วไปกระทำผิดขึ้นเช่นนี้ไม่มีโทษ มีความหมาย
 ว่างนั้นหรือ เพราะฉะนั้นก็ใคร่ขอเรียนถาม

มาตรา ๘ - ๑๑ บอกว่า "ในวันใดก็ตาม... จะถือว่า เป็นสุรา หรือถูกเสพยา
โดย "ผู้ว่าจ้าง" หรือโดยอำนาจหน้าที่อันเป็นของกระทำ จึงได้รับการยกเว้น
โทษ... การดำเนินการของ "ผู้ว่าจ้าง" ของเจ้าจึงต่างกันไป หลักการนี้มี
อยู่ที่เดียว วรรคแรกเท่านั้นเอง นอกจากนั้นเป็น หรือ หรือ หรือ เป็นหลักการ
เดียว จึงอาจจะเห็นว่าการตีความที่กระหวัดๆ วรรคแรกว่า ท่านมีความมุ่งหมาย
ประการใด มีที่อยู่ที่ใดบ้างนี้ และนอกจากนี้จะเป็นการทำให้เกิดมีคดีใน
โรงศาลมากขึ้น

นอกจากนี้แล้วยังมีข้อความในมาตรา ๑๑๐ ในมาตรา ๑๑๐ นี้เป็น
หลักสำคัญ หนึ่ง ก็คือว่าผู้ว่าจ้าง หรือผู้ว่าจ้างที่เกิดการร่วมกับผู้ว่าจ้าง การร่วมกันไปงาน
งอจ้าง หรือการร่วมกันไปยกยอว่าขายหรือติดต่อทางธุรกิจกับบุคคลใด ๆ เพื่อให้
เกิดการเปลี่ยนแปลงในกฎหมายแห่งรัฐ เพื่อบังคับรัฐบาล หรือเพื่อช่วยประชาชน
ต่อระหว่าง หนึ่งจำคุกไม่เกิน เจ็ดปี หรือปรับไม่เกินสามพันห้าร้อยบาท หรือ
ทั้งจำทั้งปรับ สอง "หากความเร่งด่วนไปกรรมกรจะถึงผู้ว่าจ้างไม่ได้ ความจริง
การหยุดงานที่ "ผู้ว่าจ้าง" ได้เป็นเหตุของการหยุดงานเพื่อบังคับให้มี การเปลี่ยนแปลง
กฎหมายแห่งรัฐ เพื่อบังคับรัฐบาล แล้วผู้ว่าจ้าง จะก็เป็นเหตุการสำคัญ แต่ใน
วรรคท้ายนี้ "ผู้ว่าจ้าง" ประชาชน ความจริงการระหว่าง โฉนดวรรคท้ายนี้เขาจะ
มีความ "เป็นว่า" ความว่ากฎหมายของกฎหมายนั้น "เป็นว่า" การหยุดงานของ
ข้างบ้าน บังคับ ต่อ กรรมกรจะ "เป็นว่า" ผู้ว่าจ้าง "เป็นว่า" ผู้ว่าจ้างก็ "ไม่" สามารถ
จะกระทำได้

ถ้าอย่างนั้นแล้วจะรู้กันว่า การเป็นแนวสุรยา เขาได้รับการยกเว้นก็ออกจะไม่ต้อง
 ยื่นหลักฐานและเหตุผล เพราะเหตุว่าสุรยาเป็น คนดี อยู่ทุกวันนี้ ถ้าใคร สงสัย
 ว่าเขาบอกกล่าวไปว่าควรจะลงโทษได้ก็มาถามได้โดยไม่มี ความผิด หลักการอันนี้
 ก็คือเหตุผลยกเว้นซึ่งมีขึ้นได้โดยประการ ๕๕ ความวิกลจริตเพราะเสพสุรยาเมานี้
 หมายความว่าต้องยกเว้นความผิด เว้น หรือลดหย่อนโทษ ตามที่ความในมาตรา ๘๖
 แห่งประมวล ๘๖ นั้นหมายความว่าเมื่อเสพสุรยาเมานั้น ผู้เสพได้รู้ว่าเป็น
 สุรยาเมานี้ก็ถึงมือได้ก็ทำใจจะว่าเขามึนเมาใจนี้มันต้องจำ เสพสุรยาเมานี้ก็
 หมายความว่าเมื่อรู้ตัวแล้ววิกลจริต

1444

โอเกิดเป็นปัญหากฎหมายตั้งแต่แรกก็เท่ากับว่าเราไปสนับสนุนนายทุนบริษัทต่าง ๆ ที่ไม่ใช่
บาล บกตัวอย่าง / หนึ่งฝ่าย ๆ เช่นบริษัทฝรั่งบริษัทป่าไม้บริษัทหนึ่งได้มีการหยุดงานและ
คนงานออก โดยไม่สามารถขึ้นค่าจ้างให้ ซึ่งหวังใจว่าท่านสมาชิกก็คงจะโค้ทราบแล้ว
กรณีเช่นนี้ถือถากจะทราบว่ากฎหมายนี้มีความมุ่งหมายถึงการนัดหยุดงานของ เอกชน

หรือไม่ การนัดหยุดงานเพื่อบังคับรัฐบาลให้เปลี่ยนแปลงกฎหมาย อะไร เช่นนี้มีหลัก
๓ ประการ คือว่า หนึ่งคือให้รัฐบาลเปลี่ยนแปลงกฎหมายแห่งรัฐ ^{เพื่อบังคับรัฐบาล} ~~ซึ่งบังคับให้รัฐบาล~~
หลักนี้ข้าพเจ้าไม่คัดค้านและไม่สงสัย แต่ว่า หรือ เพื่อ ^{เพื่อ} ~~เพื่อ~~ ชี้แจงประชาชน นั้นข้าพเจ้า
สงสัย คำว่า "ร่วมกัน" ถ้าดูความมาตราอื่น ๆ แล้ว คำว่า "ร่วมกัน" นั้นก็หมายความว่า

แค่ ๒ คนขึ้นไป เพราะฉะนั้นกรณีของ เอกชนซึ่ง ^{เริ่ม} ~~เริ่ม~~ นายทุนถูกกดขี่จากคนต่าง
พวกที่มีอยู่ ๒ - ๓ คน เกิดประท้วงหยุดงานก็ยอมไม่สามารถจะทำได้ มีความวิตก
หมายอาชญาณ์ เพราะฉะนั้นกฎหมายนี้จะส่งเสริมบริษัทหรือผู้ที่เป็นนายทุนและบังคับ
ไทยเราซึ่ง เป็นกรณีกรอยู่ทุกวันนี้นั้นหรือไม่ ข้าพเจ้ามีความสงสัย

ส่วนการบังคับรัฐบาลนั้นก็หาที่จะไคมีบัญญัติไว้ ก็ยากจะขอรับคำชี้แจง

กทพ. รัฐมนตรี

นอกจากนี้หลักการใหม่ ๆ ข้าพเจ้าจะไม่พูดให้มาก เช่นอย่างว่าบัญญัติ

สถานีสบัญญัติเป็นเจ้าพนักงานรับสินบนหรือ โหลันบน มีความวิตกนั้น รู้สึกว่าถ้าจะพิจารณา
ในหลักเกณฑ์ที่ส่งและที่มาแห่งกฎหมายแล้ว แม้แต่ในพระไตรปิฎก ก็ว่ามีเหตุการณ์
โค้ขึ้นว่า สมาชิกสภาบัญญัติไปรับสินบน ไปพนสนามบอล หรือไปรับอะไร เขามา
พูดจะนำมานบัญญัติไว้

ถ้าหากว่าไม่มีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้นเลย ที่มาของกฎหมายยังไม่เคยมีมาเลย เราบัญญัติไว้/เช่นนี้จะเข้าใจว่าอะไร ถ้าเขาอ่านอย่างตรง ๆ หรือถ้าเขาไม่รู้เลย เขาก็จะเข้าใจว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของ เมือง ไทวมั่น ที่มารับสินบนกันเหลือเกิน หรือคือ บัญญัติกฎหมายใหม่คือ เป็นการเสียหายที่ผู้จัดทำ ที่มีปัญหาที่เราจะไขข้อเท็จจริงที่จะบัญญัติกฎหมายเพื่อแก้ไขเหตุการณ์หรือเหตุการณ์ที่เป็นมาอันเป็นที่มาของกฎหมายนั้นเมื่อย่างไร จะอธิบายถึงกฎหมายที่มีมือ ๒ ประการ ข้าพเจ้าไม่อยากจะพูด เพราะไม่ใช่โรงเรียนสอนกฎหมายแต่ว่าสมาชิกสภาของรัฐสภาของเราที่มีบ้างหรือไม่ ที่รับสินบนหรือจะรับอะไรจากประชาชนรับเงินเขามาจึงได้นำมาบัญญัติไว้ ข้าพเจ้าไม่รู้ว่าจะมาปรามปรามพวกเราให้รู้สึกในเกียรติยศแก่ข้าพเจ้าเป็นสมาชิกสภา มา ๑๓ ปีก็ยังไม่เคยปรากฏว่าสมาชิกพวกเราทุกคนที่สมัยไม่ใช่รับสินบนแล้วมา สนอกกฎหมายที่ผู้ให้มีความรู้สึกจากชนบทรบเรียมประเพณีเหตุการณ์อย่างนี้ จึงสงสัยว่าที่มาของกฎหมายนั้นยังไม่เคยมีข้อเท็จจริงปรากฏขึ้นเลย เมื่อมีบัญญัติเช่นนี้ทั้งสมาชิกสภาเทศบาล สมาชิกสภาจังหวัด สำหรับสมาชิกสภาจังหวัดก็เกือบจะไม่มีอะไรว่าให้เป็นเจ้าพนักงาน ที่มีชื่อประธานโทษคำว่า "เจ้าพนักงาน" นี้ไปถึงสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ก็อยากจะได้เรียนตามท่านผู้ว่าราชการจังหวัดว่า ท่านพูดถึงรัฐมนตรีเป็นเจ้าพนักงานหรือเปล่า คำว่า "เจ้าพนักงาน" คำว่า "กฎหมายอาญา" ถ้าบัญญัติไว้ใหม่ก็ทำมาตราใหม่ เป็นผู้ได้รับเงินเค็ชฌนและขอหมายให้ทำกิจกรรมหน้าที่ของรัฐบาล

ถ้าหากว่าจะพูดตามคำวิเคราะห์ให้ชื่อว่า "เจ้าพนักงาน" แล้ว "สมาชิกสภา ฯ" ก็อยู่ใน
โอนันเหมือนกัน

นอกจากนี้ข้าพเจ้าอยากจะเรียนตามอีกอย่างหนึ่ง คือข้อเท็จจริงของเราใน
ปัจจุบันนี้ปรากฏว่าคดีที่ทำผิดโดยฐานประมาท ได้มีขึ้นทุกกรม เช่นในกรณีขี้ขวดยาน รถยนต์
หรือเรือโดยสาร แลวงของคนความหลายสิบคน เช่นเรือโดยสารที่แน่นอยู่ตามลำแม่น้ำ—
เจ้าพระยาแลวงคนตาย ๓๐ - ๔๐ คน/ทีเช่นนี้ ซึ่งทำให้เสียชีวิตมนุษย์เป็นจำนวนมากด้วย
ความประมาท เพราะฉะนั้นในเรื่องโทษฐานประมาทนี้ควร จะทำการให้รัดกุมหรือจะแก้ไข
เพิ่มโทษอย่างไรหรือไม่ เพื่อกฎหมายนี้ได้กำหนดโทษฐานประมาทโดยทำให้คนตาย
โดยอุบัติเหตุไว้ว่าให้ลงโทษไม่เกิน ๑ ปี ถ้าหากทำให้บาดเจ็บสาหัสลงโทษไม่เกิน ๓ ปี
ความมาตรา ๒๕๒ และมาตรา ๒๕๕ ข้าพเจ้าคิดว่านี่แหละเป็นที่มาของกฎหมาย เป็นเหตุ-
การที่ได้กระทบความเสียหายให้แก่เอกชน เป็นเหตุการณ์ที่ได้ทำลายชีวิตมนุษย์ไปทุก ๆ
วันเป็นจำนวนมาก เรื่องนี้ข้าพเจ้าคิดว่าทางกรมตำรวจก็พยายามที่จะป้องกันโดยให้
มีหลักประกันอะไรต่ออะไรกันอยู่ ซึ่งข้าพเจ้ากำลังพิจารณาอยู่ แต่การพิจารณากฎหมาย
ลักษณะอาญาในขณะนี้เราควร จะพิจารณาแก้ไขอย่างไรหรือไม่ ในเรื่องโทษฐานประมาท
การที่จะลงโทษเพียงไม่เกิน ๑ ปีนั้น ที่ต่างจังหวัดเมื่อปีก่อนนี้รถยนต์ไปชนกันเข้าที่
ใกล้สระบุรีมีคนตายก็เพียงถึง ๓๐ กว่าคน แลวงโทษเพียง ๑ ปีหรือไม่เกิน ๑ ปีเช่นนี้
ข้าพเจ้าเห็นว่ายังไม่พอ ยังไม่พอที่จะทำให้ผู้ขับขี่ขี้ขวดยานมีความหวาดเกรงประการใด
แล้วก็จะใช้วิธีการโดยประมาทกันอยู่เรื่อย ๆ ไปอีก เพราะฉะนั้นเหตุการณ์ของการประมาท
แม้จะได้มีกฎหมายอยู่แล้วก็ตาม ในปัจจุบันนี้ก็รู้สึกว่าเขาไม่ค่อยจะได้สนใจกันเลย ในเรื่อง
การขับขี่ขี้ขวดยานรวมทั้งเรือและรถนั้น ถ้าพิจารณาตามหลักการที่ใหม่จริง ๆ แล้ว
ข้าพเจ้ามีความคิดเห็นอยู่อย่างนี้ คือการประมาทนี้ทำให้คนเสียชีวิตไปดังกล่าวแล้ว เป็น
จำนวนมากก็จริง

นอกจากนั้นเรายังมีที่ติดกันด้วยการทำประมาณ เช่นอย่างว่ารถยนตร์จอดอยู่ สมมติว่า
 รถยนต์ของข้าพเจ้ามีราคาแสนหนึ่ง มีรถขโมยโดยประมาณชนรถคันของข้าพเจ้าเสียหาย
 หนักไม่เหมือนคืออาญาเป็นคดีแรงอย่างนี้ในชั้น เรื่องนี้ในหลักกฎหมายอาญาเราถือว่า
 เจตนาไม่ผิดเจตนา แต่ที่ผิดไปเกี่ยวกับกฎหมายอาญาในเรื่องประหารชีวิตหรือทรัพย์สิน
 โดยถือเจตนาที่เข้าไปทำ เขาเพียงแต่เข้าไปทำหลายครั้ง เขา หรือเขาเข้าไปทำหลาย
 ผลไม่เสียหายเล็ก ๆ น้อย ๆ กฎหมายเอาโทษเป็นอาญา แต่ว่าถ้าทำโดยประมาณไป
 เขามาตรา ๕๒๐ ประมวลกฎหมายแพ่ง ๆ เป็นการประมาณเดินเล่น ถ้าผู้ใดตั้งใจทำ
 ใหญ่ก็ให้โทษเสียหายในคดีแพ่ง แต่เวลาสิ้นไปในการเสียหายมีมากข้าพเจ้ามีรถยนตร์
 คันหนึ่งไหมเขา ความจริงพูดถึงหลักจะควรถือว่า คดีอาญา ผู้เข้าไปทำใหญ่อื่นเสียหาย
 ข้าพเจ้าเห็นกรณีนี้คดีอาญาในชั้นคดีอาญาเขาถูกศาลตัดสินไปแล้วอย่างเขารถยนต์ไป
 ให้ทรัพย์สินของเขาเสียหายขาด ไปลงถนนซี่ ๆ ไม่มีอะไรเลยเพราะชนซี่มีแต่
 ตัวเขานี้เท่านั้น เพราะฉะนั้นหลักการใหม่ ๆ ง่าย ๆ เราจะแก้ก็อาจจะขอเรียนฝาก
 ไว้ให้ท่านกรรมาธิการใครจะถือถึงข้อนี้บ้าง ที่มีการลงโทษในมาตรา ๕๕ นี้ยิ่งไปไกล
 เลย หลักการที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๕๕ มุ่งใจกันอย่างไร เรื่องถึงอันตรายสาหัสซึ่ง
 โทษจึงจะมีโทษไม่เกิน ๓ ปี ที่นี้ทำผิดโดยประมาทขาดเจตนาสาหัสมีโทษหรือไม่ ถ้า
 อานตุตถกรรมกฎหมายนี้ที่ตรวจหาทำอะไรไม่ได้เลย มาดเจ็บเล็ก ๆ น้อย ๆ แต่ไม่ถึง
 สาหัสตามกฎหมายอาญาล้วนก็ทำอะไรไม่ได้ เพราะฉะนั้นไปแจ้งความตำรวจเท่านั้นเอง

หมายความว่า เป็นกฎหมายของชาติ ซึ่งเราจะใช้กฎหมายใช้กันตลอดไปอีกหลายสิบปีหรือหลาย
ปีถ้าเราแก้ไขให้เหมาะสมกับภูมิประเทศและเหตุการณ์ นี่ข้าพเจ้ามีความสงสัยเพียงเท่านี้

๑๐๐ น.
/๒๗

พระนิพนธ์การพิเศษ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม : ตามที่ท่านสมาชิก

สนใจในเรื่องกฎหมายบางบทบางมาตรา นั้น ข้าพเจ้าขอชี้แจงในเบื้องต้น คือคุณเห็น ๖

กับมาตรา ๒๒ ในเรื่องคุ้มครองรายชื่อนั้น ความจริงเจตนารมณ์ของกฎหมายที่มีบัญญัติ

รับไม่เอาโทษคนที่ให้หลักฐานมานี้ เนื่องจากโดยปกติแล้ว เราต้องการ จะลงโทษกับ

ผู้มีเจตนากระทำความผิด การกินเหล้าเมายานั้นเป็นเรื่องห้ามกันไม่ได้ การกินเหล้า

ขายจนไร้สติจึงไม่รู้สึกชอบกฎหมายอาญาเดิมเราไม่เอาโทษ เพราะผู้นั้นได้เมาจน

สลัด เราถือเจตนาเป็นหลักเกณฑ์ แต่อย่างไรก็ดี กฎหมายไม่วางที่จะลงโทษกับคนที่

เมาเหล้าคือเป็นข้อเท็จจริงที่ไม่เหมาะที่จะรู้สึกผิดรู้สึกชอบ คือไม่ใช่สนับสนุนให้กินเหล้าแล้ว

ไปเอาโทษ แต่เป็นเรื่องของศาลที่จะต้องพิจารณาว่าผู้นั้นมีสติหรือไม่ เมื่อเห็นว่า

มีสติหรือที่จะครองสติให้รู้สึกผิดรู้สึกชอบได้แล้ว ก็เป็นเรื่องที่กฎหมายอภัยให้แก่คนที่

กระทำไปโดยไม่มีเจตนา ความกฎหมายลักษณะอาญาของเดิมก็ดี ของใหม่ก็ดี ก็มุ่งหมาย

ที่จะเอาโทษแก่ผู้ที่มีเจตนากระทำความผิด ไม่ใช่มุ่งเอาโทษแก่ผู้ที่ไม่เจตนาหรือผู้

ที่สติฟุ้งซ่านที่รู้สึกชอบ ไม่ใช่อย่างนั้น ส่วนมาตรา ๑๑๐ ที่คุณเห็น อาศัยผู้ใดเบี่ยง

หรือชักให้เกิดการร่วมกันหยุดงาน การร่วมกันปิดงาน งดจ้างหรือการร่วมกันไม่ยอมค้า

ขายหรือคิดต่อธุรกิจกับบุคคลใด ๆ ฯลฯ

ผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๑๑/๒๕๕๕

อ่านเพียงเท่านี้ก็รู้สึกว่าคุณงานหรือไม่ทำงานอาจจะผิดกฎหมาย ความจริงกฎหมายนี้ยัง
 อยู่ประกาศต่อไปเพื่อให้ เกิดการเปลี่ยนแปลงในกฎหมายแห่งรัฐ คือให้ผู้ทำการคุณงานนั้น
 ทำเพื่อให้ เปลี่ยนแปลงกฎหมายของรัฐหรือเพื่อบังคับรัฐบาลหรือ เพื่อยุ้หมู่ประชาชน
 เห็นได้ว่าการคุณงานนี้หยุดไม่ได้ ไม่เห็นมีกฎหมายอะไรห้าม แต่อย่าไปหยุดเพื่อเปลี่ยนแปลง
 กฎหมายของรัฐหรือไปหยุดเพื่อบังคับรัฐบาลหรือไปบังคับหมู่ ชุมชนหนึ่งคนใด คน ราลสิทธิ
 สรีภาพมีอยู่ทั่ว ๆ ไป-หมดแก่การทำเฉพาะตัวอย่าไปเที่ยวบังคับหมู่ ชุมชนแล้วบังคับ
 ให้เขาหยุดงาน จะหยุดก็หยุดได้ เช่นจ้างเราถูกไปเราตีหยุดไม่ทำก็ได้ ไม่เห็นแปลอะไร
 ปล่อยให้บังคับหมู่ ชุมชนหรือหยุดให้ไปเปลี่ยนแปลงกฎหมายหรือบังคับรัฐบาลด้วยประการใด ๆ
 ให้ได้รับความเดือดร้อน นี้กฎหมายมุ่งปรารถนาอย่างนั้นจึงมีบทบังคับห้ามไว้ ไม่ใช่
 หยุดงานแล้วมีความผิด

ตามมาตรา ๑๓๖ ที่จุดนี้เป็นห่วงว่าทำไมเอาสมาชิกสภาอะไร เข้าไปอยู่

ในกฎหมายนี้ด้วย ความจริงกฎหมายนั้นเมื่อจะออกมา เราเองทุกคนจะเป็นศิกร ๆ ก็ความ
 พระราชบัญญัตินั้นก็ต้องมีบทบัญญัติไว้ พวกร่างจะบัญญัติให้ใครผิดใครถูกนั้นก็ต้องมีกฎหมาย
 ลงไป เช่นมาตรา ๑๓๖ บัญญัติว่า "ผู้ใดเรียกรับหรือตกลงจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์ใด
 สำหรับตนเองหรือผู้อื่นเป็นการตอบแทน ฯลฯ" ถ้าหากว่าจะมองดูในแง่ว่าถ้าใส่ลงไป
 เกี่ยวกับพวกเราที่เป็นสมาชิกหรืออะไรก็ตาม ที่หวังดูไม่ได้เกียรติสมาชิกพวกเรา หรืออย่างไร
 ก็ตามถ้าหากว่ามาตรานี้ลง โทษเจ้าหน้าที่

1450
5/11/55

ถ้าอย่างนั้นมาตรา ๑๕ ไทย เจ้าพนักงาน ก็หมายความว่าถ้าเจ้าพนักงานมีส่วนเกี่ยวข้องกับ
 ้วยมาตรา ๑๕ เป็นบทลงโทษ เจ้าพนักงานด้วยเหมือนกัน เพราะฉะนั้นเพื่อไม่ให้มี
 กฎหมายนี้ได้เป็นไปอย่างกว้างขวางและเพื่อสอดคล้องต้องกันด้วยความเป็นอนุวัติ ๆ ไป
 จึงได้บัญญัติไว้เสียทั้งหมดว่า "ผู้ใด เรียก รับ หรือตกลงจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด
 สำหรับตนเองหรือผู้อื่น เป็นการตอบแทนในการที่จะจงใจหรือได้จงใจ เจ้าพนักงาน สมาชิก
 สภานิติบัญญัติแห่งรัฐ สมาชิกสภาจังหวัด หรือสมาชิกสภาเทศบาล..." ก็เลยบัญญัติไว้เสีย
 อีกบทหนึ่งเลย คือหมายความว่าผู้ว่าการที่มีบัญญัติกฎหมายนี้ลงไปก็เพื่อปราบคอรัปชั่น
 เพราะตามหลักนั้นจะลงโทษใครก็ต้องมีกฎหมายบัญญัติไว้ ถ้าไม่มีบัญญัติแล้วอาจจะแปล
 กฎหมายไขว้เขวไปได้จึงได้ทำเสียให้ถูกต้อง เพราะเมื่อมีกฎหมายออกมาทั้งที่ควรทำ
 เสียให้เรียบร้อย

แล้วอีกข้อหนึ่งที่ท่านสมาชิกสงสัยในเรื่องความผิดฐานประมาท ความจริง
 ความผิดฐานประมาทนี้เราคือเป็นที่เข้าใจกันในทางกฎหมายแล้วว่า เราไม่ยอมลงโทษ
 เพราะเหตุว่าความ ^{ผิด}ประมาทมากที่สุดสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของเราที่จะมาเป็น
 สมาชิก แม้ความผิดฐานประมาทเราก็ถือกันว่าไม่เอาโทษ เราต้องการเอาโทษเฉพาะ
 ที่เจตนาจริง ๆ เพราะฉะนั้นความผิดฐานประมาทเราจึงลงโทษฐานที่เบา เพราะ
 เหตุว่าคนเรานั้นซึ่งเป็นเรื่องข้อเท็จจริงอาจจะทำโดยเจตนาแต่ก็เลี้ยงไปว่าประมาท
 อย่างเราก็คงมองเห็นได้ง่าย ๆ เช่นการที่เขาเอารถยนต์มาชนเรานั้นไม่น่าจะเอามา
 ชนเราได้ นี่ก็เป็นข้อเท็จจริง แต่ถ้าพิสูจน์ได้ว่าเป็นเจตนาแล้ว ศาลลงโทษฐานเจตนา
 หนักลงโทษฐานประมาทไม่ นี่ไม่เห็นน่า ^{ต้อง}วิตกแล้วอีกอย่างหนึ่งเรื่องที่ท่านสมาชิก
 กล่าวว่าเขาไปบ้างอะไรนั้น เรื่องนี้เราอาจจะไปแปรญัติคดีได้ในชั้นกรรมาธิการ เมื่อ
 ท่านข่งใจในข้อไหน ในชั้นนี้เราเพียงแต่รับหลักการเท่านั้น เมื่อท่านเห็นควรแก้ไข
 เปลี่ยนแปลงอย่างไรก็พูดกันได้ในชั้นกรรมาธิการ

11.08 น.

นายประสิทธิ์ จุลละเกษ (สงขลา) : กฎหมายอาญาที่รัฐบาลนำเข้ามาเสนอ
 สภาในวันนี้ ที่จริงในเรื่องนี้เท่าที่ผมทราบก็เนื่องจากว่ากฎหมายอาญานี้ได้มีการร่าง
 กันมาหลายยุคหลายสมัย รวบรวมจากบรรดานักนิติศาสตร์ที่เชี่ยวชาญ สำหรับผมมีความเห็น
 ดังนี้ ๑ อย่างนี้คือว่าในชั้นรับหลักการ ผมเห็นว่าภาค ๑ ว่าด้วยบทบัญญัติทั่วไป เป็นเรื่อง
 หลักการ ส่วนภาค ๒ ว่าด้วยความผิด ซึ่งแจ้งลักษณะรายละเอียดความผิดอะไรบ้าง เป็น
 ความผิด ผมเห็นว่า เป็นรายละเอียดไม่ใช่หลักการ หลักการใหญ่ ๆ ก็คือว่าประมวลเหล่านี้
 เรารวบรวมใหม่โดยรวบรวมจากของเก่า แล้วยกสิ่งต่าง ๆ ซึ่งเกิดขึ้นมาที่หลังมาบัญญัติเป็น
 ความผิดบ้าง เพราะถือว่ากฎหมายอาญานี้กฎหมายเกิดขึ้นโดยตามหลังผู้กระทำผิด หมายถึง
 ความว่าได้มีการกระทำผิดเกิดขึ้นแล้ว กฎหมายจึงเกิดขึ้นหลังเพื่อบัญญัติว่าอะไร เป็นความผิด
 คือหลังจากทำอะไรผิดขึ้นแล้ว แล้วเรามาบัญญัติเป็นกฎหมาย—เฉพาะกฎหมายอาญาข้าพเจ้า
 เห็นว่าในเรื่องหลักการอยู่ที่ภาค ๑ ส่วนภาค ๒ ว่าด้วยลักษณะความผิดอันเป็นรายละเอียด
 เหล่านี้ไม่ใช่หลักการ เพราะฉะนั้นผมเห็นว่าในการที่เราจะรับหลักการในร่างพระราชบัญญัติ
 ฉบับนี้ได้ ผมขอเสนอข้อที่ประชุมสภาไว้ว่า สภานี้อาจจะต้องทำงานหนักในเมื่อรับหลักการ ไป
 แล้ว ก็คงพิจารณาเป็นรายมาตราแต่ละมาตราไป ก็เชื่อว่าคงจะมีท่านสมาชิกที่สนใจในวิชา
 นิติศาสตร์ก็คงจะต้องแปรพักตร์หรือกรรมาธิการ ก็คือตลอดจนรวมถึงการชี้แจง เพราะเหตุว่า
 กฎหมายอาญา เป็นแม่บทของนักศึกษากฎหมายหลายตลอดจนครูบาอาจารย์จะต้องใช้เป็นตำหรับตำรา
 อย่างน้อยในการแปรพักตร์จะต้องใจ เวลาหลายเดือนในการรวบรวมกันว่าจากคำพิพากษาต่าง
 ๆ หรือจากหลักกฎหมายต่าง ๆ ที่ผ่านมาแล้ว หรือจากกฎหมายอาญาของเก่าซึ่งมีอยู่รวมอยู่
 ในประมวลกฎหมายนี้

ไม่ขึ้นรับหลักการหรือไม่ว่า เราพอรับหลักการได้ โดยเหตุผลที่ว่าหลักการสำหรับในเรื่อง
 ที่มีผู้คิดทั่วไปในภาค ๑ นั้น ก็มีวิธีการหลายอย่างที่รัฐบาลเสนอขึ้นมา เป็นต้นว่าโทษกักขัง
 ฝังโทษนี่เป็นโทษใหม่ เป็นโทษที่ได้ให้อ่านาชาตต่างต่าง ๆ ในการที่ใช้ดุลยพินิจในการ
 ลงโทษผู้กระทำความผิด ถ้าให้โทษกักขังเช่นนี้ก็รู้สึกว่าเป็นผลดีในการที่ประมวลกฎหมายอาญา
 ใช้ได้ทั่วไป ซึ่งดีกว่าที่เป็นมาแล้ว เพราะเหตุว่าที่เป็นมาแล้วเรามีโทษจำคุกและโทษ
 ริบเท่านี้ เพราะเหตุว่าการกระทำความผิดต้องดูบุคคล ฐานะความเป็นอยู่ตลอดจนอายุอาณานาม
 ทั่ว ๆ สิ่งเหล่านี้ก็เป็นผลดีแล้วสำหรับประมวลกฎหมายอาญาดังใหม่ เพราะฉะนั้น
 กัปเจ้าจึงมีความเห็นว่าในเรื่องหลักการของประมวลกฎหมายอาญาดังนี้ น่าจะผ่าน
 ได้.

นายพันตำรวจเอก พิศม นิลวัฒนาภรณ์ (สุราษฎร์ธานี) : ร่างพระราชบัญญัติ
 ว่าด้วยการใช้ประมวลกฎหมายอาญานี้ ผมเชื่อว่าท่านสมาชิกทั้งหลายต่างก็มีความสนใจ
 เป็นอย่างยิ่งและส่วนมากได้เตรียมมาแล้วไม่ใช่น้อย โดยเหตุที่ว่าเป็นกฎหมายสำคัญอย่างยิ่ง
 ทั่วทุก ๆ ท่านก็คงจะเห็นว่ากฎหมายนี้มีมาตราเป็นร้อย ๆ ถ้าหากว่าจะพิจารณาโดย
 เรียบเรียงในขณะนี้แล้ว ก็เชื่อว่าไม่ใช่วันนี้ สัก ๓ วันก็ยังไม่ผ่าน เพราะฉะนั้นข้อที่จะขอ
 เรียงในขณะนี้ก็คือว่า ในหลักการก็ตามเป็นของที่สมควรแล้วหรือยังที่เราจะรับไว้พิจารณา
 หรือเห็นว่ากฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗ นั้นเหมาะสมกว่านี้ ถ้าหากว่าเหมาะสมกว่าผมคิด
 ทัศนคติในชั้นนี้ควรเพียงแต่จะรับหลักการหรือไม่ก่อน ส่วนรายละเอียดในชั้นกรรมาธิการ
 ก็ตาม ในวาระที่ ๒ ก็ตาม ผมเชื่อว่าเราต้องพูดกันให้ละเอียดแน่ ๆ แต่ว่าเวลานี้ไม่น่า
 จะเอามาพิจารณาก็เป็นอันขาด ทั้งนี้ได้หมายความว่าผมจะมาขอคัด แต่เพราะเหตุว่า
 ได้ร่วมเป็นกรรมาธิการมาแล้วสองสมัย

ไปเทียบกับกฎหมายอาญาเดิมแล้ว ในมาตรา ๑๓๑ เขาจำคุกถึงตลอดชีวิต หรือ
โทษจำคุก 166 ปี ๑ ถึง ๒๐ ปี แล้วยังมีโทษปรับอีก ซึ่งโทษนี้เกี่ยวกับบทลงโทษ
พนักงาน คือปรากฏว่าของใหม่น้อยกว่าของเดิม เมื่อกว่า หนี้ที่เกี่ยวกับราษฎรบ้าง
เกี่ยวกับราษฎรนั้น โทษใหม่ ๆ กลับสูงกว่าที่เก่าอีก ขอให้ท่านได้พิจารณา

มาตรา ๑๒๕ - ๑๓๐

มาตรา ๑๒๕ " ผู้ใดอุทธรณ์เจ้าพนักงานซึ่งกระทำการ ^{ตามหน้าที่} หรือเพระ
กระทำการตามหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินสามร้อย
บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ" แต่ของเดิมเขาปรับไม่เกิน ๒๐๐ บาทเท่านั้น แต่นี่ปรับ
เพิ่มขึ้นไปอีก ราษฎรในทุกวันนี้เราก็คงอยู่แล้วว่าเป็นอย่างไร ร้องว่าแน่ ๆ ทั้งนี้
บทกำหนดโทษ โทษปรับกลับเพิ่มขึ้นกว่าของเดิมอย่างนี้ ราษฎรไม่รู้ว่าอะไร
อย่างไร เจ้าพนักงานไม่พอใจก็ลาออกได้

อีกประการหนึ่ง ^{อัน}เกี่ยวกับโทษประหารชีวิต โทษประหารชีวิตนี้ถ้าเราจะ
มองว่าเพื่ออนุวัติให้เหมาะสมของอารยประเทศแล้ว ผมเห็นว่าไม่ควรตั้งเอาไว้
วันที่เราจะคัดออกเสีย อย่างประเทศสวีตเซอร์แลนด์ หรือเยอรมันตะวันตก นั้นเขา
ได้เลิกกฎหมายประหารชีวิตแล้ว แต่นี่ของเรายังปรากฏว่ามีโทษประหารชีวิตอยู่

ส่วนบทกักขัง ความที่ท่านชี้แจงว่าอาจจะกักขังเอาไว้ในคุกก็ได้ ตามมาตรา
๕ "ผู้ใดต้องโทษกักขัง ให้กักขังไว้ในสถานใดที่กักขังซึ่งกำหนดไว้ อันมิใช่เรือนจำ"
ว่าไปยังไม่เข้ากันได้ แล้วจะไปขังที่ไหน รัฐบาลก็ต้องไปหาที่สถานใดที่กักขังอีก

ไม่ทีลหุโทษ ๑๑ ให้ ลักดูมาตรา 4 ร่างพระราชบัญญัติประกาศใช้ร่างประมวลกฎหมายอาญา
 ผมสงสัยยังมีบางอย่างที่ว่าทำไมค่าปรับไม่ถึง 100 ในมาตรา ๔ นั้นไม่ตรงกับของเดิม
 โดย สุโขทัย 1 ยิ่งปรับไปเกินยี่สิบบาท ซึ่งเดิม ¹² บาทเท่านั้น ชั้น ๑
 ปรับไม่เกินห้าสิบบาท เดิมแก้หมด เปลี่ยนค่าโทษปรับอันนี้เพื่ออะไรกัน อู ๆ ก้คล้าย ๆ
 ลอกจะกลัวลानอยู่ แล้วทำไมจึงเพิ่มค่าปรับขึ้นอีก คล้ายกับรัฐบาลนี้คิดส่วนตามมาตราเงิน
 ก็ไม่ถูกต้อง เพราะเหตุว่าไม่ใช่เป็นเรื่องที่ว่เกี่ยวกับราษฎร ซึ่งเราจะต้องให้ความ
 ปราบแก่เขา ถ้าเขาทำผิดก็จะต้องได้รับโทษอยู่แล้ว

ส่วนในมาตราอื่น ๆ ผมเห็นว่าจะต้องขอตัดทอนและให้พวกเราให้พิจารณา

ก็ทุกแห่งทุกมุม ก็ว่ามาตรา 10๑ ถ้าเทียบดูกับกฎหมายลักษณะอาญามาตรา 127 ก็ได้
 มาตรา 104 เติมนั่นเอง ขอให้สังเกตดูให้ดีอย่างละเอียด คือว่ามาตรา 104 เติม
 นี้ในวรรค ๑ คำว่า "แต่คำว่าจลาหรือคล้ายลักษณะฉ้อโกง หรือ เบียดเบียนสิทธิ์ หรืออุบาย
 ทางการเมืองที่ได้กระทำไปภายในความมุ่งหมายแห่งรัฐประหาร มนุษย์หรือ เพื่อสาธารณประโยชน์.....
 หมายความว่า "สาธารณประโยชน์" ด้วย แต่ปรากฏว่ามาตรา 109 ในพ.ร.บ.ใหม่นี้ คำว่า
 "สาธารณประโยชน์" ไม่ใช่ เพราะฉะนั้นต่อไปใครจะวิพากษ์วิจารณ์จะได้ทำเพื่อสาธารณ-
 ประโยชน์แล้วก็วิพากษ์วิจารณ์ไม่ได้ เป็นความผิดมาตรา 109 แล้วโทษก็รุนแรงมากอยู่
 มาตรา ๑๑๑ ขอให้สังเกตดูให้ดี.

อีกประการหนึ่ง ในมาตรา 136 มาตรา 137 มาตรา 142 ซึ่ง

เกี่ยวกับอาทิ คำว่า "สมาชิกสภาผู้แทน / สมาชิกสภาเทศบาล สมาชิกสภาจังหวัด ซึ่ง
 ไม่มีสมาชิกผู้มีเกียรติให้ยุบมาแล้ว

ก็เป็นเหตุว่าการที่เรามาบัญญัติไว้ข้างนั้น ได้เกิดมีเรื่องผู้แทนราษฎร กินสินบนกันขึ้นแล้วหรือ หรือว่าอย่างไร เมื่อไม่มี ถ้าไม่จึงมาเขียนไว้แบบนี้ อันนี้ก็เป็นที่น่าสังเกต แล้วอีกอย่างหนึ่งประมวลกฎหมายอาญา เดิมนั้นเขามีบท โฆษาผู้แสดงตนเป็นคนสนิทชอชอชกับเจ้าพนักงาน พหิตฎมาตรา ๑๖๐ เดิมจะเห็นได้ว่า ผู้ใดแสดงตนว่าเป็นคนสนิทชอชชอชกับเจ้าพนักงาน และมีรับหรือยอมให้เขาสัญญาว่าจะให้ลาภสักการแก่ตัวมันเองก็ดี แก่ผู้อื่นก็ดี เพื่อให้เจ้าพนักงานให้ดูแลหรือให้โฆษาแก่ผู้ใดก็ดี หรือเพื่อให้เจ้าพนักงานทำการหรือไม่ว่าทำการในหน้าที่อย่างใดใดก็ดี ท่านว่าผู้มันมีความผิด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินกว่าสองปี และปรับไม่เกินกว่าพันบาทด้วย นี่ในมาตรานี้เขาก็ได้มีบท โฆษาไว้ด้วย แต่เมื่ออันนี้ก็เป็นใหม่แล้ว ไม่มีมาตรานี้

และมาตราต่อไปเห็นว่าสำคัญก็คือมาตรา ๑๖๒ เดิมซึ่งเขามีบทกำหนด โฆษาไว้ให้ถึง โฆษา เจ้าพนักงานที่ไว้ว่ามา จในตำแหน่งหน้าที่โดยทางที่ไม่ชอบ เช่นบังคับให้เขาให้หรือให้เขาทำหรือรับให้ หรือยอมประโยชน์อย่างใด ๆ อันไม่ควรจะได้ตามกฎหมายมาให้แก่ตัวมันเองก็ดี หรือให้แก่ผู้อื่นก็ดี จะต้องมี ความผิด เมื่อค้นดูของใหม่ก็หายไปอีกเหมือนกัน อันนี้ก็เป็นที่น่าสังเกตอย่างยิ่ง แล้วมาตรา ๑๖๓ มาตรานี้ใคร จะรับว่าไม่ใช่สำคัญหรือที่เกี่ยวข้องกับประ โภชณณ์นี้

แล้วมาตรา ๑๖๓ เมื่อเทียบกับมาตรา ๑๕๖ เดิมนั้นไม่มีบท โฆษาผู้ทำการ ~~ผู้รับ~~ แต่อย่างไร เราเห็นว่าไม่มีเป็นกรณีการชรรวมชาติที่สำนึกของชาติไทย แล้วนำรายใจหรือกรที่อากรมาไว้ให้แล้วรับเป็นจำนวนมาก ของเดิมมีบท โฆษาไว้อย่างหนัก ถ้าใคร ~~ผู้รับ~~ แต่อากรกฎหมายใหม่ไม่มี อยากทราบว่า เป็นเพราะเหตุใด

ส่วนมาตรา ๓๐๐ นี้ตรวจดูแล้วเกิดไม่มีบท โฆษา กลับมีแต่บทหยกเว้นพวก นายแพทย์ แต่ว่าของเดิมมาตรา ๒๖๒ เขาถึง โฆษาพวกแพทย์ผู้คงคร รรก็เป็นอย่างหนัก คงมีความว่าพวกนี้ทำการ รีดถูกแล้วจะต้องมีความผิด โดยถึง โฆษาหนักกว่าคนอื่น ๆ แล้ว

สภาผู้แทนราษฎร ส. ๑๑/๕๕

1458
โฆบเลขก ก. ๕๔/๒

อันโฆบยี่ไม่มีลิก

ลิกประกกรหนึ่งที่ยล้งใจเป็นอันมากก็คื อ่าล้งว่าในระบอบรัฐสภา
ของเรานี้หรือระบอบประชาธิปไตยนั้นเรามีสภาเพียงสภาเดียว คือเหมือนจะมี-ประเทศไทย
เรานี้เท่านั้น

ซึ่งก็เป็นที่รู้กันอยู่แล้วว่าก็มีเสียงประเทศไทยเท่านั้น ที่ก็มีปัญหากฎหมายอันนี้เกี่ยวกับ
 ประชาชนในบางอย่างแล้ว เราจะตลอดที่ / ๗ / ขณะนี้หรือจะควรจะไปก่อนจึงขอฝากท่าน
 ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหลายได้โปรดคิดคำนึงถึงความเสียหายของประเทศไทยอยู่ ๕๐ กว่าปีไม่เห็นมีอะไร
 มกพร่อง เพราะฉะนั้นขอได้โปรดพิจารณาในโครงการ

๑๑.๒๕ น.

พระนิพนธ์การพิเศษ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม : การที่รัฐบาลเสนอ
 พระราชบัญญัติ / ๗ / ๒๕๕๕ ให้ใช้ประมวลกฎหมายอาญาขึ้นมาความจริงไม่ใช่ว่าเพิ่งเสนอขึ้นมา
 ในคราวนี้ ขอท่านได้โปรดพิจารณาว่าสักดูเถิดว่าตั้งแต่สมัยก่อน ๆ หลายสมัยมาแล้วที่
 ร่างพระราชบัญญัตินี้ คณะสภานี้มาแล้ว และสภาได้รับหลักการอันนี้ / ๗ / เพราะฉะนั้น
 ข้าพเจ้าจึงใคร่จะขอเรียนให้ท่านทราบว่าปัญหาสำคัญอยู่อย่างเดียว คือว่าเราถึงคราว
 แล้วหรือยังที่จะใช้กฎหมายของเรา กฎหมายอาญาของเราใช้มาตั้งแต่ปี ๑๒๗ เป็น
 กฎหมายที่บังคับใช้กันมาแล้ว และได้แก้ไขเปลี่ยนแปลงมาถึง ๑๔ ครั้งเป็นเวลานาน
 ถึง ๕๐ กว่าปี ไม่มีอะไรที่จะขาดตกบกพร่องก็จะเป็นไปไม่ได้ และยิ่งกว่านั้นผู้
 เพื่อให้เหมาะสมกับหลักประชาธิปไตย ท่านทั้งหลายคงจะเห็นพ้องกันว่า ถ้าเราจะใช้
 หลักกฎหมายอย่างเดิมอยู่ ก็ไม่จำเป็นอันใดที่ร่างอยู่ในขณะนั้นเอง นอกจากที่
 ต้องจำคุก ต้องรับ ปรับไม่ใหม่ไปใส่ตารางก็จำคุกแทนค่าปรับในตารางแล้วคนที่ถูกปรับ
 โดยใส่ตารางจะรู้สึกอย่างไร เพราะเหตุว่าตำรวจไม่ว่าคุมแต่เพียงวันเดียวก็น่าสะอึก-
 สะเคี้ยวซึ่งเราคนดี ๆ ก็ไม่อยากจะเข้าไปในสถานที่เช่นนั้น เพราะฉะนั้นกฎหมายที่
 ออกมาใช้ / ๗ / ที่ขบวนการนั้นไม่เหมาะสมกับระบอบประชาธิปไตย เราจึงเสนอ
 พระราชบัญญัติขึ้นมาเพื่อให้ท่านจกแก้ / ๗ / ก็ว่าเราเริ่มที่กักขัง คือว่าตำรวจกักขังเจ้า
 หมายที่กักขังหาที่ไม่ใช่ถูก

เมื่อศาลเห็นสมควรจะเอาตัวผู้ต้องโทษนั้นไปซึ่งบ้านก็ทำได้ หรือไปฝากพวกพ้องที่รับรองก็
 ก็ได้ อย่างนี้สมควรหรือไม่ ก็คือบางเรื่องซึ่งข้าพเจ้าเป็นผู้พิพากษา ด้วยความจริงใจ รู้สึก
 ว่าไม่อยากจะเอาคนเข้าคุกเลย แต่จำเป็นจะต้องตัดสินไปตามกฎหมาย นี่หลักการนี้เห็นว่า
 น่าจะรับ เพราะหลักการมันเป็นผลดีแก่ประชาชน ไม่ใช่ออกมาเพื่อเอาคนเข้าคุกเข้า
 คุกขัง เพื่อสนับสนุนไม่เอาคนเข้าคุกเข้าขัง คือสั่งสอนให้เป็นพลเมืองดี เพราะฉะนั้น
 หลักการเรื่องนี้ขอให้ท่านสมาชิกทั้งหลายโปรดพิจารณาว่าร่างกฎหมายอาญานี้ได้ผ่าน
 สภาเรามาซึ่งได้รับหลักการมาหลายครั้ง ท่านสมาชิกเถ่า ๆ คงทราบดี ผ่านมาแล้ว
 หลายครั้ง ถ้าไม่คิดแล้วคงไม่ผ่านมาได้ คือได้มีความมุ่งหมายที่จะให้ออกไป ข้าพเจ้าได้
 ทราบจากท่านนายกรัฐมนตรีมาตั้งแต่เปลี่ยนแปลงการปกครอง ท่านก็อยากจะให้ผ่านไป
 แ่ผ่าไม่ได้สักที จะเป็นเหตุลุล่วงที่ว่า คือว่าจะพิจารณากันได้แต่ละมาตราก็ต้อง
 เติงกันมาก อย่างที่ผู้พิพากษาเป็นกรมาชิกการมาหลายสมัย ถ้าวจะผ่านมาตราหนึ่งก็
 เติงกันแทบล้มแทบตาย ถ้าวจะได้สักมาตราหนึ่ง เพราะเห็นว่ากฎหมายนี้จะใช้เพื่อ
 เป็นประโยชน์แก่ประชาชนทั่วๆ ไป นอกจากใช้กฎหมายอาญาแล้วยังใช้เป็นประโยชน์
 แก่กฎหมายอื่น ๆ อีก ~~๗๗/๗~~ ๗๗/๗ ๗๗/๗ อย่างเช่นว่าเวลานี้กฎหมายให้จำคุกไม่ต่ำกว่า ๑ เดือน
 ถ้าท่านเป็นศาลจะทำอย่างไร จะต้องจำคุกเขา ถ้าใช้กฎหมายนี้เรื่องจำคุก ๑ เดือน
 ไม่ต้อง ~~๗๗/๗~~ ๗๗/๗ ๗๗/๗ คือไม่ต้องเข้าคุกเข้าขัง อย่างนี้เป็นต้น คือศาลเห็นสมควรว่าผู้ใด
 ถ้าไม่สมควรเข้าคุกเข้าขัง ศาลอาจผ่อนผันได้ นี่ให้อำนาจศาล ผมเห็นว่ามีประโยชน์
 แก่ประชาชน ให้ประชาชนพ้นจากการเป็นขี้คุกขี้ขังอีกมาก นี่เป็นหลักสำคัญของการที่
 เราเข้ามาสู่ระบอบประชาธิปไตย เราไม่ต้องการเอาคนเข้าคุกเข้าขัง

การจะให้บำรุงคนอย่างไร ให้เขากลับตัว เป็นพลเมืองดีหลักของกฎหมายฉบับนี้ในภาค
ให้ท่านอ่าน ~~ทุก~~ มาตรา จะเห็นได้ว่า เพื่อสนับสนุนอันนั้น * จริง ๆ ทาง **บ้าน** รัฐมนตรี
เห็นสอดคล้อง จึงได้เสนอเข้ามาถึงสภา

แล้วตามที่ท่านสมาชิกกล่าววามานั้น มาตรา นี้ ควรจะเป็นอย่างนั้นอย่างนั้น
ท่านข้องใจก็แปรชู้คดีได้ แต่ในวันนี้ เป็นแค่เพียงชั้นรับหลักการเท่านั้น

นายเผด็จ จิราภรณ์ (พีจีตร) : ความจริงการพิจารณากฎหมายฉบับนี้
ที่รับหลักการซึ่งมีสมาชิกหลายท่านไม่เห็นว่าสมควรจะอภิปรายอะไรกันมากมายนัก แต่ครั้ง
ก่อน ความเห็นของข้าพเจ้า เห็นว่า ~~มี~~ ~~แต่~~ แม้จะเป็นชั้นรับหลักการก็ตามก็จำเป็นต้อง
ทราบเพื่อฝากความคิดเห็นให้สภาในที่นี้ไว้กับกรรมาธิการจะได้พิจารณาต่อไป เพราะ
สมาชิกก็จะได้เป็นกรรมาธิการพิจารณากฎหมายนี้ แล้วอีกประการหนึ่ง การที่พิจารณา
มาฉบับนี้ แม้ ~~ว่า~~ ทุกคนจะเห็นว่ากฎหมายนี้สมควรจะแก้ไขแล้วจะรับหลักการไปโดย
แก้ไขในเนื้อหาในกฎหมายนี้เลยนั้น ข้าพเจ้าไม่เห็นด้วย จริงอยู่กฎหมายเก่าอาจจะ
มี ~~สมควร~~ ~~ปรับปรุง~~ เสียใหม่ คำว่า "ปรับปรุงใหม่" ก็หมายความว่าปรับปรุงให้
ดีขึ้น ถ้าไม่ดีขึ้นกว่าเดิมก็ไม่ต้องรับหลักการ ทั้ง ๆ ที่เห็นว่าสมควรจะแก้ไขประการหนึ่ง
การที่ ~~สมควร~~ จะอภิปรายในชั้นนี้

อีกประการหนึ่งตามที่ท่านรัฐมนตรีได้ชี้แจง ว่ากฎหมายฉบับนี้ ได้พิจารณา
โดยหลายคราวมาแล้ว รวมความว่า เรื่องอันนั้นโดยนายรัฐมนตรีไม่ได้คัดค้านแก้ไข
อะไรหรือ ~~ก่อน~~ ~~แต่~~ ~~ประการ~~ใด ในเรื่องนั้นก็เป็นที่ยอมรับเช่นนั้นจริง ๆ แต่สมาชิก
มีหลายยุคหลาย ~~คน~~ บางคนเป็น ~~รุ่น~~ ~~คน~~ เขาก็ทราบที่มาอัน ~~ที่~~ ~~จริง~~ แต่สมาชิก ~~รุ่น~~ ~~ใหม่~~

แต่สมมติกรณีใหม่ ถ้าจะทราบได้อย่างไรว่ากฎหมายฉบับนี้ได้กำเนิดเกิดมาอย่างไร และ
 รัฐมนตรีได้สอดเข้าไปในกฎหมายนี้ประการใดบ้าง นี่เป็นสิ่งที่เขาจะต้องซักถาม ๓๓
 ผล ๒ ประการนี้ก็จะต้อง ขอภัยสภาที่จะต้องอภิปรายกฎหมายฉบับนี้แล้วเข้าไปสักหน่อย
 สำหรับข้าพเจ้าเองก็มีความเห็นร่วมกันในการที่ว่ากฎหมายที่ใช้อยู่ปัจจุบันนี้ได้เข้ามาเป็น
 เวลา ๔๐ กว่าปีแล้วนั้น—สมควรที่จะได้มีการแก้ไข แต่การแก้ไขนั้นข้าพเจ้ามีความ
 ประสงค์จะให้ดีที่สุดเท่าที่จะดีได้ เพราะฉะนั้นร่างที่เสนอนี้ก็จะต้องเป็นร่างที่ทำให้ดี
 ขึ้นกว่าเดิมเป็นอันมาก แต่ก็เป็นเรื่องนานาจิตตัง ในฐานะที่ข้าพเจ้าเป็นสมาชิกสภา
 เมื่อเห็นว่าสิ่งใดข้อใดควรจะทำให้ดีที่สุดข้าพเจ้าก็ต้องแทรกเข้าไปให้ถึงเพื่อให้เป็น
 กฎหมายที่สมบูรณ์และดีที่สุดที่จะดีได้ ความเห็นของข้าพเจ้าในชั้นนี้คืออยากจะเรียนถาม
 ท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เรื่องหลักของกฎหมายนี้ ๒ - ๓ ประการซึ่งท่าน
 คงจะได้อธิบายให้ทราบ

ในชั้นนี้ ประการแรกคืออยากจะถามถึงชนิดของ โทษ ก็เป็นที่ที่ใจว่า
 ทางรัฐบาลหรือผู้ร่างกฎหมายฉบับนี้ได้เพิ่มโทษกักขังขึ้นมาอีกอย่างหนึ่งซึ่งถ้าพูดถึงหลัก
 อาชญาวิทยาแล้วก็เป็นหลักที่จะทำให้คนชั่วกลับตนเป็นคนดี เพราะถูกตรานั้นคนเรากลัว
 เกรงกันหนักหนา แต่ว่ามีโทษอีกอย่างหนึ่งซึ่งนานาประเทศ เขากลับกันหนักคือโทษขั้นสูงให้
 ทำงานหนัก โทษอันนี้อยากจะเรียนถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมว่า ^๘ร่างกฎหมาย
 ฉบับนี้ได้เป็นที่สนใจกันบ้างหรือไม่ และท่านเห็นสมควร จะกำหนดชนิดของ โทษขึ้นอีกอย่างหนึ่ง
 หรือไม่คือในเรื่องการทำงานหนัก ซึ่งตามหลักอาชญาวิทยา ^๗แล้วดีกว่าการ กักขังเสียอีก
 เพราะเป็นการชดเชยในการทำผิดต่อสังคม ส่วนสำหรับโทษประหารนั้นก็มีสมาชิก ^๖ผู้
 ใดกล่าวไม่บ้างแล้วว่าสมควรจะยกเลิกเอาแบบอย่างนานาประเทศ เขา ^๕แต่ในเรื่องนี้
 ข้าพเจ้ามีความเห็นว่าควรยกเลิกโทษประหารหรือไม่ เพราะเรื่องนี้ต้องแล้วแต่การศึกษา
 /ไม่

สภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๑๑/๒๕๕๕ (สามัญ)

1463
โชค ถนน ๕๕/๒

ผู้มีประเวศเป็นที่ตั้ง และหาข้อไม่คิดใจว่าจะยกเลิกโทษประหารเสียหรือไม่ประการ

ใด

1461. ๘. 1464

สำหรับใบข้อชี้แจงเจ้าไม่คิดใจสงสัยแต่อย่างใด จะมีโทษประหารหรือไม่หรือจะยกเว้นเสีย
 ก็เป็นสิ่งที่ข้าพเจ้าไม่คิดใจแต่ประการใด นั้นเป็นประการ ๑ ในเรื่องคดีของกฎหมาย
 ประการที่ ๒ ใครจะกราบเรียนในสภานี้ก็คือว่า สมาชิกหลายท่านก็ได้กล่าว
 แล้วว่าการที่เราจะมีมติตั้งกฎบัตรกฎหมายอะไรลงไปนั้น ก็ปรากฏว่าสังคมใดกระทำผิดขึ้นแล้ว
 เราจึงมีมติกฎหมายนี้เพื่อลงโทษ ทั้งนี้เพื่อป้องกันสังคม เพราะฉะนั้นก็เมื่อในร่างกฎหมาย
 ฉบับนี้มีหลายบทหลายมาตราซึ่งได้วิวัฒนาการในเรื่องนี้ คือหมายความว่าให้มีมติติดตาม
 สังคมที่เกิดขึ้นในปัจจุบันนี้หรือระยะเวลาใกล้ชั้กันเพื่อแก้ไขให้ดีขึ้น แต่มีบางบทบางมาตรา ซึ่ง
 น่าจะเขียนไว้และไม่น่าจะเขียนไว้ ข้าพเจ้าใคร่จะฝากไว้ ถ้าหากว่าท่านรัฐมนตรีว่าการ
 เห็นชอบด้วยหรือท่านสมาชิกที่จะไปเป็นกรรมาธิการหรือจะใคร่ร่วมกันแปรวัติคือไป คือ
 สังคมทุกวันนี้ในคำนี้เกี่ยวกับข้าราชการซึ่งยอมรับกันแล้วว่ามี การคอร์รัปชั่น ซึ่งนโยบายของ
 รัฐบาลก็ตั้งใจจะปราบ หรือทุก ๆ ท่านก็อยากจะแก้ไขให้ลดน้อยลงลง คือตามหลักใน
 กฎหมายฉบับเดิมหรือฉบับที่แก้ไขใหม่ก็ดี ในเรื่องรับสินบนหรือให้สินบน ถ้าข้าพเจ้าเจ้าไม่คิด
 ข้าพเจ้าเห็นว่าเรายังมีข้อขาดตกบกพร่องอยู่ ซึ่งกฎหมายฉบับนี้ น่าจะแก้ไขเสียให้ดีขึ้นกว่า
 ตามกฎหมายฉบับนี้ขอให้ท่านสมาชิกได้โปรดดูหน้า ๘ ซึ่งมีมติเกี่ยวกับความผิดเกี่ยวกับ
 เจ้าพนักงานมาตรา ๑๓๖ มีมติที่ว่า "เจ้าพนักงานผู้ใดหรือสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐ สมาชิก
 สภาจังหวัดหรือสมาชิกสภาเทศบาลก็ตาม เรียกสินบนหรืออื่นโดยใช้อำนาจเกินหน้าที่ ผู้นั้น
 มีความผิด"

ในมาตรา ๑๑๓ ผู้ใดให้สินบนเจ้าพนักงานก็ตาม ต้องมีความผิด แต่เท่าที่เป็นอยู่ทุกวันนี้ การให้สินบนและรับสินบน โดยมากเป็นเรื่องการสมยอมกัน ซึ่งจะเอาการกระทำผิดนั้นมาถัก ถ้าผู้ให้และผู้รับ ผู้รับยอมรับก็เงยมือไปเลย ไม่มีเรื่องอะไร ถ้าผู้ให้ ผู้รับไม่ยอมรับก็เกิดเรื่อง เกิดการวุ่น ความประสงคที่ข้าพเจ้าอภิปรายบทบัญญัติในเรื่องนี้ จุดประสงค์ที่เราจะเขียนกฎหมายอย่างไรให้มีผิดทั้งผู้รับและผู้ให้ จริงอยู่อาจมีความผิดเกี่ยวกับเจ้าพนักงานอีกผู้หนึ่งที่ทุจริตต่อหน้าที่ เรื่องทุจริตต่อหน้าที่ในฐานะที่ข้าพเจ้ากฎหมายเห็นว่า คุณไม่ผิดเกี่ยวกับเรื่องนี้ เพราะฉะนั้นนอกจากจะฝากข้อสังเกตต่อท่านรัฐมนตรีหรือกรรมการที่จะพิจารณาก่อนว่า การรับสินบนของผู้ให้สินบนควรจะต้องมีความผิดทั้งผู้ให้และผู้รับ และกฎหมายร่างนี้ไปคุ้มครองแล้วก็ควรจะฝากข้อสังเกตไว้ ถ้าหากว่ามีความเห็นพ้องต้องกันในเรื่องนี้

นอกจากนั้นข้าพเจ้าเป็นห่วงในกฎหมายฉบับนี้อีกอย่างหนึ่งก็คือว่า เป็นที่พอใจว่ากฎหมายฉบับนี้ใครร่างขึ้นจากผู้เชี่ยวชาญหรือบรรดาครูบาอาจารย์ต่าง ๆ ได้พิจารณาร่างขึ้นเป็นหลายชุดหลายคราวแล้ว ก็เป็นที่เชื่อแน่ว่ากฎหมายฉบับนี้อาจจะเป็นกฎหมายที่ดีที่สุดก็ได้ที่ใคร่แก้ไขเพิ่มเติมให้ดียิ่งขึ้น แต่ที่ข้าพเจ้าเป็นห่วงในเรื่องนี้ก็ถือว่า เท่าที่ทราบมา กรรมการในการพิจารณากฎหมายฉบับนี้ ทางฝ่ายรัฐบาลจะเอาเฉพาะผู้ที่อยู่ในกลุ่มหรือในวงแคบ ๆ เท่านั้น ในเรื่องนี้ข้าพเจ้าเป็นห่วงอยู่มาก ท่านทั้งหลายคงเป็นที่รับทราบกันอยู่แล้วว่า วัตถุประสงค์สิ่งหนึ่งก็ตามออกมาด้วยดีก็ต้องพิจารณาคด้วยดี แล้วรัฐจะใช้โดยลึกลับ ถ้าออกมาไม่ดีพิจารณาไม่ดีก็ใช้ไม่ได้ผลดี

เพราะฉะนั้นไม่ว่าก็ ก็ให้ให้ไป ^{ทลคด} ข้าพเจ้าอยากที่จะเห็นความเห็นว่าในการพิจารณาในชั้น
 กรรมการ หรือในการพิจารณากฎหมายอาญา นี้ ซึ่งมีเป็นกฎหมายของมหาชนฉบับนี้ ขอให้
 รัฐบาลได้มีใจกว้างขวาง เพื่อที่จะให้ผู้เชี่ยวชาญในกฎหมายได้เข้ามาพิจารณาในชั้นกรรมมาธิ-
 กรให้มากที่สุดที่จะทำได้ ทั้งนี้เพื่อที่จะให้กฎหมายฉบับนี้ได้ผลออกไปให้ได้ประโยชน์
 แก่ชุมชนมากที่สุดที่จะทำได้

๑๑.๕๐ น.

พระนิพนธ์พิเศษ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม : ขอขอบคุณท่านสมาชิก
 ได้บรรยายมาเมื่อคืนนี้ว่าเห็นชอบด้วยในการที่จะร่างกฎหมายอาญา และท่านได้แสดงความ
 ความเห็นอยู่ด้วยมากมาย แต่ว่ายังมีข้อข้องใจของท่านอยู่บางประการที่จะขอฝากข้อสังเกต
 ข้าพเจ้าก็ยินดีที่จะรับข้อสังเกตของท่านมาไว้เป็นข้อสำหรับพิจารณาต่อไป

ในประการแรกที่ท่านได้ให้ความเห็นว่า หากไม่ไม่มีบัญญัติในเรื่องให้ทำงานหนักไว้
 กฎหมาย ความจริงในเรื่องทำงานหนักเป็นเรื่องที่เราจะต้องลงโทษกัน การลงโทษ
 คือในการที่เราจำคุกคน แล้วเราก็จะต้องขังไว้ในเรือนจำ แล้วสำหรับชั้นนี้ในเรือนจำ
 เขาก็ต้องมีข้อบังคับ หรือพระราชบัญญัติเรือนจำก็ได้มีการลงโทษโดยการให้ทำงานหนัก
 ได้มีอยู่แล้ว เพราะฉะนั้นก็ไม่จำเป็นที่จะต้องมาบัญญัติไว้ในกฎหมายอาญา แต่ได้มี
 เพียงแต่เราจะจำคุกคนหรือไม่จำคุกคน เมื่อจำคุกก็คือการลงโทษ แล้วก็ต้องคิดอยู่ใน
 เรือนจำ และเรือนจำก็มีข้อบังคับ ถ้าหากว่าเป็นคนแก่หรืออะไรต่าง ๆ เขาก็ให้ทำงาน
 หนัก ข้อบังคับในเรื่องทำงานหนักได้มีปรากฏอยู่แล้ว เราไม่จำเป็นจะต้องบัญญัติไว้ใน
 กฎหมายอีกนั้น นี่ประการหนึ่ง

เป็นคนที่ศาลสั่งไม่ให้เข้าไปสถานใดสถานหนึ่ง ถ้าขึ้นไป เจ้าหน้าที่งานร้องต่อศาล ศาลอาจจะเอาตัวแกมาลงโทษได้อีก ศาลต้องติดตาม ไม่ใช่ว่าตัดสินไปแล้วก็เสร็จไป ทั้งนี้และทั้งนี้ที่ผู้ร่วมความว่าเนื้อที่จะให้คน ๆ นั้นได้รู้สึกผิดชอบของตัว และเพื่อที่จะได้กลับตัวเป็นพลเมืองก็ต่อไป ในขั้นนี้เพียงรับหลักการ อย่างที่ผมเรียนมาแล้ว และขอได้โปรดรับหลักการจะได้อ่านไป

๑๑.๔๕ น.

นางสุณี เกลาน (นครสวรรค์) : ดิฉันเองใครจะขอลอกตัวว่า ดิฉันไม่ใช่นักกฎหมาย แต่เนื่องด้วยกฎหมายท่านว่าไว้ว่า ประชาชนทุกคนต้องรู้กฎหมาย เพราะฉะนั้นในฐานะที่ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีความสำคัญต่อชีวิตของประชาชน เพราะฉะนั้นก่อนที่จะรับหลักการ ดิฉันจึงได้ใช้สามัญสำนึกของดิฉันพิจารณาว่าพระราชบัญญัติฉบับนี้โดยละเอียด และดิฉันเห็นว่าในหลักการนั้น สมควรที่จะรับได้ แต่ยังมีข้อสำคัญอีกข้อหนึ่ง ซึ่งก่อนที่จะรับหลักการนี้ ดิฉันใคร่จะขอถามท่านรัฐมนตรีในฐานะที่ท่านเป็นผู้เสนอร่างพระราชบัญญัตินี้ว่า ท่านจะยังคงยืนยันในหลักการตามมาตรานี้อยู่อีกหรือไม่ ข้าพเจ้ายังคงยืนยันในหลักการอันนี้แล้ว ดิฉันก็เสียใจที่จะรับหลักการอันนี้ไม่ได้ และใคร่ที่จะขอตั้งข้อสงสัยต่อสภาที่ว่า เราจะปล่อยให้กฎหมายนี้ผ่านสภาไปไม่ได้ มาตรานี้ก็คือมาตรา ๓๐๐ ซึ่งตามที่พิจารณานั้นมีความว่า "หญิงมีครรภ์เนื่องจากการกระทำความผิดอาญาความผิดที่มีบัญญัติไว้ในมาตรา ๒๗๑ มาตรา ๒๗๒ มาตรา ๒๗๓ และมาตรา ๒๗๔ มาตรา ๒๗๕ ผู้กระทำความผิดไม่ต้องรับโทษ"

กัณฑ์ ๆ ก็ถือว่าถ้าเมื่อผู้หนึ่งประกาศร้ายไม่ได้รับเคราะห์โดยผู้หนึ่งอื่น และได้เกิดมี
 วรรคขึ้นมา กฎหมายฉบับนี้ถ้าการริบและแห่งใดโดยไม่มีคำสั่งของนายแพทย์และหญิงนั้น
 ลงคิดเห็นว่าเป็นการมีคุณและยรรยงและศีลธรรมอย่างร้ายแรง ซึ่งไม่ควรที่จะให้มีอยู่ใน
 กฎหมาย เพราะฉะนั้นจึงใคร่ขอเรียนนายแพทย์ว่าท่านจะยังคงยืนยันและเห็นด้วยหรือ
 ก็ว่าจะให้การกระทำความผิดอันนี้ได้รับการอภัย

พระปิตุชากรพิเศษ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม : โดยเฉพาะ

มาตรา ๓๐๐ บัญญัติว่า "ถ้าการกระทำความผิดดังกล่าวไว้ในมาตรา ๒๑๖ และมาตรา ๒๑๗
 วรรคแรกนั้น เป็นการกระทำของแพทย์ และ

- (๑) จำเป็นต้องกระทำเป็นงจากสุขภาพของหญิงนั้น หรือ
- (๒) หญิงมีครรภ์เป็นงจากการกระทำความผิดตามความที่บัญญัติไว้ใน

มาตรา ๒๗๑ มาตรา ๒๗๒ มาตรา ๒๗๗ มาตรา ๒๗๘ และมาตรา ๒๗๑

ผู้กระทำไปต้องรับโทษ

นายคณบดีสภาผู้พิพากษาว่าการกระทำของแพทย์ที่ทำด้วยความจำเป็นตามมาตรา ๒๑๖
 บัญญัติว่า "หญิงใดทำให้ตนเองแท้งลูกหรือยอมให้ผู้อื่นทำให้ตนเองแท้งลูกอันกระวางโทษจำคุก
 ไม่นานมี หรือปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ" ก็มีบัญญัติความผิด
 ไว้ แล้วมาตรา ๒๗๑ ความผิดเรื่องนี้เป็นกรการกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศ กฎหมาย
 บัญญัติไว้ เพราะฉะนั้นในเรื่องนี้ท่านจะเห็นว่าผู้ที่เกี่ยวข้องเห็นว่ายังไม่มีความเหมาะสมประการ
 ขอแปรผู้พิพากษาว่าจะแก้ที่อย่างไร ก็ว่าไป

นายสมศักดิ์ สมบูรณ์ทรัพย์ (ราชบุรินทร์) : ความที่รัฐบาลได้เสนอพระราช
 ฎีกาฉบับนี้ขึ้นมาได้ ข้าพเจ้าได้ตั้งท่านสมาชิกผู้มีเกียรติและทางรัฐบาลแจ้งก็รู้สึกด้วย
 ฎีกาฉบับนี้ไม่ใช่เรื่องจะรีบร้อนและเสนอสู่สภาฯ ครั้งนี้เป็นครั้งแรก แต่เคยเสนอ
 มาครั้งหนึ่งแล้ว และครั้งก่อนนี้ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติให้ผ่านไปได้ ข้าพเจ้าเห็นว่า
 ฎีกาฉบับนี้เป็นวาระแรกก็ควรจะผ่านไปได้ และโดยเฉพาะที่จะมีข้อโต้แย้งหรือสงสัยอย่าง
 นี้ก็ในโลก เพราะถ้าได้ในวาระที่ ๒ ข้าพเจ้าขอความเป็นธรรมจากสมาชิกผู้มีเกียรติ
 คณะกรรมการสภาสามัญไทย ถ้าหากท่านพิจารณาเห็นสมควรจะรับหลักการแห่งร่างพระราช
 ฎีกาฉบับนี้โดยที่ตนผ่านไป ก็ขอให้นายไม่วินิจฉัยเรื่องกับข้าพเจ้าด้วย ข้าพเจ้าขอเสนอให้ปิด
 อภิปราย

มีสมาชิกรับรอง

(เนื่องจากร่างราชฎีกาแทนราชฎีกา มีกิจธุระจึงได้มอบให้พลตรี

ระบืออานุกาญไชยภพ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่ ๒ ทำเนียบการประชุม)

ผู้ทำการแทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : มีผู้เสนอให้เปิดอภิปรายแล้ว

นายพร มลิทอง (สมุทรสาคร) : ร่างประมวลกฎหมายอาญาความจริง

เป็นร่างที่ดีมาก เพราะฉะนั้นไม่ควรจะ.....

ผู้ทำการแทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ท่านจะขอเปิดอภิปรายหรือ

นายพร มลิทอง (สมุทรสาคร) : ครับ แต่จะขอเปิดอภิปราย เพราะฉะนั้น

ไม่ควรจะเปิดอภิปรายกันง่าย ๆ ข้าพเจ้าเห็นจริง ไม่อยากจะขัดต่อท่านรัฐมนตรีว่าการ

กระทรวงยุติธรรม แต่เมื่อได้ฟังถ้อยแถลงของท่านอย่างรู้อย่างนี้ก็ไม่ควรเปิดอภิปราย

เช่นอย่างที่ท่านจะให้ความเอาใจใส่การที่จะแก้กึ่งปี ครึ่งปีต่าง ๆ โดยไม่มีเขตจำกัด เช่นนี้

ดีเยี่ยม และอีกประการหนึ่งที่ท่านจะ.....

ผู้ทำการแทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : มีผู้เสนอให้เปิดอภิปรายแล้ว

นายพร มลิทอง (สมุทรสาคร) : ข้าพเจ้าขอเสนอให้เปิดอภิปรายแล้ว

ท่านจะอภิปราย ท่านต้องเสนอเปิดอภิปรายก่อน

นายพร มลิตอง (สภุรสาคร) : ผมขอเปิดอภิปรายขอไป

อีกประการหนึ่ง ผมประมาณเรื่องทำเรื่องก็ทำกันอยู่แล้ว แล้วจะสร้างที่สำหรับ

ซึ่งอีก เข็มเงิน เข็มนี้กับ... สำหรับหอท่านก็ได้... สามารถจะเปิดตลาดการให้มากขึ้น...

ผู้ว่าการแผนโบราณสถานอยุธยา : ทำตามระเบียบเมื่อมีผู้เสนอ

ที่ปรายแล้ว ท่านจะอภิปรายว่า "อีก" "โต"

แต่กระนั้นขอตรวจดูว่าได้มีการพิจารณาหรือไม่

ผู้ทำการแทนประธานสภานิติบัญญัติ : ไม่มีการพิจารณา

นายพร มุขีทอง (สมุหบดี) : ข้าพเจ้าขอเปิดอภิปรายต่อไป ท่านผู้ใด

ขอสงวนใจ โปรดรับรอง

มีสมาชิกรับรองถูกต้อง

ผู้ทำการแทนประธานสภานิติบัญญัติ : มีคนที่มีท่านสมาชิกได้เสนออภิปราย
มีสมาชิกรับรองถูกต้องแล้ว กับท่านสมาชิกผู้หนึ่งเสนอขอให้เปิดอภิปราย มีสมาชิกรับรอง
ถูกต้องแล้วเหมือนกัน ข้าพเจ้าจึงขอเสนอให้ประชุมในที่นี้ ท่านผู้ใดเห็นควรอภิปราย
ให้เสร็จ/ไม่ทรงเห็นด้วยต่อไป โปรดรับรอง

มีสมาชิกยกมือ ๕ คน

ผู้ทำการแทนประธานสภานิติบัญญัติ : ท่านผู้ใดเห็นควรอภิปรายได้แล้ว
โปรดรับรอง

มีสมาชิกยกมือ ๕๕ คน

ผู้ทำการแทนประธานสภานิติบัญญัติ : เป็นอันอภิปราย ที่มีต่อไปข้าพเจ้า
ขอเสนอว่า ท่านผู้ใดเห็นสมควรรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินี้ โปรดรับรอง

มีสมาชิกยกมือ ๖๕๓ คน

ผู้ทำการแทนประธานสภานิติบัญญัติ : ท่านผู้ใดมีความเห็นตรงกันข้าม
โปรดรับรอง

มีสมาชิกยกมือ ๓ คน

ผู้ทำการแทนประธานสภานิติบัญญัติ : เป็นอันรับหลักการแห่งร่างพระราช

บัญญัติ

1473

ผู้มีสิทธิการยื่นขอ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม : รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
กรรมการวินิจฉัย

ผู้มีสิทธิการยื่นขอ รัฐมนตรีว่าการ : รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม /
อธิบดีกรมราชทัณฑ์

ผู้ใดที่เข้าเป็นสมาชิกในหน่วยงาน

ผู้มีสิทธิการยื่นขอ รัฐมนตรีว่าการ : เมื่อใดที่ผู้ใดมีความเห็นเป็นของอื่น
กล่าวถึงบุคคลอื่นในหน่วยงาน

ผู้มีสิทธิการยื่นขอ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม : จำนวน ๒๕ คน
ผู้มีสิทธิการยื่นขอ รัฐมนตรีว่าการ : รัฐมนตรีว่าการ ๒๕ คน ท่าน

ผู้ใดมีความเห็นเรื่อง

นายแพทย์หญิง นร (ชื่อ) : เรื่องนี้เป็นเรื่องใหญ่มาก เสร็จขอ
เสนอทางกรรมการ

ผู้มีสิทธิการยื่นขอ รัฐมนตรีว่าการ : มีสิทธิร้องใหม่
มีสิทธิการยื่นขอ

นายแพทย์หญิง นร (ชื่อ) : กฎหมายเรื่องนี้เป็นกฎหมายใหญ่
จริง เป็นที่ยุติในคดี

ให้คณะกรรมการวินิจฉัยเรื่องคดีนี้ ส่วนนี้ขอเป็นระเบียบว่างานถูกต้องเท่านั้น
เพราะฉะนั้นเมื่อ ๑๕ คน เข้าที่ เรื่องเรื่องนี้ ๒๕ คนคงไม่เสร็จ เห็นว่า

๒๕ คนแล้ว เค้าคนอีก ๒๕ คนแล้วไม่ได้เรื่องแล้วไม่ได้เรื่องใครเห็นด้วย

โปรดรับทราบ

มีสมาชิกรับทราบ

ผู้ว่าการสหประชาชาติ ตามที่ขอพระราชทาน : ทางรัฐบาลขอเสนอกรรมการ ๒๕ คน ท่าน
ดำรงตำแหน่งเป็นเวลา ๑๐ คน และผู้ว่าการสหประชาชาติ ๑๕ คน ทั้งสามยอดนี้จะต้องลงมติของ
สภาผู้ว่าการสหประชาชาติเห็นชอบว่า มีกรรมการ ๑๕ คน ไม่ปรารถนาอื่น

มีสมาชิกยวดยิ่ง ๕ คน

ผู้ว่าการสหประชาชาติ ตามที่ขอพระราชทาน : ทางผู้ว่าการสหประชาชาติ/ผู้ให้สิทธิกรรมการ
ไม่ปรารถนาอื่น

มีสมาชิกยวดยิ่ง ๕ คน

ผู้ว่าการสหประชาชาติ ตามที่ขอพระราชทาน : ทางผู้ว่าการสหประชาชาติเห็นชอบว่า ให้มีกรรมการ
ไม่อื่น

มีสมาชิกยวดยิ่ง ๑๐๗ คน

ผู้ว่าการสหประชาชาติ ตามที่ขอพระราชทาน : เห็นว่าที่ประชุมผู้ให้สิทธิกรรมการ
ขอได้โปรดเสนอชื่อ

พระมหากษัตริย์ไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย : ทางรัฐบาลขอเสนอ ๑๒ คน

ผู้ว่าการสหประชาชาติ ตามที่ขอพระราชทาน : ทางรัฐบาลขอเสนอ ๑๒ คน จะไม่มีผู้ใด

เห็นชอบอย่างอื่นแต่ขอได้

ไม่มีสมาชิกยวดยิ่งความเห็นเป็นอย่างอื่น

ผู้ว่าการสหประชาชาติ ตามที่ขอพระราชทาน : เพื่อไม่มีผู้ใดมีความเห็นเป็นอย่างอื่น

พระมหากษัตริย์ไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

พระมหากษัตริย์ไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย : รัฐบาลขอเสนอ ๑. พระบริรักษ์

๒. นายพลตำรวจเอก เผ่า ศรียานนท์ ๓. พระยาพิชัยสงคราม ระศักดิ์ ๔. พระยาอรรถ-
มนตรี ๕. นายพิบูลย์ บุลยง ๖. พลเรือเอก ปรีชาบุปผะ ๗. พระมุนเฑศวรวิมลนาท
๘. นายพลตำรวจเอก วิชาญ ๙. นายพลตำรวจเอก วิจิตร ๑๐. นายประมุข สุวรรณศรี
๑๑. นายพลตำรวจเอก ๑๒. นายพลตำรวจตรี โชติ โสภณพิบูลย์

14415

นายฉันท บัญชิต (อุบลราชธานี) : ในการเสนอชื่อจะจำกัดหรือไม่ ท่านประธาน
ไม่ได้ชี้แจงให้ที่ประชุมทราบ

๑) ทำการแทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : เสนอไม่จำกัด

ร้อยโท พิชัย ผลิตกลาง (ปราจีนบุรี) : ข้าพเจ้าขอเสนอนางพร้อม พรหมโยธา

นประสพ

มีสมาชิกรับรอง

นายแก้ว สิงห์ระดมทรัพย์ (พิจิตร) : ข้าพเจ้าขอเสนอ นายสันคำ รวงเอก พันธ์ ๓

มีสมาชิกรับรอง

นายพลคำ รวงเอก เข่า ศรีบานนท์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย :

ข้าพเจ้าขอเสนอ นายพันธ์ อินท่วงศ์

มีสมาชิกรับรอง

พลอากาศเอก พัน รอดอากาศ ฤทธิรงค์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม :

ข้าพเจ้าขอเสนอ นายรัชวิวัฒน์ อินทะพันธ์

มีสมาชิกรับรอง

นายสมศักดิ์ สมบูรณ์ทรัพย์ (ราชบุรี) : ข้าพเจ้าขอเสนอ นายเทียม ๗ สงขลา

มีสมาชิกรับรอง

นายจวน กุลละวณิชย์ (ร้อยเอ็ด) : ข้าพเจ้าขอเสนอ นายประสิทธิ์ กาญจนวัฒน์

มีสมาชิกรับรอง

นางแฉ่ม พรหมโยธา ๒ บุญประสพ (ภูเก็ต) : ขอเสนอ นายรัชวิวัฒน์ อินทะพันธ์

๑) ทำการแทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : มีผู้เสนอแล้ว

นายสันคำ รวงเอก หนองเจริญคำ รวงการ (อุทัยธานี) : ข้าพเจ้าขอเสนอ

มีสมาชิกรับรอง

นายชัยวัฒน์ อินทะพันธ์ (ลำซวน) : ข้าพเจ้าขอเสนอ นายพิรุณ อินทรวิเชียร

มีสมาชิกรับรอง

คุณวิเทศ รอดถาวร (เพ็ชรบุรี) : ข้าพเจ้าขอเสนอ นายแก้ว สิงหะคเชนทร์

มีสมาชิกรับรอง

นายสุวิชัย พันธุ์เพชร (สมาชิกประเภท ๒) : ข้าพเจ้าขอเสนอ นายสุรพงษ์

มีสมาชิก

มีสมาชิกรับรอง

คุณคงฤทธิศึกษากร (นครราชสีมา) : ข้าพเจ้าขอเสนอ ร้อยโท อุก ภา

มีสมาชิกรับรอง

ร้อยโท จงกต ไกรอุดม (พิษณุโลก) : ข้าพเจ้าขอเสนอ นายประทีป เลี่ยมวิลา

มีสมาชิกรับรอง

นายบังนุทธิ์ พึ่งภพ (อุบลราชธานี) : ข้าพเจ้าขอเสนอ นายประสิทธิ์ กาญจน

ผู้ทำการแทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : มีผู้เสนอแล้ว

นายถวิล วัฏฏานนท์ (สุพรรณบุรี) : ข้าพเจ้าขอเสนอ นายสามนต์ สายทอง

มีสมาชิกรับรอง

นายเป็ญ จิราภรณ์ (พิจิตร) : ข้าพเจ้าขอเสนอ ร้อยโท จารุบุตร

มีสมาชิกรับรอง

นายเทตยา อมาตย์กุล (พระนครศรีอยุธยา) : ข้าพเจ้าขอเสนอ นายเสมอ กิ่งทอง

มีสมาชิกรับรอง

นายแคล้ว นรปติ (ขอนแก่น) : ข้าพเจ้ามีความข้องใจเป็นอย่างมาก ข้าพเจ้า
ยกมือแล้วท่านประธานฯ ไม่ใช่ให้ข้าพเจ้าพูด ข้าพเจ้าจึงขอประธานโอกาสพูดในชั้นนี้
ข้าพเจ้าได้สังเกตมานานแล้วในการเสนอชื่อกรรมการในเรื่องใด....

ผู้ทำการแทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : โปรดเสนอชื่อ

นายแคล้ว นรปติ (ขอนแก่น) : ข้าพเจ้าขอเรียนตามว่าทำไมรัฐบาลจึงเอา
เปรียบนักหนา เอาเท่านั้นเท่านั้น แล้วบรรดาสมาชิกก็เสนอชื่อผู้สนับสนุนรัฐบาลทั้งหมื่น ๔๖๑
ชว้างนั้นก็แย้ฉิบ ข้างข้าพเจ้าขอเรียนถาม

ผู้ทำการแทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ผู้ถามจะชี้ทาง
ข้าพเจ้า

นายแคล้ว นรปติ (ขอนแก่น) : ข้าพเจ้าขอยุ่อย่างนี้ รัฐบาลทำอย่างนี้แย้
ฉิบ

ฉิบ

ผู้ทำการแทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : โปรดนั่งคิดว่า ข้าพเจ้าเสียใจ
เหมือนกัน ถ้าวานต้องการเสนอชื่อใครก็โปรดเสนอมา

นายไกรสร สุขสว่าง (ชัยนาท) : ข้าพเจ้าขอเสนอ นายทรัพย์ สังข์สุนทร
มีสมาชิกรับรอง

นายสวัสดิ์ คำประภคย (นครสวรรค์) : เท่าที่เสนอชื่อสมาชิกมากู้ถือว่า
เป็นผู้ที่เหมาะสม แต่ตัวแทนของทนายความยังไม่มีข้าพเจ้าจึงขอเสนอหลวงประภคยนิติสาร
ขอท่านสมาชิกได้กรุณาในฐานะตัวแทนของทนายความผู้นี้ด้วย

มีสมาชิกรับรอง

นายसानนท์ สายสว่าง (นครปฐม) : เท่าที่ได้มีสมาชิกข้าพเจ้าเห็นว่า

กฎหมายนี้สำคัญและมีความผิดหลายประการ โดยเฉพาะความผิดทางศาสนา ข้าพเจ้าอยาก
จะขอความกรุณาท่านสมาชิกใหญ่มีส่วนใครรับดูด้วย ขอเสนอสมเด็จพระวันรัต

นายสุวิชัย ทัณชเศรษฐ์ : เท่าที่ได้มีสมาชิกเสนอเอาพระสงฆ์องค์เจ้าเข้ามา

1478 86

นั้นเป็นการที่กระทำไม่ถูกต้องตามรัฐธรรมนูญและตามสัญญาบัตรของกรมการเมือง
พระภิกษุสงฆ์แม่แต่สิทธิรับหัตถ์เลือกก็ไม่ได้แล้ว ทำไมจะมาทำงานการเมือง จึงไม่
สมควร เป็นผู้คดี และสภานี้ไม่ควรถือว่าเป็นผู้คดีขอให้สภานี้เสนอชื่อผู้อื่นต่อไป

นายसानนท์ สายสว่าง (นครปฐม) : ข้าพเจ้ายังไม่ทราบ รัฐธรรมนูญของไทย หรือข้อบังคับอื่นใดที่ห้ามไม่ให้เสนอผู้ทรงคุณวุฒิ เข้าเป็นกรรมการในสภานี้ การ เป็นกรรมการ ไม่ได้มีกฎหมายห้ามเหมือนอย่างสมัครสมาชิกสภาผู้แทน ท่านพูดว่าข้าพเจ้า เสนอไม่มีเหตุผล ท่านเป็นสงฆ์ ท่านเป็นสังฆนายก แล้วกฎหมายมีศัพท์มีแสงต่าง ๆ เกี่ยวกับคำวาติสนี้ สักกฤตซึ่งจะต้อง เขียน เข้าไป แล้วกฎหมายเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมของประชาชน แม้แต่อบรมศีลธรรมประชาชนท่านยังต้องมาเทศน์สอนประชาชนทั่วไป แล้วในการร่างกฎหมายสอนคนให้ดีจะไม่ให้ท่านมีส่วนร่วมด้วยหรือ ข้าพเจ้าต้องการจะให้ท่านมาเถลาที่ธรรมของประชาชนโดย เป็นกรรมการในร่างกฎหมายนี้ ถ้าหากว่าท่านมีอะไร เป็นหลักฐานที่พอจะอ้าง ข้าพเจ้าก็พร้อมที่จะถอนชื่อเสนอ แต่ข้าพเจ้าเจตนาดีจริง ๆ อยากจะให้ท่านรับรู้ ท่านไม่เอาเองนี่จะเอาเองคนอื่นก็ได้ เช่น พระศาสนโสภณ พระเทพโมลี ก็ได้....

พลสภ พระสงฆ์ของพุทธมณฑล ว่าการแทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : คุณถอนหรือ?

นายसानนท์ สายสว่าง (นครปฐม) : เพื่อความเคารพท่านประธาน ท่านขอให้ถอนหรือคุณเผ่าขอให้ถอน ถอน

มีสมาชิกในที่ประชุมหัวเราะ

พลสภ พระสงฆ์ของพุทธมณฑล ว่าการแทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ผมขอให้ถอนเท่านั้น ไม่ใช่บังคับ

นายसानนท์ สายสว่าง (นครปฐม) : บางทีถอนตอนที่เลือก แต่เสนอเพื่อให้เป็นเกียรติ ถ้าเกิดถอนเพื่อสะดวกในการเลือก

พลสภ พระสงฆ์ของพุทธมณฑล ว่าการแทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ถอนเสียดีกว่ากัน

นายसानนท์ สายสว่าง (นครปฐม) : เพื่อเป็นการให้เกียรติแก่ท่านรองประธานในการที่นั่น ๆ จะยื่นมานั่งว่าการแทนประธานสักครั้ง ข้าพเจ้าขอถอน

นางฉวีรัตน์ ไชยกลาง (อนุภรรยา) : ข้าพเจ้าขอเสนอนายประสิทธิ์
ประเสริฐ

มีสภาพครอบครัวพร้อม

นายนิยม เสงสุวรรณ์ (ภรรยา) : ข้าพเจ้ารู้สึกเสียใจที่เพื่อนที่รักคือของ
น้า น้าลูกของน้า น้า ที่ถูกเบียดเบียนให้ สิ้นหนว้างกับคนโดยฝ่ายรัฐบาล ก็รู้สึกว่าเป็น
เคสที่ น่าใจ น่าเห็นใจ น่าสงสาร เพราะจำ นอนอยู่ที่ เสนอ เมื่อก่อนนี้ฝ่ายที่ไม่
รัฐบาลก็มีหลายท่าน เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าเองจะเข้าใจผิดกับผู้อื่นและมหาชนทั่วไป
เพราะสิ่งที่ เสนอ นั้นที่ส่งผ่านผู้มีส่วนและไม่มีส่วนผู้รับผิดชอบให้ท่านประธาน
ที่ท่านสมาชิกคงจะเข้าใจผิดไปก็ ข่า ขอเรียนให้ทราบไว้

นายชวลิต นรสิงห์ (ภรรยา) : กระผมขอเรียนที่เบื้องต้น ท่านประธานที่เคารพ
ทุกท่านว่าสิ่งนี้ คือหาหนทางว่าหากระบบราชการเสนอชื่อ ๑๒ คน.....

ผู้ทำการเสนอประธานสภาผู้แทนราษฎร : โปรดนั่งก่อน

นายศักดิ์ นรสิงห์ (ภรรยา) : คือจำนวน ๒๕ คนนี้ ท่านประธานยังค้น
จากไทย ขอส่งข้อหาไทย

(ประธานสภาผู้แทนราษฎร ได้กล่าวนำนั่งบัลลังก์)

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : เวลานั้นเป็นเวลาเสนอชื่อเท่านั้น ไม่ใช่อภิปราย
ในที่ ทดลองอภิปรายให้ฟัง (สมาชิกประเภทที่ ๒) : ข้าพเจ้าขอเสนอให้จัดการ
เสนอชื่อ

มีสภาพชีวิตเรียบร้อย

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : มีผู้เสนอชื่อให้จัดการเสนอชื่อแล้ว จะมีผู้ใดมีความ
เห็นเป็นอย่างอื่นหรือไม่

ไม่มีผู้ใดมีความเห็นเป็นอย่างอื่น

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ถ้าไม่มีผู้ใดมีความเห็นเป็นอย่างอื่น ขอให้

๘๖
1481

สภาข้าราชการสามัญ

เลขาธิการสภาสามัญ กรมการ : เพื่อความเรียบร้อยขอจะได้อ่านรายชื่อ
จากหนังสือใน "ฉบับ" แล้วจะเรียกชื่อให้จัดไว้เป็นวงนอก ๑. พระนิติสารณพิเศษ

๒. นายปลัดจรรจงเอก เจ้า เสร็จงาน

ประธานสภาสามัญกรมการ : ที่รัฐบาลเสนอไม่ต้องอ่าน เพราะว่าตกลง
กันแล้ว รัฐบาลเสนอ ๑๓ คน ใน "ฉบับ" ขอให้อ่านเฉพาะ ๑๓ คนหลัง ที่สมาชิกเสนอ

เลขาธิการสภาสามัญกรมการ : รายชื่อท่าน ๑๓ คน มีดังนี้ :-

- ๑. นางบรม พรหมโมบล บุตรศรีสวัสดิ์
- ๒. นายปลัดจรรจงเอก (พิมพ์ นิลฉวี)
- ๓. นายพันธุ อินทวงศ์
- ๔. นายพันธุวัชร อินทะสินธุ์
- ๕. นายเทียม ณ สงขลา
- ๖. นายประสิทธิ์ ถาวรจันทร์
- ๗. นายเวียง ไชยมิตรี
- ๘. นายเจริญ อินทรารุณ
- ๙. นายแก้ว สิงหะศกเขตร์
- ๑๐. นายสุรพงษ์ ศรีจันทร์
- ๑๑. ร้อยโท อุต นิตยสุทธิ
- ๑๒. นายประหัด เจริญศิลา
- ๑๓. ร้อยโท จามุตร เรืองสุวรรณ
- ๑๔. นายเสมอ
- ๑๕. นายท้าวสี สิงห์สุนทร
- ๑๖. หลวงประกอบนิติสาร
- ๑๗. นายसानนท์ สายสว่าง
- ๑๘. นายประสิทธิ์ จุลละเกษ

นายसानนท์ สายสว่าง (นครปฐม) : ข้าพเจ้าขอถอน

นายประสิทธิ์ จุลละเกษ (สงขลา) : ขอทอนคนที่ผมเสนอให้เขาไป

เป็นกรมการ แต่ข้าพเจ้าขอถอน

14824

นายสมศักดิ์ สมบูรณ์ทรัพย์ (ราชบุรี) : ขอประทานโทษ คือเมื่อก่อน

ข้อที่ ๓ และขอเรียนถามว่าทำประจาน ๓ จะอนุญาตให้ดูได้หรือไม่

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ไม่มีการอภิปรายแล้ว

นายสมศักดิ์ สมบูรณ์ทรัพย์ (ราชบุรี) : คือกระผมขอเรียนถามท่านประธาน ๓

ว่าทำประจาน ๓ จะอนุญาตหรือไม่

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ไม่อนุญาต

นายสมศักดิ์ สมบูรณ์ทรัพย์ (ราชบุรี) : ขอประทานโทษ ข้าพเจ้าก็รับทราบ

ระเบียบข้อบังคับของการประชุมสภา ๓ และถ้าหากว่าในการชี้แจงจะพูดในที่ประชุม
สภาซึ่งมีตัวจริง และเรื่องนี้จะเกี่ยวโยงกันในประเทศชาติแล้ว ข้าพเจ้าจะพูด ท่าน
จะอนุญาตหรือไม่

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : เป็นตามข้อเรื่องแล้วจะเป็นการยืดเยื้อไป

และถ้าท่านพูดในที่ประชุมสภาอีกวันสองวันก็มีเรื่องที่จะพูดด้วยเหมือนกัน

นายสมศักดิ์ สมบูรณ์ทรัพย์ (ราชบุรี) : ข้าพเจ้าได้รับทราบข้อบังคับ และ

ขอเรียนถามด้วยเวลาที่เหลืออีกเล็กน้อยว่า สภาผู้แทนฯ ได้เคยเห็นวิธีที่ใครปฏิบัติมา

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ขอโทษท่านหนึ่ง ขอให้ท่านนิ่ง

นายสมศักดิ์ สมบูรณ์ทรัพย์ (ราชบุรี) : ข้าพเจ้าขอเรียนถามตามระเบียบ

ข้อบังคับด้วยความบริสุทธิ์ใจว่า การที่ข้าพเจ้าได้อุทธรณ์พยานกรณียาระเบียบข้อบังคับเป็น
อันดี ข้อบังคับของสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเป็นสภาสูงสุดของชาติ จึงขอเสนอกราบเรียนว่า
ถ้าหากว่าในภายหลังสภาผู้แทนฯ จะลงมติอะไรก็ตามแล้ว ข้าพเจ้าจะถามใคร

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ขอให้ท่านนิ่ง ข้าพเจ้าขอให้ท่านนิ่ง ท่านทำผิด

ข้อบังคับข้อใดขอโทษให้สภาผู้แทนฯ เลอาธิการ ๓ อภิปรายข้อ แล้วขอได้กรุณาจด

(เจ้าหน้าที่ให้ทำการแจกจ่ายข้อบัญญัติเสนอเป็นกรณีการ ให้แก่สมาชิก

สภาผู้แทนราษฎร)

นายเงิน เอมสุวรรณ (กระป๋อง) : ตามประธาน ฯ การกาซื้อนี้ ให้เอาตาม
รายชื่อแล้วก็ตกลงไม่ได้เลยก็ใหม่

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ประเด็นจะบอกให้ทราบทั้งหมด คือตาม
รายชื่อที่ไปแจกให้ขงในกรรมาธิการหมายเลข ๑๕ คือ นายเต็ม ไชยมิตร ออก และ
หมายเลข ๒๕ ก็คือออกด้วย

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร : ไปที่ นายเต็ม ฯ เป็นนายประสิทธิ์ จุลละเกษ

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ขอสืบ เป็นนายประสิทธิ์ จุลละเกษ และเลขที่
๕ นายสรวงศ์ สายสว่าง นายประสิทธิ์ จุลละเกษ ไปนี้

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร : นายประสิทธิ์ จุลละเกษ ชื่อออกแล้ว

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ถ้าอย่างนั้นก็ขอให้ชื่อหมายเลขที่ ๒๕

นายสรวงศ์ สายสว่าง ออก แล้วที่นี้ตั้งแต่หมายเลขที่ ๑ - ๑๒ ซึ่งทางรัฐบาลเป็นผู้เสนอ
ออก เพราะฉะนั้นกรรมาธิการหมายเลข ๑๑ ถึงหมายเลขที่ ๒๕ เป็นจำนวน ๑๓ คน
เอารายชื่อแล้วก็ตกลงไม่ได้ คราวนี้ถ้าเป็นจำนวน ๑๑ ชื่อเท่านั้น

1484

นายแก้ว นรนิติ (ขอนแก่น) : กระผมสงสัยว่าการที่รัฐบาลเสนอ มา ๑๒ รายชื่อ แล้วที่ไม่ต้องเลือกกันแน่ อย่างข้อบังคับอะไรที่ได้ไปรษณีย์แจ้งความ

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : สมาชิกก็เลือกกันแล้ว และที่ให้รัฐบาล เสนอ ๑๒ ชื่อ เพื่อรัฐบาลได้เสนอชื่อมาก็เหมือนว่าไม่ต้องเลือก ได้ยอมตกลงไปแล้วว่าให้เลือกกันเพียง ๑๓ ชื่อ เราพูดกันแล้วตอนนั้น

นายแก้ว นรนิติ (ขอนแก่น) : กระผมขอเรียนข้อสงสัยในโอกาสต่อไป ถ้าหากว่ารัฐบาลเสนอมาอย่างนี้จะขอให้ประธานสภาฯ ก่อนการคัดเลือกหรือในเมื่อไม่มีข้อบังคับที่จะให้ปฏิบัติ

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : คิดว่าแล้วว่าจะขัดข้องไหม ก็ไม่มีอะไร ขัดข้อง

นายแก้ว นรนิติ (ขอนแก่น) : ผมยืนยันว่าไม่ได้ตาม โอกาสต่อไปขอติดตาม

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : สมมติว่าทุกที่ ผมลงไปข้างล่าง ผมไปเลยที่จะไปตามเสียงก่อน

นายส. รัตน์ ส. ธรรม (ราชบุรี) : มีความสงสัยที่จะทราบเรียนถามว่า ท่านเจ้ามือหรือใครจะทราบเรื่องตามต่อสภา ท่านไม่หวั่นหาเจ้าพ่อจ๋านนี้ ทำความผิดอะไรแล้ว แล้วอย่างไร ท่านเจ้าจะพูดได้ ข้าเจ้าขอทราบเรียนถาม...

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ถ้าหากว่าท่านพูดในเรื่องการเคื้อสนี่ ข้าเจ้าก็ที่ท่านพูดไว้ อย่างนั้นก็ไม่ได้ ข้าเจ้ารักที่จะเป็นแบบอย่างกับ ไม่ใช่ เจ้าเรื่องนอกกระแสมาก็ในระหว่างพิจารณาเรื่องนี้ ข้าเจ้าเป็นผู้ที่จะกระเป็แบบ

ขอมึงคับ จ้าตกลงว่างานเขียนเรื่อง "อย่าไรก็ตามได้" ท่านอาจส่งสยิว
ฉบับนี้มาให้ก่อนไปให้เสร็จ หรือว่าทำไป ๑๒๕ ชื่อจึงไม่ขี้เด็ก เอาเฉพาะ
ในเรื่องเหล่านี้

นายสมศักดิ์ สมบูรณ์ทรัพย์ (ราชบุรี) : เมื่อท่านประธานไม่ควรถามมาโดยชอบ
 ข้างเจ้า ซึ่งจะทำให้ผู้อื่นเข้าใจผิดว่าข้างเจ้ารับ ที่ข้างเจ้าขอเรียนตามท่าน
 ไปพูดเพราะเวลานี้ยังมีเวลา ถ้าหากว่าเกี่ยวกับการประชุมซึ่งกำลังมีการศึกษา
 และถ้าหากว่าข้างเจ้าก็ยังมีเวลาสงสัยอยู่ และข้างเจ้าเห็นว่าข้างเจ้าก็มีโอกาสจะได้
 ที่แจ้งต่อที่ประชุม และบางที่ท่านอาจจะเห็นด้วยกับข้างเจ้าที่พูดเพื่อเป็นประโยชน์
 ของสภาสูงสุด และเชื่อว่าอย่างไร ๆ ถ้าหากว่าท่านไม่ให้โอกาสข้างเจ้าแล้ว ข้าง
 เจ้าจะระบายความรู้สึกหรือพูดเพื่อที่จะได้ทำเป็นเกียรติประวัติไว้บ้างไร ถ้าหากว่า
 ข้างเจ้าพูดผิด สังคมสภาสูงสุดก็จะลงโทษข้างเจ้าเอง

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ให้พูด ท่านพูดไป

นายสมศักดิ์ สมบูรณ์ทรัพย์ (ราชบุรี) : ข้างเจ้าต้องขอประธานอภิปรายคุณสมานนท์
 เป็นท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ และตามปกติข้างเจ้าก็ถือว่ารักเหมือนพี่เหมือนกัน ข้างเจ้า
 นี้เพื่อชาติ เพื่อไม่ให้เสียระเบียบแบบแผนสองสภา ตามที่คุณสมานนท์ ๓ ได้เสนอ
 อภิปรายสงฆ์เข้ามา ตามหลัก ถูกแล้ว ไม่มีกฎข้อบังคับห้ามที่ไม่ให้เสนอพระภิกษุสงฆ์
 เข้ามา แต่ข้างเจ้าได้เฝ้ามองดู.....

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ประเดี๋ยวคุณ

นายสมศักดิ์ สมบูรณ์ทรัพย์ (ราชบุรี) : ถ้าหากว่าท่านพูดไม่ยอมถอน.....

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ประเดี๋ยวฟังก่อน ก็ไม่มีพระสงฆ์องค์หนึ่ง

นายสมศักดิ์ สมบูรณ์ทรัพย์ (ราชบุรี) : นี่ข้างเจ้าพูดเพื่อเป็นประโยชน์ของสภา
 ได้ไม่ต้องดูสมาชิกต่อไป นี่ข้างเจ้าพูดเข้าประเด็นแล้ว .....

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ถ้าท่านพูดต่อไป ข้างเจ้าจะถือว่าท่านพูดไม่รักชาติ
 ไม่สงของสภาตามข้อบังคับ อะไร

นายสมศักดิ์ สมนูรณวัฒน์ (ราชบุรี) : ข้าพเจ้าขอยกขังไม่หมดประเด็น
ที่ถามว่าแล้วอย่างไร ข้าพเจ้าขอยกเพื่อหาความจริง ถ้าหากข้าพเจ้าไม่มีเหตุผลขอ

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : นั่ง ๆ ๆ

นายสมศักดิ์ สมนูรณวัฒน์ (ราชบุรี) : ที่นี้ไม่ใช่สโมสร เป็นสภาสูงสุด
ของชาติ

นายแก้ว นรปติ (ขอนแก่น) : ปากทว่าใจมีสมาธิกว่าดีระเบียบข้อบังคับ
กล่าวให้หมกมุ่นเงาตรงเวลา ข้าพเจ้าจึงขอเสนอญัตติวิจารณ์ทางโทรทัศน์เมื่อคืน
หรือเห็นด้วยหรือไม่

ที่สมาธิกว่าใจไม่ครบถ้วน ขอบขังกับ

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : เสียใจ ไม่ครบ

(เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เชิญ ๑. นันทิ ชาติชาย หงษ์วัฒน์

๒. รณนโร จงสถ โยธภักดิ์ ๓. นิตยร์ หลวงจบกระบวนพุทธ ๔. นาวาเอก จรูญ

จิตติเมธี ๕. นันทิ หงษ์ สิริโชคชัย ๖. นายสมานต์ สายสีสว่าง

๗. นายวิวัฒน์วาท ภูมิ อิงกรวิง ๘. นายวิชัย โลจายะ ๙. นายระสาด ไชยะโท

๑๐. นายวิจิตร อัจฉารนทร์ ๑๑. นันทิ แสง เกลิม หงษ์สวัสดิ์ ๑๒. นายแก้ว นรปติ

๑๓. นายวิวัฒน์ สิริโชคชัย ๑๔. นายเกษม ไชยสิทธิ์ ๑๕. นายแพทย์ อมาตย์กุล

ในกรรมาธิการ(๖/พรรคสม)

นายแก้ว นรปติ (ขอนแก่น) (บุตร วรรค) : ผมสงสัยในการเลือกกรรมการ

ผู้ คิวว่า นรปติคือเป็นหมกมุ่นไม่ได้มีตั้งแต่เมื่อ ๑๓ รวม ๑๓ ชื่อ ถ้าหากว่าจะเลือก

๑-๓ ชื่อแล้วกลางนั้นจะดี ถ้าคิดระเบียบจะไม่ได้คิดไป สมมติว่าจะเอา ๒ ชื่อ ๓ ชื่อ

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : แก่นั่นเอง ถ้าหากว่าคนอื่นท่านไม่เห็นด้วย

ที่นี้เรื่อง ๖ คน ๓ คนก็ได้

1488 90

ภาณุเนนทรานทร ค.๑๑/๒๕๖๕ (ฉบับที่ ๒)

จำรังสี ค. ๓๕/๒

นายอรรถวิ คำประ โขม (นศ. วรรค) : ศึกษานคว่ำเป่รตุคคักวัน

พระพรหมภาณุเนนทรานทร : พระเตี้ยก่อน ให้เลือกเสร็จเรียบร้อย

สียลน

(กรรมการไ้คะนงน ได้ร่วจนำคะนงน เร็จแล้ว ก็เอนองผลคอประธาน

ภาณุเนนทรานทร)

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : บัดนี้ได้ตรวจคะแนนเสร็จแล้ว ผู้ที่สมควรเป็น
กรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้ สำหรับรัฐบาลมี ๑๒ คนคือ

- ๑. พระนิพนธ์การพิเศษ ๒. นายพันตำรวจเอก เป่า ศรีบานนท์
- ๓. พระบาทพิชัยธรรมประคัลภ์ ๔. พระบาทการุณการวินิพนธ์ ๕. นายพิชานู บุดอง
- ๖. หลวงอรุณปรีชาชนูปการ ๗. พระมยุเวทวิมลบาท ๘. ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช
- ๙. นายอรุณสิทธิ สิริสุนทร ๑๐. นายประยูร สุวรรณศรี ๑๑. นายหยุด แสงอุทัย
- ๑๒. นายพันตำรวจตรี โสติ ไชยจินดาภิบาล

สำหรับสมาชิกมี ๑๓ คนคือ

- ๑๓. นายพันตำรวจเอก พันธุ์ นิลวัชานนท์ ๑๔. นางแรม พรหมโมลี
- ๑๕. นายพันธุ อินทวงศ์ ๑๖. นายแก้ว สิงหะเกษม ๑๗. นาย-
รับวัชร์ อินทพันธ์ ๑๘. นายเทิ้ม นสงขล ๑๙. ร.ท. อู๊ด นิตยสุทธิ
- ๒๐. นายเสมอ กัญชาชัย ๒๑. นายพิรุณ อินทราชู ๒๒. นายสุรพงศ์ ศรีวิรัตน์
- ๒๓. นายประหยัด เข้มมศิลา ๒๔. นายประสิทธิ์ กาญจนวัฒน์ ๒๕. นายทรัพย์ สัจจสุนทร

แปรญัตติกายในกึ่งวัน

พระนิพนธ์การพิเศษ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม : ขอเสนอ
แปรญัตติกายใน ๒๐ วัน

นายพร มณีทอง (สสพุทธศคร) : กฎหมายใหญ่ ๆ เช่นนี้ขอเวลาอีก
๒ เดือนก็จะดี ข้าพเจ้าขอเสนอแปรญัตติกายใน ๒ เดือน ท่านผู้ใดเห็นด้วยโปรด
มีสมาชิกรับรอง

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ทางรัฐบาลเสนอแปรญัตติกายใน ๒๐ วัน
คือ ๒ เดือน แต่ว่ามีกฎหมายหนึ่งขอเสนอแปรญัตติกายเป็น ๒ เดือน และมีผู้รับรองถูกต้องใน

พระราชกฤษฎีกาฯ ให้ที่ประชุมวินิจฉัยว่าจะเลือกอย่างไร ท่านผู้ใดเห็นควรแปรญัตติ
ภายใน ๒ เดือน โปรดยกมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือ ๑๒ คน

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ท่านผู้ใดเห็นควรแปรญัตติภายใน ๒๐ วัน
โปรดยกมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือ ๑๒๕ คน

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : เห็นว่าแปรญัตติภายใน ๒๐ วัน

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ต่อไปข้าพเจ้าได้รับผู้คิดควมแข็งมีบุรีรวงถูกของ
แล้ว คือผู้คิดของนายสวัสดิ์ พึ่งคน เป็นผู้เสนอ คือเสนอว่าอย่างนี้ เรื่อง ผู้คิดขอให้มีการ
ประชุมสภาผู้แทนราษฎร เพื่อถามและตอบกระทู้เป็นพิเศษ ๑ วัน เริ่ม ประธานสภา
ผู้แทนราษฎร ด้วยขณะมีปรากฏว่ากระทู้ถามที่สมาชิกได้ยื่นไว้ต่อสภาผู้แทนราษฎร เพราะ
ที่รัฐบาลพร้อมที่จะตอบได้แล้วมีค้างอยู่เป็นจำนวนมาก เนื่องจากการประชุมสภาตามปกติ
มีปกติละ ๑ วันนั้น ไม่สามารถที่จะถามและตอบกระทู้ได้ทั้งหมดได้ เพราะมีเวลาน้อย
ต่อ ๆ ไปเกรงว่ากระทู้ถามจะมีจำนวนค้างมากขึ้น ฉะนั้น ข้าพเจ้าขอเสนอให้มีการ
ประชุมสภาผู้แทนราษฎร เกี่ยวกับ เรื่องถามและตอบกระทู้โดยเฉพาะเป็นพิเศษ ๑ วัน จะเป็น
วันเวลาใดแล้วแต่มติของที่ประชุม ขอได้โปรดนำเรื่องนี้เข้าสู่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร
โดยด่วนด้วย

นายสวัสดิ์ พึ่งคน (ขอนแก่น) : ความจริงในการที่ข้าพเจ้าเสนอผู้คิดนี้เข้ามา
ข้าพเจ้าก็รู้สึกละอายอยู่บ้าง เพราะว่าเมื่อวันพฤหัสบดีก่อน ๆ นี้ข้าพเจ้าเคยเสนอขอให้เพิ่มวัน
ประชุมเข้าไปอีก ๑ วัน เพื่อให้เป็นสัปดาห์ละ ๒ วัน ในที่สุดก็แพะแค้นไป แล้วมา
ถึงนี้ข้าพเจ้าก็ได้เสนอกระทู้เข้ามาอีก ก็อาจจะทำให้บรรดาเพื่อนสมาชิกทั้งหลาย
จะหาว่าข้าพเจ้าเป็นคนขี้หนวกกว่าเพื่อนฝูงจนเกินไป แต่เนื่องจากความจริงจะหนีความจริง
ไปไม่พ้น ถึงแม้ท่านสมาชิกเคยอภิปรายเมื่อวันพฤหัสบดีก่อน ๆ ว่า ไม่มีเรื่องค้าง ท่านอธิบดี
ก็ในท่านองว่ารัฐมนตรีหรือฝ่ายรัฐบาลยังไม่พร้อมที่จะตอบได้ ความจริงข้าพเจ้ามิได้
หมายความว่ากระทู้ที่รัฐบาลยังไม่พร้อมที่จะตอบ ข้าพเจ้าหมายถึงกระทู้ซึ่งทางรัฐบาล
จะตอบได้แล้ว

แต่ที่เราได้ไปประชุมมีคดีละ ๑ วัน เวลาตามกระหู่ ๑ ชั่วโมง ไม่พอ กระหู่ทางมาก
ความจริง ไม่อาจจะยกตัวอย่าง เพราะเป็นวันเรื่องที่มีมากถูกกันอยู่แล้ว ยกออกกันมาคง

๕ ครั้งก็มี โดยเฉพาะถ้าจะยกตัวอย่างนี้เห็น เช่น กระหู่ของทางผู้มีเกียรติแห่ง
ราชการตามเรื่อง โรงงานอาชญากรรมบางกระสอ ได้จำได้ว่าโดยยกออกมา ๕ ครั้งแล้ว
กระหู่ใหม่ที่ยัง ไม่บรรลุนิติภาวะจึงรัฐมาลหม่อมที่จะคอยยังมีอีกเท่าไรก็ไม่ทราบ
เจ้าเข้าใจว่าอีกมากเลย เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าขอให้นัดตามกระหู่เป็นคดีอื่นอีก
วัน แต่วันนี้นัดตามเจ้า ไม่ผูกพันแล้วน่าจะเสียดาย

นายสุวิชัย นิสเสรมฐ มาชี้แจงเรื่อง ๒ : ความจริงที่ห้ามสมาชิก

วันตอบกระหู่ ถ้าหากว่าเป็นเรื่องที่สภาจะได้นำเสนอในสภาเจ้าก็ว่าคงไม่
ได้ แต่ที่เมื่อ ครบครันแล้ว ซึ่งให้เพิ่มวันตอบกระหู่อีก ๑ วัน ตามข้อเท็จจริงว่ากระหู่
หู่เป็นเรื่องของเจ้ากระหู่ทางกับระหว่างสมาชิก สมมติว่าในวันนั้นมีกระหู่ ๒ เรื่อง
อีกกันไม่มีส่วนได้เสียกับกระหู่ บางคนก็ลุกออกไป บางคนก็ไม่มาประชุม อังคิณ
จะไม่ครบ คือหมายความว่าอย่างน้อย ๕๒ คน คือ ๑ ใน ๒ ของสมาชิกทั้งหมด
มากกว่าเป็นเขตบังคับที่มาประชุม พอกระหู่เสร็จแล้ว เจ้าตัวก็ออกไป หรือว่ามาประชุม
เดียว เพราะเห็นว่าเบื้องต้นก็ลุกออกไปหมด เช่นนี้แต่ที่สุดไม่ทำอะไรเลย ในที่นี้
มีมติที่ประชุมว่ากระหู่ คือว่ากับกระหู่ เมื่อที่ประชุมมาด้วยตัวเองในระยะเวลา
ที่นี้เป็นผู้แทนราษฎร กระหู่ ๕๕๐ กระหู่ ตอบไปแล้วเสียง ๒๑๐ กว่ากระหู่ทั้งหมด
เวลา ๑๑ มี เพราะฉะนั้นคิดว่าหากว่าทางสมาชิกถือว่าจะได้ข้อได้เร็ว ๆ นั้น การจะ
ขอบังคับ กับเวลาในการตอบกระหู่เป็นภาคแปล่าต่างในสภาอังกฤษ พอถามแล้วก็ถาม
อันเสร็จกัน

ไม่ได้มาอภิปรายกันอีกยาว กระทั่งหนึ่งถึงครึ่งชั่วโมงอย่างนี้ แม้ว่าเราจะเขียนถึงคุณ
 ทัฬหี เข้าใจว่ากระตุ้มที่เข้ามาถึงยังไม่ได้ ๑ ใน ๑ ที่กำหนดจริง จะหมดสติ เพาะจะ
 การเสนอให้มีเวลาเพิ่มขึ้นไปนั้นจะไม่สมประสงค์ของสภา จะไม่เกิดประโยชน์ในสมมติ
 ที่ต้องการ จะให้กระตุ้มนั้น ได้ตอบ นอกจากนั้นข้อบังคับได้เปิดโอกาสให้กระตุ้มการตอบ
 ทางราชกิจจานุเบกษาได้ ถ้ากระตุ้มไม่สามารถดำเนินการตามทางราชกิจจานุเบกษาได้
 โดยบังไว้ ท่านอาจไม่ต้องการชี้แจงก็ตาม เพราะฉะนั้นขอเรียนว่าขอให้สภาผู้
 และใคร่ควรดูให้จงหนัก ถ้าเปิดอีกหนึ่งวันผลจะอย่างไรบ้างท่านสมาชิกปรารถนาหรือไม่ และ
 นอกจากนี้ยังเป็นระเบียบวิธีการกระตุ้มจะให้หรือไม่บ้างไหมเพียง ๒ - ๓ กระตุ้มของสภา
 ๒ - ๓ คนก็จะเน้นการเสียเวลาแก่สมาชิก ๑๐๐ - ๒๐๐ คน บางทีบางประชุมก็อาจจะ
 ไม่ครบองค์ประชุมก็ได้ แล้วจะเป็นผลเสียหายแก่สมาชิกและแก่สภา ทั้งนี้ข้าพเจ้าขอ
 เรียนข้อเท็จจริงไว้เพียงเท่านี้

นายอุทิศ ไทวดี (สุรินทร์) : ขอมอบสนับสนุนในญัตติที่เสนอให้วันกระตุ้ม
 หนึ่งวันในรอบสัปดาห์หนึ่ง เพราะเหตุผลตามที่ผมได้ปฏิบัติมาปรากฏว่า
 กระตุ้มของแนค่างอยู่ ๑๐ กว่ากระตุ้มและรัฐบาลเตรียมตอบอยู่แล้ว ที่นี้ท่านไม่บรรจุ
 ระเบียบวาระสักทีหึ่ง ๆ ที่ตามข้อบังคับก็ให้อำนาจข้อบังคับข้อ ๑๑๖ ว่า "ในการ
 ประชุมครั้งหนึ่ง ๆ ให้มีกำหนดเวลาเฉพาะกระตุ้มไม่เกิน ๑ ชั่วโมง เว้นแต่การประชุม
 ธรรมดาเห็นสมควรขยายเวลาเกินกว่านั้น" แล้วเมื่อเข้าข้อมือเกิดขึ้นวันก็ไม่ได้
 เพราะฉะนั้นถ้าเราให้มีวันกระตุ้มสักวันหนึ่งแล้วก็จะทำให้สมาชิกได้ระบายน
 และได้ควบคุมนโยบายของรัฐบาลได้เป็นอย่างดีและนอกจากนั้นโดยเฉพาะอย่างนี้
 ที่สมาชิกผู้มีเกียรติประเภทที่ ๒ ได้กล่าวเมื่อก็มีบางที่สมาชิกจะไม่ครบประชุม
 ก็ประชุมก็ได้เพราะไม่ใช่ระเบียบวาระเป็นแต่เรื่องกระตุ้มเท่านั้น แต่ความจริง

๑๖๓
1494

และจริงใจในสมมติฐานที่ข้าพเจ้าเห็นว่าเมื่อเปรียบเทียบกันที่ข้าพเจ้าเคยเป็นสมาชิกสภา
ผู้แทนราษฎรมาแล้ว สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มาประชุมพร้อมเพรียงกัน เพราะผู้มีอำนาจมี
วันประชุมครบกระชั้นกันแล้ว ข้าพเจ้าจึงจะมาร่วมกัน

อีกประการหนึ่งรัฐบาลคงไม่คิดชักชวนรัฐมนตรีไม่เข้าร่วมประชุมทุกคน รัฐมนตรี
คนไหนมีหน้าที่ครบกระชั้นกันก็อาจไม่เป็นการชักชวนกับกมธ.บริหารราชการ
บ้าน ข้าพเจ้าจึงขอเสนอผู้ที่เข้าในวันกระชั้นกันหนึ่งในการครบกระชั้น

— ประธานสภาผู้แทนราษฎร: วาระนี้เป็นวาระนี้เป็นของฝ่ายค้าน ผู้ใดจะ
ค้านเชิญ

นายทองสุข /สุมาตรา (ประจวบคีรีขันธ์): พูดถึงผู้กระชั้นกันเกี่ยวกับวาระเป็น
ความที่ข้าพเจ้าเคยอยู่ในสภานี้มาในสมัยก่อนนั้นไม่เคยปรากฏว่าจะมีวันประชุมเฉพาะ
กระชั้นกันแล้วมาเมื่อข้าพเจ้าไม่ได้อยู่ในสภานั้นก็ไม่ได้ติดตามความเคลื่อนไหวอยู่ ก็ไม่ได้
ปรากฏว่ามีวันประชุมเฉพาะกระชั้นกันนั้น นี่ประการหนึ่ง ข้าพเจ้าจึงใคร่ขอเชิญชวน
ให้ท่านสมาชิกได้พิจารณาว่าถ้าเหตุการณ์อย่างนี้มาขึ้นในครั้งนั้นแล้วในครั้งก่อน ๆ ไม่มี
เรื่องจะมีขึ้นในครั้งนั้นก็จะเป็นเหตุการณ์ผิดปกติประการหนึ่ง

อีกประการหนึ่งความที่ท่านสมาชิกได้ทราบเมื่อต้นว่ากระชั้นกันมีสองที่กระ
กับสมาชิกเพียงไม่กี่คน ผู้ที่สนใจก็มี ผู้ที่ไม่สนใจก็มี คนที่ปรากฏเวลานั้นบางท่านเป็น
ถึงวาระกระชั้นกันก็ไม่ไปฟังก็มี ผู้ที่ไม่ใช่กระชั้นกันก็อาจจะไม่ไปมาหรือไม่สนใจ
ถ้าเจ้าที่ว่าการนัดประชุมในวันนั้นอาจจะไม่ครบองค์ประชุม ถ้าใครกระชั้นกัน
กระชั้นกันเองก็มีเจ้าของกระชั้นกันไม่กี่คน อย่างมากไม่เกิน ๑๐ คน ถ้าเช่นนั้นแล้วการ
ประชุมสภาอาจจะไม่ครบองค์ประชุมเสียเวลาไปเปล่า ๆ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจึงขอ
ที่ประชุมได้วินิจฉัย ๒ ประการนี้ด้วย

โชค

ท. ๔๐/๒

1495

นายชาตยพท ไซบคำมิ่ง (ภาพสินธุ์) : ข้าพเจ้าขอสนับสนุนเจ้าของ
ผู้คิดนี้ว่าควรจะมีการเพิ่มวันกระทุ้งขึ้น ข้าพเจ้าขอเรียนคือที่ประชุมว่าสาเหตุที่จะมี
การขอให้เพิ่มวันกระทุ้งขึ้นนั้นเพราะว่ารัฐบาลได้มีมติขอให้เพิ่มและลดเวลาประชุมขึ้น

แล้วต่อมาคุณสวัสดิ์ พึ่งตน ก็เสนอเพิ่มวันประชุมขึ้น และสภานี้ก็ต้องมติผ่านไปแล้ว คือ
 เจ้าของผู้เสนอก็แพ้ไปแล้ว ครั้นต่อมากระทรวงของเราที่ก็ วัตถุประสงค์ต่าง ๆ ก็คือซึ่งได้เสนอ
 เข้าไปในสภานั้น ใจคือการตกลง ทว่าการบรรจุระเบียบวาระไม่ทัน ตกลงระเบียบวาระ
 กระทรวงของผมนั้นผมเคย เรียนต่อที่ประชุมไปแล้วว่า เรื่องการจับกุมสามล้อซึ่งอยู่ต่างจังหวัด
 เข้ามา^๕ในจังหวัดพระนคร ท่านประธานมีอำนาจคิดว่าคว่นหรือไมคว่น เรื่องก็เลยคิดไป
 อย่างนี้เป็นต้น อีกประการหนึ่งการตั้งกระทรวงตามไม่ได้ถูกพันถึงตัวท่านรัฐมนตรีผู้ที่มาตั้ง เป็น
 ภาระอันหนัก สำหรับท่านรัฐมนตรีผู้ใดถูกกระทรวงในวันใดที่จะต้องชี้แจง ท่านผู้นั้นก็มา ที่นี้เกี่ยว
 กันว่าในสภาของเรา ได้มีสมาชิกประเภทที่ ๑ ซึ่งเป็นข้าราชการประจำเป็นจำนวนมาก
 ทยอยเลิกกรรมมีท่านรัฐมนตรีผู้หนึ่งจึง เสนอเวลาจำกัดเข้ามา ก็เพื่อให้สมาชิกประเภทที่ ๑
 ึ่งเป็นข้าราชการประจำปฏิบัติหน้าที่ได้มากขึ้น แต่อย่าลืมว่า เขามีงานประจำ เขาก็ยังมีผู้อื่น
 ำแทนได้ มีผู้ช่วยท่านแทนได้ แต่งานในสภาถือว่าไม่มีสิทธิแล้วเข้ามาทำงานไม่ได้
 ึ่งอยู่ท่านอาจจะเห็นว่าอย่างอดีตรัฐมนตรีสุวิชัย ว ว่า ทำให้สภานี้เสียเวลาและใจจะ
 ไม่มีคุณประโยชน์ ผมรู้สึกเสียใจมากในคำกล่าวเช่นนี้ อะไรเล่าที่สภาของเราทำไม
 ประโยชน์ ท่านไม่ควรจะกล่าวว่ามีประโยชน์ ทั้ง ๆ ที่เราจะเพิ่มวันประชุมขึ้นแล้วยังจะเป็น
 การทำให้รัฐบาลต้องเห็นข้อบกพร่อง ของรัฐบาลได้ยิ่งขึ้น

ที่ได้สับข้อเท็จจริงมาจากประชาชน จากหัวอกหัวใจมาจากประชาชน จึงนำกระทู้ถาม
 เหล่านี้มาเรียนถามรัฐบาล แล้วหาอย่างไรรัฐบาลจะรู้ว่าข้อนั้นเท็จจริงหรือไม่เท็จจริง
 ซึ่งประชาชนใครล้วยรลคี่อยู่นั้นก็หว่าบข้อเท็จจริงและไม่เข้าใจผิดรัฐบาล ถ้าหาก
 ว่ารัฐบาลจวักจ่าเขี่ยเวลาลงมาสองชั่วโมงสามชั่วโมงอย่างนี้ ซึ่งเขาข้องใจในสิ่งซึ่งเขา
 ท้องการเร็วที่สุด และเกี่ยวกับชีวิต เกี่ยวแก่ประโยชน์ส่วนได้ส่วนเสียของเขาเร็วที่สุด
 แล้วเมื่อไร เขาจะไ้รู้ อย่างนี้เป็นคั้น

นอกจากนั้นขอเรียนว่า ทวนสมาชิกคนหนึ่งซึ่งได้กล่าวเมื่อคราวที่แล้วนี้ ได้
 เป็นตัวตั้งตัวตีพูดแทนรัฐบาลทุกคราวว่า ในการเชิญประชุมเสียเวลา ข้าพเจ้าขอ
 เรียนว่าประวัติศาสตร์จะจารึกว่าสภาของเรานี้ขอเพิ่มวันประชุมเป็นไปไม่ได้ แต่ถาขอลด
 วันประชุมเป็นไป ถ้าเป็นอย่างนี้ไปขอให้สำนักในข้อนี้ไว้บ้าง ขอโทษผมขออภิปรายอีกสัก
 เล็กน้อย ในการที่เรามาประชุมกันนี้เป็นสภามันแห่งแรกที่เรานำชีวิตจิตใจของประชาชน
 ๕ ล้านคนเศษมาฝากไว้ในสภานี้ ท่านเป็นผู้นำชีวิตของประชาชน พวกเราอยู่ในที่นี่เป็น
 บอคนุคคลซึ่งแต่ละจังหวัดเขาคัดเลือกมาแล้ว จะไม่มีบุคคลใดบุคคลหนึ่งมาทำงานเลย และ
 ท้อลล่อค่อได้ถึงให้เสียเวลา เสียประโยชน์ของประชาชน ซึ่งเขาต้องการทราบเร็ว เป็น
 สิ่งซึ่งมีค่าบิ่ง ซึ่งสมาชิกทุกคนควรจะสละเวลาส่วนตัวเพื่อส่วนรวม . หรือเห็นว่าการเสีย
 สละของท่านในการที่รลั้งรลไปเที่ยวตากอากาศเล่น ท่านโปรดคำนึงว่าประโยชน์ของ
 ประชาชนเป็นประโยชน์อันสูงสุด ซึ่งเราจะต้องแอบอิงอยู่เสมอ

โดยภายใต้สิทธิพลและการพิจารณาของประชาชน เพราะฉะนั้นเมื่อท่านต้องการที่จะให้
ประชาชนเลือกผู้แทนราษฎรชาวไทย ให้ประชาชนเลือกผู้แทนราษฎรของเรา กระผม
เห็นว่าในการที่ใครเสนอให้เพิ่มวันประชุมนี้ขึ้นอีก ๑ วันก็คงจะไม่ได้เป็นการทำให้เสีย
ประโยชน์หรือเสียเวลาของประเทศชาติแต่ประการใด และยังคงจะเป็นการดีกว่าที่ปล่อยให้
พิจารณา หนึ่ง - สิ่งที่เราได้พิจารณาอยู่แล้วนั้นคงไป เพราะฉะนั้นจึงขอท่านสมาชิก
เกียรติ และท่านสมาชิกผู้หวังดีคือชาติบ้านเมืองทั้งหลาย ขอให้เราได้นำไปพิจารณา
กันเพิ่มวันประชุมขึ้นอีกสักวันหนึ่งเถิด เพราะเหตุว่าถึงแม้ว่าข้าพเจ้าจะเป็นผู้มีอายุน้อย
แต่ก็ได้สังเกตเห็นแล้วว่าคงจะไม่เป็นการเสียประโยชน์เพราะเรื่องเช่นนี้ และอย่างใน
ประเทศอังกฤษเขาก็ได้ทำกันมาแล้ว และเขาก็เป็นประเทศที่เป็นแม่บทแห่งประชาธิปไตยด้วย
เพราะฉะนั้นจึงขอให้ท่านได้โปรดกรุณาเห็นใจผู้เสนอผู้เสนอผู้เสนอด้วย

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ที่นี้สำหรับการค้าน ขอเชิญคุณเพทาย ฯ
นายเพทาย อมาตยกุล (พระนคร) : ในเรื่องที่ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติได้เสนอญัตติ
ก็เป็นที่น่าเห็นอกเห็นใจ แต่ปัญหาที่สำคัญที่มีอยู่ว่าเราจะมากันได้โดยพร้อมเพรียงหรือไม่
มีไม่สำคัญ และปัญหาอันนี้ก็เป็นที่ลี้ลับของท่านสมาชิกทุก ๆ ท่านที่จะลงความเห็น และ
ก็หวังอยู่ว่า ข้ามมาได้พร้อมเพรียงกันก็เป็นอันว่าเปิดได้ และเวลานี้ทางฝ่ายรัฐบาลก็ยัง
ออกความเห็นเป็นประการใด เพราะฉะนั้นผมจึงเห็นว่าท่านประธานน่าจะปิดอภิปรายลงมิด
เพราะคงจะปล่อยให้เป็นการเห็นความเห็นของท่านสมาชิกทุก ๆ ท่าน
แล้ว

นายสวัสดิ์ คำประกอบ (นครสวรรค์) : ความจริงในปัญหาเรื่องที่จะเพิ่มวัน
ประชุมอีก ๑ วัน ความที่ท่านสมาชิกได้ชี้แจงต่อรัฐสภาแล้ว อันนี้ข้าพเจ้าเห็นว่าควรจะ
ปล่อยให้ทั่วถึงกันคงจะเสียเวลามาก แต่ถ้ามองว่าถ้าจะตั้งที่ประชุมแล้ว เข้าหากันแล้ว ความ
ที่ที่จะคอยอยู่เสนอเป็นแบบนั้น เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจึงขอความกรุณาต่อท่านรัฐบาล
หนึ่ง ขอได้โปรดกรุณาเห็นใจต่อบรรดาสมาชิก ซึ่งมาของท่านก็ได้อีกด้วยเป็นฝ่ายค้าน

ในอันที่จะได้ให้มีการประชุมอีกสักวันหนึ่ง ซึ่งเรื่องนี้กระผมเองก็มีเหตุผลอยู่หลายประการ ในการที่จะพูดขึ้นแรงขอของใจอยู่เป็นอันมาก แต่ถ้าหากว่าจะเสนอในที่นี้ก็จะทำให้เป็นที่เกิดความระคายเคือง หรือเป็นการตีอหิษฐานะเข้าหากัน เพราะฉะนั้นจึงขอให้ท่านสมาชิก ได้โปรดเห็นใจ -- โดยเฉพาะท่านผู้เสนอผู้คดีนี้ ขอความเห็นอกเห็นใจจากท่านสมาชิกสัก ครั้งหนึ่ง และเท่าที่ได้ปรากฏมาแล้วก็จะเห็นได้ว่า ในการที่ฝ่ายค้านได้เสนออะไร ไปนั้น มันก็จะไม่ได้ผลอะไร

ก็รู้ดีว่าด้วยเหตุนี้เอง สบออะไรไปก็ยากจะไม่ได้รับผลกระทบใด แต่สิ่งนี้เป็นของ
 เรื่องเล็กน้อยที่ไปเสียเวลาของท่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ข้อความที่ตีพิมพ์หรือการ
 ของสมาชิกที่ว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะมาประชุมไม่ครบองค์ประชุมนั้น เป็นไปไม่ได้ เพราะ
 สมาชิกส่วนมากก็มีทั้งประเภทที่ ๑ และประเภทที่ ๒ ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นบุคคลซึ่งมี
 ประโยชน์ทางชาติเป็นส่วนใหญ่ ถึงแม้จะมีขาดครบองค์ประชุมบ้างก็เนื่องจากความ
 จำเป็นจริง ๆ จึงจากหมายไปว่าถ้าจะมีการประชุมเพิ่มเติมอีกสักวันหนึ่งก็จะมาประชุม
 ได้ เหตุผลหลายประการที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เราจะแก้ไขการประชุมสภาเป็นว่า
 การที่การตอบรับในสภาได้โดยไปต้องมีเวลาเป็นไปตามลักษณะอันควร ยกตัวอย่างเช่น
 อังกฤษนั้น เรื่องนี้เราเองเห็นด้วย แต่การที่แก้ที่เราจะต้องแก้ไขข้อบังคับด้วย
 งานไม่สามารถจะทำได้จริง และว่าการที่จะเสนอต่อสภานี้เพื่อพิจารณานั้น เรา
 จะต้องทราบว่าผลของการแก้ไขในระยะ ๒ เดือนนี้ ฝ่ายค้านว่าจะไรสำเร็จได้บ้าง
 หรือได้มีความสำเร็จประการใดบ้างแล้ว เพราะฉะนั้นหน้าที่อันนี้ควรจะเป็นทางฝ่าย
 ฝ่ายสนับสนุนที่จะไปเจรจากับฝ่ายค้าน หรืออยู่ในจุดยืนของฝ่ายสนับสนุนใด ๆ ในอันที่จะช่วยกัน
 เสนอข้อกล่าวหาหากมีความมุ่งปรารถนาที่จะให้ระบบรัฐสภาของเรามีความรัดกุมยิ่งขึ้น
 เพื่อฝ่ายค้านจะได้มีเวลาพิจารณาและจะดูแบบแปลนร่างข้อบังคับของเราด้วย

อีกประการหนึ่งที่สมาชิกเสนอว่าจะมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของ ส.ป.ร. นี้ รู้สึก
 ว่าท่านจะถูกแก้ไขจากจิตใจไป ความจริงที่ว่ากระตุ่มเหล่านั้นจะไม่ใช่เป็นของบุคคลคนใด
 ก็ตาม แต่ในบางกรณีก็อาจมีใจอาสาใจเมตตาความคิดเป็นของสมาชิกที่จะให้รัฐบาล

มีการะกิจบริหารราชการแผ่นดินตามกระทรวงทบวงกรมอุบลอกเวลา มา แต่ในขณะที่ยัง
 ข้าพเจ้าขอฝากความรู้สึกต่อรัฐบาล โปรดเห็นใจสมาชิกบ้างว่า ในโอกาสที่ใคร่เลือก
 านี้ได้รับการ รับปากกับประชาชนเป็นอันมาก จึงอนุมัว่า ในการกระทำการสิ่งใด
 านี้จะไม่เป็นผลสักเร็ว แต่ได้มีโอกาสได้ ถึงกับรัฐบาล ชักไซร์รัฐบาลก็ดี หรือตั้งคณะ
 กิติ ได้มีข่าวในหนังสือพิมพ์บ้างก็ดี หรือที่ได้อิมในเปลวไปบ้างก็ดี และในสถานที่ที่
 ี่อะไรไปบ้างก็ดี สิ่งเหล่านี้เราก้ได้หาทางออก ามถูได้ว่า เราอนุสถานี่เรได้
 ะไรไปบ้าง แม้ว่าการสิ่งนั้นจะไม่สำเร็จก็ตาม ขอได้รับความเห็นอกเห็นใจจาก
 ได้รับความอิมขอมหมายมาจากราษฎร ยิงดูแทนที่อยู่ข้างจังหวัด อาทิภหนึ่งมีประชานว
 ันหนึ่งอยู่เพียงบาย โมง เท่านั้น ข้าพเจ้าคิดว่าสมมุติไม่มีโอกาสที่จะ ได้ถูกในสม
 ักรวหน้าอย่างนี้ เป็นต้น เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจึงขอความ เห็นใจต่อรัฐบาลนี้ ขอได้โปรด
 ใจต่อบรร คาสมาชิกซึ่งมีอามขอมหมายมาจากราษฎร โดยเฉพาะอย่างยิ่งท่านสมาชิก
 เภทที่ ๒ ท่านไม่ได้อิมขอมหมายมาจากราษฎร ^{ใน} และท่านมา โดยพระบรมราช โองค
 หรับสมชิกประเภทที่ ๑ ก็ยอพระหนักอยู่คว่าขึ้น ญ่แก่ประชาชนจะคง เอาใจประชาชน
 ทุกคนก็จะ คงมุ่งมากปรารณวที่จะ ได้รับความเลือกตั้ง เข้ามาในสมัชหน้าอีก ก็อหมายควาว่า
 ี่ข้างหน้าจะต้องมานั่งในสถานี่อีก คือได้มีโอกาสเข้ามสู่สมานี่อีกครั้งหนึ่ง เพราะ
 รัฐบาลได้เปิด โอกาสให้สักครั้งหนึ่ง เพียง ึ่งเดียวซึ่งจะเป็นวันอาทิตย์หรือวันเสาร์
 ณะไรก็ได้ คือให้ เป็นวันที่รัฐบาลจะพร วมในกาชที่จะคอบกระชูดามคอบรร คาสมาชิก
 สมชิกประเภทที่ ๑ เพื่อให้ เขาได้มีโอกาสนำ ความซึ่ง เขาได้สั่งถาม เพื่อรับการ
 ใดบ้าง ทั้งนี้ข้าพเจ้าคิดว่ารัฐบาลคงจะมีใจกว้างขวางพอ กรุณาเห็นอกเห็นใจต่อ
 สมาชิก ข้าพเจ้านั้นใจไว้ว่าหากรัฐบาลนี้ยังไม่สำเร็จ แต่รัฐบาลนี้ก็ยืนยันว่าจะ ไม่มี
 ัดข้อผิดประการใด แต่ผู้ใดมีสมาชิกฝ่ายสนับสนุนในขณะนี้ได้ ก็คือ เนื้ออันใจ

แผนรัฐบาล แต่อย่างใดก็ตามก็ตาม ก็เชื่อมั่นว่าความจริงเท่านั้นที่พร้อมที่จะให้การสนับสนุนให้
 ผู้ที่สนับสนุนแนวคิดของชาติได้สำเร็จได้ ซึ่งแนวคิดที่ว่าปลาอาจจะไม่เข้าไซ้ก็ได้ เพราะฉะนั้น
 ชาวโลกจะถกเถียงกันเรื่องความเสียหาย

พลเอก นพิตกร พรหมโยธี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษา : ในที่สุดการ
 ที่ท่านสมาชิกได้เข้ามาเริ่มประชุมเมื่อวานนี้ ก็เป็นการยอมรับร่วมกัน ความจริงในวงการ
 เริ่มวันประชุมหรืออะไรก็ตามรัฐบาลไทยเองพูดกันเองว่าเรามีข้อขัดข้องอย่างไร ในเมื่อ
 มีพระราชาคณะที่รับก่อนแล้วเราก็ประชุมกันไม่ได้ เพราะฉะนั้นถ้าหากว่ามีพระราชาคณะ
 เก่าที่ป็นอยู่เราก็ประชุมกันเพียงเวลาเท่านี้ แต่ถ้าจะประชุมกันวันอื่นหรือต่อคนมา
 นั่นก็เลยพูดกันไว้แล้วแต่เดี๋ยวนี้ประชุมวันอื่น นอกจากนั้นแล้ว ชาวโลกจึงสงสัยว่าในที่สุด
 จะมีมติที่เกี่ยวกับการประชุมของพวกเราหรือไม่หรือไม่

เพราะว่าในการประชุมนั้นได้กำหนดไว้ เช่นในข้อ ๑๕ ว่า "การชำระเป็นวาระโดยปกติให้บรรจูดุติหรือเรื่องอื่น ๆ ที่คณะรัฐมนตรีเสนอก่อน และให้จัดครั้งละครั้งต่อไปมี

๑. เรื่องที่ประธานสภาจะแจ้งในที่ประชุม ๒. การด่วน ๓. รับรองรายงานการประชุม ๔. พระราชกำหนดหรือญัตติร่างพระราชบัญญัติอนุมัติหรือไม่อนุมัติพระราชกำหนด ๕. ญัตติถามรัฐมนตรี ๖. เรื่องที่ค้างพิจารณา ๗. ญัตติร่างพระราชบัญญัติที่คณะกรรมาธิการพิจารณาแล้ว" แล้วก็มีต่อไปตามลำดับ เมื่อเป็นดังนี้แล้ว การชำระเป็นวาระในการประชุมก็มีอยู่ดังนี้ สำหรับที่ชำระให้วันหนึ่งเป็นวันสำหรับรัฐมนตรีที่เข้าพบเข้าเฝ้าจะทำได้หรือไม่ได้ จะผิดข้อบังคับการประชุมหรือไม่นั้น ขอให้ท่านสมาชิกพิจารณาดูก็แล้วกัน

อีกข้อหนึ่งกำหนดเวลาสำหรับชำระญัตติถาม ซึ่งมีอยู่ในข้อ ๑๑๖ "ในการประชุมครั้งหนึ่ง ๆ ให้มีกำหนดเวลาชำระญัตติถามไม่เกิน ๑ ชั่วโมง เว้นแต่ประธานสภาพิจารณาเห็นสมควรขยายเวลาเกินกว่านั้น" ซึ่งข้อนี้เจ้าก็ข้องใจเหมือนเดิมว่าข้อนี้มีความอยู่อย่างนี้แล้ว ถ้าจะปฏิบัติตามสมาชิกผู้มีเกียรติก็คงแก้ข้อบังคับการประชุม เมื่อเป็นดังนี้ทำได้ ขอเรียนว่าทางรัฐบาลไม่เคยขัดข้องเลย ถ้าจะมีพระราชบัญญัติรับความเห็นหรือจะประชุมกันอย่างไร ก็คงเห็นอกเห็นใจท่านอยู่แล้ว แต่ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติเองไม่ยอมจะมาประชุมครบองค์ประชุมอย่างสมัยประชุมคราวที่แล้ว ๆ มา หรือสภาเมื่อก่อน ๆ นั้นที่ข้าพเจ้าเคยสังเกตเห็นว่าในวาระที่ญัตติถามไม่ครบ จะมีสมาชิกนั่งฟังเลย บางทีนั่งคุยกันบ้าง ออกข้างนอกที่ประชุมเสียบ้าง ซึ่งวาระที่ญัตติถามนี้เป็นการที่สมาชิกถามและตอบกันระหว่างรัฐมนตรีหรือระหว่างกับสมาชิกผู้มีเกียรติที่ญัตติถามนั้น บางทีก็หาได้มาประชุมกันครบองค์ประชุมไม่ ข้าพเจ้าเองต้องนั่งรออยู่ในที่ประชุมตลอดเวลาเพื่อคอยตอบระผู้ถาม บางทีคอนม้ายก็ไม่ครบองค์ประชุมเสียอีกต้องรอจน ๓๐ นาทีหรือครึ่งชั่วโมง ข้าพเจ้าก็อดนั่งรอ เพราะเป็นรัฐบาลไม่เคยขาด เรื่องเป็นอย่างนี้

สภาผู้แทนราษฎร พ. ๑๑/๕๕

เสนอให้เข้ามาสู่สภาผู้แทนเรื่องเกี่ยวกับการได้เสียของผู้เข้ามา เพราะฉะนั้นสำหรับ
กรณีต่าง ๆ จริงอยู่ทุก ๆ วัน ๆ ตามประเด็นนั้นตามที่ผู้เสนอขอเปิดอภิปรายได้พูดเมื่อคืน
แต่ก็ยังมีอีกบางประเด็นที่สามารถที่จะขอรับรองกันได้อีกเล็กน้อย เพราะฉะนั้นขอ
เสนอให้เปิดอภิปราย ท่านผู้ใดเห็นด้วยโปรดลงชื่อไว้ด้วย

มีสมาชิกรับรอง

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : จะขอให้ประชุมวันจันทร์ ท่านผู้ใดเห็นควรมีคำ
ปรึกษาได้ โปรดยกมือขึ้น

สมาชิกยกมือ ๕๒ คน

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ท่านผู้ใดเห็นควรเปิดอภิปราย โปรดยกมือขึ้น

สมาชิกยกมือ ๑๑ คน

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : เป็นอันเปิดอภิปราย

นายสวัสดิ์ สิงคน (ขอนแก่น) : กอปรที่จะได้มีการลงมติว่าจะรับข้อเสนอนี้

หรือไม่รับขึ้นพื้นฐานที่ข้าพเจ้าเป็นผู้เสนอคดีเข้ามา ขอประธานกราบเรียนขอเสนอ
ของข้าพเจ้าเกี่ยวแก่เหตุผลที่ฝ่ายค้านคือฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยได้อภิปรายมาถึงที่ท่านสมาชิก
ทั้งท่านใดอภิปรายว่าข้าพเจ้าว่าเป็นเรื่องจำเป็นก็ควรที่จะไปตามกันเป็นราชกิจจานุเบกษา
ทันที ส่วนข้าพเจ้าเห็นว่าวิธีพิจารณารางราชกิจจานุเบกษาหรือในทางสภานั้นเป็นเรื่อง
ของสมาชิกที่จะเลือกได้ ไม่ควรพิจารณาคู่เฉพาะเรื่องเฉพาะราวไป นอกจากนั้นการที่จะให้
กบิรราชกิจจานุเบกษาทุกเรื่องไปนั้น สมาชิกประเภทที่ ๑ ทั้งหมด ๕๒๗ คนตามคนละ
กระดุกี่ไม่มีการลงมติรับแล้ว นอกจากนั้นถ้าสมาชิกของอีกและเกรงว่าองค์ประชุม
จะไม่ครบ จึงนับว่าท่านเจ้าไปโดยคิดถึง ข้าพเจ้าคิดว่าจะเป็นผู้คดีคดี กระทั่งตามกิติ หรือ
ทางพระราชกฤษฎีกา ข้าพเจ้าคิดว่าเป็นงานของสภาผู้แทนราษฎร ข้าพเจ้าคิดว่าเป็นงาน
ของชาติ ข้าพเจ้าคิดว่าท่านเจ้าไปกล่าวประนามจิตใจว่าผู้มีผู้เป็นผู้อำนวยการประชุมสภา
กบิรเจ้าไปโดยคิดถึง ข้าพเจ้าคิดถึงงานของชาติ ในฐานะที่เป็นผู้แทนประชาชน ยินดีตลอดเวลา
กับตัวเพื่อช่วยระดมของชาติ นอกจากนั้นข้าพเจ้าผู้มีความ มีข้อข้องใจเกี่ยวกับข้อบังคับ
การประชุมว่าควรจัดระเบียบวาระตามปกติก็มี ต้องสั่งให้ท่านใดกลับไปแล้วนั้น เรื่อง
บังคับการประชุมที่สภาผู้แทนราษฎร

ซึ่งหากถือการตัดสินแล้วก็น่าจะไม่ขัดห้าม เมื่อไม่มีข้อห้ามซ้ำเพื่อดีว่าปฏิบัติกัน
แล้วในข้อที่เท่านี้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการถูกขึ้นมาจากคุณนั้น ข้าพเจ้าเห็นว่าเอิก
เรื่องปกติ แต่ที่นี้ข้าพเจ้าขอได้ มีการประชุมเป็นพิเศษ คือว่าเมื่อไม่มีข้อห้ามก็คิดว่ากระทำ
กันได้ แล้วส่วนข้อที่ว่าการประชุมครั้งหนึ่ง ๆ ให้กำหนดเวลาเฉพาะการประชุมไม่เกิน

๑ ชั่วโมง เว้นแต่ประธานสภาพิจารณาดูเห็นสมควรขยายเวลาเกินกว่านั้น อันนี้เข้าใจว่าหมาย
ถึงการประชุมเฉพาะครั้งหนึ่ง ๆ เท่านั้น เมื่อเป็นการประชุมหมายถึงการประชุมครั้ง
หนึ่ง ๆ ไม่ให้ตามเกิน ๑ ชั่วโมงอย่างนั้นต่างหาก แต่ไม่ใช่อย่างนั้น ข้าพเจ้าขอเพิ่มวัน
ประชุมวันหนึ่งเอาเวลาประชุมทั้งหมด เอามาเป็นเวลาการประชุมทั้งหมด ข้าพเจ้าขออย่างนี้
โดยที่เห็นว่า ไม่มีข้อห้าม เพราะฉะนั้นควรไม่ควรประการใดก็ตามแต่สภาจะเห็นสมควร

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : คงไปขอลงมติ ผู้ใดเห็นว่าควร

เพิ่มสำหรับวันประชุมหนึ่งวัน โปรดยกมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือ ๑๒ คน

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ผู้ใดไม่เห็นด้วย โปรดยกมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือ ๑๐๒ คน

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ก่อเลือกประชุมซ้ำเพื่อดีเรื่องที่จะ

ให้ทราบอีกเรื่องหนึ่ง คือข้าพเจ้าได้รับโทรเลขจากกระทรวงมหาดไทย ซึ่งไปประชุม
สภาผู้แทนราษฎร ส่งมาเมื่อวันที่ ๒๕ เดือนที่แล้วว่า ได้ถึงกรุงเบอร์ลินเรียบร้อยแล้ว
การประชุมกำลังดำเนินไป ทุกคนสบายดี และได้โทรเลขตอบไปว่ายินดีที่ได้รับทราบ
ว่าได้เดินทางถึงโดยสวัสดิภาพ ขอให้มีความสุขทุกคน ส่งไปในนามของสมาชิกทั้งสภา
ผู้แทนราษฎรแล้วขอเลือกประชุม

เลือกประชุมเวลา ๑๑.๕๐ นาฬิกา

สภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๑๑/๒๕๕๕ (สามัญ)

กรรมการตรวจรายงานการประชุม

ผู้ตรวจรายงาน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ณ วันที่ ๒๙ / ๑๑ / ๒๕๕๕

.....

หัวหน้าแผนกการประชุมสภา

.....

หัวหน้ากองการประชุม

.....

หัวหน้ากองกลาง

.....

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

.....

ประธานสภาผู้แทนราษฎร